

STORTINGET

Dokument 15:14

(2025–2026)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

Spørsmål nr. 1951–2100

12. – 22.03.2026

Innhold

1951. Fra stortingsrepresentant Line Marlene Haugen, vedr. å gjennomgå saken om Nyland settefiskanlegg i Drangedal, besvart av klima- og miljøminister	11
1952. Fra stortingsrepresentant Guri Melby, vedr. å sikre videre drift av et 7-døgnstilbud med 5 døgnplasser ved DPS Tynset, besvart av helse- og omsorgsminister.....	12
1953. Fra stortingsrepresentant Ingrid Liland, vedr. Århuskonvensjonen, besvart av klima- og miljøminister	13
1954. Fra stortingsrepresentant Ingrid Liland, vedr. regjeringens arbeid med EUs varslingsdirektiv, besvart av justis- og beredskapsminister.....	14
1955. Fra stortingsrepresentant Erlend Wiborg, vedr. borettslagsloven, besvart av kommunal- og distriktsminister	15
1956. Fra stortingsrepresentant Marthe Hammer, vedr. dagens lave verdsetting av fritidsboliger, besvart av finansminister.....	15
1957. Fra stortingsrepresentant Marthe Hammer, vedr. formuesskatt, besvart av finansminister.....	16
1958. Fra stortingsrepresentant Erlend Larsen, vedr. tiltak for å redusere utslippene fra luftfarten, besvart av digitaliserings- og forvaltningsminister	19
1959. Fra stortingsrepresentant Helene Røsholt, vedr. følgetjeneste for gravide i distriktskommuner med lang reisevei til fødeinstitusjon, besvart av helse- og omsorgsminister	21
1960. Fra stortingsrepresentant Mathilde Tybring-Gjedde, vedr. de fire scenarioene om nye læringsstøttende prøver, besvart av kunnskapsminister	22
1961. Fra stortingsrepresentant Julia Brännström Nordtug, vedr. vurdering av en vaksine for utredning av vaksiner for offentlig finansiering, besvart av helse- og omsorgsminister.....	23
1962. Fra stortingsrepresentant Henrik Asheim, vedr. spørsmål om egenkapitalbeviset fra Den europeiske bankstilsynsmyndigheten (EBA), besvart av finansminister	24
1963. Fra stortingsrepresentant Liv Gustavsén, vedr. sikre framkommeligheten ved Leirsund bru på fylkesvei 1535 i Lillestrøm kommune, besvart av samferdselsminister	25
1964. Fra stortingsrepresentant Julia Brännström Nordtug, vedr. alternativkostnad, besvart av helse- og omsorgsminister.....	26
1965. Fra stortingsrepresentant Bjørnar Laabak, vedr. statsforvalterens saksbehandling og saksbehandlingstid for reguleringsplan for industriområdet Viken Park Fredrikstad kommune, besvart av kommunal- og distriktsminister	27
1966. Fra stortingsrepresentant Tom Staahle, vedr. handelslekkasje, besvart av finansminister	28
1967. Fra stortingsrepresentant Bjørnar Laabak, vedr. sekundærttilflytting, besvart av kommunal- og distriktsminister	29
1968. Fra stortingsrepresentant Marian Hussein, vedr. retten til pleiepenger, besvart av arbeids- og inkluderingsminister.....	30
1969. Fra stortingsrepresentant Liv Gustavsén, vedr. store kapasitetsproblemer på tidligere riksveier, besvart av samferdselsminister.....	31
1970. Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. det lokalpolitiske handlingsrommet kommunene har nådd i arealplanen gjennomfører såkalla "planvask, besvart av kommunal- og distriktsminister.....	31
1971. Fra stortingsrepresentant Marian Hussein, vedr. Sør-Afrikas folkemordssak mot Israel ved Den internasjonale domstolen (ICJ), besvart av utenriksminister	32
1972. Fra stortingsrepresentant Erlend Wiborg, vedr. ansvarsfordelingen og beredskapen i saker som Nordvard i Moss, besvart av fiskeri- og havminister	33
1973. Fra stortingsrepresentant Siren Julianne Jensen, vedr. investeringer i naturforvaltning, forskning, besvart av klima- og miljøminister.....	34
1974. Fra stortingsrepresentant Nikolai Astrup, vedr. antall IT-ansatte i Skatteetaten, besvart av finansminister.....	35
1975. Fra stortingsrepresentant Margret Hagerup, vedr. alle eksisterende avtaler per dags dato med rehabiliteringsvirksomheter i alle landets fire helseregioner, besvart av helse- og omsorgsminister	37
1976. Fra stortingsrepresentant Himanshu Gulati, vedr. diplomatpass, besvart av utenriksminister	38
1977. Fra stortingsrepresentant Kjersti Toppe, vedr. krematoriekapasitet, besvart av barne- og familieminister.....	39
1978. Fra stortingsrepresentant Kjersti Toppe, vedr. generellkompetanse i indremedisin og kirurgi, besvart av helse- og omsorgsminister.....	39
1979. Fra stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes, vedr. overføre militært materiell ut av Norge, besvart av forsvarsminister	40

1980. Fra stortingsrepresentant Amalie Kollstrand, vedr. akuttkirurgiske tilbud ved SSA, besvart av helse- og omsorgsminister.....	41
1981. Fra stortingsrepresentant Jon Engen-Helgheim, vedr. ventetidene på behandling av våpentillatelser, besvart av justis- og beredskapsminister.....	42
1982. Fra stortingsrepresentant Bjørn Arild Gram, vedr. fjernvarmebransjen, besvart av energiminister.....	43
1983. Fra stortingsrepresentant Mirell Høyer-Berntsen, vedr. reklametrykk, besvart av kultur- og likestillingsminister.....	44
1984. Fra stortingsrepresentant Mari Holm Lønseth, vedr. pensjonsutgifter, besvart av justis- og beredskapsminister	45
1985. Fra stortingsrepresentant Une Bastholm, vedr. plan for vern og forvaltning av norsk kystlinje og fjordhelse, besvart av klima- og miljøminister.....	45
1986. Fra stortingsrepresentant Grunde Almeland, vedr. fredning av deler av Bergen havn, besvart av klima- og miljøminister	46
1987. Fra stortingsrepresentant Grunde Almeland, vedr. støtte ved kjønnsinkongruens, besvart av helse- og omsorgsminister.....	47
1988. Fra stortingsrepresentant Jon Engen-Helgheim, vedr. våpensøknader, besvart av justis- og beredskapsminister.....	48
1989. Fra stortingsrepresentant Oda Indgaard, vedr. unødvendig vei i strandsonen i Levanger, besvart av kommunal- og distriktsminister	49
1990. Fra stortingsrepresentant Oda Indgaard, vedr. nye E16 Sollihøgda, besvart av samferdselsminister.....	50
1991. Fra stortingsrepresentant Mirell Høyer-Berntsen, vedr. alvorlige situasjonen ved Sørlandet sykehus Arendal, besvart av helse- og omsorgsminister	50
1992. Fra stortingsrepresentant Bjørn Arild Gram, vedr. mer spredt boligbygging, besvart av kommunal- og distriktsminister	52
1993. Fra stortingsrepresentant Anne Grethe Hauan, vedr. døgnplassene ved DPS Tynset, besvart av helse- og omsorgsminister.....	53
1994. Fra stortingsrepresentant Anne Grethe Hauan, vedr. tilgang på utstyr eller mangel på fagfolk innan CT (billediagnostikk), besvart av helse- og omsorgsminister	54
1995. Fra stortingsrepresentant Geir Inge Lien, vedr. mobildekning, besvart av digitaliserings- og forvaltningsminister	55
1996. Fra stortingsrepresentant Geir Inge Lien, vedr. Sørlandsbanen, besvart av samferdselsminister.....	56
1997. Fra stortingsrepresentant Geir Pollestad, vedr. gjødselregelverk, besvart av landbruks- og matminister	56
1998. Fra stortingsrepresentant Geir Pollestad, vedr. transportløsninger til og fra Svalbard, besvart av justis- og beredskapsminister.....	57
1999. Fra stortingsrepresentant Ole Herman Sveian, vedr. tilstrekkelig tilbud om døgnhvileplasser langs E6 nord for Steinkjer, besvart av samferdselsminister.....	58
2000. Fra stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen, vedr. problemene knyttet til avgiftsforholdene for virksomheten til Forsvarets logistikkorganisasjon, besvart av forsvarsminister.....	59
2001. Fra stortingsrepresentant Kristoffer Sivertsen, vedr. å gjeninnføre rushtidsavgift på Nord-Jæren, besvart av samferdselsminister.....	60
2002. Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. Århuskonvensjonen, besvart av klima- og miljøminister	60
2003. Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. areal- og naturforvaltning, besvart av kommunal- og distriktsminister	62
2004. Fra stortingsrepresentant Frank Edvard Sve, vedr. pengebruk i eit økonomisk kriseramma Helse Møre og Romsdal, besvart av helse- og omsorgsminister	63
2005. Fra stortingsrepresentant Frank Edvard Sve, vedr. Møreaksen del 1, besvart av samferdselsminister.....	64
2006. Fra stortingsrepresentant Kristoffer Sivertsen, vedr. nytt Rogaland Teater og Stavanger museum, besvart av kultur- og likestillingsminister	65
2007. Fra stortingsrepresentant Jonas Andersen Sayed, vedr. norske bistandsprosjekter, besvart av utviklingsminister.....	66
2008. Fra stortingsrepresentant Bård Ludvig Thorheim, vedr. sveisetråder, besvart av næringsminister.....	66
2009. Fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud, vedr. stabile rammevilkår og god gjennomføring i store samferdselsprosjekter, besvart av samferdselsminister	67

2010. Fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud, vedr. kostnadsutviklingen i veiprosjektene fra stortingets vedtak om oppstart til planlagt eller endelig ferdigstillelse, besvart av samferdselsminister.....	68
2011. Fra stortingsrepresentant Siren Julianne Jensen, vedr. finansieringsmodellen, besvart av kultur- og likestillingsminister.....	73
2012. Fra stortingsrepresentant Alf Erik Andersen, vedr. VTA-plasser, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	74
2013. Fra stortingsrepresentant Sunniva Holmås Eidsvoll, vedr. gratis halvdagsplass i SFO for 4. klasse, besvart av kunnskapsminister	74
2014. Fra stortingsrepresentant Margret Hagerup, vedr. kontraktsinngåelser, besvart av helse- og omsorgsminister ...	75
2015. Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. Fedje, besvart av fiskeri- og havminister	77
2016. Fra stortingsrepresentant Ole Herman Sveian, vedr. anleggsgartnerbransjen, besvart av klima- og miljøminister	77
2017. Fra stortingsrepresentant Hans Andreas Limi, vedr. skattemessige avklaringer for amerikanere som ønsker å benytte seg av regjeringens satsing på rekruttering av forskere, besvart av finansminister	78
2018. Fra stortingsrepresentant Bengt Fasteraune, vedr. konsekvensutredning, besvart av klima- og miljøminister.....	79
2019. Fra stortingsrepresentant Hans Andreas Limi, vedr. formuesskatten, besvart av finansminister	80
2020. Fra stortingsrepresentant Bent-Joacim Bentzen, vedr. drivstoff, besvart av finansminister	82
2021. Fra stortingsrepresentant Sofie Marhaug, vedr. Enova, besvart av klima- og miljøminister	84
2022. Fra stortingsrepresentant Mats Henriksen, vedr. E6 gjennom Langfjorden, besvart av samferdselsminister	84
2023. Fra stortingsrepresentant Anne Kristine Linnestad, vedr. universell utforming av Asker stasjon, besvart av samferdselsminister.....	85
2024. Fra stortingsrepresentant Jørgen H. Kristiansen, vedr. tiltak på riksvei 41 ved Steane–Vrådal, besvart av samferdselsminister.....	86
2025. Fra stortingsrepresentant Erling Sande, vedr. styringssignal, besvart av fiskeri- og havminister.....	87
2026. Fra stortingsrepresentant Kristian August Eilertsen, vedr. Hålogalandsveien, besvart av samferdselsminister	88
2027. Fra stortingsrepresentant Jørgen H. Kristiansen, vedr. dobbeltspor gjennom Østfold mot Gøteborg, besvart av samferdselsminister.....	89
2028. Fra stortingsrepresentant Marian Hussein, vedr. Parkinson-rammedes restarbeidsevne, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	89
2029. Fra stortingsrepresentant Jonas Andersen Sayed, vedr. å endre navnet på Nasjonal turistvei Jæren til Nasjonal turistvei Jæren og Dalane, besvart av samferdselsminister	90
2030. Fra stortingsrepresentant Amalie Gunnufsen, vedr. traumepasienter, besvart av helse- og omsorgsminister	91
2031. Fra stortingsrepresentant Hanne Beate Stenvaag, vedr. oversikt over alle avløpsanlegg, besvart av klima- og miljøminister	92
2032. Fra stortingsrepresentant Erlend Wiborg, vedr. dobbeltsporet Haug–Seut, besvart av samferdselsminister.....	93
2033. Fra stortingsrepresentant Erlend Wiborg, vedr. statsborgerloven, besvart av arbeids- og inkluderingsminister ..	94
2034. Fra stortingsrepresentant Ida Lindtveit Røse, vedr. tilskuddsordningen, besvart av helse- og omsorgsminister...	95
2035. Fra stortingsrepresentant Mirell Høyer-Berntsen, vedr. utlevering til Hellas, besvart av justis- og beredskapsminister.....	96
2036. Fra stortingsrepresentant Marthe Hammer, vedr. bygging av Eidfjord Resort, besvart av klima- og miljøminister	97
2037. Fra stortingsrepresentant Jon Engen-Helgheim, vedr. trusler fra fremmede stater, besvart av energiminister	98
2038. Fra stortingsrepresentant Kirsti Bergstø, vedr. samtaler med Frankrike om atomvåpensamarbeid, besvart av utenriksminister	99
2039. Fra stortingsrepresentant Finn Krokeide, vedr. regjeringens manipulative omgang med tall i beslutningsgrunnlaget den har fremlagt for Stortinget i Prop. 34 LS om endring av fylkestilhørighet for Gran kommune, besvart av kommunal- og distriktsminister	100
2040. Fra stortingsrepresentant Liv Gustavsén, vedr. å sikre at mindre, frivillig drevne alpinanlegg får tilgang til ENØK-ordninger og investeringsstøtte, besvart av kultur- og likestillingsminister	101
2041. Fra stortingsrepresentant Hilde Grande, vedr. Narvik-satsingen, besvart av forsvarsminister.....	102
2042. Fra stortingsrepresentant Aleksander Stokkebo, vedr. havbruksnæringen, besvart av klima- og miljøminister.	103
2043. Fra stortingsrepresentant Silje Hjemdal, vedr. forby ekteskap mellom søskenbarn, besvart av barne- og familieminister.....	104

2044. Fra stortingsrepresentant Sofie Marhaug, vedr. traseen for 420 kV kraftledning mellom Åfjord og Snilldal på Fosen, besvart av energiminister	105
2045. Fra stortingsrepresentant Mari Holm Lønseth, vedr. oversikt over hvor mange av politiets ansatte som er kategorisert som IP1, IP2, IP3, IP4 og "annet operativt personell" fordelt på år fra 2011 til og med 2025, besvart av justis- og beredskapsminister.....	106
2046. Fra stortingsrepresentant Haagen Poppe, vedr. kommunale dispensasjonsvedtak fra 2025, besvart av kommunal- og distriktsminister.....	106
2047. Fra stortingsrepresentant Martin Virkesdal Jonsterhaug, vedr. boliger som anslås å kunne få redusert sin formuesverdi ved å dokumentere lavere markedsverdi enn den modellberegnete verdien etter den nye boligverdsettingsmodellen, besvart av finansminister.....	107
2048. Fra stortingsrepresentant Bent-Joacim Bentzen, vedr. reisende med fly i Lofoten, besvart av samferdselsminister.....	108
2049. Fra stortingsrepresentant Peter Frølich, vedr. Luftforsvarets driftsmidler til å gjennomføre planlagt aktivitet for 2026, besvart av forsvarsminister	109
2050. Fra stortingsrepresentant Peter Frølich, vedr. innleie av ekstern teknisk personell hatt for tilgjengeligheten for F35, besvart av forsvarsminister.....	109
2051. Fra stortingsrepresentant Rune Midtun, vedr. familiegjenforeningssaker, besvart av justis- og beredskapsminister.....	110
2052. Fra stortingsrepresentant Alf Erik Andersen, vedr. flaskehalsprosjekter for veier for skogbruket, besvart av landbruks- og matminister	111
2053. Fra stortingsrepresentant Rune Midtun, vedr. Haugesund lufthavn , besvart av samferdselsminister	112
2054. Fra stortingsrepresentant Anna Molberg, vedr. mangelen på fastleger, besvart av helse- og omsorgsminister ...	113
2055. Fra stortingsrepresentant Pål Morten Borgli, vedr. planleggingen av nytt IKEA-varehus i Stavanger-regionen, besvart av kommunal- og distriktsminister.....	114
2056. Fra stortingsrepresentant Marthe Hammer, vedr. SPU investeringer i teknologi og materiell som brukes av det israelske militæret, besvart av finansminister.....	115
2057. Fra stortingsrepresentant Frøya Skjold Sjørseth, vedr. KS2-arbeidet, besvart av samferdselsminister	115
2058. Fra stortingsrepresentant Hilde Grande, vedr. 420kV-nett, besvart av energiminister.....	116
2059. Fra stortingsrepresentant Mari Holm Lønseth, vedr. politiets driftsbudsjett, besvart av justis- og beredskapsminister.....	117
2060. Fra stortingsrepresentant Ole Herman Sveian, vedr. CO ₂ -utslipp, besvart av finansminister.....	118
2061. Fra stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen, vedr. en anbudskonkurranse om å anskaffe fisk og fiskeprodukter til Forsvaret i form av en fireårig rammeavtale i hele EU-området, besvart av forsvarsminister..	119
2062. Fra stortingsrepresentant Margret Hagerup, vedr. opphenningsvaksine, besvart av helse- og omsorgsminister.	120
2063. Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. Bergenhus festning, besvart av klima- og miljøminister .	121
2064. Fra stortingsrepresentant Helene Røsholt, vedr. grensekontroll for sjømenn, besvart av justis- og beredskapsminister.....	121
2065. Fra stortingsrepresentant Mirell Høyer-Berntsen, vedr. sikkerheten til norsk-iranere i Norge, besvart av justis- og beredskapsminister	122
2066. Fra stortingsrepresentant Une Bastholm, vedr. hovedkraftlinje mellom Åfjord og Snilldal, besvart av energiminister	123
2067. Fra stortingsrepresentant Rikard Spets, vedr. vannforskriften, besvart av energiminister.....	124
2068. Fra stortingsrepresentant Bård Ludvig Thorheim, vedr. Statnett, besvart av energiminister.....	124
2069. Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. kommuneplaner, besvart av kommunal- og distriktsminister	125
2070. Fra stortingsrepresentant Pål Morten Borgli, vedr. IKEA og sykkelparkeringsplasser, besvart av kommunal- og distriktsminister	126
2071. Fra stortingsrepresentant Une Bastholm, vedr. offentlige matinnkjøp, besvart av helse- og omsorgsminister ...	127
2072. Fra stortingsrepresentant Ove Trellevik, vedr. Prosjektet Rv. 555 Sotrasambandet, besvart av samferdselsminister.....	128
2073. Fra stortingsrepresentant May Helen Hetland Ervik, vedr. drosjenæringen, besvart av samferdselsminister	129
2074. Fra stortingsrepresentant Andreas Sjalg Unneland, vedr. regelverket slik at gravide som tar NIPT får tilgang opplysninger om fosterets kjønn, besvart av helse- og omsorgsminister.....	130

2075. Fra stortingsrepresentant Ingrid Fiskaa, vedr. behova til norske industriaktører, besvart av energiminister	131
2076. Fra stortingsrepresentant Ingrid Fiskaa, vedr. norsk etterretningsteneste, besvart av forsvarsminister	132
2077. Fra stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen, vedr. dato for innføring av nytt regelverk, både lov og forskrift, knyttet til sysselsetting av arbeidstakere til sjøs, besvart av fiskeri- og havminister	132
2078. Fra stortingsrepresentant Grunde Almeland, vedr. kutt i støtten via UD til organisasjonene i Norwegian Arts Abroad, besvart av utenriksminister	133
2079. Fra stortingsrepresentant Erna Solberg, vedr. reguleringsplanen for E39 Ådland-Svegatjørn, besvart av kommunal- og distriktsminister	134
2080. Fra stortingsrepresentant Frøya Skjold Sjursæther, vedr. klimaeffekten av de ulike virkemidlene av kostholdstiltakene i Klimatiltak i Norge-rapporten, besvart av klima- og miljøminister	135
2081. Fra stortingsrepresentant Joel Ystebø, vedr. iverksette for å forebygge at barn inngår ekteskap eller ekteskapslignende forhold under 18 år, besvart av barne- og familieminister	136
2082. Fra stortingsrepresentant Grunde Almeland, vedr. Enovas prosjektstøtte, besvart av klima- og miljøminister	137
2083. Fra stortingsrepresentant Finn Krokeide, vedr. Gran sine innbyggere om å samle Hadeland i Akershus, besvart av kommunal- og distriktsminister	138
2084. Fra stortingsrepresentant Anne Lise Gjerstad Fredlund, vedr. anleggsbransjen, besvart av kommunal- og distriktsminister	139
2085. Fra stortingsrepresentant Mímir Kristjánsson, vedr. fødevarecheck, besvart av finansminister	140
2086. Fra stortingsrepresentant Mímir Kristjánsson, vedr. revurdere bruken av en asymmetribuffer i praktiseringen av handlingsregelen, besvart av finansminister	141
2087. Fra stortingsrepresentant Marie Sneve Martinussen, vedr. offentlighetsloven, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	141
2088. Fra stortingsrepresentant Erling Sande, vedr. skadepoliklinikktilbudet ved lokalsjukehusa i Nordfjord og Sogn, besvart av helse- og omsorgsminister	142
2089. Fra stortingsrepresentant Anette Carnarius Elseth, vedr. søppeldugnad langs veiene, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	143
2090. Fra stortingsrepresentant Kari Sofie Bjørnsen, vedr. materialgjenvinning, besvart av klima- og miljøminister	144
2091. Fra stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen, vedr. Luftforsvaret, besvart av forsvarsminister	145
2092. Fra stortingsrepresentant Liv Gustavsen, vedr. barnevernsloven, besvart av barne- og familieminister	146
2093. Fra stortingsrepresentant Julia Brännström Nordtug, vedr. legemiddelproduksjon, besvart av næringsminister	147
2094. Fra stortingsrepresentant Julia Brännström Nordtug, vedr. Finnmarkssykehuset, besvart av helse- og omsorgsminister	148
2095. Fra stortingsrepresentant Kari Sofie Bjørnsen, vedr. forbud mot næringsmessig uttak av myr, besvart av klima- og miljøminister	148
2096. Fra stortingsrepresentant Guri Melby, vedr. Jotunheimen privatskule, besvart av kunnskapsminister	150
2097. Fra stortingsrepresentant Abid Raja, vedr. forsvarsforliket, besvart av forsvarsminister	150
2098. Fra stortingsrepresentant Julie E. Stuestøl, vedr. ventetiden for asylsøkere, besvart av justis- og beredskapsminister	151
2099. Fra stortingsrepresentant Kristian August Eilertsen, vedr. ektepar og familier som påføres doble boutgifter som direkte følge av alvorlig sykdom, besvart av helse- og omsorgsminister	152
2100. Fra stortingsrepresentant Silje Hjemdal, vedr. barneekteskap, besvart av justis- og beredskapsminister	152

**Oversikt over spørsmålsstillere og
besvarte spørsmål (1951 - 2100) for sesjonen 2025-2026**

Partibetegnelse:

A Arbeiderpartiet
H Høyre
MDG Miljøpartiet De Grønne
Sp Senterpartiet
V Venstre

FrP Fremskrittspartiet
KrF Kristelig Folkeparti
R Rødt
SV Sosialistisk Venstreparti

Almeland, Grunde (V)	1986, 1987, 2078, 2082
Amundsen, Per-Willy (FrP)	2000, 2061, 2091
Andersen, Alf Erik (FrP)	2012, 2052
Asheim, Henrik (H)	1962
Astrup, Nikolai (H)	1974
Bastholm, Une (MDG)	1985, 2066, 2071
Bentzen, Bent-Joachim (Sp)	2020, 2048
Bergstø, Kirsti (SV)	2038
Bjørnsen, Kari Sofie (H)	2090, 2095
Borgli, Pål Morten (FrP)	2055, 2070
Eidsvoll, Sunniva Holmås (SV)	2013
Eilertsen, Kristian August (FrP)	2026, 2099
Elseth, Anette Carnarius (FrP)	2089
Engen-Helgheim, Jon (FrP)	1981, 1988, 2037
Ervik, May Helen Hetland (FrP)	2073
Fasteraune, Bengt (Sp)	2018
Fiskaa, Ingrid (SV)	2075, 2076
Fredlund, Anne Lise Gjerstad (SV)	2084
Frølich, Peter (H)	2049, 2050
Gram, Bjørn Arild (Sp)	1982, 1992
Grande, Hilde (FrP)	2041, 2058
Gulati, Himanshu (FrP)	1976
Gunnufsen, Amalie (H)	2030
Gustavsen, Liv (FrP)	1963, 1969, 2040, 2092
Hagerup, Margret (H)	1975, 2014, 2062
Haltbrekken, Lars (SV)	2002, 2003
Hammer, Marthe (SV)	1956, 1957, 2036, 2056
Hauan, Anne Grethe (FrP)	1993, 1994
Haugen, Line Marlene (FrP)	1951
Henriksen, Mats (FrP)	2022
Hjemdal, Silje (FrP)	2043, 2100
Hoksrud, Bård (FrP)	2009, 2010
Hussein, Marian (SV)	1968, 1971, 2028
Høyer-Berntsen, Mirell (SV)	1983, 1991, 2035, 2065
Indgaard, Oda (MDG)	1989, 1990
Jensen, Siren Julianne (MDG)	1973, 2011
Jonsterhaug, Martin Virkesdal (FrP)	2047
Kollstrand, Amalie (H)	1980
Kristiansen, Jørgen H. (KrF)	2024, 2027
Kristjánsson, Mímir (R)	2085, 2086
Krokeide, Finn (FrP)	2039, 2083
Larsen, Erlend (H)	1958
Lien, Geir Inge (Sp)	1995, 1996

Liland, Ingrid (MDG)	1953, 1954
Limi, Hans Andreas (FrP)	2017, 2019
Linnestad, Anne Kristine (H)	2023
Lønseth, Mari Holm (H)	1984, 2045, 2059
Laabak, Bjørnar (FrP)	1965, 1967
Marhaug, Sofie (R)	2021, 2044
Martinussen, Marie Sneve (R)	2087
Melby, Guri (V)	1952, 2096
Midtun, Rune (FrP)	2051, 2053
Molberg, Anna (H)	2054
Moxnes, Bjørnar (R)	1979
Nilsen, Marius Arion (FrP)	2077
Njåstad, Helge André (FrP)	1970, 2015, 2063, 2069
Nordtug, Julia Brännström (FrP)	1961, 1964, 2093, 2094
Pollestad, Geir (Sp)	1997, 1998
Poppe, Haagen (H)	2046
Raja, Abid (V)	2097
Røse, Ida Lindtveit (KrF)	2034
Røsholt, Helene (H)	1959, 2064
Sande, Erling (Sp)	2025, 2088
Sayed, Jonas Andersen (KrF)	2007, 2029
Sivertsen, Kristoffer (FrP)	2001, 2006
Sjursæther, Frøya Skjold (MDG)	2057, 2080
Solberg, Erna (H)	2079
Spets, Rikard (FrP)	2067
Stenvaag, Hanne Beate (R)	2031
Stokkebø, Aleksander (H)	2042
Stuestøl, Julie E. (MDG)	2098
Staahle, Tom (FrP)	1966
Sve, Frank Edvard (FrP)	2004, 2005
Sveian, Ole Herman (Sp)	1999, 2016, 2060
Thorheim, Bård Ludvig (H)	2008, 2068
Toppe, Kjersti (Sp)	1977, 1978
Trellevik, Ove (H)	2072
Tybring-Gjedde, Mathilde (H)	1960
Unneland, Andreas Sjalg (SV)	2074
Wiborg, Erlend (FrP)	1955, 1972, 2032, 2033
Ystebø, Joel (KrF)	2081

STORTINGET

Dokument 15:14

(2025–2026)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

SPØRSMÅL NR. 1951

Innlevert 12. mars 2026 av stortingsrepresentant Line Marlene Haugen

Besvart 18. mars 2026 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen

Spørsmål:

Mener klima- og miljøministeren det er greit at Miljødirektoratet i praksis flytter målstreken underveis for folk og bedrifter som har brukt mange år og store ressurser på å følge regelverket, og vil statsråden ta initiativ til å gjennomgå saken om Nyland settefiskanlegg i Drangedal for å sikre en mer forutsigbar og kunnskapsbasert forvaltning?

BEGRUNNELSE:

Saken om Nyland settefiskanlegg i Drangedal er et godt eksempel på hvorfor mange opplever staten som uforutsigbar og vanskelig å stole på. Etter en lang prosess ga Statsforvalteren i Vestfold og Telemark 24. januar 2025 tillatelse til etablering av anlegget. Klagesaken ble oversendt Miljødirektoratet 20. juni 2025, og først 27. februar 2026 kom det endelige vedtaket der Miljødirektoratet omgjorde tillatelsen.

Det oppsiktsvekkende er ikke bare at tillatelsen ble trukket tilbake, men at Statsforvalteren etterpå selv oppsummerte vedtaket som en skjerping av praksis for nye utslipp som kan bidra til eutrofiering i hele nedbørsfeltet til Oslofjorden. Når en slik innstramming i realiteten kommer helt på tampen av en konkret sak som allerede har vært gjennom mange år med behandling, oppleves det som at staten flytter målstreken mens løpet fortsatt pågår.

Dette er ekstra alvorlig fordi Statsforvalteren opprinnelig hadde gitt tillatelse med strengere utslippsgrenser enn det som var omsøkt, blant annet for nitrogen, fos-

for og organisk stoff. Vedtaket fra Miljødirektoratet viser samtidig til NIVA-notat i saken, og saken gjelder et anlegg med utslipp til Nedre Toke i Kragerøvassdraget, som munnar ut i Kilsfjorden og videre mot Ytre Oslofjord.

For en distriktskommune som Drangedal handler dette ikke bare om én tillatelse, men om arbeidsplasser, bosetting, investeringer og tilliten til at næringslivet faktisk blir behandlet på en ryddig og forutsigbar måte. Når folk bruker år av livet sitt på å følge reglene, skaffe fagrapporter og få godkjenninger, må de kunne stole på at staten ikke plutselig legger om kursen helt til slutt.

Svar:

Statsforvalteren ga tillatelse til Nyland settefiskanlegg. Vedtaket ble påklaget av flere. Det følger av forvaltningslovens system at klageinstansen kan vurdere saken annerledes og eventuelt omgjøre vedtaket. Tidlig i klagebehandlingen, i juli 2025, skrev Miljødirektoratet at eventuell oppstart av virksomheten før klagesaken var avgjort, skjer på oppdretters egen risiko. Slik er det alltid i en klagesaksbehandling.

Miljødirektoratet vurderte at det ikke kunne gis tillatelse til det omsøkte. Et settefiskanlegg fører til utslipp av næringssalter, organisk materiale og miljøfarlige stoffer. Miljødirektoratet la særlig vekt på at det på grunn av tilstanden i Oslofjorden er grunn til å være ekstra restriktiv med å tillate nye utslipp. Den økologiske tilstanden i Oslofjorden er under sterkt press. En av årsakene er forurensning fra landbruk, avløp og industri, med stor tilførsel av næringsstoffene nitrogen og fosfor, samt ulike miljøgifter.

Det foreligger et solid kunnskapsgrunnlag om forholdene i Oslofjorden. Det er viktig å redusere utslippene til fjorden. I tilstandsrapport utarbeidet av NIVA gitt ut i 2025, fremgår det at store deler av Oslofjorden har høye konsentrasjoner av nitrogen i vannmassene. Videre står det i rapporten at nitrogen må betraktes som et regionalt

problem, og at det generelle nivået av nitrogen i fjorden må reduseres. Det oppdaterte kunnskapsgrunnlaget tilsier en strengere praksis enn tidligere. Regjeringen vil i løpet av 2026 legge frem en ny helhetlig plan for Oslofjorden basert på erfaringene de siste årene og det oppdaterte kunnskapsgrunnlaget.

SPØRSMÅL NR. 1952

Innlevert 12. mars 2026 av stortingsrepresentant Guri Melby

Besvart 20. mars 2026 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Vil helse- og omsorgsministeren foreta seg noe for å sikre videre drift av et 7-døgntilbud med 5 døgnplasser ved DPS Tynset?

BEGRUNNELSE:

Nord-Østerdalen består av de åtte kommunene Alvdal, Engerdal, Folldal, Os, Rendalen, Stor-Elvdal, Tolga og Tynset. Kommunene har et totalt areal på nærmere 14 000 km², større enn Akershus, Oslo, Vestfold og Østfold fylker til sammen. Midt i denne regionen ligger Distriktspsykiatrisk senter (DPS) Tynset, som er spesialisthelsetjenestens tilbud innen psykisk helsevern til regionens voksne befolkning på ca. 15 000 personer.

Døgnenheten ved DPS Tynset hadde 10 døgnplasser fram til 2016, da kapasiteten ble halvert til 5 plasser. Fra 2018 har innholdet i behandlingstilbudet gradvis blitt redusert, og fra og med 2023 ble tilbudet ytterligere redusert fra å være et 7-døgntilbud til å bli stengt i alle helger, samt høytider og i fellesferien. 6. mars i år gikk Sykehuset Innlandet ut med beslutningen om at døgnenheten ved DPS Tynset skal nedlegges 1. april.

Til tross for at Sykehuset Innlandet har vist til lave beleggstall og nasjonale trender som begrunnelse for reduksjonene ved døgnenheten ved DPS Tynset, skal tall oversendt etter innsynsforespørsel tegne et noe annet bilde. Disse tallene skal indikere at nedgangen i bruk av døgntilbudet er klart sterkere ved DPS Tynset enn både nasjonalt og ellers i Sykehuset Innlandet, og at reduksjonen særlig har tiltatt etter at tilbudet ble bygget ned.

Gjennom sterke markeringer den siste tiden, har både brukere og pårørende understreket behovet for å ha et helårlig og lett tilgjengelig døgntilbud i regionen. Alternativet er å reise til DPS Hamars døgntilbud ved Løbakk, som ligger 3 timer reisevei fra Tynset, og inntil 4 timer re-

isevei fra de fjernest beliggende områdene i Nord-Østerdalen, hvilket vil gjøre det svært utfordrende å integrere pårørende og nettverk i behandlingen som anbefalt, samtidig som hjemmebesøk og permisjoner i forbindelse med utskrivelsesprosessen vanskelig lar seg gjennomføre.

Svar:

For å kunne svare på henvendelsen har jeg innhentet informasjon fra Helse Sør-Øst RHF.

Helse Sør-Øst RHF opplyser følgende: Det har vært lavt belegg på døgnenheten ved Tynset DPS, og derfor behov for å gjøre endringer og se på nye løsninger både på kort og lang sikt. Løsningen som foreslås innebærer et samarbeid mellom sykehuset og kommunen hvor Sykehuset Innlandet inngår en tjenestekjøpsavtale med Tynset kommune, og at døgntilbudet vil være plassert i hjemmetjenesten. Helse Sør-Øst understreker at pasientenes behandlingsansvar fortsatt vil ivaretas av spesialister ved DPS, men at personalet under innleggelse skal ivareta omsorgsoppgaver og miljøterapi i tråd med gjeldende behandlingsplan. På sikt er planen å samlokalisere blant annet DPS døgn, interkommunal KAD somatikk og interkommunal KAD psykiatri i et 7-døgntilbud på Tynset sykehus. Sykehuset Innlandet har lignende løsning for DPS døgntilbud i Valdres og i Nord-Gudbrandsdal, hvor døgntilbudene er lokalisert på intermedieavdelingene ved Valdres lokalmedisinske senter og Nord-Gudbrandsdal lokalmedisinske senter.

Jeg har forståelse for at endringer i døgntilbudet skaper uro, men det er også viktig at helseforetakene har handlingsrom til å komme fram til hva som totalt sett gir best ressursutnyttelse og kvalitet. Mitt mål er veldig klart. Vi skal øke døgnkapasiteten innen psykisk helsevern. Jeg har derfor gitt de regionale helseforetakene oppdrag om å øke døgnkapasitetene i tråd med regionale planer

og framskrivning fram mot 2030. Det kan være behov for endringer ved enkelte enheter, men den samlede kapasiteten i regionen skal øke. Nye løsninger for døgntilbud i

samarbeid mellom sykehus og kommune er noe av det vi ønsker utviklet. Det er en løsning som kan gi tilgjengelig døgntilbud nær der pasientene bor.

SPØRSMÅL NR. 1953

Innlevert 12. mars 2026 av stortingsrepresentant Ingrid Liland

Besvart 16. mars 2026 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen

Spørsmål:

Hvordan vil regjeringen sørge for at norsk praksis overfor klimaaktivister er i tråd med Århuskonvensjonen, og mener statsråden at de strenge reaksjonene som Høyesterett har fastsatt i disse sakene er forenlig med Norges menneskerettslige forpliktelser?

BEGRUNNELSE:

Høyesterett avsa i desember 2025 to dommer der klimaaktivister ble dømt til fengselsstraff og erstatningskrav på over én million kroner for aksjoner der det ble sølt maling på Monolitten i Vigelandsparken og på fasaden til Klima- og miljødepartementet. I etterkant har FN's spesialrapportør for miljøforsvarere under Århuskonvensjonen, Michel Forst, uttrykt dyp bekymring for at straffenivået er uforholdsmessig og i strid med Norges forpliktelser etter konvensjonen.

FN's spesialrapportør for miljøforsvarere under Århuskonvensjonen har i en offentlig uttalelse uttrykt at han «ikke kan se» hvordan fengselsstraff for alle fire aktivister, kombinert med et krav om 1,2 millioner kroner i erstatning innen to uker, kan anses som «rimelig eller forholdsmessig» eller å tjene et legitimt formål, og beskriver reaksjonene som «punitive and repressive».

Når en FN-rapportør nå retter så skarp kritikk mot Norge, og norske forsvarere varsler klage til Den europeiske menneskerettighetsdomstol (EMD), er det grunn til alvorlig bekymring for om norsk rettspraksis overfor fredelige klimademonstranter kan ha en nedkjølende effekt på ytrings- og forsamlingsfriheten.

Svar:

Som jeg skrev i mitt svar 9. mars i år på tilsvarende spørsmål nr. 1830 fra stortingsrepresentant Julie E. Stuestøl, har vi som part til Århuskonvensjonen plikt til å sikre at personer som benytter de rettighetene den gir til innsyn, deltakelse, klage eller domstolsprøving på mil-

jøområdet ikke skal straffes, forfølges eller på noen måte plages på grunn av sitt engasjement.

Beskyttelse av menneskerettighetsforsvarere er en hovedprioritering i Norges menneskerettighetspolitikk. Miljøforsvarere er blant de menneskerettsforsvarerne som er mest utsatt for drap, trakassering og andre former for forfølgelse. Dette gjelder også i Europa.

Norge støttet derfor etableringen av en mekanisme for rask håndtering av reaksjoner mot miljøforsvarere med en spesialrapportør under Århuskonvensjonen i 2022. Vi har svart på Spesialrapportørens tidligere henvendelser om to klager han har fått som gjelder straffeforfølgningen av aktivistene som aksjonerte mot henholdsvis Monolitten og Klima- og miljødepartementets (KLD) lokaler. I svaret viste vi blant annet til at arbeidet miljøforsvarere gjør er viktig, at beskyttelse av miljøforsvarere prioriteres høyt, at ytrings- og forsamlingsfriheten er grunnlovfestet og at demonstrasjoner bare unntaksvis begrenses i Norge – og bare hvis det er nødvendig og proporsjonalt. Klagen og våre svar finnes på Spesialrapportørens nettsider for klagesaker.

De to straffesakene ble endelig avgjort av Høyesterett 18. desember 2025. Domstolene er uavhengige, og regjeringen uttaler seg ikke om enkeltsaker som har vært behandlet der. Den videre redegjørelsen er derfor generell.

Spesialrapportøren og Høyesterett har ulikt syn på om aksjonene mot Monolitten og bygningen der Klima- og miljødepartementet holder til, var fredelige, og om reaksjonene mot aksjonistene er nødvendige og proporsjonale. I straffesaken mot aksjonistene som hadde helt flere bøtter med maling på Monolitten, la Høyesterett ved straffutmålingen vekt på at aksjonistene hadde gjort seg skyld i grovt skadeverk rettet mot fredete kunstverk, beliggende i en åpen park av stor betydning som rekreasjonsområde for allmennheten, og at skadepotensialet ved handlingene var stort. Aksjonistene var i tillegg idømt et erstatningsansvar som ikke var påanket og derfor ikke et tema i dommen fra Høyesterett.

I straffesaken mot aksjonistene som hadde sprayet maling på bygningen der KLD holder til, la Høyesterett ved straffutmålingen vekt på at skadeomfanget var betydelig. Aksjonistene hadde sprayet maling rundt inngangspartiet, langs hele fasadens forside og flere meter opp over bakken. Når det gjaldt erstatningskravet, var de faktiske kostnadene ved å få fjernet malingen fra fasaden til bygningen der KLD har sine lokaler, i overkant av 2,3 millioner kroner. Lagmannsretten hadde kommet til at de ansvarlige skulle betale ca. halvparten av rengjøringskostnadene, fordi et større erstatningsansvar etter rettens syn ville virke urimelig tyngende. Høyesterett opprettholdt lagmannsrettens avgjørelse på dette punktet.

I begge de to avgjørelsene vurderte Høyesterett Norges internasjonale forpliktelser, inkludert Århuskonvensjonen. Høyesterett kom til at disse forpliktelsene ikke

er til hinder for straff mot forsettlig grovt skadeverk som demonstranter begår når de aksjonerer for å få fram sin mening om miljø- og klimaspørsmål.

Også spesialrapportøren for miljøforsvarere under Århuskonvensjonen slår i sin uttalelse fast at myndighetene kan straffeforfølge eller sanksjonere fredelige demonstranter så lenge reaksjonene er rimelige, proporsjonale og forfølger et legitimt formål. Spesialrapportøren mener imidlertid at aksjonistene som kastet maling på Monolitten og KLDs lokaler er idømt for streng straff og ilagt for høyt erstatningsansvar. Uttalelsen gir uttrykk for Spesialrapportørens syn på omfanget av beskyttelsen av miljøforsvarere etter internasjonal rett, herunder Århuskonvensjonen. Den inneholder ingen pålegg til norske myndigheter.

SPØRSMÅL NR. 1954

Innlevert 12. mars 2026 av stortingsrepresentant Ingrid Liland

Besvart 20. mars 2026 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen

Spørsmål:

Kan statsråden redegjøre for hva som er status på regjeringens arbeid med EUs varslingsdirektiv?

BEGRUNNELSE:

EU vedtok i 2019 et varslingsdirektiv som skal sikre vern for personer som varsler om brudd på deler av EU-retten. En utredning fra advokatfirmaet Lund & Co (2022) foreslår at Norge gjennomfører direktivet gjennom en egen "EØS-varslingslov".

Direktivet omfatter blant annet varsler om brudd på EUs lovgivning om offentlige anskaffelser, finansielle tjenester, miljøvern og folkehelse, og åpner for at flere enn tradisjonelle arbeidstakere, som for eksempel leverandører, aksjonærer og selvstendige næringsdrivende kan få varslerstatus.

Svar:

Varslingsdirektivet (direktiv (EU) 2019/1937) ble vedtatt i EU 23. oktober 2019. Stortinget er orientert om at direktivet antas å være EØS-relevant, se den halvårlige oversikten over vedtatte EU-rettsakter med antatt EØS-relevans. Rettsakten er fortsatt til behandling mel-

lom EFTA-statene Norge, Island og Liechtenstein, og er foreløpig ikke innlemmet i EØS-avtalen.

I påvente av EØS-prosessene har det på norsk side vært igangsatt arbeid med å utrede hvordan en nasjonal gjennomføring av direktivet kan se ut. En utredning utarbeidet av advokatfirmaet Lund & Co ble sendt på høring av Justis- og beredskapsdepartementet med høringsfrist 16. september 2022. Justis- og beredskapsdepartementet har i etterkant av høringen arbeidet videre med å forberede gjennomføring av direktivet i norsk rett. Dette arbeidet pågår fortsatt.

SPØRSMÅL NR. 1955**Innlevert 12. mars 2026 av stortingsrepresentant Erlend Wiborg****Besvart 20. mars 2026 av kommunal- og distriktsminister Bjørnar Skjæran****Spørsmål:**

Ser regjeringen at borettslagsloven § 8-11 fører til redusert konkurranse og dermed dårligere tilbud til borettslagene?

BEGRUNNELSE:

Borettslagsloven § 8-11 gir boligbyggelagene konkurransefordeler mot forretningsførere med annen organisasjonsform. Både det at boligbyggerlagene har en lovbestemt særrett til å binde de tilknyttede borettslagene til seg som kunder i 10 år, men også den lovbestemte særretten som krever $\frac{2}{3}$ flertall for oppsigelse er til hinder for fri konkurranse og dermed bedre forretningsførsel og/eller lavere kostnader.

Svar:

Bestemmelsen som stortingsrepresentanten viser til, må ses i lys av historikken til boligsamvirket. Tidlig-

ere kunne boligbyggelag og tilknyttede borettslag inngå uoppsigelige forretningsføreravtaler. Det skulle blant annet være med på å holde boligbyggelaget og borettslaget sammen i det kooperative fellesskapet og bidra til å gi boligbyggelagene inntekt i en tid da boligbyggingen skjedde til selvkost.

Problemstillingen representanten tar opp har blitt utredet i flere omganger. I borettslagsloven av 1960 ble adgangen til å inngå uoppsigelige forretningsføreravtaler mellom boligbyggelag og tilknyttede borettslag opprettholdt etter grundige drøftelser både i utvalget og Stortinget. Da gjeldende borettslagslov ble vedtatt var det delte meninger i utvalget om uoppsigelige avtaler burde forbys eller ikke. Bestemmelsen i borettslagsloven § 8-11 kan ses på som et slags kompromiss mellom full oppsigelighet på den ene siden og uoppsigelighet på den andre siden. Dette var en betydelig oppmykning av regelverket og bidro til bedre konkurranse.

SPØRSMÅL NR. 1956**Innlevert 13. mars 2026 av stortingsrepresentant Marthe Hammer****Besvart 19. mars 2026 av finansminister Jens Stoltenberg****Spørsmål:**

Kan det bes om en vurdering av hvorvidt dagens lave verdsetting av fritidsboliger i formuesskatten kan være med på å presse opp boligprisene i en del populære hytteområder og gjøre det vanskeligere for folk som ønsker å være fastboende å få kjøpt seg bolig?

Svar:

For nye fritidseiendommer settes formuesverdien til 30 prosent av kostpris inkludert tomt, eller til 30 prosent av markedsverdien. Tidligere fastsatt formuesverdi kan videreføres av ny eier. Primærboliger verdsettes til 25 prosent opp til beregnet markedsverdi på 10 mill. kroner,

mens overskytende verdi verdsettes til 70 pst. av beregnet markedsverdien. De aller fleste nyere fritidsboliger vil derfor ha en høyere verdsetting i formuesskatten enn primærboliger.

I etterkant av førstegangsverdsettelsen av fritidsboliger skjer det ingen automatisk justering av formuesverdien i tråd med eiendommens verdiutvikling. Verdien endres heller ikke ved senere overdragelse. Formuesverdien kan oppjusteres gjennom generelle, årlige prosentvise oppjusteringer, besluttet i forbindelse med årlige statsbudsjett. For eldre fritidsboliger vil den skattemessige formuesverdien ofte være lavere enn 30 prosent av markedsverdien som følge av at generelle oppjusteringer ikke har holdt tritt med prisveksten på fritidsbol-

ig i ulike områder. For boliger blir de estimerte omsetningsverdiene justert årlig.

En generelt høy etterspørsel etter fritidsboliger i et område kan ha smitteeffekter over i det lokale boligmarkedet. Det kan skyldes økt etterspørsel etter tomter. Det kan gi press på tomtepriser som igjen kan ha betydning for boligpriser. Det lokale boligmarkedet kan også bli påvirket i den grad etterspørselen etter fritidsboliger rettes mot ordinære boliger, som i så fall vil bli sekundærbolig for ny eier. Sekundærboliger verdsettes til 100 pst. (2026-regler), som isolert sett trekker i retning av redusert

etterspørsel etter slike boliger. I en del kommuner er det boplikt for å forhindre at boliger blir solgt for å benyttes som fritidsbolig.

Sammenhengen mellom markedet for fritidsboliger og boliger er komplisert og kan virke forskjellig i ulike kommuner. Sentrale generelle faktorer for etterspørselen etter fritidsboliger er rentenivået og husholdningenes kjøpekraft, som kan variere over tid. Skattereglene, inkludert verdsettingssystemet for fritidsboliger, vil også kunne spille inn på etterspørselen etter fritidsboliger.

SPØRSMÅL NR. 1957

Innlevert 13. mars 2026 av stortingsrepresentant Marthe Hammer

Besvart 20. mars 2026 av finansminister Jens Stoltenberg

Spørsmål:

Hvor mange får lavere formuesskatt som følge av regjeringens forslag om å øke terskelen for dyre boliger i formuesskatten fra 10 til 14 millioner kroner (isolert sett sammenlignet med vedtatt budsjett), og hva er fordelingseffekten av den foreslåtte endringen, også fordelt på sentralitetssoner?

Svar:

Personlige skattytere betaler formuesskatt på 1,0 pst. av skattepliktig nettoformue over et bunnfradrag på 1,9 mill. kroner i 2026. For nettoformuer over 21,5 mill. kroner betales formuesskatt med en sats på 1,1 pst.

Skattepliktig nettoformue fastsettes som hovedregel til omsetningsverdien av skattyters eiendeler, fratrukket gjeld. Flere formuesobjekter verdsettes imidlertid til dels betydelig lavere enn markedsverdi. Dette skyldes både formelle verdsettelsesrabatter i skattereglene og at enkelte eiendeler er vanskelig å verdsette.

I 2021 fattet Stortinget et anmodningsvedtak der regjeringen ble bedt om å «endre metoden for verdsettingen av dyre boliger slik at verdsettingen bedre samsvarer med eiendommenes reelle markedsverdi». Regjeringen fulgte opp vedtaket ved å ta i bruk den oppdaterte boligmodellen fra Statistisk sentralbyrå i formuesskatteopplegget for 2026. Modellen gir mer rettferdige og treffsikre

verdivurderinger av bolig. Et viktig premiss for regjeringen var at staten ikke skulle tjene på omleggingen. Derfor økte regjeringen samtidig bunnfradraget i formuesskatten i budsjettet.

Da nye anslag fra SSB kom i januar, viste det seg at den oppdaterte boligmodellen ville øke skatteinntektene mer enn antatt. Regjeringen fastslo at den ville sikre at man tilbakeførte de ekstra skatteinntektene på en måte som gjør formuesskatten bedre tilpasset den oppdaterte modellen.

Regjeringens forslag er å heve innslagspunktet for høy verdsetting av primærbolig fra 10 til 14 millioner kroner. Isolert anslås 109 500 personer å få redusert skatt med mer enn 200 kroner av forslaget sammenlignet med vedtatt budsjett for 2026. Sammen med øvrige formuesskatteendringer i 2026 anslås det at om lag 459 000 personer får lavere skatt, og at 196 000 får økt skatt sammenlignet med referansen for 2026.

Tabell 1 og 2 viser fordelingsvirkninger etter beregnet nettoformue. Tabell 3 og 4 viser fordelingsvirkninger etter sentralitetssoner, mens tabell 4 og 5 viser fordelingsvirkninger etter bruttoinntekt for berørte personer.

Tabell 1 Fordelingsvirkninger etter beregnet nettoformue med forslaget om å øke innslagspunktet for høy verdsettelse av primærbolig fra 10 til 14 mill. kroner. Alle personer 17 år og over. Sammenlignet med vedtatt budsjett for 2026.

Beregnet nettoformue ¹	Antall	Gjennomsnittlig skatt, Kroner	Gjennomsnittlig endring i skatt. Kroner ²
Negativ	945 000	121 200	0
0 - 499 999 kr.	1 125 400	79 800	0
500 000 - 1 mill. kr.	394 600	151 000	0
1 mill. - 5 mill. kr.	1 587 400	178 000	0
5 mill. - 10 mill. kr.	434 500	261 200	-400
10 mill. - 50 mill. kr.	157 800	577 200	-3 600
50 mill. - 100 mill. kr.	6 800	1 950 600	-6 000
Over 100 mill. kr.	4 300	6 147 600	-7 000
I alt	4 655 700	169 800	-200

¹ Omfatter beregnet bruttoformue fratrukket samlet bruttogjeld. Beregnet bruttoformue inkluderer formue uten formelle verdsettingsrabatter for primærbolig, sekundærbolig, næringseiendom og aksjer og driftsmidler. For øvrig benyttes formuesverdier.

² Tallene er avrundet til nærmeste 200 kroner.

Kilder: Finansdepartementet og Statistisk sentralbyrå.

Tabell 2 Fordelingsvirkninger etter beregnet nettoformue med alle formuesskatteendringene i vedtatt budsjett for 2026 og økt innslagspunkt til 14 mill. kroner. Alle personer 17 år og over. Sammenlignet med referansen for 2026 (inkludert gamle boligverdier).

Beregnet nettoformue ¹	Antall	Gjennomsnittlig skatt. Kroner	Gjennomsnittlig endring i skatt. Kroner ²
Negativ	945 400	122 800	0
0 - 499 999 kr.	1 114 100	79 800	0
500 000 - 1 mill. kr.	390 000	151 800	0
1 mill. - 5 mill. kr.	1 613 800	177 800	0
5 mill. - 10 mill. kr.	434 200	260 400	-400
10 mill. - 50 mill. kr.	147 600	590 000	-800
50 mill. - 100 mill. kr.	6 500	1 959 800	2 800
Over 100 mill. kr.	4 200	6 200 800	7 400
I alt	4 655 700	169 600	0

¹ Omfatter beregnet bruttoformue fratrukket samlet bruttogjeld. Beregnet bruttoformue inkluderer formue uten formelle verdsettingsrabatter for primærbolig, sekundærbolig, næringseiendom og aksjer og driftsmidler. For øvrig benyttes formuesverdier.

² Tallene er avrundet til nærmeste 200 kroner.

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Tabell 3 Fordelingsvirkninger etter sentralitetssoner med forslaget om å øke innslagspunktet for høy verdsettelse av primærbolig fra 10 til 14 mill. kroner. Alle personer 17 år og over. Sammenlignet med vedtatt budsjett for 2026.

Sentralitet	Antall	Gjennomsnittlig skatt. Kroner	Gjennomsnittlig endring i skatt. Kroner ¹
S01	905 800	218 600	-800
S02	1 207 500	174 600	-200
S03	1 176 400	155 400	0
S04	738 600	148 200	0
S05	420 000	146 200	0

S06	199 300	140 600	0
NA	8 000	11 600	0
I alt	4 655 700	169 800	-200

¹ Tallene er avrundet til nærmeste 200 kroner.

Kilder: Finansdepartementet og Statistisk sentralbyrå.

Tabell 4 Fordelingsvirkninger etter sentralitetssoner med alle formuesskatteendringene i vedtatt budsjett for 2026 og økt innslagspunkt til 14 mill. kroner. Alle personer 17 år og over. Sammenlignet med referansen for 2026 (inkludert gamle boligverdier).

Sentralitet	Antall	Gjennomsnittlig skatt. Kroner	Gjennomsnittlig endring i skatt. Kroner ¹
S01	905 800	218 600	-200
S02	1 207 500	174 600	0
S03	1 176 400	155 400	0
S04	738 600	148 200	0
S05	420 000	146 200	0
S06	199 300	140 600	0
NA	8 000	11 600	0
I alt	4 655 700	169 800	0

¹ Tallene er avrundet til nærmeste 200 kroner.

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Tabell 5 Fordelingsvirkninger etter bruttoinntekt med forslaget om å øke innslagspunktet for hy verdsettelse av primærbolig fra 10 til 14 mill. kroner. Berørte personer. Alle personer 17 år og over. Sammenlignet med vedtatt budsjett for 2026.

Bruttoinntekt inkl. skattefrie ytelser ¹	Antall	Gjennomsnittlig skatt. Kroner	Gjennomsnittlig endring i skatt. Kroner ²
0–100 000 kr	1 400	66 600	-6 200
100 000–200 000 kr	800	82 400	-6 600
200 000–250 000 kr	1 200	52 400	-5 000
250 000–300 000 kr	1 400	47 200	-5 200
300 000–350 000 kr	2 000	55 200	-5 600
350 000–400 000 kr	2 400	71 000	-5 800
400 000–450 000 kr	3 100	92 000	-6 000
450 000–500 000 kr	3 700	111 200	-6 200
500 000–550 000 kr	4 000	129 600	-6 400
550 000–600 000 kr	4 200	160 400	-6 400
600 000–700 000 kr	8 100	176 600	-6 800
700 000–800 000 kr	7 800	213 000	-6 800
800 000–1 000 000 kr	14 800	277 200	-6 800
1 000 000–2 000 000 kr	38 000	501 800	-7 200
2 000 000–3 000 000 kr	10 500	978 600	-8 200
3 000 000 kr og over	11 100	3 412 800	-10 000
I alt	114 600	670 400	-7 200

¹ Omfatter samlet inntekt før skatt. Det vil si lønns-, nærings-, kapital-, trygde- og pensjonsinntekt samt andre skattepliktige og skattefrie ytelser.

² Tallene er avrundet til nærmeste 200 kroner.

Kilder: Finansdepartementet og Statistisk sentralbyrå.

Tabell 6 Fordelingsvirkninger etter bruttoinntekt med alle formuesskatteendringene i vedtatt budsjett for 2026 og økt innslagspunkt til 14 mill. kroner. Berørte personer. Alle personer 17 år og over. Sammenlignet med referansen for 2026 (inkludert gamle boligverdier).

Bruttoinntekt inkl. skattefrie ytelser ¹	Antall	Gjennomsnittlig skatt.	Gjennomsnittlig endring
		Kroner	i skatt. Kroner ²
0–100 000 kr	6 900	52 200	0
100 000–200 000 kr	4 900	45 200	-200
200 000–250 000 kr	9 700	23 800	-200
250 000–300 000 kr	14 500	20 400	-200
300 000–350 000 kr	25 100	29 000	-400
350 000–400 000 kr	33 700	47 800	-400
400 000–450 000 kr	41 800	69 800	-600
450 000–500 000 kr	47 000	90 000	-600
500 000–550 000 kr	47 700	109 400	-600
550 000–600 000 kr	45 000	129 800	-400
600 000–700 000 kr	75 100	155 800	-600
700 000–800 000 kr	62 100	192 000	-400
800 000–1 000 000 kr	96 300	250 800	-400
1 000 000–2 000 000 kr	165 300	455 800	-400
2 000 000–3 000 000 kr	32 700	929 800	-200
3 000 000 kr og over	26 200	2 825 400	1 200
I alt	734 000	339 400	-400

¹ Omfatter samlet inntekt før skatt. Det vil si lønns-, nærings-, kapital-, trygde- og pensjonsinntekt samt andre skattepliktige og skattefrie ytelser.

² Tallene er avrundet til nærmeste 200 kroner.

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Beregningene er basert på Statistisk sentralbyrås skattemodell, LOTTE-Skatt. Datagrunnlaget for modellen er et utvalg fra Statistisk sentralbyrås inntektsstatistikk for husholdninger for 2023. Denne statistikken gir informasjon om sammensetningen av inntekt og formue for hele befolkningen. Datagrunnlaget er framskrevet til 2026. Beregningene kan være usikre bl.a. fordi datagrunnlaget

er sjablongmessig fremskrevet. Modellen tar heller ikke hensyn til mulige endringer i atferden som følge av endringer i skattereglene. Modellen er oppdatert med verdiene fra den reviderte verdsettingsmodellen på boliger som ble tatt i bruk i skattekortene fra 2026. Modellen tar imidlertid ikke hensyn til at flere skattytere vil kunne velge å dokumentere en lavere verdi.

SPØRSMÅL NR. 1958

Innlevert 13. mars 2026 av stortingsrepresentant Erlend Larsen

Besvart 24. mars 2026 av digitaliserings- og forvaltningsminister Karianne O. Tung

Spørsmål:

Hva er bakgrunnen for at den norske regjeringen ser så annerledes på det, og hva er egentlig regjeringens

tiltak for å redusere utslippene fra luftfarten når de nå i praksis velger å se bort ifra et så sterkt virkemiddel som statlige innkjøp?

BEGRUNNELSE:

I den nå publiserte anbudskonkurransen for flyreiser fra DFØ skal miljø vektes med 30 prosent. Det eneste miljøkriteriet er direkteruter. Dette vil ha svært begrenset effekt da direkteruter er en veldig liten del av potensialet for å kutte utslipp fra fly. Det er ikke noe ytterligere krav om, eller insentiv til, verken CO₂-reduksjon generelt, eller økt bruk av bærekraftig flydrivstoff (SAF) spesielt. Dette til tross for innspill fra både drivstoffleverandørene og flyselskapene – som begge ønsker en slik åpning for å kunne benytte mer SAF. Transportøkonomisk institutt (TØI) anslår at SAF har et potensiale for nær 90 prosent utslippskutt for luftfarten frem mot 2050.

I Danmark går de motsatt vei. Der flyr Norwegian nå ruten mellom Aalborg og København med 40 prosent innblanding av SAF. Ruten er etablert gjennom et statlig anbud under den danske regjeringens satsing på grønn luftfart, der staten støtter bruk av mer bærekraftig flydrivstoff.

Prosjektet vil også bidra til styrket nordisk produksjon av bærekraftig flydrivstoff. EUs ReFuelAviation åpner for økt bruk av SAF utenfor omsetningskravet, og med tilhørende strenge dokumentasjonskrav. Luftfart skiller seg fra andre transportformer, og på både kort og lang sikt er det få andre alternativet enn SAF for å redusere utslipp. Jeg vil samtidig minne om stortingets enstemmige vedtak fra 2023 som regjeringen ikke har fulgt opp:

Vedtak 632:

Stortinget ber regjeringen legge frem en plan for hvordan Norge kan få en ledende posisjon i produksjon av bærekraftig drivstoff, slik at Norge er godt posisjonert gjennom et industrielt miljø når innblandingskravene blir innført i EU, og komme tilbake til Stortinget på egnet måte.

Vedtak 633

Stortinget ber regjeringen raskt legge fram en plan for å øke produksjonen av avansert biodrivstoff i Norge.

Svar:

Regjeringen ønsker at luftfarten – innenfor bærekraftige rammer og i lys av den teknologiske utviklingen – skal bidra til omstillingen mot et lavutslippssamfunn. Statlige innkjøp er et av mange ulike virkemidler som kan bidra til å redusere klimagassutslipp fra luftfart. I anbudskonkurransen om statlige fellesavtaler om kjøp av flyreiser som det refereres til (kunngjort av DFØ 3. mars 2026), er tildelingskriteriet på miljø vektet med 30 prosent. Direkteruter belønnes fordi take-off og landing er de mest energiintensive fasene av en flyvning. For utenlandsreiser vektes i tillegg Great Circle Distance (GCD), slik at leverandører med de korteste reiserutene belønnes. Begge kriterier bidrar til lavere drivstofforbruk og utslipp. I tillegg er leverandørene for fellesavtalen pålagt å samarbei-

de med DFØ om miljørapportering, med mål om å gjøre det enklere for de reisende å velge det mest miljøvennlige alternativet i bestillingsøyeblikket.

Som det går frem av Klima status- og plan 2026, vil regjeringen rendyrke omsetningskrav som virkemiddel for bruk av biodrivstoff, og ønsker derfor ikke å legge til rette for kjøp av biodrivstoff utover omsetningskravene. Dersom det er ønskelig med økt bruk av biodrivstoff i Norge, vurderes det som mer treffsikkert og mer kostnadseffektivt at det reguleres gjennom å endre omsetningskravene.

Den danske innenriksruten Aalborg – København er en politisk vedtatt og statlig subsidiert ordning. Den danske stat dekker merkostnaden for at flyene benytter minst 40 prosent SAF. De norske statlige fellesavtalene om kjøp av flyreiser er en ordinær innkjøpsavtale for statlige tjenestereiser, uten subsidiering av SAF eller tilsvarende miljøkrav. Statens og Kommunernes Indkøbsservice A/S, som ivaretar innkjøp for hele offentlige sektor i Danmark, har ikke inkludert SAF som tildelingskriterium eller krav i sitt anbud på flyreiser.

Vedtak nr. 632 av 2. mai 2023 om å legge frem en plan for hvordan Norge kan få en ledende posisjon i produksjonen av bærekraftig drivstoff og vedtak nr. 633 av 2. mai 2023 om å legge frem en plan for å øke produksjonen av avansert biodrivstoff i Norge følges opp av Klima- og miljødepartementet.

SPØRSMÅL NR. 1959**Innlevert 13. mars 2026 av stortingsrepresentant Helene Røsholt****Besvart 20. mars 2026 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Hvordan vil helse- og omsorgsministeren sikre at gravide i distriktskommuner med lang reisevei til fødeinstitusjon fortsatt har en trygg og forsvarlig følgetjeneste, og vil statsråden ta initiativ til å gjennomgå organiseringen av følgetjenesten slik at den i større grad kan tilpasses lokale geografiske forhold og behov?

BEGRUNNELSE:

Tinn kommune i Telemark står fra 1. april 2026 uten en lokalt stasjonert følgetjeneste for gravide. Følgetjenesten, som tidligere har vært organisert i kommunen, flyttes av Sykehuset Telemark HF til Seljord. Samtidig må kommunen etablere en ny løsning for den kommunale jordmortjenesten.

Tinn er en stor distriktskommune med spredt bosetting og lange avstander. Innbyggere som har mer enn 1,5 time reisevei til nærmeste fødeinstitusjon har etter gjeldende ordning krav på følgetjeneste. I praksis innebærer den nye organiseringen at gravide i en akutt situasjon i mange tilfeller må kjøre mot Seljord for å møte jordmor, før videre transport går til Sykehuset Telemark i Skien. For enkelte innbyggere kan dette innebære betydelige omveier sammenlignet med direkte transport mot fødeinstitusjon.

Endringen har skapt betydelig bekymring i lokalsamfunnet. Mange gravide opplever usikkerhet rundt hvor raskt de vil kunne få bistand dersom en akutt situasjon oppstår. Samtidig er det en kjent utfordring nasjonalt at det er mangel på jordmødre, og flere distriktskommuner opplever press på både rekruttering og organisering av jordmortjenester.

Kommunen har over lengre tid hatt dialog med Sykehuset Telemark HF om mulige løsninger for å opprettholde en lokal ordning, inkludert tilbud om å bidra økonomisk. Dette har ikke ført frem. Kommunestyret har derfor nylig besluttet å inngå samarbeid med Notodden kommune om kommunal jordmoroppfølging for å sikre at lovpålagte tjenester fortsatt kan gis lokalt. Saken illustrerer et mer generelt spørsmål om hvordan følgetjenesten organiseres i distriktene, og i hvilken grad dagens modell gir tilstrekkelig fleksibilitet til å ta hensyn til lokale geografiske forhold. Flere distriktskommuner har lange avstander, krevende værforhold og spredt bosetting som kan gjøre standardiserte løsninger utfordrende i praksis. På denne bakgrunn er det behov for å avklare hvordan staten vil bidra til å sikre trygg fødetilbud også i distrik-

tene, og om det er behov for å se nærmere på hvordan følgetjenesten organiseres og samarbeidet mellom helseforetak og kommuner fungerer i slike områder.

Svar:

Jeg er enig med representanten Røsholt i at en god følgetjeneste er viktig for å gi trygghet for gravide og fødende med lang reisevei til fødested. Helse- og omsorgsdepartementet har innhentet innspill fra Helse Sør-Øst RHF, som igjen har innhentet informasjon fra Sykehuset Telemark HF.

Sykehuset Telemark HF opplyser at følgetjenesten for Tinn kommune blir ivaretatt av jordmorvakt i Seljord fra 6. april 2026. Dette er sikret i avtale mellom Sykehuset Telemark HF og vertskommunen Vinje, som har arbeidsgiveransvaret for jordmødrene i følgetjenesten for Telemark. For gravide i Tinn, vil jordmor i Seljord kjøre i møte når det vurderes at det er behov for ambulanse med jordmorfølge til fødeavdelingen.

Sykehuset Telemark HF opplyser at dette vurderes som et faglig forsvarlig tilbud ut fra Helsedirektoratets nasjonale faglige retningslinje for fødselsomsorgen. Følgetjenesten i Vest-Telemark har siden 2010 vært lokalisert med jordmor på vakt i Seljord. De gravide har kjørt mot Seljord, og blitt møtt og eventuelt undersøkt av jordmor der. Ved behov har lokal ambulanse hentet kvinnene hjemme og kjørt til jordmor i Seljord. For Tinn vil dette bli ivaretatt på lignende måte. I praksis vil ambulanse fra Tinn hente kvinnen, jordmor fra Seljord kjører i møte og kommer over i ambulanse for følge og videre transport til fødeavdelingen. Jordmor møter ambulansen med kvinnen etter om lag 45 minutter.

Sykehuset Telemark HF vurderer den nye løsningen, med en felles følgetjeneste for kommunene i Øvre Telemark, som et trygt og godt tilbud til de fødende. Det er tilpasset lokale geografiske forhold og behov, samt tilgjengelige ressurser og kompetanse.

Når det gjelder spørsmålet om å gjennomgå organiseringen av følgetjenesten for gravide, viser jeg til at det var ett av tiltakene i Nasjonal helse- og samhandlingssplan. Det har vi fulgt opp ved å gjennomføre en nasjonal evaluering av følgetjenestetilbudet. Den nasjonale evalueringen viser at følgetjenesten i stor grad oppleves som en trygg og tilgjengelig ordning for gravide med lang reisevei til fødested. Brukerne uttrykker høy grad av tilfredshet, særlig når det gjelder opplevd trygghet og tilgjengelighet. Flertallet av respondentene vurderer tjenesten som ve-

legnet for å ivareta medisinsk forsvarlig behandling av fødende med lang reisevei og tjenesten anses som et viktig tiltak for et likeverdig og forsvarlig fødetilbud. Helse- og

omsorgsdepartementet har nylig mottatt evalueringen, og vil nå gjennomgå og vurdere behov for videre oppfølging.

SPØRSMÅL NR. 1960

Innlevert 13. mars 2026 av stortingsrepresentant Mathilde Tybring-Gjedde

Besvart 20. mars 2026 av kunnskapsminister Kari Nessa Nordtun

Spørsmål:

Har statsråden tatt stilling til hvilke av de fire scenarioene om nye læringsstøttende prøver, hun ønsker at Utdanningsdirektoratet skal arbeide videre med, og vil de nye læringsstøttende prøvene medføre at det ikke lenger er mulig for lokale og nasjonale myndigheter å følge elevenes lese- og regneferdigheter på skolenivå, og utvikling over tid?

BEGRUNNELSE:

Utdanningsdirektoratet har fått i oppdrag å utvikle de nye læringsstøttende prøvene som skal erstatte dagens nasjonale prøver. I direktoratets delleveranse 1, oversendt Kunnskapsdepartementet i desember 2025, beskrives fire mulige scenarioer.

Scenario A bygger på at dagens prøver i hovedsak er gode, men at skolene trenger bedre støtte for å bruke dem mer aktivt i undervisningen og i profesjonsfellesskapet. I dette scenarioet videreføres prøvenes funksjon som styringsinformasjon for lokale og nasjonale myndigheter, samtidig som støtteressurser og resultatvisning forbedres.

De tre øvrige scenarioene innebærer at prøvene blir frivillige for lærere og skoler. Da vil de ikke lenger kunne gi styringsinformasjon på skole-, kommune- eller nasjonalt nivå. Det vil svekke muligheten til å følge utviklingen i elevenes ferdigheter, sammenligne resultater mellom skoler og lære av dem som lykkes.

Svar:

Utdanningsdirektoratet arbeider med å utvikle nye prøver med læringsstøttende formål. Dette var et av tiltakene i Meld. St. 34 (2023–2024) En mer praktisk skole, som blant annet bygger på anbefalinger fra det partssammensatte utvalget som avga NOU 2023: 27 Et nytt system for kvalitetsutvikling. Bakgrunnen for arbeidet er blant annet at dagens nasjonale prøver i lesing, regning og engelsk på 5., 8. og 9. trinn ikke svarer godt nok til behovene i skolen.

Som representanten viser til, peker direktoratet i delleveranse 1 av oppdraget på noen mulige scenarioer for nye prøver. Disse illustrerer ulike konseptvalg, men gir ikke et uttømmende bilde av mulige løsninger. Scenarioene illustrerer at prøver kan innrettes på ulike måter, med konsekvenser for hva slags informasjon som er tilgjengelig for hvem.

Scenarioene som skisseres i oppdragets første delleveranse er kun foreløpige vurderinger, og direktoratet arbeider nå videre med ulike alternativer for hvordan de nye prøvene kan utformes. Direktoratet leverer delleveranse 2 innen 1. juni 2026 med alternative løsninger og anbefalinger, og jeg vil på bakgrunn av dette ta stilling til hva direktoratet skal arbeide videre med å utvikle og implementere.

I arbeidet med nye prøver undersøker Utdanningsdirektoratet hvilken informasjon skolemyndigheter kan få uten at det begrenser prøvenes læringsstøttende formål. Partene i skolen og representanter fra sektor er involvert i dette arbeidet. Jeg vil forsikre representanten om at jeg er opptatt av at både lokale og nasjonale myndigheter skal ha et godt og relevant kunnskapsgrunnlag for å følge utviklingen i skolen. Derfor vil dagens prøver heller ikke bli avviklet før nye prøver er klare.

SPØRSMÅL NR. 1961**Innlevert 13. mars 2026 av stortingsrepresentant Julia Brännström Nordtug****Besvart 20. mars 2026 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Hva tenker statsråden om effekten av vaksinen som er benyttet til de over 65 år, ønsker statsråden fortgang i å få vurdert hvorvidt en forsterket vaksine for disse aldersgruppene er riktig, hvor lang tid tar det i dag fra et innspill eller en anmodning om vurdering av en vaksine for utredning av vaksiner for offentlig finansiering er mottatt i Direktoratet for medisinske produkter (DMP), til egnethetsvurdering starter, og hva mener statsråden er akseptabel ventetid i denne fasen av prosessen?

BEGRUNNELSE:

DMP opplyste i februar om at de har jobbet hardt for å få ned ventetid og kører inn til metodevurdering, og at nye innkomne oppdrag leveres innen fristen (<https://www.dmp.no/nyheter/dmps-strategiske-stjerner--forsyningsikkerhet-metodevurdering-og-digitalisering>). Det er bra. Samtidig ser vi at flere vaksiner som er meldt inn for vurdering av offentlig finansiering gjennom "Nye vaksiner" blir liggende i månedsvis i "kø" før DMP gjennomfører egnethetsvurdering og tar stilling til om metodevurdering skal igangsettes. Dette gjelder blant annet forsterkede vaksiner for forebygging av alvorlig influensa hos personer som er 65 år eller eldre. I årets influensasessong er det registrert en økning i antallet eldre som har vaksinert seg, "det høyeste antallet registrerte noen gang for sesonginfluensavaksinering", skriver FHI i statusrapport for luftveisinfeksjoner publisert 12. mars 2026. Likevel viser den samme statusrapporten en stor oppgang i innleggelser blant de eldste (gruppene 65-79 år og 80+).

Svar:

Influensavaksinasjon er et effektivt tiltak for å forhindre alvorlig influensasykdom. Effekten varierer fra sesong til sesong, fordi det sirkulerende influensaviruset endrer seg, og fordi det varierer hvor godt vaksineviruset gir beskyttelse mot det sirkulerende viruset. Antall tilfeller og sykehusinnleggelser kan derfor variere fra sesong til sesong, til tross for jevn og økende vaksinasjonsdekning. Årets influensasessong har vært dominert av en undertype av influensaviruset som vaksinene vanligvis kun gir moderat beskyttelse mot. Vaksinasjon kan likevel bidra til å redusere risikoen for alvorlig sykdom og død hos de som blir vaksinert.

Vaksineeffekten er også avhengig av alder og helseilstand hos den vaksinerte. Det gis derfor allerede til-

bud om forsterket influensavaksine gjennom nasjonalt vaksinasjonsprogram til særlig pleietrengende eldre over 50 år, det vil si beboere over 50 år i sykehjem og omsorgsboliger/forsterkede botilbud, samt til personer over 50 år med omfattende behov for helserelatert bistand fra hjemmetjenesten.

Regjeringen er opptatt av at befolkningen skal ha tilgang til trygge og effektive vaksiner, og at offentlig finansiering av vaksiner vurderes på et faglig solid kunnskapsgrunnlag. Ordningen «Nye vaksiner» er et virkemiddel for å sikre forutsigbare prosesser for å skaffe kunnskapsgrunnlag før eventuelle beslutninger om offentlig finansiering. Egnethetsvurdering er første steg. Da tas det stilling til om det er hensiktsmessig å utrede spørsmålet med en metodevurdering. I egnethetsvurderinger legges det blant annet vekt på alvorlighet, tilgjengelig datagrunnlag og aktuell finansieringsordning.

Jeg mener det bør være kort ventetid fra en anmodning er mottatt til egnethetsvurdering starter. Direktoratet for medisinske produkter og Folkehelseinstituttet har egnethetsvurderingsmøter hver annen måned. DMP har opplyst at egnethetsvurderinger som hovedregel ferdigstilles og publiseres innen to uker etter første møte etter at anmodning er innsendt. At det i noen tilfeller har tatt lenger tid skyldes at det er uklart hvordan enkelte vaksiner skal kunne finansieres innenfor dagens rammer.

DMP har over tid arbeidet med å redusere kø og øke gjennomføringsevnen på metodevurderingsområdet. DMP har samtidig opplyst at kapasiteten til å gjennomføre fullstendige metodevurderinger av vaksiner er begrenset, og at det derfor må prioriteres mellom hvilke vurderinger som settes i gang. Det er altså ikke primært egnethetsvurderingene som er flaskehalsen, men kapasiteten til å gjennomføre metodevurderinger.

SPØRSMÅL NR. 1962**Innlevert 13. mars 2026 av stortingsrepresentant Henrik Asheim****Besvart 20. mars 2026 av finansminister Jens Stoltenberg****Spørsmål:**

Den europeiske bankstilsynsmyndigheten (EBA) har stilt spørsmål om egenkapitalbeviset. Sparebanknæringen har sendt et brev til Finansdepartementet, med forslag til endringer i finansforetaksloven de mener vil kunne løse saken uten negative konsekvenser for egenkapitalbeviset.

Hvordan vurderer finansministeren forslaget, og vil departementet ta initiativ til dialog med EBA om det?

Svar:

Sparebanker med egenkapitalbevis har to typer egenkapital: den opprinnelig eierløse kapitalen (grunnfondet) og egenkapitalbeviskapital. Sistnevnte er kapital eid av eksterne investorer. Etter gjeldende regler deles overskuddet mellom de to typene egenkapital forholdsmessig etter hvor stor andel av den samlede egenkapitalen de utgjør, mens reglene for dekning av tap er utformet slik at grunnfondet belastes en forholdsmessig større andel av tapet enn egenkapitalbevisene.

EUs kapitalkravsregelverk for banker (CRR) har regler som bl.a. skal sikre at bankens egenkapital er tilgjengelig for å dekke tap som kan oppstå. Den europeiske bankstilsynsmyndigheten (EBA) har i oppgave å vurdere om instrumenter som benyttes til å hente inn egenkapital til banker, er i samsvar med kravene i CRR. I 2021-2022 vurderte EBA norske instrumenter, herunder egenkapitalbevis. EBAs vurderinger ble sendt i et brev til Finanstilsynet 9. juni 2022. I brevet påpekte EBA at egenkapitalbevisenes tapsabsorberende evne må styrkes. EBA viste i sitt brev til CRR artikkel 26 nr. 1 siste ledd, som krever at banken umiddelbart og uten begrensning kan anvende opptjent egenkapital mv. til dekning av risikoer og tap på det tidspunktet de oppstår. EBA viste videre til CRR artikkel 28. nr. 1 bokstav i. Artikkelen krever at «rene kjernekapitalinstrumenter sammenlignet med alle kapitalinstrumenter som er utstedt av institusjonen, dekker den første og forholdsmessig største andelen av tap, og hvert instrument dekker tap i samme utstrekning som alle andre instrumenter som er godkjent som ren kjernekapital».

I brevet påpekte EBA videre at de anså det som nødvendig at sparebanker med relativt små utjevningsfond øker størrelsen på fondet. En økning av utjevningsfondet vil gjøre at egenkapitalbevisene tar en større andel av bankens tap. EBA pekte i tillegg på at kapitalstrukturen i sparebanker med egenkapitalbevis er kompleks, og at

kompleksitet øker risikoen for at instrumenter ikke oppfyller kravene i CRR.

På bakgrunn av EBAs vurdering satte Finansdepartementet i 2023 ned Sparebankutvalget, som i NOU 2024: 22 kom til at reguleringen av norske egenkapitalbevis ikke tilfredsstiller kravene som CRR stiller til tapsabsorberende evne, og at regelverket derfor må endres slik at egenkapitalbevisene og grunnfondet dekker tap forholdsmessig.

Sparebankforeningen og Finans Norge mener at det ikke er nødvendig å gjøre tapsfordelingen forholdsmessig, fordi ordlyden i CRR bare har uttrykkelig krav om slik forholdsmessighet mellom instrumenter, og det bare er egenkapitalbeviset som er et instrument. Sparebankutvalget mener også at egenkapitalbeviset er det eneste instrumentet i de aktuelle sparebankene. Utvalget peker imidlertid på at myndighetene i utformingen av regelverket har lagt vekt på at grunnfondet skal beskyttes som om det stod en eier (lokalsamfunnet) bak, og at grunnfondet og egenkapitalbevis derfor må ses på som to kapitalklasser. Utvalget mener at det ikke er forenlig med CRR og formålene med kvalitetskravene til kapital at grunnfondet beskytter egenkapitalbevisene mot tap.

Den 25. april 2025 sendte Finansdepartementet et brev til Finanstilsynet, hvor departementet ba om at Finanstilsynet anmodet EBA om skriftlig å utdype sin forståelse av det regulatoriske grunnlaget for vurderingen i EBAs brev 9. juni 2022. Av departementets brev til Finanstilsynet fremgår bl.a. følgende:

«For norske myndigheter er det viktig å bevare egenkapitalbeviset som et velfungerende kapitalinstrument for norske sparebanker. Finansdepartementet mener derfor at det er ønskelig med større klarhet rundt det rettslige grunnlaget for EBAs vurdering av egenkapitalbevis. CRR stiller ulike krav til henholdsvis kapitalinstrumenter og kapitalposter, og som det fremgår av Sparebankutvalgets utredning og Finanstilsynets brev til EBA 3. mars 2022, er egenkapitalbevis det eneste egenkapitalinstrumentet som er utstedt av de aktuelle sparebankene, det vil si at egenkapitalbeviset dekker den første og forholdsmessig største andelen av tap sammenlignet med andre utstedte instrumenter i tråd med ordlyden i CRR artikkel 28 nr. 1 bokstav i.»

Finanstilsynet fulgte opp med et brev til EBA den 29. april 2025, hvor Finanstilsynet ba om en nærmere redegjørelse for det rettslige grunnlaget for EBAs vurderinger.

EBA besvarte Finanstilsynets brev den 26. mai 2025. I dette brevet viser EBA til at «substantial compliance with Article 28(1)(i) of the CRR could not be confirmed». EBA viser til at kapitalstrukturen i norske egenkapitalbevisbanker er utformet på en måte man ikke direkte har tenkt på da reglene i CRR ble fastsatt. EBA mener likevel at den

komplekse strukturen med flere kapitalklasser («multi-layered capital classes») med et skille mellom kapitalen som tilhører hhv. egenkapitalbeveiseierne og grunnfondet, kombinert med at flere banker har lavt utjevningsfond, gjør at kravene i CRR ikke er oppfylt.

EBA avslutter brevet med å vise til at på grunn av konstruktivt samarbeid mellom EBA og nasjonale myndigheter, og villighet hos nasjonale myndigheter til å følge opp EBAs vurderinger, så har EBA aldri tidligere vært nødt til å ta instrumenter av listen over godkjente instrumenter.

Sparebankforeningen og Finans Norge har i et brev 2. desember 2025 til departementet vist til at grunnfondet ikke er ansett som et instrument av verken norske myndigheter eller Sparebankutvalget, men at EBA i et møte 17. oktober 2025 med foreningene skal ha stilt spørsmål om grunnfondet kan anses som et instrument. Sparebankforeningen og Finans Norge skriver videre i brevet at det er «enkelte bestemmelser i finansforetaksloven som kan gi grunnfondskapitalen noe, men svært begrenset, karakter av å være et kapitalinstrument, nærmere bestemt adgang til tilbakebetaling av innskutt grunnfondskapital og til utdeling av utbytte på innskutt grunnfond». For å redusere risikoen for at EBA skal konkludere med at grunnfon-

det skal anses som et instrument, foreslår Sparebankforeningen og Finans Norge at disse bestemmelsene endres. Sparebankforeningen og Finans Norge uttaler deretter følgende:

«Ingen sparebanker benytter bestemmelsene som foreslås endret, og til tross for at EBA tilsynelatende ikke har fremmet konkrete anførsler om at slik adgang eksisterer, mener vi at en slik klargjøring bør fjerne enhver tvil om hvorvidt kapitalstrukturen og prioritetsrekkefølgen i de aktuelle sparebankene fullt ut oppfyller kravene i henhold til CRR.»

Dette forslaget omfatter ikke endringer i bestemmelser som har betydning for fordeling av tap mellom grunnfondet og egenkapitalbeveiseierne. Slik departementet leser tilbakemeldingene fra EBA, mener EBA at egenkapitalbevisets tapsabsorberende evne må bedres, uavhengig av om grunnfondet er å anse som et instrument. Departementet mener derfor at de foreslåtte endringene fra Sparebankforeningen og Finans Norge neppe vil ivareta EBAs innvendinger.

Jeg vil likevel understreke at forslaget fra Sparebankforeningen og Finans Norge, ev. også utdypet etter ytterligere kontakt mellom foreningene og EBA, vil inngå i departementets samlede vurdering av saken.

SPØRSMÅL NR. 1963

Innlevert 13. mars 2026 av stortingsrepresentant Liv Gustavsen

Besvart 20. mars 2026 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Snart vil innbyggerne i Leirsund igjen bli stengt inne med vårflommen.

Vil samferdselsministeren ta initiativ til å se på tiltak for å sikre framkommeligheten ved Leirsund bru på fylkesvei 1535 i Lillestrøm kommune, herunder vurdere statlig medvirkning til utbedring eller ny bru, sett i lys av at veien fungerer som omkjøringsvei for E6 og gjentatte ganger blir stengt på grunn av flom?

BEGRUNNELSE:

Leirsund bru over Leira i Lillestrøm kommune ligger på fylkesvei 1535. Selv om veien formelt er fylkeskommunal, har den en viktig funksjon som omkjøringsvei for E6 ved hendelser og stengninger på hovedveien.

Brua er om lag 46 meter lang og ble bygget i 1978 og ligger lavt over elva. Ved perioder med mye nedbør og

høy vannføring i Leira blir brua jevnlig stengt på grunn av flom. Dette skaper store utfordringer for lokalbefolkningen i Leirsund-området, som i perioder i praksis kan bli avskåret eller må kjøre lange omveier.

Problemet har vært omtalt en rekke ganger i lokale medier, blant annet i Romerikes Blad, og saken har også vært tatt opp politisk i fylkeskommunen over flere år. Likevel er det ikke funnet en løsning, blant annet fordi større bruprosjekter er svært kostbare for fylkeskommunen alene.

Samtidig peker klimautviklingen mot mer intens nedbør og hyppigere episoder med høy vannføring i vassdragene. I tillegg har utbyggingen av Gardermoen med store asfalterte og utbygde arealer ført til økt overvann og raskere avrenning til vassdragene i området, blant annet til Leira. Dette kan bidra til raskere og høyere vannføring ved kraftige nedbørsepisoder. Når våren nå nærmer seg med snøsmelting og perioder med kraftig nedbør, er det

grunn til å anta at utfordringene igjen vil oppstå. På denne bakgrunn er det relevant å spørre om staten kan bidra til å finne en løsning, særlig fordi veien også fungerer som en viktig omkjøringsvei for E6.

Svar:

Fylkesvei 1535 og Leirsund bru er en del av fylkesveinettet i Akershus. Det er fylkeskommunens ansvar å sørge for nødvendig framkommelighet, drift og vedlikehold og eventuelle utbedringer eller utskifting av brua. Dette ansvaret gjelder også der fylkesveier har en funksjon som omkjøringsvei ved hendelser på det statlige riksveinettet.

SPØRSMÅL NR. 1964

Innlevert 13. mars 2026 av stortingsrepresentant Julia Brännström Nordtug

Besvart 20. mars 2026 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Høringsfristen til rapporten fra DMP om dagens alternativkostnad gikk ut for en måned siden.

Når kan vi forvente at statsråden redegjør for hvordan regjeringen har tenkt til å følge opp rapporten og høringsvarene, og dermed Stortingets vedtak, og deler statsråden DMPs vurdering om at feilene i rapporten ikke har hatt påvirkning på konklusjonen i rapporten om å ikke justere alternativkostnaden?

BEGRUNNELSE:

DMP har erkjent at tallene fra den svenske studien av Siverskog og Henriksen var feil gjengitt i rapporten, men samtidig uttalt at:

“ikke var avgjørende for arbeidsgruppens anbefaling om at alternativkostnaden ikke bør økes.”

Spørsmålet er om statsråden deler denne oppfatningen. Stortingets intensjon var klar, nå venter vi på at statsråden klargjør hvordan regjeringen har tenkt å følge opp rapporten og Stortingets vedtak.

Svar:

Stortinget ba i anmodningsvedtak nr. 903 regjeringen om å utrede et sikrere anslag på alternativkostnaden for helse- og omsorgstjenesten i Norge basert på norske

Jeg har forståelse for at gjentatte stenginger som følge av flom skaper utfordringer for innbyggerne i området. Samtidig er det fylkeskommunen som må vurdere risiko, behov for klimatilpasning og prioritering av tiltak på eget veinett, innenfor sine økonomiske rammer.

Staten bidrar generelt til samferdselssektoren gjennom rammeoverføringer og nasjonale ordninger. Staten kan ikke overta ansvaret for enkeltprosjekter på fylkesveinettet, selv om disse også kan ha betydning som omkjøringsveier. Eventuelle tiltak ved Leirsund bru må derfor håndteres gjennom fylkeskommunens plan- og budsjettprosesser, i samarbeid med berørte kommuner.

data. Stortinget ba samtidig regjeringen, innen utgangen av 2025, gjennomføre en hurtig utredning basert på tilgjengelige data med mål om å justere dagens alternativkostnad for pris- og produktivitsutvikling inntil et sikrere anslag foreligger.

Som oppfølging av vedtaket fikk Direktoratet for medisinske produkter (DMP), i samarbeid med Helsedirektoratet, i oppdrag å gjennomføre en slik hurtig utredning. Rapporten «Hurtig utredning: anbefaling om justering av dagens alternativkostnad» ble oversendt Helse- og omsorgsdepartementet 05.01.2026 og deretter sendt på offentlig høring med frist 15.02.2026.

I høringsperioden ble det avdekket mindre feil i rapporten. DMP utarbeidet derfor en korrigert versjon, datert 25.02.2026, som er publisert sammen med den opprinnelige rapporten i høringen. DMP har opplyst at enkelte tall fra den svenske studien av Siverskog og Henriksen var feil gjengitt, men har vurdert at dette ikke har betydning for arbeidsgruppens anbefaling om ikke å justere nivået på alternativkostnaden. Det er DMP som har det faglige ansvaret for vurderingen av dette, og jeg tar dette til etterretning.

Spørsmålet om nivået på alternativkostnaden, herunder justering, er et sentralt premiss i prioriteringsbeslutninger i helse- og omsorgstjenesten. Jeg vil derfor gjøre en grundig vurdering av rapporten og høringsvarene før det tas stilling til den videre oppfølgingen. Op-

pfølgingen av anmodningsvedtak nr. 903 vil bli omtalt på vanlig måte i Prop. 1 S for 2027.

Parallelt arbeider departementet med å legge til rette for en mer omfattende utredning av alternativkostnaden basert på norske data, i tråd med Stortingets ved-

tak. DMP, i samarbeid med Helsedirektoratet, har levert et forslag til mandat for den større utredningen, som nå er til vurdering i departementet. Målet er å gi DMP i oppdrag, før sommeren, å gjennomføre en anskaffelse av et fagmiljø som kan gjennomføre utredningen.

SPØRSMÅL NR. 1965

Innlevert 13. mars 2026 av stortingsrepresentant Bjørnar Laabak

Besvart 18. mars 2026 av kommunal- og distriktsminister Bjørnar Skjæran

Spørsmål:

Hva kan eller vil statsråden gjøre for at statsforvalterens saksbehandling og saksbehandlingstid for reguleringsplan for industriområdet Viken Park Fredrikstad kommune prioriteres?

BEGRUNNELSE:

I 2015 ble Tofteberg, hvor Viken Park er planlagt, identifisert som et potensielt område for næringsutvikling i Nedre Glomma. Området er faglig vurdert som det mest egnede alternativet i distriktet.

Plasseringen av Viken Park er et resultat av omfattende analyser, konsekvensutredninger, flerårige planprosesser og et tyvetalls politiske behandlinger.

Statsforvalter har i høringssvar uttalt:

«Vi har i vår vurdering lagt vekt på at planforslaget legger til rette for viktig næringsvirksomhet i regionen og at næringsområdet på Tofteberg er et alternativ til tidligere planlagte næringsarealer på dyrket jord ved Moum og Årum.»

Statsforvalter har gjennom hele planprosessen gitt Fredrikstad kommune en berettiget forventning om at utredningskravet skal ha vært oppfylt. Gjennom flere gjennomganger i regionalt planforum og høringsrunder har det ikke vært pekt på at vurderinger av alternativer ikke er ivarettatt.

Kommunen har i påvente av beslutning i departementet gjenopptatt planarbeidet.

Statsforvalter har ikke ønsket å gi innspill til hva de mener reguleringsplanen må inneholde for å være gyldig.

Viser til felles opprop i Fredriksstad Blads nettavis 10.03.2026 fra ordfører, varaordfører, gruppeledere, NHO Viken Oslo, LO Fredrikstad og LO Østfold.

Området er av stor viktighet for hele fylket da dette er et påtenkt viktig næringsområde og hvor mange aktører har vist sin interesse.

Dette er en sak hvor det også har vært møter mellom kommunen og departementet.

Svar:

Som representanten nevner, er saken om område-regulering for Viken Park (Tofteberg) nå til vurdering i departementet. Kommunen har anmodet departementet om å omgjøre statsforvalterens vedtak i klagesaken, der kommunens planvedtak ble opphevet og saken sendt tilbake til kommunen for ny behandling. Jeg finner det derfor ikke riktig å kommentere denne konkrete saken eller statsforvalterens behandling av den.

Etter anmodning fra kommunen har departementet hatt et møte med representanter fra Fredrikstad kommune, der kommunen presenterte sakens bakgrunn. Dette sammen med sakens dokumenter og innspill fra blant andre Naturvernforbundet i Østfold og Aksjonsgruppen mot Viken Park, vil danne grunnlaget for departementets vurdering av saken. Departementet vil gjøre en grundig vurdering og komme med et svar så snart som mulig.

SPØRSMÅL NR. 1966**Innlevert 13. mars 2026 av stortingsrepresentant Tom Staahle****Besvart 23. mars 2026 av finansminister Jens Stoltenberg****Spørsmål:**

I hvilken grad bidrar handelslekkasjen innen grensehandel, tap av inntekter til staten og økte miljøutslipp til å gjøre hverdagen for nordmenn bedre?

BEGRUNNELSE:

Tall for 2025 viser at nordmenn grensehandlet for 11,3 milliarder kroner. Tallene øker år om annet og vi ser at nordmenn handlet mat- og dagligvarer for 4,5 milliarder kroner på denne kategorien i fjor, dette tilsvarte 40 prosent av det totale beløpet. Konsekvenser av grensehandelen er blant annet tappt verdiskaping i Norge, lavere sysselsetting i mat- og drikkenæringen, lavere avgiftsinntekter til staten og økt klimagassutslipp grunnet bilkjøring over grensen. finansministeren snakker ofte om trygg økonomisk styring og at Regjeringen skal gjøre hverdagen for nordmenn bedre.

Svar:

Regjeringen prioriterer å legge til rette for fortsatt god økonomisk utvikling, og med det gjøre hverdagen til nordmenn bedre. Det viktigste regjeringen da kan gjøre, er å føre en ansvarlig økonomisk politikk. Utgangspunktet er godt, for de siste to årene har husholdningene fått økt kjøpekraft, siden lønningene har vokst raskere enn prisene. I tillegg har ledigheten holdt seg lav. Å ha en jobb å gå til, med en lønn som over tid gir økt kjøpekraft, er bunnplanken for trygghet i folks liv og hverdagsøkonomi. Innenfor ansvarlige rammer har regjeringen de siste årene også gjennomført målrettede tiltak for å bedre folks økonomi.

Ifølge Statistisk sentralbyrå (SSB) grensehandelsundersøkelse brukte nordmenn 11,3 mrd. kroner på grensehandel i 2025. Dette er en økning på 2,2 pst. fra 2024, målt i nominelle kroner. Til sammenligning var den gjennomsnittlige norske prisveksten på 3,0 pst. i 2025. Samtidig finner SSB at antall dagsturer til utlandet trolig har gått noe ned i 2025. Samlet tyder dette på at grensehandelen reelt sett har vært om lag uendret fra 2024 til 2025. Grensehandelsundersøkelsen er en utvalgsundersøkelse, noe som medfører at det er usikkerhet knyttet til de publiserte tallene.

Omsetningen i detaljhandelen (utenom motorvogn) endte ifølge SSB på 650 mrd. kroner (ekskl. merverdiavgift) i 2024. Nivået på grensehandel utgjør med andre ord under 2 pst. av detaljhandelen i Norge. Butikkhandel

med bredt vareutvalg med hovedvekt på nærings- og nytelsesmidler, som i hovedsak dekker dagligvarekjedene, hadde en omsetning på 239 mrd. kroner i 2024.

Årsakene til grensehandel er sammensatt. Prisforskjeller mellom Norge og Sverige er én faktor, men grensehandel påvirkes også av andre forhold som butikkens tilgjengelighet, vareutvalg og søndagsåpne butikker i Sverige. Konkurransesituasjonen i norsk dagligvarebransje er også en faktor. Særavgiftene på alkohol og tobakksvarer øker norske priser, men bidrar samtidig til å redusere forbruket av helseskadelige varer. Reduserte avgifter kan føre til økte helsemessige og sosiale kostnader.

Regjeringen tar utfordringer med grensehandel på alvor. Ett tiltak har vært å styrke konkurransen i dagligvaremarkedet. Konkurransetilsynet fikk sommeren 2025 et nytt verktøy kalt markedsetterforskning. Tilsynet kan nå ta tak i konkurranseproblemer i en tidligere fase, noe som kan bidra til at konkurransesituasjonen forbedres. God konkurranse i dagligvaremarkedet kan begrense grensehandelen gjennom økt innovasjon, lavere priser og større utvalg for forbrukerne innenlands.

SPØRSMÅL NR. 1967**Innlevert 13. mars 2026 av stortingsrepresentant Bjørnar Laabak****Besvart 20. mars 2026 av kommunal- og distriktsminister Bjørnar Skjæran****Spørsmål:**

Hvordan dekker inntektssystemet opp kommuneøkonomien der sekundærtilflytting gir betydelig økte og varige kostnader innen helse, oppvekst og sosiale tjenester?

BEGRUNNELSE:

Kommuner som Fredrikstad og Sarpsborg opplever stor tilflytting av personer og familier som har blitt bosatt av andre kommuner rundt i landet.

I dag bor det mer enn dobbelt så mange flyktninger i Fredrikstad enn det bor flyktninger som opprinnelig ble bosatt i Fredrikstad. Nærmere fem tusen personer har forlatt kommunen de ble bosatt og flyttet til Fredrikstad.

Erfaringen viser at sekundærtilflyttingen påvirker kapasiteten i kommunens tjenester i vesentlig grad, og behovet for kommunale tjenester viser seg å være større enn for andre grupper i samfunnet. For eksempel har personer med ikke-vestlig bakgrunn svakere tilknytning til arbeidsmarkedet enn gjennomsnittet, mange har behov for sosialhjelp som belaster kommunens budsjetter.

Svar:

Kommunal- og distriktsdepartementet har ansvar for drift og utvikling av inntektssystemet for kommunene, mens sektorpolitiske virkemidler vil sortere under ansvarlig fagdepartement. Kommunene finansieres i hovedsak via de frie inntektene, dvs. skatteinntekter og rammetilskudd. Kommunene mottar rammetilskudd for alle som er bosatt i kommunen, og får en andel av skatteinntektene fra egne innbyggere. I tillegg omfordeler skatteinntektene gjennom inntektsutjevningen i inntektssystemet. Innbyggertilskuddet, som er den største delen av rammetilskuddet, er i utgangspunktet fordelt med et likt beløp per innbygger, og utjevningen av skatteinntekter foretas også ut fra antall innbyggere i kommunen. I innbyggertallet som ligger til grunn i inntektssystemet inngår flyktninger som flytter til kommunen etter først å ha blitt bosatt i en annen kommune på lik linje med andre innbyggere som er folkeregistrert i kommunen.

Innenfor innbyggertilskuddet er det en omfordeling gjennom utgiftsutjevningen. Utgiftsutjevningen omfatter de store velferdstjenestene grunnskole, barnehage, pleie og omsorg, kommunehelsetjenesten, sosiale tjenester og barnevern. For at kommunene skal kunne levere likeverdige tjenester til sine innbyggere, får de via utgift-

sutjevningen kompensert for etterspørsels- og kostnadsforhold som de selv ikke kan påvirke. Dette kan gjelde aldersfordeling, sosiale kriterier og geografiske/strukturelle forhold. Flyktninger uten integreringstilskudd er et kriterium i utgiftsutjevningen som fanger opp kostnadsulemper knyttet til å ha en høy andel flyktninger i kommunen. Det gjøres her ikke forskjell på flyktninger som opprinnelig ble bosatt i kommunen og flyktninger som senere har flyttet til kommunen, slik at kriteriet også omfatter og fanger opp flyktninger som flytter til kommunen etter at perioden for integreringstilskudd er over.

I tillegg til kriteriet "flyktninger uten integreringstilskudd" er det flere andre sosioøkonomiske kriterier i inntektssystemet som blant annet fanger opp at kommunenes utgifter til sosiale tjenester varierer. En kommune som har relativt mange innbyggere innenfor disse kriteriene vil få økt tilskudd gjennom utgiftsutjevningen, på samme måte som for øvrige innbyggere i kommunen.

Inntektssystemet for kommunene er nylig gjennomgått, og nytt inntektssystem trådte i kraft f.o.m. 2025. I denne gjennomgangen ble det gjort en faglig oppdatering av utgiftsutjevningen, og kriteriet flyktninger uten integreringstilskudd har på bakgrunn av statistiske analyser fått en høyere vekt enn tidligere. Flyktninger og andre kriterier som fanger opp forskjeller i sosioøkonomiske forhold, har samlet sett fått en større vekt i det nye inntektssystemet.

SPØRSMÅL NR. 1968**Innlevert 13. mars 2026 av stortingsrepresentant Marian Hussein****Besvart 20. mars 2026 av arbeids- og inkluderingsminister Kjersti Stenseng****Spørsmål:**

Etter at Trygderetten har avklart en innstramming i pleiepenger er mange foreldre bekymret for om de fortsatt kan gi barna den oppfølgingen som trengs. I flere situasjoner vil barn ha behov for tett oppfølging selv om aktiv behandling i spesialisthelsetjenesten ikke lenger er nødvendig eller nyttig.

Hvordan følger statsråden utviklingen i retten til pleiepenger, og vurderes det justeringer som sikrer at familier med åpenbart behov får ytelsen, uten at barn holdes unødvendig i spesialisthelsetjenesten kun for å utløse rettigheter?

Svar:

Retten til pleiepenger ble utvidet i 2017. Blant annet ble det strenge kravet om at sykdommen måtte være livstruende eller svært alvorlig opphevet. Det samme ble bestemmelsen om at foreldre til barn med varig pleiebehov bare hadde rett til stønad ved alvorlig progredierende sykdom. Dette innebærer at mange flere foreldre har fått rett til stønad, og antall mottakere av pleiepenger har også økt kraftig.

For å understreke at pleiepenger fortsatt skal være en ordning for foreldre til barn med sykdom og behov som andre barn på samme alder ikke har, ble det i Prop. 48 L (2016-2017) særlig løftet fram krav om at barnet må ha behov for kontinuerlig tilsyn og pleie på grunn av sykdom, skade eller lyte. I tillegg er det et krav at søkeren (oftest foreldre, men kan også være andre omsorgspersoner) må være borte fra arbeidet på grunn av dette behovet. Departementet understreket i Prop. 48 L (2016-2017) at pleiepenger ikke er ment å skulle dekke alle situasjoner, og viser til folketrygdens hjelpetønadsordning.

Vilkåret om at sykdom og behovet for tilsyn og pleie skal dokumenteres av spesialisthelsetjenesten, skal sikre kontroll med at sykdommen har en viss grad av alvorlighet og medfører at barnet har behov for kontinuerlig tilsyn og pleie. Dette premisset i dokumentasjonskravet for pleiepenger, mener jeg er viktig og riktig. Kjennelsene fra Trygderetten er i tråd med Arbeids- og velferdsetatens tolkning av at regelverket innebærer at barnet må være under oppfølging av spesialisthelsetjenesten, noe som nå er presisert i etatens rundskriv.

Jeg har stor forståelse for at situasjonen i familien vil være vanskelig når de har et barn som er sykt og har behov for tett oppfølging. Barn har behov for tett oppfølging av ulike grunner og på ulike måter, for eksempel i form

av hyppige konsultasjoner, ulike former for terapi mm. Dette betyr ikke nødvendigvis at de har behov for kontinuerlig tilsyn og pleie. Det vil bl.a. avhenge av sykdommen, oppfølgingen og barnets alder. En ungdom som ikke kan være på skolen, kan for eksempel i en del tilfeller kunne være alene hjemme mens foreldrene er på arbeid. For å ivareta foreldre til kronisk eller langvarig syke eller barn med en funksjonsnedsettelse, har foreldrene rett til flere omsorgspengedager (sykt barn-dager) per år enn andre foreldre. Dette bidrar til å støtte foreldrenes mulighet til å følge opp barna samtidig som de er i jobb. Skolen og kommunen har et ansvar for at barn i skolepliktig alder får tilpasset undervisning og blir forsvarlig ivaretatt på skolen i skoletiden.

Departementet har tett kontakt med Arbeids- og velferdsdirektoratet om utviklingen på pleiepengeområdet. Vi informeres om endringer i mottakergruppen, barnas alder, diagnosegrupper osv. Pleiepenger er en ordning som skal ivareta et særlig behov som syke barn og deres omsorgspersoner har. Derfor er det visse vilkår som må være oppfylt. Dessverre vil det alltid være enkelte som opplever at de ikke får de tjenestene fra velferdsstaten som de skulle ønske.

Etter utvidelsen av retten til pleiepenger i 2017 har utgiftene til pleiepenger vokst svært mye. Jeg følger derfor utviklingen nøye.

SPØRSMÅL NR. 1969**Innlevert 13. mars 2026 av stortingsrepresentant Liv Gustavsen****Besvart 20. mars 2026 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Mener statsråden det er rimelig at fylkeskommunene alene skal håndtere store kapasitetsproblemer på tidligere riksveier som staten overførte uten å løse flaskehals, vil statsråden ta initiativ til statlig medvirkning til nødvendige tiltak på fylkesvei 120 ved Skedsmokorset og til en helhetlig vurdering av veiens rolle i transportsystemet rundt Oslo?

BEGRUNNELSE:

Fylkesvei 120 mellom Hurdal, Skedsmokorset og videre mot Østfold var frem til 2010 en statlig riksvei. I forbindelse med forvaltningsreformen ble veien overført til fylkeskommunene, til tross for at viktige kapasitetsutfordringer – særlig flaskehalsen ved Skedsmokorset – fortsatt var uløst. Siden den gang har trafikken økt kraftig. Lillestrøm kommune har i dag nær 96 000 innbyggere, mens Gjerdrum kommune har rundt 7 500. Begge kommuner er i vekst, og store deler av befolkningen er avhengige av fylkesvei 120 og kryssområdet ved Skedsmokorset for å komme til arbeid, skole og tjenester. Resultatet er daglige trafikale problemer i et av de viktigste knutepunktene på Romerike. Samtidig har fylkeskommunene fått ansvaret for en rekke tidligere riksveier uten at finansieringen står i forhold til oppgavene. Situasjonen forverres ytterligere når regjeringen reduserer tilskudd til vekstfylker, noe som gjør det enda vanskeligere å gjennomføre nødvendige samferdselsinvesteringer.

Kommuner og fylkeskommune arbeider nå med midlertidige tiltak, blant annet forslag om å snu trafik-

ketningen i rushtiden. Slike kriseløsninger løser imidlertid ikke de grunnleggende utfordringene for innbyggere og næringsliv i området.

Fylkesvei 120 har også en viktig regional funksjon. Med riktig utvikling kan strekningen bidra til å avlaste trafikken inn mot Oslo og inngå i en mer helhetlig ringstruktur for transport i Oslo-regionen.

Svar:

Fylkesvei 120 er i dag en del av fylkesveinettet, der deler av veien ligger i Akershus. Det er fylkeskommunens ansvar å planlegge, prioritere og gjennomføre tiltak for å håndtere kapasitets- og fremkommelighetsutfordringer på veistrekningen, blant annet ved Skedsmokorset. Dette følger av forvaltningsreformen, som innebar at ansvaret for mange tidligere riksveier ble overført til fylkeskommunene sammen med tilhørende finansieringsrammer.

Jeg har forståelse for at trafikkbelastningen på fylkesvei 120 oppleves som krevende, særlig i et område med sterk befolkningsvekst. Samtidig er det fylkeskommunens ansvar å foreta nødvendige prioriteringer mellom ulike tiltak på eget veinett.

Staten bidrar generelt til samferdselssektoren gjennom rammeoverføringer og nasjonale ordninger. Staten kan ikke overta ansvaret for enkeltstrekninger på fylkesveinettet. Eventuelle vurderinger av veiens rolle i det regionale transportsystemet, samt valg av tiltak, må derfor skje innenfor fylkeskommunens ansvar og planprosesser, i samarbeid med berørte kommuner.

SPØRSMÅL NR. 1970**Innlevert 13. mars 2026 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad****Besvart 20. mars 2026 av kommunal- og distriktsminister Bjørnar Skjæran****Spørsmål:**

Kan statsråden redegjøre for det lokalpolitiske handlingsrommet kommunene har når de i arealplanen gjennomfører såkalla "planvask"?

BEGRUNNELSE:

Kommunene blir i forbindelse med arbeid med arealdelen av kommuneplanene til å gjennomføre en systematisk og strategisk gjennomgang av vedtatte ar-

ealplaner, også kalt “planvask”, for å sikre et oppdatert plangrunnlag. Godkjente reguleringsplaner er blitt til gjennom demokratiske prosesser og ofte for stor kostnad for den private som har stått for kostnaden å få den utarbeida. Terskelen for å oppheve disse bør derfor være høy og planvask bør aldri brukes til omkamper fra sektormyndighetene.

Svar:

Oppdaterte kommuneplaner og reguleringsplaner er en forutsetning for at utviklingen skal gå i den retningen kommunene ønsker. Gjennom SSBs statistikk for arealreserver vet vi at kommunene har store arealreserver for bolig-, fritidsbolig- og næringsbebyggelse i sine planer. Arealreserven omfatter områder som er avsatt til byggeområde i kommuneplanens arealdel, men ikke regulert, og områder som er regulert til utbyggingsformål, men ikke bygd ut. Analyser gjennomført av Norsk institutt for naturforskning (NINA-rapport 2310) og Norkart (Rapport N-4020/2025) viser at en vesentlig del av arealreserven ligger i områder med nasjonale og viktige regionale interesser. Dette omfatter blant annet villreinens leveområde, dyrka mark, 100-metersbeltet langs sjø, og områder med myr eller truet natur.

Regjeringen forventer at kommunene vurderer om tidligere vedtatt arealbruk svarer til dagens og framtidens forventede behov og gjeldende nasjonale og regionale føringer for arealbruk når de reviderer kommuneplanens arealdel. Jeg er kjent med at flere kommuner nå gjør en ny vurdering og tar ut tidligere godkjente byggeområder i forbindelse med kommuneplanrevisjonen. Dette kan være områder som ligger på dyrka mark, i områder med naturfare eller i områder som er viktig for naturmangfold. Det kan også være områder som ikke lenger er ønskelig

eller aktuelle for utbygging på grunn av manglende infrastruktur eller et hensiktsmessig utbyggingsmønster.

Jeg er også kjent med at flere kommuner går gjennom eldre reguleringsplaner og vurderer om disse skal endres eller oppheves. Motivasjonen for å oppdatere eller endre reguleringsplaner kan være at planen ikke ivaretar nasjonale eller vesentlig regionale interesser, men det kan også handle om at planene ikke sikrer de kvalitetene som kommunene ønsker at ny utbygging skal ha. Jeg vet for eksempel at mange byer har gamle reguleringsplaner som er vanskelig å tolke og som gir dårlig styringsgrunnlag i byggesaksbehandlingen.

Endring og oppheving av reguleringsplaner må følge samme prosess som utarbeidelse av slike planer. Det innebærer at berørte statlige og regionale myndigheter, grunneiere, festere og andre rettighetshavere innenfor planområdet samt naboer skal varsles og få mulighet til å uttale seg før kommunestyret tar stilling til om planen skal endres eller oppheves. Det er ikke noe i veien for at kommunen vurderer om de skal endre eller oppheve gjeldende reguleringsplaner samtidig som de reviderer kommuneplanens arealdel. Det forutsetter at varslingen og høringen er like grundig som når de lager nye reguleringsplaner.

Kommunene har ikke plikt til å revidere planene sine, men når de gjør det skal statlige og regionale myndigheter formidle nasjonal og regional politikk, bidra med kunnskap og veilede om planprosessen. Jeg er enig i at sektormyndighetene skal være varsomme med å fremme innsigelse til reguleringsplaner som er vedtatt etter omfattende prosesser, men noen ganger er planene så gamle at det er nødvendig å oppdatere dem for å sikre at vi når de nasjonale målene i arealpolitikken.

SPØRSMÅL NR. 1971

Innlevert 13. mars 2026 av stortingsrepresentant Marian Hussein

Besvart 19. mars 2026 av utenriksminister Espen Barth Eide

Spørsmål:

Nederland og Island har offisielt inngitt erklæringer om å intervenere i Sør-Afrikas folkemordssak mot Israel ved Den internasjonale domstolen (ICJ). Islands utenriksminister har uttalt at tilslutningen er en støtte til folkeretten og humanitærretten. Totalt har 14 land, blant dem

Spania, Irland, Belgia, Mexico, Brasil og Chile, sluttet seg til saken.

Vil utenriksministeren følge opp Norges solidaritet med Palestina, stå opp for folkeretten og gjøre det samme?

Svar:

Regjeringen har vært prinsipiell og tydelig i sin kritikk av den israelske krigføringen i Gaza, som har påført sivilbefolkningen enorme lidelser. Brudd på folkeretten er uakseptabelt og må opphøre uansett hvem som begår dem.

Vi er positive til at stater bruker ICJ til å løse tvister på en fredelig måte, slik FN-pakten krever. ICJ behandler i hovedsak to typer saker: 1) anmodninger om rådgivende uttalelser om folkerettslige spørsmål, og 2) tvistesaker mellom stater slik som Sør-Afrikas saksanlegg mot Israel for brudd på folkemordkonvensjonen. Norge har flere ganger bidratt med innlegg i ICJs behandling av anmodninger om rådgivende uttalelser, inkludert den

rådgivende uttalelsen fra 2004 om «muren» i Palestina, uttalelsen om de folkerettslige konsekvensene av Israels okkupasjon i 2024 og den nylige rådgivende uttalelsen som bekreftet at Israel må tilrettelegge for nødhjelp og annen livreddende innsats i Palestina (2025), som Norge tok initiativ til gjennom vedtak i FNs Generalforsamling.

Norge intervenserer kun unntaksvis i tvistesaker mellom stater for ICJ, og vil ikke på nåværende tidspunkt intervensere i Sør-Afrikas tvistesak. Norges engasjement for folkeretten står uansett fast. Vi følger domstolens behandling av Sør-Afrikas saksanlegg tett og er positive til at saken behandles. Det er viktig at partene respekterer domstolens avgjørelser i saken.

SPØRSMÅL NR. 1972

Innlevert 13. mars 2026 av stortingsrepresentant Erlend Wiborg

Besvart 20. mars 2026 av fiskeri- og havminister Marianne Sivertsen Næss

Spørsmål:

Har statsråden nå avklart ansvarsfordelingen og vurdert beredskapen i saker som Nordvard i Moss sammen med justis- og beredskapsministeren, kommunal- og distriktsministeren og forsvarsministeren, og hva kom regjeringen frem til?

BEGRUNNELSE:

Viser til mitt skriftlige spørsmål og statsrådets svar, deriblant korrigerte svar på Dokument nr. 15:998 (2025-2026).

Svar:

I saken om Nordvard har Moss kommune sendt fram en bistandsanmodning som nå er under behandling. Det er derfor for tidlig å konkludere i saken om Nordvard.

Kystverket er statlig forvaltningsmyndighet ved akutt forurensning eller fare for akutt forurensning fra skipsvrak i Norge. Kystverket overvåker prioriterte skipsvrak der det er risiko for akutte utslipp. Nordvard har vært inkludert i denne overvåkingen. Etter fjerning av bunkersolje i 2024 vurderer Kystverket risiko for akutte utslipp fra vraket som lav. Kystverket har dermed ikke en rolle i denne saken.

Generelt vil slike saker i utgangspunktet behandles i henhold til ordinære prosedyrer. Rundskriv G-04/2022 – Rundskriv om Forsvarets bistand til offentlige myndigheter og andre beredskapsaktører med ansvar for samfunnssikkerhet, kritiske samfunnsfunksjoner eller kritisk infrastruktur mv. avklarer Forsvarets rolle i slike saker. Det fremgår av rundskrivet at det er anmoder som skal dekke kostnadene i tilfeller der situasjonen ikke er akutt. Det finnes imidlertid ikke noen ordning for hvordan saker som ikke er akutte skal håndteres i situasjoner der det vurderes at det ikke er rimelig at bistandsanmoderen skal bære utgiftene. I det videre arbeidet vil det være relevant å se på om vi kan tydeliggjøre roller og ansvar i situasjoner som i dag ikke er godt nok dekket av nevnte rundskriv.

SPØRSMÅL NR. 1973**Innlevert 13. mars 2026 av stortingsrepresentant Siren Julianne Jensen****Besvart 20. mars 2026 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen****Spørsmål:**

Hvordan vil regjeringen sikre at investeringer i naturforvaltning, forskning, kulturarv og kunnskapsformidling utenfor de største byene sees i sammenheng, slik at institusjoner i distriktene får rammevilkår som står i forhold til ansvar, geografisk nedslagsfelt og nasjonal betydning?

BEGRUNNELSE:

Institusjoner knyttet til naturforvaltning, kulturarv og kunnskapsformidling spiller en sentral rolle i regional utvikling og i forvaltningen av nasjonale verdier og bidrar til et behov for kompetansearbeidsplasser også i distriktene. I flere distriktsregioner er slike institusjoner under press som følge av knapp finansiering, stort geografisk ansvar og manglende sammenheng mellom statlige målsettinger og faktisk ressursfordeling. Det er behov for en helhetlig tilnærming som knytter natur, kultur og kunnskapsinfrastruktur tydeligere sammen i nasjonal politikk.

Svar:

Innledningsvis er jeg enig i at det er viktig med en helhetlig tilnærming som knytter natur, kulturarv og kunnskapsinfrastruktur sammen i nasjonal politikk. Ved etableringen av Miljøverndepartementet i 1972 ble ansvaret for natur- og kulturmiljøforvaltningen integrert som en del av det nyopprettete departementet. Bakgrunnen for å samle dette ansvaret var blant annet et ønske om å kunne se forvaltningen av natur og kulturmiljø i sammenheng og som grunnlag for en helhetlig miljø- og ressursforvaltning i et langsiktig tidsperspektiv.

Regjeringen arbeider med temaet på ulike måter og samordner innsatsen gjennom et tett samarbeid mellom departementene og gjennom Forskningsrådets ordninger. En stor andel av Klima- og miljødepartementets midler til kunnskap tildeles Norges Forskningsråd. Forskningsrådets portefølje innenfor Klima- og miljødepartementets ansvarsområde preges av stor bredde, både med tanke på fagdisipliner, og verdikjeden fra grunnforskning til innovasjon. I tillegg er porteføljen preget av at forskningen skal løse tverrsektorielle problemstillinger. På denne måten bidrar Forskningsrådet til at statlige investeringer blir faglig samordnet. Ordningene er åpne for forskningssmiljøer i hele landet.

KLD gir også årlige tildelinger over statsbudsjettet til miljøinstituttene. De åtte miljøinstituttene som ble tildelt midler i 2026, dekker områder innen natur, klima og kulturmiljø, og har lokasjoner bredt ut i landet, og de fleste har også kontorer utenfor de største byene. Formålet med tildelingene er blant annet at miljøinstituttene miljøfaglige kompetanse blir tilgjengelig og formidlet til nytte for allmenheten, og at kompetansen blir tatt i bruk i nasjonalt og internasjonalt miljøsamarbeid. Videre kan departementene og underliggende etater som Miljødirektoratet, Riksantikvaren og Norsk Polarinstituttt bruke kunnskapsmiljøer over hele landet. Jeg mener at det i denne sammenheng er viktig at oppdragene følger de faglige behovene der de oppstår. Samtidig må regelverket om anskaffelser følges, herunder krav til konkurranse, likebehandling og transparens.

Hovedmålet for Klima- og miljødepartementets arbeid med kunnskap er å sikre et kunnskapssystem for klima og miljø som er helhetlig, effektivt og relevant for beslutninger. Kunnskapen skal bidra både til å møte de kjente utfordringene og til å fange opp nye og ukjente klima- og miljørelaterte problemer tidlig nok. Besøksentre, museer, forskningsinstitutter og regionale forvaltningsmiljøer er viktige noder i kunnskapssystemet, og jeg er opptatt av at disse institusjonene skal ha forutsigbare rammer og kunne utføre sine oppgaver på best mulig måte.

SPØRSMÅL NR. 1974**Innlevert 13. mars 2026 av stortingsrepresentant Nikolai Astrup****Besvart 19. mars 2026 av finansminister Jens Stoltenberg****Spørsmål:**

Hvordan har antall IT-ansatte i Skatteetaten utviklet seg fra 2019 til i dag, hvordan har kostnadene til og bruk av konsulenter i etaten utviklet seg i samme periode, og kan jeg be om utvikling i kroner, i antall årsverk og som andel av driftsbudsjettet, fordelt på hhv. faste ansatte og konsulenter?

Svar:

I 2010 startet Skatteetaten planleggingen av et omfattende moderniseringsløft av etatens IT-systemer. Et sentralt mål har vært å utvikle Skatteetatens IT-systemer slik at systemene kan håndtere hyppige regelverksendringer og samtidig legge til rette for høy grad av automatisering.

Digitaliseringsprosjektene har gitt betydelige gevinster i form av spart tid og reduserte kostnader for innbyggere, næringsliv og offentlige virksomheter. Samlede samfunnsgevinster av systemendringene som er gjennomført siden 2010 er anslått til om lag 5 mrd. kroner årlig.

Nye systemer og bedre organisering har også gitt betydelige interne effektiviseringsgevinster i Skatteetaten. Selv om etaten i perioden 2015–2020 fikk overført nye oppgaver og om lag

1 900 ansatte fra andre virksomheter, har det samlede antallet ansatte bare økt med rundt 550 siden 2010. I realiteten innebærer dette en effektivisering på om lag 1 350 ansatte siden 2010.

Digitalisering innebærer økt bruk av teknologiske løsninger i forvaltningen og tilsvarende økte investeringer i teknologi. Det medfører også en dreining i etatens kompetansesammensetning mot mer IT-kompetanse. Samlet sett har den økte digitaliseringen medført at etaten kan løse oppgavene mer effektivt og med høyere kvalitet enn tidligere.

I Skatteetaten er IT-kompetansen i hovedsak organisert i IT-divisjonen. Utviklingen i antall IT-ansatte gis derfor med basis i bemanningsutviklingen i divisjon IT. Nedenfor vises utviklingen i antall årsverk i divisjon IT og etaten for øvrig i perioden 2019–2025. Årsaken til bemanningsøkningen i IT de seneste årene er som nevnt digitaliseringsprosjektene i tillegg til utskifting av konsulenter med interne ansatte (omtales nedenfor).

Bemanning	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Antall avtalte årsverk i divisjon IT	847	883	905	951	1 065	1 164	1 277
Øvrige avtalte årsverk i Skatteetaten (direktoratet og divisjoner)	5 350	6 358	6 195	5 950	5 698	5 710	5 557

Skatteetaten har en stor utviklingsportefølje og bruker en stadig større andel av budsjettet på IT og digitalisering. Det er særlig innenfor IT at etaten har behov for å supplere intern kapasitet og kompetanse med konsulenttjenester. Etaten har de siste årene arbeidet målrettet for å redusere konsulentbruken på flere områder. Kjøp av konsulenttjenester skjer oftest der behovet er midlertidig. Vurderinger av både kompetansebehov og tilgangen på relevant kompetanse påvirker om etaten velger å kjøpe konsulenttjenester eller tilsette for å dekke et varig behov. Tiltakene som ble iverksatt i 2023 og 2024 for å redusere

konsulentbruken har særlig vært rettet mot rekruttering innen områder med varig kompetansebehov.

Det viktigste tiltaket har vært å rekruttere flere medarbeidere for å erstatte konsulenter innen drift, forvaltning og videreutvikling av etatens IT-løsninger. Etaten har erstattet konsulenter med 71 faste stillinger i perioden 2023 til 2025.

Nedenfor vises utviklingen i konsulentkjøp i etaten i perioden 2019–2025 angitt per budsjettpost:

I mill. kroner							
Konsulentkjøp per budsjettpost	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Driftsutgifter (post 01)	315	523	624	576	696	654	599
Større IT-prosjekter – øremerkede midler (post 22)	312	256	208	240	286	368	410
Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold (post 45)	24	99	48	90	103	115	61
Spesielle driftsutgifter, a-ordningen (post 23)	24	26	23	25	25	29	34
Totalt konsulentkjøp	675	904	903	931	1 110	1 166	1 104

Totalt i 2025 kjøpte etaten konsulentttjenester for 1,1 mrd. kroner, hvorav 410 mill. kroner var på post 22 (øremerkede midler) og dermed midlertidig. For det samlede konsulentkjøpet er dette 62 mill. kroner (5,3 prosent) lavere enn i 2024. I samme periode økte prisene på konsulentavtalene med 5,7 prosent. Når prisjusteringen tas med i beregningen, reduserte etaten de reelle konsulentkostnadene med 113 mill. kroner i 2025.

Nedenfor vises utviklingen i driftsregnskapet (post 01), øremerkede midler til større IT-prosjekter (post 22) og lønnskostnader for IT-divisjonen i 2019-2025. Tabellen viser også hvor stor andel IT-ansatte utgjør av etatens driftsregnskap samt hvor stor andel konsulentkjøp utgjør

av post 01 og post 22 i samme periode. I 2021 ble Skatteoppkreverne overført til Skatteetaten, og det forklarer mye av økningen i regnskapet fra 2020 til 2021.

Post 22 har økt de siste årene som følge av flere større, øremerkede satsinger. Dette gjelder blant annet Fremtidens innkreving og overgangen til Altinn 3, som begge innebærer utvikling og innføring av nye løsninger og modernisering av sentrale systemer. Denne typen tid-savgrensede utviklingsprosjekter finansieres i hovedsak over post 22, og vil derfor gi utslag i høyere bevilgninger på denne posten i perioder hvor prosjektene gjennomføres.

I mill. kroner							
	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Driftsregnskap (post 01)	6 103	6 377	7 221	7 253	7 790	7 955	8 347
Større IT-prosjekter (post 22)	429	359	313	427	478	576	631
Faste ansatte i IT - lønnskostnad	624	649	731	721	833	943	1 127
Faste ansatte i IT - andel av driftsregnskapet (post 01)	10,2 %	10,2 %	10,1 %	9,9 %	10,7 %	11,8 %	13,5 %
Konsulentkjøp - andel av driftsregnskapet (post 01)	5,2 %	8,2 %	8,6 %	7,9 %	8,9 %	8,2 %	7,2 %
Konsulentkjøp – andel av øremerkede midler for større IT-prosjekter (post 22)	72,7%	71,3%	66,4%	56,2%	59,8%	63,8%	65,0%

SPØRSMÅL NR. 1975**Innlevert 13. mars 2026 av stortingsrepresentant Margret Hagerup****Besvart 20. mars 2026 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Kan statsråden gi en fullstendig oversikt over alle eksisterende avtaler per dags dato med rehabiliteringsvirksomheter i alle landets fire helseregioner hvor det går fram avtalenes lengde med start og utløpsdato og hvilket volum de utgjør fordelt etter diagnose?

Svar:

Helse- og omsorgsdepartementet har i forbindelse med dette spørsmålet innhentet innspill fra alle de fire regionale helseforetakene for å kunne gi denne etterspurte oversikten. Under følger tilbakemelding fra hver region, men det vises også til vedlegg for hver region for oversikt over deres konkrete avtaler. Dette er som det fremgår her et område hvor det er gjøres relativt omfattende kjøp av helsetjenester.

Helse Sør-Øst RHF

Helse Sør-Øst RHF har tre ulike avtaler innen rehabilitering:

- 1) Prolongerte avtaler fra 2015, som opprinnelig hadde en varighet til 31.12.2025. På grunn av forsinkelse i anskaffelsen ble avtalene forlenget ut juni 2026. I forbindelse med Stortingets vedtak om rehabiliteringsanskaffelsen, og i påvente av avklaring av hva dette vil bety for Helse Sør-Øst RHF, er avtalepartene tilbudt å forlenge avtalene ut oktober 2026. Avtalepartene har skriftlig bekreftet at de prolongerer avtalen i perioden 01.07.2026-31.10.2026, men det er foreløpig ikke utstedt nye ytelsesavtaler. Det er imidlertid noen unntak i lengde. Dette framgår av vedlegget. Det er foreløpig ikke mottatt tilbakemelding fra Unicare Steffensrud og Unicare Jeløy. Det pågår her dialog, og deres avtale varer slik det er nå til 30.06.2026.
- 2) Avtaler som er signert i ny anskaffelse. Det er ulikt tidspunkt for oppstart av nye avtaler, og det mangler avklaring fra flere avtaleparter. Alle avtaler varer til 31.12.2029 med opsjon på 1+1+1+1+1 år.
- 3) Avtaler innen helse og arbeid. Alle avtaler, med unntak av dagopphold ved Sørlandet Rehabiliteringssenter Eiken, varer hele 2026, med opsjon på 1+1 år.

Helse Sør-Øst RHF har begrenset med avtaler fra 01.11.2026-31.12.2026 siden signering av resterende avtaler i ny anskaffelse er satt på vent.

I vedlagte regneark vises det en oversikt over avtalene fordelt på de ulike avtalene, leverandør og delytelse.

Helse Vest RHF

I vedlegget følger en skjematisk oversikt over avtaler mellom Helse Vest RHF og private rehabiliteringsinstitusjoner.

Helse Midt-Norge RHF

Alle avtaler i Helse Midt-Norge er inngått med oppstart 01.01.2018 med mulighet for maksimal forlengelse ut 31.12.2025. Alle avtaler er nå forlenget til om med 31.10.2026. Alle leverandører i region Sør-Øst har fått tilbud om forlengelse i samme tidsperiode. Per dags dato har ikke Helse Midt-Norge RHF mottatt bekreftelse fra alle leverandørene i region Sør-Øst.

Tilleggsavtalene i region Sør-Øst er avhengig av Helse Sør-Øst RHF sin avtale og kan dermed kun forlenges hvis Helse Sør-Øst RHF forlenger sin rammeavtale med institusjonene.

I vedlegget følger en oversikt over eksisterende avtaler.

Helse Nord RHF

Helse Nord RHF har inngått avtaler med rehabiliteringsvirksomheter slik det går frem av vedlegget.

I tillegg har Helse Nord RHF meldt om en avtale med Stiftelsen RIBO. Dette er en ideell aktør som leverer spesialisthelsetjenester i grensesnittet mellom behandling og rehabilitering/habilitering innenfor psykisk helse for barn og unge. Målgruppen er personer med langvarige utfordringer med egen psykisk helse, utenforskap og isolasjon, opplevelse av svekket livskvalitet og lav deltagelse i skole- og arbeidsliv. Helse Nord RHF har avtale om 12 plasser, inntil 4380 døgn per år. Avtalen gjelder fra 01.10.2022-30.09.2028.

Vedlegg til svar:

<https://www.stortinget.no/dok15-202526-1975-vedlegg>

SPØRSMÅL NR. 1976**Innlevert 13. mars 2026 av stortingsrepresentant Himanshu Gulati****Besvart 23. mars 2026 av utenriksminister Espen Barth Eide****Spørsmål:**

Vil statsråden ta initiativ til å sammen med andre relevante/berørte departement finne ut av hvem som kan fremskaffe pressen en oversikt over de som er blitt utdelt diplomatpass av norske myndigheter, og gjennom svar på dette spørsmål informere om hvilket departement dette vil være?

BEGRUNNELSE:

De som har norsk diplomatpass får dette i kraft av sin offisielle rolle i Norge, eksempelvis ved at de er utnevnt til diplomatiske eller andre embeter av Kongen i statsråd, er folkevalgte på høyt nivå, eller eksempelvis tilhører kongehuset. Det er dermed ikke et privat privilegium som man innehar.

Jeg viser til mediehuset iNyheter sin sak om at de er blitt kasteball mellom ulike departementer/etater i sitt forsøk på å finne ut av hvem som har fått utdelt diplomatpass.

Svar:

Utenriksdepartementet er ansvarlig myndighet for utstedelse av offisielle pass, som omfatter kategoriene diplomatpass, spesialpass og tjenestepass, jf. passloven § 1 annet ledd. Utenriksdepartementet er videre behandlingssansvarlig for opplysninger om disse passkategoriene i det sentrale passregisteret, jf. pass- og ID-kortforskriften § 5-1 annet ledd. Det er dermed Utenriksdepartementet som har oversikt over personer som har fått utstedt diplomatpass fra norske myndigheter. Departementets saksbehandling skjer ved hjelp av Passweb, et digitalt verktøy eid og driftet av Politiet.

De offisielle passene kan, som representanten Gulati skriver, utstedes til personer som regelmessig reiser til utlandet på offisielle oppdrag for Norge. Personkretsen som kan motta slike pass omfatter blant annet Kongehuset, Stortinget, Høyesterett og regjeringens medlemmer, samt ansatte i utenrikstjenesten. Offisielle pass kan videre utstedes til enkelte ansatte i departementene og i departementenes underliggende etater, deriblant forsvaret, politiet og de hemmelige tjenestene. I tillegg gis slike pass til medfølgende ektefeller, samboere, partnere og barn til personell som tjenestegjør ved Norges utenriksstasjoner. Utenriksdepartementet utsteder årlig i underkant av to tusen offisielle pass. Disse passene skal kun benyttes i forbindelse med stillingen eller det offisielle oppdraget pas-

set er utstedt for, og skal leveres tilbake til departementet når stillingen er fratrådt eller oppdraget er avsluttet.

Utenriksdepartementet har tilgang til all relevant informasjon om innehaverne av offisielle pass i det sentrale passregisteret gjennom saksbehandlingsverktøyet Passweb. Dersom departementet i forvaltningsøyemed skulle ha behov for at det lages en uttømmende liste over alle personer som innehar et diplomatpass, kan dette i teorien innhentes fra Politiet via Justis- og beredskapsdepartementet.

Utlevering av personopplysninger fra passregisteret er samtidig strengt regulert i passloven. Passregisteret er skjermingsverdig, og eventuelle utlisteringer av informasjon fra registeret skal graderes etter sikkerhetsloven. Det er det gode grunner til. En liste over alle innehavere av diplomatpass vil være svært omfattende, og bestå av en personkrets som spenner seg fra innehavere av offentlige stillinger, via personell i de hemmelige tjenestene, til barn av utsendte på utenriksstasjonene. En fullstendig liste over innehavere av offisielle pass vil dermed ikke kunne deles med pressen, på grunn av de personvern- og sikkerhetsmessige hensyn som gjør seg gjeldende.

Jeg vil likevel gjøre oppmerksom på at Utenriksdepartementet ved flere anledninger, også den senere tid, har svart på spørsmål fra pressen om hvorvidt enkeltpersoner i offentlige stillinger har eller har hatt et offisielt pass. Det vil vi også gjøre i fremtiden, dersom tungtveiende hensyn til offentlig innsyn gjør seg gjeldende i det konkrete tilfellet.

SPØRSMÅL NR. 1977**Innlevert 13. mars 2026 av stortingsrepresentant Kjersti Toppe****Besvart 23. mars 2026 av barne- og familieminister Lene Vågslid****Spørsmål:**

Kan statsråden informere om kvar regjeringa vil gjere for å sikre auka krematoriekapasitet i framtida, vil regjeringa vidareføre kommunane sin moglegheit til å legge avgift på kremasjonar og vil regjeringa akseptere at kommersielle selskap skal kunne få avtalar om drift av krematorium i Noreg?

GRUNNGJEVING:

Det er stort behov for å få avklart reguleringane rundt kremasjon i Noreg og det er også behov for å tiltak for å auke krematoriekapasiteten i åra framover.

Svar:

Gravplass- og krematoriesektoren utfordres framover av økende kremasjonsandel og en varslet økning i dødstill de neste tiårene (SSBs befolkningsframskrivinger). Det pågår en diskusjon om hvordan utfordringene skal møtes. Departementet utreder relevante spørsmål knyttet til regulering og drift av krematorier.

Kremasjonsavgiften er en avgift kommunene kan kreve inn. Det er opp til lokale myndigheter hva in-

nbyggerne må betale for kremasjon. Hjemmelen for kremasjonsavgiften ligger i lov. Stortinget tok stilling til spørsmålet om å fjerne kremasjonsavgiften i 2020 da ny trossamfunnslov ble behandlet, jf. Innst. 208 L (2019–2020). Avgiften ble da ikke fjernet. Dersom kremasjon skal være kostnadsfritt for de etterlatte, må inntektsbortfallet for kommunene kompenseres i rammetilskuddet til kommunene som finansierer den lokale gravplassmyndigheten og eier enkelte av krematoriene. Denne utgiftsveksten må i budsjettssammenheng veies mot andre formål.

I dag er krematorier eid av kommuner, gravplassmyndigheter og interkommunale selskap. Selv om ordlyden i gravplassloven ikke uttrykkelig avskjærer private, kommersielle krematorier, følger det av det samlede rettskildebildet at gravplassloven ikke åpner for at private kommersielle aktører kan få tillatelse til å anlegge krematorium. Private, kommersielle aktører faller altså utenfor tillatelsesordningen i gravplassloven § 4 andre ledd. Dette ble lagt til grunn i departementets vedtak 23. juni og 15. juli 2025 og i vedtak 19. september 2025 fra Kongen i statsråd, hvor fire privateide aksjeselskaper fikk avslag på søknad om å anlegge krematorium. Jeg tilføyer at private ikke kan etablere krematorier i Finland og Sverige og at det i Danmark gjelder et utbytteforbud for krematorier.

SPØRSMÅL NR. 1978**Innlevert 13. mars 2026 av stortingsrepresentant Kjersti Toppe****Besvart 20. mars 2026 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Kan statsråden gjere greie for arbeidet med å sikre generell kompetanse i indremedisin og kirurgi?

GRUNNGJEVING:

Spesialisering av legar må skje på ein måte som dekker behovet i helse- og omsorgstenesta. Erfaringa er at legar som spesialiserer seg i greinspesialitetar ikkje kan arbeide i vakt på lokalsjukehus, om dei ikkje er generellkirurg/generellindremedisinar i botn.

Svar:

Eg er samd i at spesialisering av legar skal skje slik at dei dekkjer behova i tenestene. Av denne grunnen har regjeringa, i tråd med Meld. St. 9 (2023–2024) Nasjonal helse- og samhandlingsplan 2024 – 2027, lagt vekt på breiddekompetanse i utdanninga av helsepersonell, legespesialistane inkludert. Regjeringa har følgd dette opp i to oppdrag, eitt til Helsedirektoratet og eitt til dei regionale helseføretaka

I tildelingsbrevet til Helsedirektoratet i 2024 vart direktoratet bede om å gjennomgå læringsmåla i rele-

vante spesialitetar og vidareutvikle spesialitetsstrukturen for å innrette spesialiseringa av legar mot pasientane og tenestene sine behov, medrekna for breiddekompetanse. Helsedirektoratet melder til departementet at dei har valt å fokusere på spesialitetane med felles kirurgisk eller indremedisinsk del. Direktoratet melder også at dei har halde rådslag der mellom anna legar, representantar frå eit breitt spekter av helseføretak og organisasjonar deltok. Målet var å innhente informasjon om og diskutere breiddekompetanse innan indremedisin og kirurgi. Arbeidet er deretter følgt opp i arbeidsgrupper og ei referansegruppe det er sikra geografisk spreiding og der både små lokalsjukehus og store universitetssjukehus er representerte. Direktoratet melder at etter at arbeidsgruppene er ferdige med arbeidet, etter planen om våren 2026, vil det vere ein større innspelsrunde før dei endelege analysane blir ferdigstilte.

Direktoratet melder også at dei ikkje har grunnlag for å seie at legar som er utdanna til ein anna indremedisinsk spesialitet enn generell indremedisin, ikkje kan

arbeide i vakt på lokalsjukehus. Dei viser også til at den felles indremedisinsk delen for alle medisinske spesialitetar skal gi vaktkompetanse.

I oppdragsdokumenta til dei regionale helseføretaka i 2025 vart det gitt følgjande oppdrag:

«Dei regionale helseføretaka skal leggje til rette for gode karriereløp og tilgang til breiddekompetanse innan indremedisin og kirurgi. Det inneber mellom anna å styrkje spesialistutdanninga med tanke på desse spesialitetane og å vurdere organisering og faginndeling. Dei partane det gjeld, skal involverast i arbeidet...»

Dei regionale helseføretaka melder at dei er i gang med arbeidet, at det er nedsett prosjekt og blir gjort tiltak i dei ulike helseføretaka og helseregionane.

Mi vurdering er at det eit viktig arbeid som er i gang, både i regi av Helsedirektoratet og dei regionale helseføretaka. Det er særleg viktig at ulike sjukehus og legane sjølve er godt involverte i arbeidet for å sikre breiddekompetanse i spesialistutdanninga.

SPØRSMÅL NR. 1979

Innlevert 13. mars 2026 av stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes

Besvart 24. mars 2026 av forsvarsminister Tore Onshuus Sandvik

Spørsmål:

Har amerikanske myndigheter overført eller varslet at de vil overføre militært materiell ut av Norge for å understøtte krigføring i Iran, slik de gjorde i forbindelse med krigen mot Irak, og vil regjeringen tillate en slik utførsel?

BEGRUNNELSE:

Amerikanske myndigheter forhåndslagrer våpen, ammunisjon og annet militært materiell i Norge, en stor del av dette gjennom Marine Corps Prepositioning Program – Norway (MCPN).

Mens den opprinnelige avtalen mellom Norge og USA fra 1981 hadde som uttalt formål å forsterke forsvaret av Norge, signerte daværende forsvarsminister Kristin Krohn Devold en ny avtale med USA i 2005 som åpnet for at materiell lagret i Norge skulle tjene som framskutt base også for USAs globale marineoperasjoner i andre deler av verden. Stortinget samtykket til avtalen i behandling av St.prp. nr. 77 (2005–2006).

I 2007 avslørte Adresseavisen, under overskriften «Fra norske lagre til Irak» at USA flere ganger i året hentet materiell fra Trøndelag til krigen i Irak, en krig Norge ikke støttet på folkerettslig grunnlag.

I forbindelse med den pågående angrepskrigen mot Iran har amerikanske militæranalytikere har vært særlig bekymret for USAs tilgang på missiler. President Trump forsikret i en Truth Social-melding 3. mars 2026 om at USA har rikelig tilgang på våpen, og viste i den forbindelse til at:

«Much additional high grade weaponry is stored for us in outlying countries».

I og med at Norge er av landene som lagrer våpen for USA vil spørsmålsstiller gjerne vite om USA har varslet at de vil hente materiell fra Norge og om regjeringen i så fall vil tillate en slik overføring.

Svar:

Forsvarssamarbeidet med USA er viktig for norsk sikkerhet, og det har vært lagret amerikansk utstyr, våpen

og ammunisjon i Norge siden 1970-tallet. Samarbeidet med det amerikanske Marinekorpset (U.S. Marine Corps – USMC) har i flere tiår vært viktig for å legge til rette for rask alliert forsterkning av Norge. Som en del av videreutvikling av samarbeidet med USMC samtykket Stortinget i desember 2006 til inngåelse rammeavtale av 8. juni 2005 mellom Norge og Amerikas Forente Stater om forhåndslagring og forsterkning av Norge, jf. Innst. S. nr. 18 (2006 – 2007) og St.prp. nr. 77 (2005 – 2006). Rammeavtalen gjelder for programmet Marine Corps Prepositioning Program – Norway (MCPN-N).

Det forhåndslagrede utstyret er USMCs eiendom, og USMC kan trekke ut materiell når dette er nødvendig ut fra amerikanske behov. I slike tilfeller vil Norge bli varslet av amerikanske myndigheter, og uthenting av materiell vil skje etter rådføring med Forsvaret om praktiske forhold. Som beskrevet i St. prp. nr. 77 (2005 – 2006) har USA tidligere benyttet materiell lagret i Norge blant annet på Balkan, i Irak og i Afghanistan. Norske myndigheter legger ingen begrensninger på hvor materiellet kan

brukes. Det er i tråd med rammeavtalen med amerikanske myndigheter om forhåndslagring i Norge som Stortinget har samtykket til.

SPØRSMÅL NR. 1980

Innlevert 13. mars 2026 av stortingsrepresentant Amalie Kollstrand

Besvart 23. mars 2026 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Hvordan vil statsråden sikre at pasientene øst i Agder får sikret et godt akutttilbud, deler statsråden min og befolkningen øst i Agder sin bekymring rundt videre drift av viktige akuttkirurgiske tilbud ved SSA, og hvordan vil statsråden følge opp denne saken samtidig som pasientsikkerhet blir ivarettatt?

BEGRUNNELSE:

Forrige helg ble akuttkirurgien ved Sørlandets Sykehus Arendal (SSA) stengt som følge av den prekære mangelen på overleger på Gastrokirurgisk avdeling i Arendal. Dette medførte at all traumekirurgi og akutte mageproblemer måtte sendes til Kristiansand, som allerede opplever en svært presset situasjon på akuttmottaket.

At dette viktige akutttilbudet må holdes helgestengt på denne måten er alvorlig og vi er mange som er bekymret for at dette er starten på en utfasing av tilbudet. Det er bekymring rundt hvordan dette vil påvirke pasientsikkerheten og tilbudet i Arendal på sikt. Akuttmottaket i Kristiansand er ikke dimensjonert for ekstra pasienter som en nedleggelse av kirurgisk avdeling i Arendal vil medføre.

Allerede før jul informerte Sørlandet Sykehus HF at de hadde store bemanningsproblemer på Gastrokirurgisk avdeling, og det ble satt inn tiltak som statsråden ble orientert om på sitt besøk i Arendal. Fortsatt ser vi ikke resultater av disse tiltakene, de tillitsvalgte uttaler til media at de ikke føler deres innspill blir tatt hensyn til etter drøftelsesmøter og det oppstår en usikkerhet i befolkning

gen rundt både sykehusets fremtid og pasientsikkerheten. Det har oppstått en usikkerhet rundt fremtiden til sykehuset i Arendal som akuttsykehus.

Svar:

Statens helsetilsyn har nylig lagt fram en endelig rapport for ledelsen i Sørlandet sykehus HF, etter en omfattende tilsynsgjennomgang. Rapporten som ble framlagt i møte 16. mars i år peker på alvorlige forhold som gjelder Sørlandet sykehus sin styring og oppfølging av deler av tjenestetilbudet i Arendal, og viser også til viktige forbedringsområder. I møtet skal ledelsen i helseforetaket ha redegjort muntlig for tiltak som er gjennomført, tiltak som er planlagt og oppfølging som adresserer funnene i rapporten fra Helsetilsynet. Helseforetaket har fått frist til 8. april med å skriftliggjøre planen.

Helse- og omsorgsdepartementet har i forbindelse med dette spørsmålet innhentet opplysninger fra Helse Sør-Øst RHF, som igjen har innhentet informasjon fra Sørlandet sykehus HF.

Sørlandet sykehus HF opplyser at de har et nedslagsfelt på i overkant av 300 000 innbyggere. Helseforetaket har en kirurgisk avdeling ved Sørlandet sykehus Kristiansand og en kirurgisk avdeling ved Sørlandet sykehus Arendal. Akuttkirurgi ved Sørlandet sykehus Flekkefjord er midlertidig stengt på grunn av rekrutteringsutfordringer.

Kirurgisk avdeling Sørlandet Sykehus Arendal utfører operative inngrep innenfor fagfeltene generell kirurgi,

gastrokirurgi, urologi og plastikkirurgi. Avdelingen har akuttberedskap innen både generell kirurgi, gastrokirurgi, urologi og traumekirurgi. Avdelingen har gjennom mange år hatt rekrutteringsutfordringer innen det gastrokirurgiske området, og har hatt vansker med å både rekruttere og beholde ferdig utdannede gastrokirurger. Det siste året har akuttberedskapen ved sykehuset blitt opprettholdt gjennom utstrakt bruk av vikarer.

Helse Sør-Øst RHF og Sørlandet sykehus HF opplyser at både ledelsen og styret i helseforetaket anerkjenner alvorligheten i tilsynsrapporten fra Statens helsetilsyn, som adresserer en rekke kritiske punkter relatert til bemanning, rekruttering, kompetanseutvikling, kvalitetssarbeid og samarbeid mellom klinikkene. Den alvorlige rekrutteringssituasjonen ved den aktuelle avdelingen i Arendal utfordrer opprettholdelse av dagens beredskap innenfor akutt- og traumekirurgi. Alle muligheter vurderes derfor for å opprettholde beredskapen, selv hvis dette skulle innebære midlertidige endringer på kort eller mellomlang sikt.

Planen som nå utarbeides innebærer tiltak som blant annet gir tettere overvåking av pasientsikkerheten på den enkelte seksjon i helseforetaket. Det vurderes i utgangspunktet å være en god meldekultur i virksomheten, men man vil i tillegg se på tiltak som over tid skal redusere uønsket variasjon. Det pekes også på tiltak som kan bedre utdanning og rekruttering innen sårbare og små fagområder.

På generelt grunnlag viser jeg til at helse- og omsorgstjenesten er forpliktet til å følge forskrift om ledelse og kvalitetsforbedring. Forskriften har som formål å bidra til faglig forsvarlige helse- og omsorgstjenester, kvalitetsforbedring og pasient- og brukersikkerhet, samt at øvrige krav i helse- og omsorgslovgivningen etterleves. Den stiller krav til systematisk styring og ledelse, samt kontinuerlig forbedring. Den som har det overordnede ansvaret for virksomheten skal sørge for at det etableres og gjennomføres systematisk styring av virksomhetens aktiviteter i tråd med forskriften, og at medarbeiderne i virksomheten medvirker til dette.

Jeg mener sakene som er avdekket ved Sørlandet sykehus HF er alvorlige og grundig belyst av Helsetilsynet, og viser viktigheten av at det jobbes systematisk med pasientsikkerhet og kvalitetsforbedring i spesialisthelsetjenesten. Som helse- og omsorgsminister har jeg det øverste og overordnede ansvaret for at helsetjenesten er trygg og forsvarlig. Det er imidlertid helseforetakenes ansvar å levere forsvarlig helsehjelp og arbeide systematisk med kvalitetsforbedring og pasientsikkerhet. Det er forståelig at saken har skapt uro og usikkerhet rundt ivaretagelse av det aktuelle tjenestetilbudet. Nå blir det viktig at Sørlandet sykehus grundig vurderer innholdet i rapporten som er fremlagt og svarer ut Helsetilsynet innen 8. april. Jeg er opptatt av de setter inn nødvendige tiltak for å sikre god og trygg helsehjelp til pasienter i Agder – og jeg vil be om en orientering om planene for dette.

SPØRSMÅL NR. 1981

Innlevert 13. mars 2026 av stortingsrepresentant Jon Engen-Helgheim

Besvart 19. mars 2026 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen

Spørsmål:

Hva har regjeringen gjort for å få ned ventetidene på behandling av våpentillatelser, og når kan vi regne med at problemene er løst?

BEGRUNNELSE:

For en tid tilbake satte avisen Nationen søkelys på utfordringene rundt behandling av våpensøknader i saken “Store forskjeller i ventetiden på våpensøknader: – Ting er ikke gjort på en svijs”. Denne saken illustrerte at det var uforholdsmessig store geografiske variasjoner i hvor lang tid det tok å få behandlet en helt ordinær våpensøknad.

For både jegere og konkurranseskyttere er forutsigbarhet i saksbehandlingen svært viktig, spesielt med tanke på forberedelser til jakt- og konkurransesonger. Et grunnleggende prinsipp i forvaltningen er at innbyggerne skal oppleve likebehandling og at tjenestetilbudet ikke skal være vesentlig dårligere utelukkende basert på hvilket politidistrikt man tilhører.

Det er nå behov for en oppdatering på situasjonen. Det er ønskelig å få klarhet i hva den gjennomsnittlige saksbehandlingstiden er per i dag, hvorfor det eventuelt fortsatt er avvik (divergerende endringer) mellom politidistriktene, og hvilke konkrete tiltak departementet eller Politidirektoratet iverksetter for å sikre en mer enhetlig og effektiv saksbehandlingsprosess over hele landet.

Svar:

Våpenforvaltningen har siden 2021 gjennomgått en gradvis digitalisering for bedre å møte brukernes behov. Et viktig tiltak har vært innføringen av automatisert behandling av søknader om jaktvåpen. I dag behandles omtrent 25 prosent av disse søknadene automatisk. Dette har resultert i at flere tusen søknader er behandlet samme dag som de ble sendt inn, noe som allerede har gitt en betydelig effekt for mange søkere. Øvrige søknadstyper mangler fortsatt automatisert saksbehandling og må derfor behandles manuelt.

Da nytt våpenregister ble lansert 9. februar 2026, var det med data overført fra det gamle registeret. Mangel-full datakvalitet, som blant annet ble påpekt av Riksrevisjonen, var en av hovedgrunnene til at et nytt register måtte utvikles. Ryddingen i registeret krever at våpeneiere

selv bidrar ved å melde inn korrigeringer gjennom den nye løsningen. Saksbehandling av disse endringsmeldingene, samt arbeidet med å forbedre datakvaliteten, er ressurskrevende og påvirker politiets kapasitet til annen saksbehandling.

Våpenforvaltningen står samtidig midt i en omstillingsprosess der medarbeiderne må tilpasse seg både ny organisering og nye digitale verktøy. Dette krever opplæring. Den samlede belastningen på medarbeiderne bidrar derfor til økt saksbehandlingstid.

Politidirektoratet har opplyst at distriktene i resultatavtalene for 2026 har fått i oppdrag å redusere restansene slik at ingen våpensøknader skal være eldre enn 12 uker. På grunn av omfanget av endringene våpenforvaltningen nå håndterer, forventes det at effekten av tiltakene først vil bli synlig etter noe tid.

SPØRSMÅL NR. 1982

Innlevert 13. mars 2026 av stortingsrepresentant Bjørn Arild Gram

Besvart 23. mars 2026 av energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Fjernvarmeselskapene opplever dårlig lønnsomhet. Statsråden har tidligere gitt til kjenne at han arbeider med dette.

Kan statsråden redegjøre for hva han gjør, når han vil presentere ev. løsninger og om og hvordan han i arbeidet ser på å forbedre nettleieelementet i maksimalprisen for fjernvarme eller å gi fjernvarmebransjen kompensasjon fra nettkundene for besparelsen fjernvarmebransjen gir disse gjennom å gi redusert behov for nettinvesteringer lokalt og regionalt?

BEGRUNNELSE:

Fjernvarmebransjen har mulighet til å ta betalt fra forbruker opp til en maksimalpris som følger strømpris inkl. nettleie mv. Bransjen mener maksimalprisen kan være for lav, fordi virkningen av de nye effekttariffene for nettleie etter deres mening ikke i tilstrekkelig grad hensyntas i beregningen av nettleie som del av maksimalprisen. Det er interessant å høre om statsråden arbeider med å forbedre nettleieelementet i maksimalprisen for fjernvarme og hvordan han ser på en slik løsning.

Fjernvarmebransjen har fått utarbeidet diverse rapporter som viser at deres virksomhet har positive ek-

sternaliteter for nettselskapene og dermed nettkundene gjennom at det blir mindre behov for nettutbygginger. Dette fører ifølge bransjen til reduserte kostnader for nettselskapene og dermed lavere nettleie for nettkundene. I den grad denne virkningen kan tallfestes på en troverdig måte vil det teoretisk sett være samfunnsøkonomisk lønnsomt (og privatøkonomisk lønnsomt for nettkundene) at nettselskapene (og derigjennom nettkunder) betaler en viss sum til fjernvarmeselskap som helt konkret kan knyttes til spart nettutbygging, fortrinnsvis en sum som er noe lavere enn den sparte nettutbyggingskostnaden (differansen vil representere den økonomiske gevinsten). Det er interessant å høre om statsråden arbeider med en slik kompensasjon og hvordan han ser på en slik løsning. En forutsetning for en løsning bør være at nettkundene kommer bedre ut enn uten en løsning.

Svar:

Regjeringen varslet i statsbudsjettet for 2026 at vi skal vurdere om det er behov for tiltak for å opprettholde samfunnsøkonomisk lønnsom fjernvarmeproduksjon. Energidepartementet vurderer nå behovet for tiltak på kort og lang sikt, i samarbeid med andre departementer. I den forbindelse innhenter vi også vurderinger fra Norges

vassdrags- og energidirektorat og fra eksternt hold, og jeg har jevnlig dialog med bransjen om situasjonen.

Departementet arbeider også med å vurdere endringer i prisreguleringen av fjernvarme som varslet i statsbudsjettet for 2026. Målet er å sikre at reguleringen er tilpasset dagens varme- og strømmarked, og at den fungerer som et godt rammevilkår for fjernvarmebransjen. Eventuelle endringer i prisreguleringen skal gjennomføres på en måte som ivaretar husholdninger som bruker fjernvarme til oppvarming. Norges vassdrags- og energidirektorat har

fått i oppdrag fra Energidepartementet å foreslå endringer i prisreguleringen for fjernvarme, og skal levere sitt forslag til departementet innen sommeren 2026. Dersom det blir aktuelt med lov- eller forskriftsendringer vil disse bli sendt på høring på vanlig måte. Eventuelle forslag til lovendringer vil bli fremmet for Stortinget. Det er imidlertid for tidlig å gi en avklaring på hvilke endringer som eventuelt skal foreslås og når det vil skje.

Jeg prioriterer arbeidet med fjernvarme høyt og vil komme tilbake til Stortinget på egnet måte.

SPØRSMÅL NR. 1983

Innlevert 13. mars 2026 av stortingsrepresentant Mirell Høyer-Berntsen

Besvart 23. mars 2026 av kultur- og likestillingsminister Lubna Bobby Jaffery

Spørsmål:

Hva var Norsk Tippings totale markedsføringsbudsjett i 2025, inkludert reklame, profilering og konsulentbruk, og mener statsråden nivået er forenlig med kravene til moderat og ansvarlig markedsføring, sett i lys av Lotteritilsynets tidligere pålegg om kutt og kritikken mot høyt reklametrykk?

BEGRUNNELSE:

Det har over tid vært betydelig offentlig oppmerksomhet rundt omfanget av Norsk Tippings markedsføring, inkludert reklame, sponning, profilering og konsulentbruk. Blant annet har det kommet frem at konsulentbruken er firedoblet på ti år. Norsk Tippings åpne kilder synes ikke å gi detaljerte tall.

Lotteri- og stiftelsestilsynet har gjentatte ganger uttrykt at markedsføringstrykket fra Norsk Tipping overstiger det som er nødvendig etter pengespillforskriftens krav om moderasjon. I 2023 varslet tilsynet vedtak om nye kutt i kostnadene, og vurderte at det måtte skje en ytterligere reduksjon for å være innenfor regelverket. Tidligere påla tilsynet også Norsk Tipping å kutte minst 45 millioner kroner i markedsføringen fra 2022 til 2023, noe selskapet gjennomførte. Videre opplyses det at Norsk Tipping leverte et rekordhøyt overskudd på 8 milliarder kroner i 2025, en økning på hele 951 millioner kroner fra året før. Overskuddet har trolig aldri tidligere vært så høyt.

Store deler av Norsk Tippings overskudd går til idrett, kultur og frivillighet. For å sikre at mest mulig av midlene når frem til gode formål, er det avgjørende å ha politisk kontroll over driftskostnader som reklame og

konsulentbruk. Uten slik åpenhet er det vanskelig for Stortinget å vurdere om pengebruken står i rimelig forhold til enerettsmodellens formål om moderasjon og ansvarlighet.

Et fullstendig og transparent svar fra statsråden vil derfor være viktig både for Stortinget og for å opprettholde tilliten til den norske spillmodellen.

Svar:

Norsk Tipping anslår at det i 2025 er brukt totalt 154 millioner kroner i salgs-, reklame- og sponsorkostnader. Dette utgjør en reduksjon på 12 prosent, sammenlignet med i 2024.

Norsk Tipping har lov til å markedsføre pengespillene sine, men regelverket krever at markedsføringen strengt begrenses til det som er nødvendig for å informere om spilltilbudet og å lede spillelysten til ansvarlige og trygge pengespilltilbud. Moderasjonskravet som det blir vist til gjelder for andre aktører enn enerettsaktørene, dvs. aktører på det private pengespillmarkedet som f.eks. frivillige lag og organisasjoner som arrangerer egne lotteri.

For Norsk Tipping vil en viktig del av nødvendighetsvurderingen være å tilpasse det totale omfanget av markedsføringen etter det markedsføringstrykket de møter fra aktører som retter markedsføringen sin mot det norske markedet uten tillatelse. Dette henger sammen med selskapets spesielle samfunnsoppdrag om å kanalisere spillere bort fra uregulerte aktører.

Det er Lotteritilsynet som vurderer om markedsføringen er i tråd med regelverket. I den forbindelse viser jeg blant annet til tidligere tilsyn, samt tilsynets årlige ans-

varlighet- og kanaliseringsrapporter, der det går fram at

Norsk Tipping reduserte markedsføringskostnadene sine med i overkant av 20 % mellom 2022 og 2024.

SPØRSMÅL NR. 1984

Innlevert 13. mars 2026 av stortingsrepresentant Mari Holm Lønseth

Besvart 19. mars 2026 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen

Spørsmål:

Dersom en korrigerer for pensjonsutgifter, lønns- og prisvekst, hvor stor har økningen i politiets budsjetter kapittel 440 post 1 vært fra 2022 til i dag, og kan det bes om svar som viser både prosentvis økning og antall kroner i 2026-kroner?

BEGRUNNELSE:

Jeg har merket meg at justisministeren sier det har vært 31 prosent vekst i politiets budsjetter siden Støre-regjeringen overtok. Statsråden sier imidlertid ikke noe om

hvor stor andel av veksten som skyldes økte priser, lønninger og pensjon.

Svar:

Fra regjeringen tok over og til og med saldert budsjett 2026 har politiets driftsbudsjett (inkl. påtalemyndigheten i politiet) økt med om lag 3,5 mrd. kroner. Dette utgjør om lag 17 prosent økning. Beløpet er korrigert for kompensasjon for pris- og lønnsvekst, pensjonsutgifter og arbeidsgiveravgift.

SPØRSMÅL NR. 1985

Innlevert 13. mars 2026 av stortingsrepresentant Une Bastholm

Besvart 20. mars 2026 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen

Spørsmål:

Kva vil statsråden gjere for å sikre ein samanhengande, forpliktande og kunnskapsbasert plan for vern og forvaltning av norsk kystlinje og fjordhelse, i lys av at Noreg i dag har ein svært låg del verna marine område og manglar ein heilskapleg vedteken marin verneplan?

GRUNNGJEVING:

Noreg forvaltar nokre av verdas mest verdifulle og produktive kyst- og fjordområde, men vernegraden er framleis låg samanlikna med internasjonale mål og våre nordiske naboland. Berre ein liten del av kystområda er formelt verna, og når ein inkluderer sjøområda i økono-

misk sone, er delen endå lågare. Dette står i kontrast til internasjonale forpliktingar om å sikre eit representativt og samanhengande vern av marine økosystem.

Samtidig manglar Noreg ein samla og oppdatert marin verneplan. Forslag til marin verneplan har vore utgreidd tidlegare, men er ikkje fullt ut vedtekne og gjennomførte. Forvaltninga av kyst og fjordar framstår fragmentert, med delt ansvar mellom stat, fylke og kommune. Kommunal dispensasjonspraksis i strandsona er omfattande, og regionale vassforvaltningsplanar har avgrensa rettsleg gjennomslagskraft når dei kjem i konflikt med andre arealinteresser.

Fjordhelse og kystøkosystem er under press frå mellom anna arealinngrep, forureining og ulike næring-

saktiviteter. Eit svakt og usamanhengande planverk, kombinert med mangelfullt kunnskapsgrunnlag i enkelte saker, kan bidra til bit-for-bit-nedbygging og svekt økologisk tilstand.

På denne bakgrunnen er det behov for å få klargjort om regjeringa vil ta initiativ til ein meir heilskapleg og forpliktande politikk for vern og langsiktig forvaltning av norsk kystlinje og fjordhelse.

Svar:

Noreg har slutta seg til det globale målet i naturavtalen om å bevare minst 30 prosent av verda sine havområde innan 2030, gjennom vern og «andre effektive arealbaserte bevaringstiltak» (OECM). Vi har òg slutta oss til tilsvarande mål gjennom mellom anna Havpanelet og OSPAR-konvensjonen, som gjeld for det nordaustlege Atlanterhav.

Å opprette nye verneområde som effektivt tek vare på marin natur er ei viktig prioritering for regjeringa. Vi arbeider i samband med dette med å fullføre marin verneplan frå 2004, som peikar ut 36 kandidat område for vern av hovudsakleg meir kystnære område. I februar oppretta vi fire nye marine verneområde i fylka Vestland og Trøndelag, og 23 av områda i planen er no verna. Verneprosess

har starta for alle områda i planen, med unntak av to område som ligg utanfor territorialfarvatnet.

Havvernlova trådde i kraft 1. januar 2026 og gir oss heimel til å verne område utanfor territorialfarvatnet. Dette har hittil ikkje vore mogleg, og lova er difor eit viktig verkemiddel for å kunne verne område med viktig natur i alle havområda Noreg har ansvar for å forvalte.

Vidare har Miljødirektoratet fått i oppdrag å innhente eit miljøfagleg kunnskapsgrunnlag som har som føremål å identifisere nye kandidat område for vern, med hovudvekt på område utanfor territorialfarvatnet. I samband med dette har det blitt oppretta eit samarbeidsprosjekt mellom Havforskningsinstituttet (leiar), Nord Universitet, NIVA, NINA og SALT. Arbeidet er godt i gang, og sluttrapport skal leverast i desember 2026.

Det går òg føre seg ein prosess for å avklare kva område til havs som kan anerkjennast som bevart gjennom «andre effektive arealbaserte bevaringstiltak» (OECM). I Meld. St. 35 (2023–2024) Bærekraftig bruk og bevaring av natur — Norsk handlingsplan for naturmangfold vart det varsla at regjeringa vil komme tilbake med et nasjonalt mål for bevaring av havareala når denne prosessen er fullført. Regjeringa legg vekt på å bidra til oppfølginga av det globale målet i naturavtalen, og vi vil komme tilbake med ein plan for korleis målet kan nåast.

SPØRSMÅL NR. 1986

Innlevert 13. mars 2026 av stortingsrepresentant Grunde Almeland

Besvart 20. mars 2026 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen

Spørsmål:

Hva mener statsråden om at Riksantikvarens foreslåtte fredning av deler av Bergen havn i praksis kan føre til at statlige investeringer i landstrøm, støttet av Enova med over 50 millioner, blir satt ut av spill, samtidig som konsekvensen kan bli økte utslipp, dårligere luftkvalitet og en direkte undergraving av nasjonale klima- og miljømål?

BEGRUNNELSE:

Bergen Havn har gjennom sitt datterselskap Plug Bergen AS investert over 260 millioner kroner i landstrøminfrastruktur ved kaianleggene i Bergen. Investeringene er gjort i tett samarbeid med staten og med betydelig økonomisk støtte fra Enova. Formålet har vært å redusere utslipp fra skip i havn og bedre luftkvalitet.

Resultatene av landstrømanleggene er dokumenterte. Siden 2019 har bruken bidratt til reduksjon av over 85 000 tonn CO₂, i tillegg til betydelige kutt i NO_x, SO_x og svevestøv. I 2024 alene utgjorde utslippsreduksjonen om lag 8 300 tonn CO₂.

Riksantikvarens fredningsforslag legger imidlertid opp til restriksjoner som i realiteten vil redusere og hindre bruk av eksisterende landstrømanlegg. Konsekvensen kan bli at fartøy som i dag kobler seg til landstrøm enten nektes anløp eller tvinges til å benytte hjelpemotorer ved kai.

Dette innebærer ikke bare at store, offentlige finansierte klimatiltak bli satt ut av funksjon, men også at utslippene øker og luftkvaliteten forverres, i umiddelbar nærhet til de kulturminnene fredningen er ment å beskytte.

Saken fremstår dermed som et alvorlig eksempel på manglende samordning i statlig politikk, der én statlig etat effektivt undergraver både investeringer, virkemidler og målsettinger som andre deler av staten har brukt betydelige midler på å realisere. Resultatet kan bli offentlig sløsing, svekket tillit til statlige støtteordninger og en klimaeffekt som er stikk i strid med Stortingets og regjeringens egne mål. I dette tilfellet kan tilstrekkelig vern av kulturminnet sikres uten at det skjer på bekostning av Bergen Havn, folkehelse, klima og ansvarlig bruk av statlige midler. Statsråden bes redegjøre for hvordan regjeringen vil sikre dette.

Svar:

Storingsrepresentant Ove Trellevik (H) har tidligere stilt spørsmål (nr 1362 og 1618) om Riksantikvarens

forslag om fredning av området rundt Bergen havn. Det samme har stortingsrepresentant Joel Ystebø (Krf) (spørsmål 1679). Jeg viser til mine svar på disse, av henholdsvis 5., 20. og 24. februar.

Forslaget fra Riksantikvaren har vært på alminnelig høring og er fortsatt under behandling i direktoratet. Jeg forutsetter at Riksantikvaren gjennom sin saksbehandling ivaretar hensyn til – og konsekvenser for – næringsliv og havnefunksjonen i et mulig vedtak om fredning.

Som det fremgår av mine svar til representantene Ove Trellevik og Joel Ystebø, er det ikke naturlig at departementet involverer seg i saken på det nåværende tidspunkt, også fordi departementet er klageinstans ved eventuell klage.

SPØRSMÅL NR. 1987

Innlevert 13. mars 2026 av stortingsrepresentant Grunde Almeland

Besvart 24. mars 2026 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Vil helseministeren sikre at de regionale sentrene for kjønnsinkongruens (RSKi) umiddelbart får midler og rammer som gjør at de kan gi hormonell behandling, råd, veiledning og støtte ved kjønnsinkongruens til voksne – uten overstyring fra OUS eller krav om psykiatriske utredninger?

BEGRUNNELSE:

Siden rapporten «Rett til rett kjønn – helse til alle kjønn» kom i 2015, har norske transpersoner blitt lovet et verdig, tilgjengelig og desentralisert helsetilbud uten unødig sykeliggjøring og ventetid. Brukerne har siden den gang varslet om at de lovede positive endringene ikke har kommet på plass. De aktuelle faglige retningslinjene er ikke tilstrekkelig fulgt opp.

Advokatbyrået Lund & Co har nå publisert en rapport som tydelig konkluderer med at staten ikke oppfyller norske transpersoners rett til nødvendig helsehjelp, at staten er klar over dette, men at tiltakene som er forsøkt ikke fungerer – og at problemet ser ut til å være NBTKs monopol på fagfeltet.

Til tross for denne kunnskapen, fremstår det som den nasjonale behandlingstjenesten for kjønnsinkongru-

ens (NBTK) likevel er premissleverandør i alle endringsprosesser, samtidig som arbeidet med å bygge opp et faglig forsvarlig offentlig, desentralisert helsetilbud stopper opp.

I påvente av inkorporeringen av ICD 11, så har ICD 10 blitt oppdatert, hvor diagnosen er flyttet, nettopp for at ikke psykiatriske utredninger skal være en forutsetning for behandling. Likevel holdes dette kravet opp som en årsak for at de nødvendige endringene i helsetilbudet holdes tilbake.

Det står helsepersonell ved blant annet RSKi-ene, ved HKS i Oslo og i primærhelsetjenesten (kompetente fastleger) som er klare til å gi denne gruppen helsehjelp, men som i dag ikke får lov.

En desentralisering av helsetilbudet, i tråd med tidligere vedtak, vil føre til faglig utvikling, tilgang på fornyet vurdering og gjøre det mulig for Norge å faktisk leve opp til sine juridiske forpliktelser overfor norske transpersoner.

Svar:

Jeg legger til grunn at tjenesteyterne følger de gjeldende faglige anbefalingene for helsehjelp til personer med kjønnsinkongruens, slik de fremgår av Helsedirek-

toratets nasjonale faglige retningslinje fra 2020 og de senere vurderinger og anbefalinger fra Undersøkelsskommisjonen for helse- og omsorgstjenesten (2023).

Når det gjelder hormonbehandling til voksne pågår det et viktig utviklingsarbeid i de regionale helseforetakene. Helse Sør-Øst RHF har informert om at det planlegges et pilotprosjekt for hormonbehandling av voksne ved to regionale sentre for kjønnsinkongruens (RSKi); Akershus universitetssykehus HF og St. Olavs hospital HF. Ved sistnevnte helseforetak blir det i år opprettet nye stillinger som psykologspesialist og lege i forbindelse med prosjektet. Videre har det interregionale fagdirektørmøtet bedt om at det utarbeides en klinisk anbefaling for indikasjon for oppstart av hormonbehandling ved kjønnsinkongruens hos voksne. Hensikten er å bidra til lik praksis på tvers av regionene, og et tydeligere beslutningsgrunnlag for fagmiljøene. Anbefalingen skal etter planen utarbeides denne våren, og vil bidra til at man etter hvert kan få oppstart av hormonbehandling basert på vurderinger gjort på regionalt nivå i spesialisthelsetjenesten.

Det er løpende dialog om samarbeid og oppgavedeling mellom regionene og Nasjonal behandlingstjeneste for kjønnsinkongruens (NBTK) ved OUS. De regionale helseforetakene har uttrykt ønske om å få tydeliggjort grensesnittet mellom NBTK og RSKi-ene etter hvert som RSKi-ene påtar seg nye oppgaver. Det er enighet om at kirurgi fremdeles skal ligge hos NBTK. Det er ellers behov for at en større del av porteføljen ved NBTK i tiden fremover skal bestå av kompetanseheving, faglig støtte og veiledning til de regionale miljøene. Når det gjelder NBTK Barn og unge, foreligger det ikke forslag om endringer i tilbudet.

Regjeringen følger dette utviklingsarbeidet tett. Vårt mål er å bidra til et helsetilbud som ivaretar pasientsikkerhet, sikrer faglig kvalitet og samtidig gir pasientene et mer tilgjengelig og helhetlig tjenestetilbud. Jeg forventer at helseforetakene fortsetter å utvikle tjenestene i nært samarbeid med fag- og forskningsmiljøer nasjonalt og internasjonalt, og at brukerorganisasjonene involveres aktivt i alle relevante deler av arbeidet.

SPØRSMÅL NR. 1988

Innlevert 13. mars 2026 av stortingsrepresentant Jon Engen-Helgheim

Besvart 19. mars 2026 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen

Spørsmål:

Vil regjeringen bidra til et «hurtigspor» for saksbehandling av våpensøknader eller andre nødvendige tillatelser for norske bedrifter og oppstartsselskaper som utvikler forsvars-, beredskaps- eller sikkerhetsteknologi?

BEGRUNNELSE:

Den sikkerhetspolitiske situasjonen krever at vi tenker nytt, og norsk næringsliv fra etablerte bedrifter til innovative oppstartsselskaper spiller en stadig viktigere rolle i å utvikle kritisk viktig teknologi for fremtiden. For å kunne teste, verifisere og videreutvikle slike systemer, er aktørene ofte avhengige av å få innvilget våpenløyve eller andre tillatelser til testformål.

For næringslivet, og spesielt for selskaper i en etablerings- og utviklingsfase, er tid en helt avgjørende faktor for om man lykkes. I den sektoren det her er snakk om, handler det i ytterste konsekvens også om utstyr som kan redde liv, og hvor rask teknologisk utvikling er kritisk for nasjonal og internasjonal sikkerhet. Lange byråkratiske

ventetider kan i verste fall føre til at lovende og viktig innovasjon stanser opp, utsettes eller flagges ut.

Undertegnede er kjent med et konkret tilfelle der en utvikler av forsvarssystemer mot droner må stå i en altfor lang kø for å få innvilget våpenløyve på relevante våpen for å teste og videreutvikle teknologien.

Svar:

Politiet kan, med hjemmel i våpenforskriften § 5 9, gi næringsdrivende med bevilling tillatelse til å erverve og inneha skytevåpen, våpendeler og ammunisjon som skal benyttes av forsvar eller politi til testing og utvikling. Det forutsettes at virksomheten kan dokumentere bruk på skytefelt godkjent for den aktuelle våpentypen, at våpen og ammunisjon håndteres av kvalifisert personell, og at oppbevaring skjer i tråd med kravene i forskriftens § 6 5.

Vilkårene for erverv er tydelig utformet og inneholder nødvendige sikkerhetsmekanismer. De skal sikre at kun kvalifiserte virksomheter med tilgang til forsvarlig infrastruktur kan starte produksjon og testing. Når vilkå-

rene er oppfylt, kan politiet innvilge tillatelse. Politidirektoratet anser disse vilkårene som et minimumsnivå for å ivareta kontroll og sikkerhet i tilknytning til tilvirkning og testing.

Tilvirkning og utvikling av våpen for politi og forsvar omfatter materiell med potensielt betydelig skadepotensial. Politiet må derfor være trygge på at tillatelser ikke innebærer risiko for skade eller at våpen og ammunisjon kan havne på avveie.

Søknader om våpentillatelser skal behandles uten ugrunnet opphold, også når søkeren er en næringsdrivende aktør. Politiet arbeider aktivt for å redusere saksbehandlingstidene for alle søknadstyper. Nasjonal enhet for våpenforvaltning i Nordland politidistrikt har ansvaret for behandlingen av disse sakene, og enheten vil være fullt bemannet i løpet av 2026. I kombinasjon med pågående digitalisering og automatisering forventes dette å bidra til kortere saksbehandlingstider fremover.

SPØRSMÅL NR. 1989

Innlevert 14. mars 2026 av stortingsrepresentant Oda Indgaard

Besvart 20. mars 2026 av kommunal- og distriktsminister Bjørnar Skjæran

Spørsmål:

Mener statsråden at statsforvalteren skal kunne gi dispens for å bygge en helt nødvendig vei i strandsonen i Levanger, kun fordi en statlig virksomhet ikke lenger vil la Levanger kommune benytte tilkjøringsveien gjennom den statlige virksomhetens eiendom, og er dette den typen samhandling statsråden ønsker mellom offentlige virksomheter?

BEGRUNNELSE:

Saken oppsummert gjelder bygging av ny tilførselsvei i strandsonen foran Trønderhallen i Levanger der det i dag er rekreasjonsområde, gressplen, turstier og strand. Dette området anses av et stort flertall politikere og innbyggere, som en av Levangers perler. God tilrettelagt for både barnefamilier, studenter, skoleklasser og barnehager, helt uten biltrafikk.

Nå ønsker Nord Universitet å gjøre campus bilfritt. Dette er et godt tiltak da det er etablert store parkeringsområder i forkant av campus og Trønderhallen som kan benyttes. Ifølge Nord Universitet skal eneste trafikk som tillates på området, være biler som må ha med utstyr for vedlikehold av bygninger ol. Varetransporten deres skal legges om på baksiden av campus. For Trønderhallen finnes det imidlertid ingen alternativ vei inn for varelevering. Skulle Nord Universitet stå på sitt, vil konsekvensen blir at det må bygges en ny vei, i strandsonen og over et annet eksisterende bilfritt område. Både et tap for naturen, innbyggerne og kommuneøkonomien.

Svar:

Det følger av plan- og bygningsloven § 1-8 at det gjelder et generelt byggeforbud i 100-metersbeltet langs sjø. Bestemmelsen skal sikre at natur- og kulturmiljø, friluftsliv, landskap og andre allmenne interesser blir særlig ivarettatt i disse områdene.

Arealdisponering bør fortrinnsvis skje gjennom plan, og dispensasjoner skal kun gis unntaksvis. Ved plan- og byggesaker som berører 100-metersbeltet langs sjø, skal statlige planretningslinjer for differensiert forvaltning av strandsonen langs sjøen legges til grunn. Kommunen kan gi dispensasjon fra byggeforbudet, men bare dersom lovens strenge vilkår for dispensasjon er oppfylt. Blant annet skal hensynet bak byggeforbudet ikke bli vesentlig tilsidesatt, og heller ikke nasjonale eller regionale interesser. Berørte regionale og statlige myndigheter, som statsforvalteren, skal få mulighet til å uttale seg om de nasjonale og regionale interessene.

For ordens skyld vil jeg peke på at dispensasjonsmyndigheten er lagt til kommunen og ikke til statsforvalteren. Jeg har tillit til at kommunene behandler dispensasjonssaker i strandsonen på en ryddig måte. I den konkrete saken i Levanger har statsforvalteren gitt et klart råd om å ikke gi dispensasjon, og etter det jeg kjenner til har plan- og utviklingsutvalget i kommunen avslått dispensasjonssøknaden. Utover det ønsker jeg ikke å kommentere enkeltsaker som departementet ikke har til behandling.

SPØRSMÅL NR. 1990**Innlevert 14. mars 2026 av stortingsrepresentant Oda Indgaard****Besvart 23. mars 2026 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Gjennom alle årene med planlegging av nye E16 Sollihøgda ble aldri tilrettelegging av langrutebussen tatt med i planene.

Er det i tråd med gjeldende rutiner at kollektivtilbudet (både eksisterende og potensiale for fremtiden) ikke hensyntas i forbindelse med motorveiutbygging, og hvis det så, vil statsråden ta initiativ til å endre det?

BEGRUNNELSE:

Gjennom 15–20 års planlegging ble den nye E16 aldri tilrettelagt for langrutebuss med viktige oppgaver i region- og lokaltrafikken (med mindre man regner med pendlerparkeringer i øde landskap). Med åpningen 2025-12-16 ble busstilbudet over Avtjerna–Sollihøgda sanert med ca. 80 prosent. Det nederste området Bjørum–Rustan er nå helt uten tilbud (dels fordi Bjørum–krysset ble tatt ut av planen). Dette har skapt store utfordringer for lokalbefolkningen som er avhengig av eller ønsker å benytte kollektivtilbud. Det er fint at samferdselsministeren nå tar grep for å rette opp i de usolidariske bompengene for beboerne i dette området, men for å nå nullvekstmålet og tilrettelegge for kollektiv er det også viktig at det finnes kollektivtilbud.

Svar:

Det er ikke riktig at tilrettelegging for langrutebuss ikke er hensyntatt i planleggingen av nye E16 Bjørum–Skaret.

I prosjektet er det etablert holdeplasser ved begge de nye toplanskryssene på strekningen. Disse holdeplassene er spesifikt utformet for å legge til rette for ekspressbuss og regional busstrafikk langs E16. I tillegg er det etablert pendlerparkeringer ved de nevnte toplanskryssene. Samlet sett gir dette et godt grunnlag for et kollektivtilbud på strekningen.

Videre vil Statens vegvesen våren 2026 ruste opp holdeplasser langs den avlastede E16 i forbindelse med ombygging av denne til lokalvei. Dette innebærer at infrastrukturen tilrettelegges for kollektivtrafikk også på lokalveinettet, men etablering og omfang av rutetilbud må besluttes av kollektivmyndigheten.

Statens vegvesens rolle er å legge til rette for infrastruktur som muliggjør kollektivtransport. Beslutninger om rutetilbud, frekvens og drift av busslinjer ligger imidlertid hos fylkeskommunen som kollektivmyndighet, samt kommersielle aktører for langrutetrafikk.

Kollektivhensyn er en integrert del av planleggingen av nye riksveiprosjekter, og vurderes i tråd med gjeldende retningslinjer og målsettinger, herunder nullvekstmålet. Som en del av reguleringsarbeidet ble det utarbeidet et eget kollektivnotat som vurderte ulike løsninger for å ivareta kollektivtransporten i området. Anbefalt løsning ble innarbeidet i vedtatt planforslag. Tilretteleggingen på E16 Bjørum–Skaret er i samsvar med gjeldende praksis.

SPØRSMÅL NR. 1991**Innlevert 14. mars 2026 av stortingsrepresentant Mirell Høyer-Berntsen****Besvart 23. mars 2026 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Hvordan vil statsråden følge opp den svært alvorlige situasjonen ved Sørlandet sykehus Arendal, der Statens helsetilsyn har avdekket flere brudd på helselovgivnin-

gen, alvorlige systemmangler, pasientskader, dødsfall og bruk av kirurg uten gastrokirurgisk spesialisering, og har statsråden fortsatt tillit til foretaksledelsen?

BEGRUNNELSE:

Statens helsetilsyn har etter et omfattende systemtilsyn konkludert med at Sørlandet sykehus HF, Arendal, ikke har drevet forsvarlig, og at det foreligger flere brudd på helselovgivningen. Tilsynet vurderer at sykehuset gjennom flere år har utsatt pasienter for unødvendig høy risiko, og beskriver omfattende systemsvikt innen bemanning, fagkompetanse, rekruttering og veiledning av LIS-leger.

Flere pasienter har dødd eller blitt alvorlig skadet etter inngrep utført av en kirurg som i flere år arbeidet som overlege uten gastrokirurgisk spesialisering, til tross for at sykehusledelsen var kjent med kompetansemangelen. Statsforvalteren behandlet sju enkeltsaker, hvorav to dødsfall, og Helsetilsynet vurderer nå om kirurgen skal miste retten til å praktisere.

Helsetilsynet retter sterk kritikk mot ledelsen, både lokalt og på foretaksnivå. Det fremgår at ledelsen over tid har vært kjent med risikoen, men at tiltakene som ble iverksatt var ikke tilstrekkelige til å redusere risiko eller sikre varig forbedring. Det anses som særlig alvorlig at sykehuset ikke lærte av tidligere, tilsvarende saker, spesielt Flekkefjord-saken, hvor manglende spesialistkompetanse og sviktende styring også var dokumentert.

Helsetilsynet krever nå en forpliktende forbedringsplan, og understreker at ansvaret ligger både hos lokal ledelse og helseforetakets styre.

Sykehuset mottok en foreløpig rapport allerede i desember, og opplyste da at tiltak var igangsatt, men Helsetilsynets endelige rapport viser at utfordringene fortsatt er alvorlige og uløste.

Sykehuset i Arendal har mistet flere funksjoner som synes å ha svekket sykehuset som et stort akutt sykehus over tid. Det er derfor viktig at man tilbakeføre funksjoner til Arendal sykehus slik at de faktisk kan være istand til å være et stort akutt sykehus jf. blant annet kreftvedtaket av 2013.

Denne saken har alvorlige konsekvenser for pasientsikkerheten og for befolkningens tillit til Sørlandet sykehus. Derfor er det viktig at statsråden redegjør for hvordan departementet vil sikre raskt oppfølging, styring og beskrive hvilke kortsiktige og langsiktige tiltak som vil bli iverksatt, og uttale seg om statsråden fortsatt har tillit til foretaksledelsen.

Svar:

Statens helsetilsyn har nylig i møte den 16. mars i år, lagt fram en endelig rapport for ledelsen i Sørlandet sykehus HF, etter en omfattende tilsynsgjennomgang. Rapporten peker på alvorlige forhold som gjelder sykehuset sin styring og oppfølging av deler av tjenestetilbudet i Arendal, og viser også til viktige forbedringsområder. I møtet skal ledelsen i helseforetaket ha redegjort muntlig

for tiltak som er gjennomført, tiltak som er planlagt og oppfølging som adresserer funnene i rapporten fra Helsetilsynet. Helseforetaket har fått frist til 8. april i år med å skriftliggjøre planen.

Helse- og omsorgstjenesten er forpliktet til å følge forskrift om ledelse og kvalitetsforbedring. Forskriften har som formål å bidra til faglig forsvarlige helse- og omsorgstjenester, kvalitetsforbedring og pasient- og brukersikkerhet, samt at øvrige krav i helse- og omsorgslovgivningen etterleves. Den stiller krav til systematisk styring og ledelse, samt kontinuerlig forbedring. Den som har det overordnede ansvaret for virksomheten skal sørge for at det etableres og gjennomføres systematisk styring av virksomhetens aktiviteter i tråd med forskriften, og at medarbeiderne i virksomheten medvirker til dette.

For å kunne opplyse representantens spørsmål har Helse- og omsorgsdepartementet innhentet opplysninger fra Helse Sør-Øst RHF, som igjen har innhentet informasjon fra Sørlandet sykehus HF.

Sørlandet sykehus HF opplyser at de har et opptaksområde på i overkant av 300 000 innbyggere. Helseforetaket har en kirurgisk avdeling ved Sørlandet sykehus Kristiansand og en kirurgisk avdeling ved Sørlandet sykehus Arendal. Akuttkirurgi ved Sørlandet sykehus Flekkefjord er midlertidig stengt på grunn av rekrutteringsutfordringer.

Kirurgisk avdeling Sørlandet Sykehus Arendal utfører operative inngrep innenfor fagfeltene generell kirurgi, gastrokirurgi, urologi og plastikkirurgi. Avdelingen har akuttberedskap innen både generell kirurgi, gastrokirurgi, urologi og traumekirurgi. Avdelingen har gjennom mange år hatt rekrutteringsutfordringer innen det gastrokirurgiske området, og har hatt vansker med å både rekruttere og beholde ferdig utdannede gastrokirurger. Det siste året har akuttberedskapen ved sykehuset blitt opprettholdt gjennom utstrakt bruk av vikarer.

Helse Sør-Øst RHF og Sørlandet sykehus HF opplyser at både ledelsen og styret i helseforetaket anerkjenner alvorligheten i den foreliggende tilsynsrapporten fra Statens helsetilsyn. Rapporten adresserer en rekke kritiske punkter relatert til bemanning, rekruttering, kompetanseutvikling, kvalitetsarbeid og samarbeid mellom klinikkene. Den alvorlige rekrutteringssituasjonen ved den aktuelle avdelingen i Arendal utfordrer evnen til å opprettholde dagens beredskap innenfor akutt- og traumekirurgi. Alle muligheter vurderes derfor for å kunne opprettholde beredskapen, selv hvis dette skulle innebære midlertidige endringer på kort eller mellomlang sikt.

Helsetilsynet har som nevnt i begrunnelsen for spørsmålet, rettet sterk kritikk mot ledelsen, både lokalt og på helseforetaksnivå. Det fremgår at ledelsen over tid har vært kjent med risikoen, men at tiltak som ble iverksatt ikke var tilstrekkelige til å redusere risiko eller sikre varig forbedring. Jeg har merket meg at det er trukket frem at det anses som særlig alvorlig at sykehuset ikke lærte av

tidligere tilsvarende saker, og da spesielt den alvorlige «Fl-ekkefjord-saken», hvor manglende spesialistkompetanse og sviktende styring også ble dokumentert.

De forholdene som har kommet frem ved Sørlandet sykehus HF er alvorlige, og nå også grundig belyst av Helsetilsynet, og de viser viktigheten av at det jobbes systematisk med pasientsikkerhet og kvalitetsforbedring i spesialisthelsetjenesten. Som helse- og omsorgsminister har jeg selvfølgelig det øverste og overordnede ansvaret for at helsetjenesten er trygg og forsvarlig. Det er imidlertid helseforetakenes ansvar å levere forsvarlig helse-

jelp og arbeide systematisk med kvalitetsforbedring og pasientsikkerhet, blant annet i tråd med ovennevnte forskrift.

Det er forståelig at saken har skapt uro og usikkerhet rundt det aktuelle tjenestetilbudet i Arendal. Nå blir det viktig at Sørlandet sykehus HF grundig vurderer innholdet i rapporten som er fremlagt, og svarer ut Helsetilsynet med en skriftlig plan innen fristen. Jeg er opptatt av de setter inn nødvendige tiltak for å sikre god og trygg helsehjelp til pasienter i Agder – og jeg vil be om en orientering om planene for dette.

SPØRSMÅL NR. 1992

Innlevert 14. mars 2026 av stortingsrepresentant Bjørn Arild Gram

Besvart 23. mars 2026 av kommunal- og distriktsminister Bjørnar Skjæran

Spørsmål:

De statlige planretningslinjene er endret for å legge bedre til rette for spredt boligbygging. Samtidig tolker NVE rundskriv H5-18 slik at naturfarer skal avklares på siste plannivå. Ved spredt boligbygging kreves det ikke reguleringsplan. Altså må store deler av kommunen farekartlegges før det kan åpnes for bygging av enkelthus. Dette kan medføre betydelige kartleggingskostnader og vil derved stå i motstrid til målet om mer spredt bygging.

Hva vil statsråden gjøre for å sikre at intensjonen om mer spredt boligbygging realiseres?

BEGRUNNELSE:

Regjeringen har ambisjon å øke boligbyggingen i hele landet de neste årene. Det er også sendt ut oppfordring fra kommunalministeren til kommunene om å legge til rette for spredt boligbygging. Dette er begge positive grep. Fra kommunal side oppleves det imidlertid at NVEs tolkning av rundskrivet fra 2018 spenner beina under regjeringens egne ambisjoner. Jeg ønsker å høre statsrådets vurdering rundt dette og hva han vil foreta seg i sakens anledning.

Svar:

Spørsmålet tar opp en uro for at store deler av kommunen må kartlegges for naturfare før det kan åpnes for bygging av enkelthus i LNFR-områdene. Hvor store områder dette i tilfelle vil være snakk om, kommer an på hvor store soner som settes av til LNFR spredt. Hensik-

ten med å bruke LNFR spredt er nettopp å avgrense hvor innenfor LNFR-områdene det er aktuelt å føre opp boliger. Når kommunen gjennom kommuneplanen tar stilling til hvor spredt boligbygging kan tillates, må kunnskap om naturfare være en del av vurderingen. Det er mange kommuner som i arbeidet med revisjon av kommuneplanen som gjør en god jobb med å avklare om områder er utsatt for naturfare som flom, ras eller kvikkleireskred, basert på eksisterende informasjon og kart. I områder som er friskmeldte, er det mulig å føre opp nye boliger uten krav om ytterligere naturfarekartlegging eller planlegging.

NVEs fare- og aktsomhetskart blir stadig bedre, og da blir det også lettere for kommunene å vite om det er naturfare i et område. I noen områder er kartene likevel ikke presise nok til at kommunene kan vite om det er fare for flom, ras eller kvikkleireskred når de utarbeider kommuneplanen. I slike områder er en løsning å stille plankrav innenfor de delene av LNFR spredt som ikke er friskmeldte gjennom kommuneplanen.

Mitt departement jobber nå med en helhetlig gjennomgang av arealpolitikken og plansystemet, og vi ser på tiltak som kan bidra til å forenkle og effektivisere planprosessene. Et klart mål er å gjøre det enklere for folk å bygge boliger, men det må skje uten at det går på bekostning av sikkerheten.

SPØRSMÅL NR. 1993**Innlevert 15. mars 2026 av stortingsrepresentant Anne Grethe Hauan****Besvart 23. mars 2026 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Kven har fatta avgjerda om å avvikla alle døgnplassane ved DPS Tynset, er saka behandla og vedtatt i styret i helseforetaket, og meiner statsråden det er forsvarleg å gjennomføra nedlegginga frå 1. april 2026 når nytt behandlingstilbod ikkje er avklart og pasientar frå fleire kommunar vil få vesentleg lengre reiseveg til døgnbehandling?

GRUNNGJEVING:

Det er varsla nedlegging av alle døgnplassane ved DPS Tynset frå 1. april 2026. Tilbodet har dekt behovet for fleire kommunar i Nord-Østerdal med til saman om lag 20 000–25 000 innbyggjarar. For mange vil alternativ døgnbehandling innebera fleire timars reiseveg kvar veg. Når psykisk sjukdom råkar, kan lange avstandar til behandling bli ei stor ekstra belastning både for pasientar og pårørande.

Reaksjonane lokalt har vore sterke. Kommunar, tilsette, pasientar og pårørande har gitt uttrykk for uro og oppleving av manglande føreseielegheit i prosessen. Fleire stiller spørsmål ved at eit så sentralt tilbod kan bli avvikla med kort frist utan at det er klart kva som skal koma i staden. Dette skapar usikkerheit om både tryggleik, kontinuitet og kapasitet i tenesta vidare.

Døgneheten ved DPS Tynset har i dag om lag fem plassar og har over tid behandla eit betydeleg tal pasientar frå regionen. Nedlegginga rammar også dei tilsette og eit etablert fagmiljø innan psykisk helsevern i distrikta. Når eit slikt tilbod for fleire kommunar blir teke bort før nytt tilbod er avklart, er det behov for ei tydeleg klargjering av ansvar, prosess og korleis pasientane skal sikrast eit forsvarleg og tilgjengeleg behandlingstilbod vidare.

Svar:

Jeg har forståelse for at slike endringer skaper uro, men det er også viktig at helseforetakene har handlingsrom til å komme fram til hva som totalt sett gir best ressursutnyttelse og kvalitet for pasientene i sitt opptaksområde. Jeg viser her til mitt tidligere svar angående Tynset DPS, spørsmål nr.1952.

For å besvare spørsmålet har departementet innhentet informasjon fra Helse Sør-Øst RHF, som har innhentet informasjon fra Sykehuset Innlandet HF.

Sykehuset Innlandet skriver at beslutningen om endring av døgntilbudet og avvikling av DPS døgneheten i sin nåværende form ble tatt av sykehusledelsen i Sykehuset Innlandet HF 4. mars i år, etter gjennomført prosess og

drøfting med både tillitsvalgte og verneombud. Sykehuset Innlandet skriver at det har vært en lang prosess med utfordringer knyttet til døgndrift ved DPS Tynset, både med bakgrunn i lav beleggsprosent over lang tid (20 prosent i 2025) og planlegging av drift. Styret for Sykehuset Innlandet HF har vært informert om utfordringsbildet og status for løsninger i flere møter. Det ble i september 2025 gitt muntlig informasjon til styret om status for arbeidet, og i oktober 2025 ble det gitt en muntlig orientering til styret for arbeidet med en løsning i samarbeid med Tynset kommune om døgnplasser innen psykisk helsevern. Saken har på ny vært til orientering på styremøtet 19. mars 2026. Styret ble her orientert om situasjonen og endringen for døgntilbudet ved DPS Tynset, hvor styret enstemmige vedtok at de tok redegjørelsen fra administrerende direktør til orientering.

Midlertidig løsning i denne saken innebærer at Sykehuset Innlandet HF kjøper døgnplasser fra Tynset kommune, samlokalisert med kommunens akutte døgnplass (KAD) for psykisk helse og rus. Pasientenes behandlingssansvar vil fortsatt ivaretas av spesialister ved DPS, men personalet under innleggelse skal ivareta omsorgsoppgaver og miljøterapi i tråd med gjeldende behandlingssplan. Sykehuset Innlandet HF har tilsvarende avtaler for DPS døgntilbud i Valdres og i Nord-Gudbrandsdal, hvor døgntilbudene er lokalisert på intermediæravdelingene ved Valdres lokalmedisinske senter og Nord-Gudbrandsdal lokalmedisinske senter. Det er god erfaring med disse plassene, som er viktige tilbud for pasienter lokalt. På sikt er planen å samlokalisere blant annet DPS døgn, interkommunal KAD somatikk og interkommunal KAD psykiatri i et 7-døgntilbud på Tynset sykehus.

SPØRSMÅL NR. 1994**Innlevert 15. mars 2026 av stortingsrepresentant Anne Grethe Hauan****Besvart 20. mars 2026 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Kan statsråden gjera greie for om kapasitet, tilgang på utstyr eller mangel på fagfolk innan CT (bildediagnostikk) kan påverka oppfølginga av kreftpasientar, og kva som blir gjort for å sikra at pasientar får like god tilgang til nødvendige undersøkingar og kontrollar uansett kvar i landet dei bur?

GRUNNGJEVING:

For mange som har hatt kreft, kan det vera heilt avgjerande at tilbakefall eller spreiding blir oppdaga tidleg. Etter behandling lever mange med uro for at sjukdomen kan koma tilbake. Då er det viktig å vita at oppfølginga er god og lik, uansett kvar ein bur.

Samtidig kjem det innspel om at oppfølging og bruk av undersøkingar som CT og andre skanningar kan opplevast ulik frå stad til stad. Dette reiser spørsmål om kapasitet, tilgang på utstyr, mangel på fagfolk eller prioriteringsreglar kan påverka kva oppfølging pasientar får. Behovet for slike undersøkingar har auka mykje dei siste åra, og fleire sjukehus melder om press på både folk og utstyr.

Dersom slike forhold fører til ulik praksis eller lengre ventetid, kan det skapa uro hos pasientar og pårørande og svekka tilliten til helsetenesta. I eit offentleg helsevesen må det vera medisinske behov som avgjer kva oppfølging og undersøkingar pasientar får.

Det er derfor viktig å få klarlagt om kapasitet og ressursar kan påverka oppfølginga av kreftpasientar, og kva som blir gjort for å sikra likeverdig oppfølging uansett kvar i landet ein bur.

Svar:

Hovedprinsippet er at kreftpasienter skal behandles og følges opp i helseforetakene med CT og andre undersøkelser i henhold til de nasjonale faglige retningslinjene for de ulike krefttypene. Ansvar for tilstrekkelig kapasitet for planlagte bildediagnostiske kontrollundersøkelser i oppfølgingen, inkludert CT eller MR, ligger primært hos det helseforetaket som har ansvaret for dekningen av behovet for helsetjenester der pasienten bor. Det er det enkelte helseforetaket som må sørge for tilstrekkelig tilgang på utstyr og fagpersonell til å dekke behovet for kontrollundersøkelsene.

Jeg har innhentet informasjon fra de regionale helseforetakene om status for bruk av CT og andre undersøkelser i forbindelse med oppfølging av kreftpasienter. I

tilbakemeldingen fra de regionale helseforetakene går det fram at kapasiteten i hovedsak er tilstrekkelig til å ivareta utredning og kontroller av kreftpasienter og at denne pasientgruppen prioriteres i tråd med nasjonale føringer. De regionale helseforetakene viser til at helseforetakene prioriterer kreftpasienter i pakkeforløp og videre kontroller, og de får gjennomført undersøkelser innen faglig anbefalte tidsfrister.

Helse Sør-Øst RHF informerer om at de har rammeavtaler med flere private leverandører og at private tilbud kommer i tillegg til kapasiteten ved sykehusene. Helse Sør-Øst RHF har i tillegg inngått en rammeavtale med privat leverandør om teleradiologisk bistand. Tilbudet benyttes særlig til å dekke kortsiktige behov ved permisjoner, sykdom og feriefravær hos egne ansatte.

Helse Vest RHF viser til at det generelt er god kapasitet på radiologitjenester i regionen og at det i tillegg til radiologitjenester ved de fire helseforetakene er egne CT-laboratorier ved to private ideelle sykehus. Det vises videre til at det er inngått avtaler med fem private røntgeninstitutter i regionen. På generell basis vurderer Helse Vest RHF at kreftpasienter i regionen som skal undersøkes med CT-undersøkelse, og som vil få behandlingsmessig konsekvens, får tilbud om slik undersøkelse innen rimelig tid. Det er imidlertid et kontinuerlig arbeid å sikre at de pasientene som har mest nytte av undersøkelsene blir prioritert.

Helse Midt-Norge RHF viser til at de benytter flere virkemidler for å sikre tilstrekkelig kapasitet og likeverdig tilgang. Dette omfatter kapasitetsutnyttelse på tvers av sykehus, utvidede åpningstider der det er hensiktsmessig (som kveldspoliklinikk), målrettet rekruttering og kompetanseutvikling, samt løpende fornyelse av utstyr. Det vises videre til at det er et tett regionalt samarbeid i Helse Midt-Norge som bidrar til ensartet praksis.

I tilbakemeldingen fra Helse Nord RHF går det fram at for å håndtere press på kapasiteten brukes radiolog vikarer og kjøp av tjenester fra private leverandører. Det samarbeides tett mellom sykehusene i regionen for å sikre at pasienter får oppfølging til rett tid, og når det er hensiktsmessig samkjøres kontroller slik at pasientene får helhetlige og koordinerte forløp. Helse Nord RHF peker på at mangelen på radiologer er en vesentlig utfordring i regionen, som i perioder kan være mer begrensende enn selve utstyrsparken. Helse Nord RHF viser til at det også er et regionalt behov for oppgradering av utstyr i årene som kommer.

Overforbruk av radiologiundersøkelser med begrenset medisinsk verdi kan legge press på kapasiteten og bidra til uønsket variasjon. Dette er nærmere beskrevet i rapporten «Tiltak for å redusere overforbruk og uønsket variasjon i radiologitjenester i Norge», der helseforetakene i fellesskap anbefaler tiltak for mer effektiv og mål-

rettet bruk av bildediagnostikk. I oppfølgingen av denne rapporten har de regionale helseforetakene etablert et nasjonalt radiologinettverk, som skal arbeide både med over- og underforbruk. Dette forventes å kunne bidra til mer enhetlig praksis også for kontroller ved kreftsykdom.

SPØRSMÅL NR. 1995

Innlevert 15. mars 2026 av stortingsrepresentant Geir Inge Lien

Besvart 23. mars 2026 av digitaliserings- og forvaltningsminister Karianne O. Tung

Spørsmål:

Hvor stor andel av det offentlige veinettet (kommunal, fylkeskommunal og statlig) mangler mobildekning i dag?

BEGRUNNELSE:

I dag er de fleste tjenester avhengig av mobildekning. Anslagsvis 16,3 pst av Norges fastland har ikke mobildekning. Det er mange naturlige årsaker til dette, men det er også hull igjen i dekningskartet som kan slå negativt ut. Langs norske veier er man avhengig av mobildekning for å kunne varsle raskt ved en ulykke eller annen hendelse.

Svar:

Mobilnettene i Norge er blant verdens beste. De har meget høy dekningsgrad og svært god oppetid. I vårt langstrakte land som har en krevende topografi for etablering av mobildekning, innebærer dette imidlertid at det finnes dekningshull langs veinettet.

Nasjonal kommunikasjonsmyndighet (Nkom) følger utviklingen i mobildekningen i Norge gjennom en kombinasjon av regulatoriske virkemidler, løpende rapportering fra mobiloperatørene og årlige dekningsundersøkelser. Formålet er både å føre tilsyn med etterlevelse av dekningskrav og gi et helhetlig kunnskapsgrunnlag om mobildekningen i Norge.

For 2024 viser Nkoms dekningsundersøkelser følgende:

Den samlede mobildekningen i Norge er høy og økende, med en flatedekning på 84,5 prosent.

Utbyggingen av 5G-nettene har kommet langt, og nesten alle husstander hadde i 2024 tilgang til grunnleggende 5G-dekning.

98,7 prosent av alle husstander har tilgang til mobildata med datanedlastingshastighet på minst 30 Mbit/s.

Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet er opptatt av å legge til rette for bedre dekning langs ferdssåre. I forbindelse med tildelingen av frekvensressurser i frekvensbåndet omkring 700 MHz i 2019 ble det stilt dekningskrav både til deler av jernbanenettet, og til det norske europaveinettet (om lag 7 000 km med veistreknninger) samt kystveien fra Mo i Rana til Bodø. Dette var et tiltak for å øke dekningen og sikre tilgang til mobilt bredbånd der folk ferdes. Telenor påtok seg veidekningsforpliktelsene, som går ut på å tette dekningshull langs europaveinettet slik at kun mindre dekningshull gjenstår. Fristen for å ferdigstille dette arbeidet var 31. desember 2025, og Nkom følger nå opp disse forpliktelsene gjennom årlig rapportering fra operatørene, verifikasjon av innrapporterte data, teoretiske beregninger og stikkprøvemålinger som grunnlag for eventuell videre oppfølging.

I 2022 og 2024 har digitaliserings- og forvaltningsdepartementet fått gjennomført to utredninger av Analysen Mason der dekningen langs det norske riksveinettet er kartlagt i detalj. Utredningene har tatt for seg de om lag 3 500 km med riksveier som ikke er fergestreknninger, og som ikke også er europaveier. Det er foretatt en kontinuerlig måling av dekningen langs alle disse veistrekningene. Dette innebærer at vi har god kunnskap om deknings situasjonen for denne delen av riksveinettet. Dette gir meg grunnlag for å kunne vurdere målrettede tiltak for å bedre veidekningen i fremtiden.

Som det fremgår foreligger det mye data for mobildekning som oppdateres jevnlig. Det foreligger imidlertid ikke et aggregert dekningstall spesifikt for veidekning. Dekningstallene for 2025 er ennå ikke klare, da rapportering, verifikasjon og bearbeiding fortsatt pågår. I forbindelse med fremleggelse av dekningsundersøkelsen for 2025

senere i år vil Nkom også gjennomføre og presentere nærmere analyser av mobildekningen langs veinettet.

SPØRSMÅL NR. 1996

Innlevert 15. mars 2026 av stortingsrepresentant Geir Inge Lien

Besvart 23. mars 2026 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Hvor langt er statsråden villig til å la krisen på Sørlandsbanen pågå før han griper inn?

BEGRUNNELSE:

Tilstanden på Sørlandsbanen er kritisk på alle områder. Infrastrukturen kneler, operatøren leverer ikke i henhold til avtale, og togene eies av Norske tog må gaffes sammen. Reisende har blitt lovet bedring i lang tid, men både handling og bedring har uteblitt. Selv etter at det er funnet 83 alvorlige feil på togmateriellet Go-Ahead ved-

likeholdsansvaret for, vil ikke statsråden terminere kontrakten.

Svar:

Togtilbudet på Sørlandsbanen følges opp tett fra statens side. Jernbanedirektoratet følger opp Go-Aheads tiltaksplan for å få flere tog i trafikk, og vil videreføre de faste oppfølgingsmøtene med operatøren frem til fjerntogene på Sørlandsbanen stabilt leverer til kravene i trafikkavtalen. Jeg viser ellers til mine svar på tidligere spørsmål nr. 1782, nr. 1457 og nr. 1112.

SPØRSMÅL NR. 1997

Innlevert 15. mars 2026 av stortingsrepresentant Geir Pollestad

Besvart 23. mars 2026 av landbruks- og matminister Nils Kristen Sandtrøen

Spørsmål:

Kva er status i arbeidet med nytt gjødselregelverk og er det funnet løsninger som ikke vil ramme matproduksjon og selvforsyningsgrad?

GRUNNGJEVING:

Det registreres en debatt om hvilke konsekvenser regelverket og ikke minst måten det er planlagt implementert på, vil ha for matproduksjon og selvforsyning.

Ikke minst er det et spørsmål om ordningen med balanse gjødsling er tenkt gjennomført på en måte som vil gjøre dette til et reelt alternativ til de absolutte grensene.

Det er også stilt spørsmål ved om kommunene er operative til å gjøre den jobben de skal ha.

Svar:

Det nye gjødselregelverket trådte i kraft 31. januar 2025. Som representanten kjenner til, består det nye regelverket av to nye forskrifter. De nye forskriftene har som formål å blant annet sørge for god utnyttelse av gjødsel som ressurs, begrense tap av næringsstoffer, miljøforvarlig forvaltning av jordsmonnet og ivaretagelse av helse for mennesker, planter og dyr. Gjødselvarerforskriften skal bidra til at gjødselvarer er trygge for planter og miljø, og at det brukes sirkulære råvarer. Gjødselbrukforskriften skal

legge til rette for at gjødsla utnyttes til plantevekst, gjennom spredning til riktig tid og i riktig mengde.

Gjødselregelverket er nytt, men det er likevel behov for å utvikle regelverket videre. Statsforvalteren har hjemmel til å fastsette både strengere og mer lempelige regionale krav til lagring og bruk av gjødsel. I Rogaland er det nylig fastsatt en forskrift om felles spredefrist 1. september for stort sett hele fylket.

For tiden pågår også omfattende arbeid for å støtte opp om god omstilling til det nye regelverket. På Landbruksdirektoratets og Mattilsynets nettsider finnes praktisk rettet veiledning om det nye regelverket, og de jobber med verktøy som skal gjøre foretak og forvaltning i stand til å praktisere og håndheve det nye regelverket. Myndigheter og rådgivingsapparatet har deltatt på samlinger for jordbruk og kommuner for å informere om de nye reglene. Jordbruksavtalen i 2025 trappet opp enkelte støtteordninger blant annet til miljøvennlig spredning av husdyrgjødsel. Miljøvennlig spredning gir større fleksibilitet i valg av spredetidspunkt og kan være positivt i møte med strammere krav til når det er tillatt å spre gjødsel, og i hvilke mengder.

Nye fosforbegrensninger er blant reglene som står mest sentralt i den nye gjødselbruksforskriften. Disse grensene endres trinnvis, for å gi næring og forvaltning tid til å gjøre seg kjent med og omstille seg til nye regler, og innarbeide løsninger som i dag er lite utviklet teknologisk og markedsmessig. Første trinn i endringen er 1. januar 2027. Foretakene har et valg mellom å rette seg etter de generelle grensene, eller en individuell grense tuftet på prinsipp om fosforbalanse. Denne løsningen med balansegjødsling er en del av det nye regelverket som har blitt møtt med særlig interesse og spørsmål. Å få til god balanse mellom mengden fosfor som tilføres og tas ut, er et mål jeg mener alle kan slutte opp om. Landbruksdirektoratet har

imidlertid avdekket utfordringer med forskriftens krav om å holde balanse mellom fosforstrømmer inn til og ut av gårdsdriften som helhet. Direktoratet har derfor nylig fått et oppdrag med å utrede en alternativ løsning der kravet om balanse gjelder for foretakets arealer, dvs. krav om balanse mellom hva som tilføres av gjødsel og hva som hentes ut i avlingene på foretakets arealer. Jeg ser fortsatt på fosforbalanse som en viktig del av det nye regelverket og som en samlende løsning for å ivareta matproduksjon, selvforsyning, ressursutnyttelse og lave utslipp.

De nye gjødselreglene vil kreve en betydelig omstilling. I husdyrtette områder er det mange som fra før ikke hadde spredeareal til all gjødsla på egen grunn, og i noen kommuner på Jæren er det bare akkurat nok spredeareal samlet sett. Når vi kommer til siste trinn for de nye grensene i 2033, vil gårdbrukere med gjødseloverskudd i Rogaland ha vanskelig for å finne ledig plass innen fylket. Å opprettholde samme husdyrhold som i dag i områder som Jæren, vil derfor avhenge av storskalaløsninger for omfordeling av gjødsel til andre landsdeler der den kommer til nytte til plantevekst. Noe av løsningen kan være å etablere biogassanlegg i kombinasjon med gjødselfabrikker som oppgraderer den næringsrike bioresten fra biogassanlegg til en attraktiv gjødselfare som kan erstatte mineralgjødsel. Jeg mener at det nye gjødselregelverket gir næringen forutsigbarhet slik at de nå kan finne de gode løsningene. Det grunnleggende er at man ikke kan generere mer husdyrgjødsel enn det man kan skaffe avsetning for, enten på eget eller andres areal.

Løsningene for gjødselbruk skal ivareta matproduksjonen, samtidig som vi reduserer avrenning til vassdrag. Jeg vil gi honnør til jordbruket som stiller opp og finner løsninger for å tilpasse seg de nye reglene. Det er bra vi har et jordbruk som utnytter gjødsla bedre, og som forsterker sine bidrag til miljøet.

SPØRSMÅL NR. 1998

Innlevert 15. mars 2026 av stortingsrepresentant Geir Pollestad

Besvart 25. mars 2026 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen

Spørsmål:

Stortinget slutter seg ikke til regjeringens vurdering om at en permanent løsning for frakt til og fra Svalbard er på plass.

Hva er status vil for transportløsninger til og fra Svalbard, og hva gjør statsråden gjøre for å opprettholde flyfraktkapasiteten?

BEGRUNNELSE:

I innstillingen fra Stortingets kontroll og konstitusjonskomite går et flertall i komiteen mot at vedtaket om flyfrakt skal ansees som gjennomført, slik regjeringen ønsket.

Vedtaket det gjelder er:

«Stortinget ber regjeringen sørge for at flyfraktkapasiteten mellom fastlandet og Svalbard opprettholdes inntil en permanent løsning er på plass.»

Det er særlig transport av ferske matvarer som er interessant.

Svar:

Forutsigbar transport av varer til og fra Svalbard er nødvendig både for at det skal være mulig å bo i Longyearbyen, og for at det skal være attraktivt å bli værende der. Av denne grunn er forsyningssikkerhet viet bred omtale i stortingsmeldingen om Svalbard som regjeringen la frem i 2024. I forbindelse med behandling av meldingen i 2024 fattet Stortinget følgende anmodningsvedtak:

Stortinget ber regjeringen sørge for at flyfraktkapasitet mellom fastlandet og Svalbard opprettholdes inntil en permanent løsning er på plass.

I forbindelse med nysalderingen av 2024-budsjettet, fremmet regjeringen forslag om å øke bevilgningen til Longyearbyen lokalstyre med 15 mill. kroner, til støtte for å holde oppe flyfraktkapasiteten mellom fastlandet og Svalbard, jf. Prop. 18 S (2024-2025). Regjeringen foreslo den økte bevilgningen som et ekstraordinært omstillingstilskudd for å sørge for at Longyearbyen lokalstyre kunne skaffe til veie nødvendig flyfraktkapasitet i 2025, inntil de lokale aktørene har kommet frem til en langsiktig løsning.

Stortinget sluttet seg til regjeringens forslag, jf. Innst. 80 S (2024-2025), og åpnet etter lokalt ønske for at

lokalstyret selv kunne fordele midlene mellom fly- og båttransport, for å få til en mest mulig hensiktsmessig kombinasjon og effektiv bruk av midlene. Dersom bevilgningen i sin helhet ikke ble benyttet i 2025, skulle resterende midler tilbakebetales. Longyearbyen lokalstyre foreslo ikke å videreføre støtten i 2026 i sitt innspill til den ordinære budsjettprosessen. Lokale aktører i Longyearbyen skal, i tråd med Stortingets vedtak, selv etablere en permanent løsning. Jeg forstår at lokale aktører fortsatt er i prosess med dette.

Varer fraktes til og fra Svalbard med både båt og kommersielle rutefly. Postens fartøy M/S Nordbjørn benyttes i stor grad til transport av matvarer. I januar i år har båten M/S Nordbjørn vært til vedlikehold, og oppholdet i dokk ble lenger enn forventet grunnet uforutsette omstendigheter. Konsekvensen av dette har vært en periode uten leveranse av en del ferskvarer.

Gitt Svalbards beliggenhet har logistikk på, til og fra øygruppen andre forutsetninger enn logistikk på fastlandet. Dette kan i tilfeller gi konsekvenser for tilførselen av varer på kort sikt. På tross av disse forutsetningene skal befolkningen på Svalbard også ha tilgang på ferske varer, hvilket de har i en normalsituasjon.

Perioden med forsinkelser i transporten av varer på kjøp ved årsskiftet har synliggjort behov for større redundans i varetransport til og fra Svalbard. Posten Norge har videre informert om at selskapet avvikler sitt flyfrakttilbud i hele landet, og postfly vil av den grunn ikke lenger kunne chartres av aktører på Svalbard. Selv om jeg vil understreke at dette ikke påvirker forsyningssikkerheten for matvarer på Svalbard, kan dette endre forutsetningene for vurderingene som har ligget til grunn.

Regjeringen vil på egnet måte orientere Stortinget ved eventuelle endringer i løsningene for varetransport til og fra Svalbard.

SPØRSMÅL NR. 1999

Innlevert 15. mars 2026 av stortingsrepresentant Ole Herman Sveian

Besvart 20. mars 2026 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Hva vil statsråden gjøre for å sikre at det er god framdrift i arbeidet med å tilrettelegge for etablering av nye døgnhvileplasser, slik at det sikres et tilstrekkelig

tilbud om døgnhvileplasser langs E6 nord for Steinkjer i Trøndelag?

BEGRUNNELSE:

Under vegkonferanse på Stjørdal 10. mars kom det fram at det er utfordringer med døgnhvileplasser nord for Steinkjer i Trøndelag. Etter at Snåsakroa gikk konkurs, og det ikke lyktes å etablere ny avtale mellom privat grunneier og Statens vegvesen ved døgnhvileplass i Namsskogan kommune, er det nå ingen gjenværende døgnhvileplasser mellom Steinkjer og grensen til Nordland.

Svar:

Statens vegvesen har holdt parkeringen for tungbiler ved Snåsakroa åpen i vinter, men servicebygget har

vært stengt. Statens vegvesen arbeider med mulighetene for å kjøpe opp området ved Snåsakroa, med sikte på å drifte døgnhvileplassene og servicebygg i egen regi gjennom etatens egen veidriftskontrakt.

Ved Brekkvasselv (Namsskogan) har Statens vegvesen i dag en avtale med eier av området som går ut i juli 2026. Eier har signalisert at han ikke ønsker å videreføre driften. I forbindelse med utbedringer av veistandarden på E6 mellom Grong–Nordland grense, jobber Statens vegvesen med regulering av nytt område for døgnhvileplass.

SPØRSMÅL NR. 2000

Innlevert 15. mars 2026 av stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen

Besvart 26. mars 2026 av forsvarsminister Tore Onshuus Sandvik

Spørsmål:

Kan finansministeren gi et tidsanslag for fremdrift for arbeidet som er igangsatt med å finne en løsning på problemene knyttet til avgiftsforholdene for virksomheten til Forsvarets logistikkorganisasjon (FLO), når det leveres flydrivstoff til sivile flyselskaper i ervervsmessig virksomhet på Harstad/Narvik lufthavn Evenes?

BEGRUNNELSE:

Spørsmålsstiller viser til finansministerens svar i dokument nr. 15:1498 (2025-2026). I svaret opplyser finansministeren til at han «vil se nærmere på denne problemstillingen».

Videre fremkommer det i kommunikasjon mellom Skattedirektoratet og private aktører med virksomhet på Harstad/Narvik lufthavn Evenes, at Skattedirektoratet er orientert om at det «jobbes [...] med å finne en løsning på problemene». Skattedirektoratet avventer dette arbeidet.

Svar:

For å bevare spørsmålet har Forsvarsdepartementet innhentet informasjon fra Forsvaret. Etaten opplyser følgende vedrørende avgifter ved salg av flybensin til sivile aktører fra Forsvarets flyplasser:

«Forsvaret har fradragsrett for merverdiavgift og er registrert i Merverdiavgiftsregistret. Merverdiavgift inngår ikke i

prisgrunnlaget på drivstoff ved fakturering fra Forsvaret. Dersom det er fakturert for avgiftspliktig salg, er merverdi særskilt spesifisert på fakturaen. CO₂-avgift som inngår i prisgrunnlaget skal også være særskilt spesifisert på fakturaen. Dersom CO₂-avgift ved en feil ikke er spesifisert på fakturaen, bes kunden om å kontakte sin kontaktperson i Forsvaret for å få fakturaen korrigert.

For kjøp etter 1. juli 2025 kan sivil luftfart søke refusjon for belastet CO₂-avgift ved kjøp av drivstoff fra Forsvarets flyplasser. Avgiftsbyrden for sluttbruker er ikke høyere ved salg fra Forsvarets flyplasser, gitt at refusjonsretten benyttes.»

Basert på opplysningene fra Forsvaret, er det min vurdering at avgiftsforholdene og praksisen ved salg av flybensin fra Forsvaret til sivile aktører på Harstad/Narvik lufthavn Evenes er avklart.

SPØRSMÅL NR. 2001**Innlevert 23. februar 2026 av stortingsrepresentant Kristoffer Sivertsen****Besvart 20. mars 2026 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Mener statsråden det er en god ide å gjeninnføre rushtidsavgift på Nord-Jæren?

BEGRUNNELSE:

Det er ønskelig med en avklaring på hva samferdselsministeren mener om rushtidsavgift i lys av at nullvekstmålet i Byvekstavtale Nord-Jæren ikke nås.

Svar:

I byvekstavtalen for Nord-Jæren, som er inngått mellom staten, Rogaland fylkeskommune og kommunene Stavanger, Sandnes, Sola og Randaberg er partene enige om en felles forpliktelse om å nå nullvekstmålet for persontransport med bil. Det innebærer at avtalepartene må gjennomføre nødvendige tiltak for å nå målet. For Nord-Jæren indikerer byindeksen at trafikkmengden nå ligger over nivået som gir nullvekst. Det er behov for en forsterket virkemiddelbruk for å bedre måloppnåelsen både på kort og lang sikt.

Som jeg redegjorde for i mitt svar datert 16. mars 2026 på skriftlig spørsmål nr 1890 fra stortingsrepresentant Kristoffer Sivertsen, har Samferdselsdepartementet og Kommunal- og distriktsdepartementet nylig invitert de lokale partene i byvekstavtalen for Nord-Jæren til å reforhandle avtalen. Byutredningen for Nord-Jæren, som ble ferdigstilt høsten 2025, viser at det vil være behov for å forsterke virkemiddelbruken og gjøre målrettede og effektive tiltak – rettet inn mot både kollektivtransport, sykling, gange, arealbruk og regulering av biltrafikk. By-

tredningen gir ikke anbefalinger om virkemiddelbruk, men vil bli et viktig faglig grunnlag i en reforhandling av avtalen.

Dersom de lokale partene ønsker å gå inn i reforhandlinger, vil et sentralt tema bli å sette sammen en virkemiddelpakke som gjør det mulig å nå nullvekstmålet. Det er partene i byvekstavtalen i fellesskap som må konkretisere og synliggjøre hvordan nullvekstmålet skal nås innenfor den nye avtaleperioden som vil gå frem til 2036. Alle partene må vurdere målrettede og kostnadseffektive virkemidler innenfor sine ansvarsområder. Dette gjelder også i det løpende prioriteringsarbeidet innenfor dagens byvekstavtale. Det er imidlertid ikke riktig at jeg skal peke på spesifikke virkemidler som skal innføres.

Eventuell tidsdifferensiering av bomtakstene i Bypakke Nord-Jæren kan gjeninnføres hvis det er lokalpolitisk enighet om det. I juni 2025 behandlet Stortinget Prop. 92 S (2024-2025) Forlengd innkrevjingsperiode for Bypakke Nord-Jæren i Rogaland og samanslåing av tilskot i belønningsordninga for bedre kollektivtransport mv. i byområda, jf. Innst. 358 S (2024-2025). Det ble der åpnet opp for at det kan innføres differensierte takster i bypakken etter egne lokalpolitisk vedtak om dette på et senere tidspunkt.

Gjennom byvekstavtalen legger vi til rette for god samordning av tiltak og virkemidler. Det kommer til å bli krevende å nå nullvekstmålet fremover og en viktig oppgave for avtalepartene i fellesskap blir derfor å sette sammen en virkemiddelpakke som reduserer kø-, klima-, miljø- og folkehelseutfordringer. Regjeringen har invitert til reforhandling av avtalen fordi vi ønsker å bygge videre på samarbeidet i byvekstavtalen.

SPØRSMÅL NR. 2002**Innlevert 4. mars 2026 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken****Besvart 23. mars 2026 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen****Spørsmål:**

Staten har de siste årene krevd betydelige saksomkostninger fra miljøorganisasjonene når de har gått til sak

mot staten. I Århuskonvensjonen som Norge har ratifisert er det slått fast at det å gå til rettslige skritt ikke skal være uoverkommelig dyrt for miljøorganisasjonene. Allikevel

forsøker staten å ilegge organisasjonene skyhøye saksomkostninger.

Hvordan kan regjeringen forsvare dette og hvordan forholder regjeringen seg til Århuskonvensjonens bestemmelser på dette feltet?

BEGRUNNELSE:

Her er en ikke uttømmende liste over rettsaker anlagt av miljøorganisasjoner de siste årene som er blitt møtt med skyhøye saksomkostninger fra staten:

Da WWF tapte sak om havbunnsmineraler i Tingretten, ble de idømt 500 000 i saksomkostnader til Staten. Opprinnelig krav var 688 000.

Da NNV og NU tapte sak om Førdefjorden i Tingretten, ble de idømt 1 400 000 i saksomkostnader til Staten. Opprinnelig krav var 1 600 000. Ankesaken ble vunnet i lagmannsretten, men Staten krevde også krevde saksomkostnader, på ca. 0,5 millioner i tillegg til de 1,6. Staten har anket, men frafalt kravet om saksomkostnader for Høyesterett.

Da NNV og NU krevde midlertidig forføyning i Førdefjorden, ble de idømt 2,5 millioner i Tingretten. Kravet (fra Nordic Mining) var 4,7 millioner. For Lagretten har selskapet krevd 8,7 millioner. Staten intervenerte som partshjelp til gruveselskapet i begge instanser, uten å kreve saksomkostnader, men kommenterte heller ikke saksomkostkravet og støttet ikke miljøorganisasjonenes henvisning til Århuskonvensjonen i sin prosedyre.

I klimasøksmål 1 krevde og fikk Staten tilkjent 580 000 i tingretten, men kravet ble frafalt oppover i ankeløpet, fra og med lagretten.

I klimasøksmål 2 har Staten krevd flere millioner i hver instans, inkludert forføyningssakene, men Staten har så langt tapt i alle instanser. Staten inkluderte også bistand fra Rystad til 1,1 million kroner i sitt krav mot miljøorganisasjonene da saken gikk i tingretten.

I WWF og Co sin ulvesak (2018 - 2021) ble saksomkostnader også frafalt i Høyesterett, men for Tingretten ble WWF idømt saksomkostnader til både Staten og partshjelpere, på til sammen 450 000 (ca. 150 000 på hver av de tre (Staten, USS og Skogeierforbundet).

I Haramsøya-saken (vindkraft) ble det krevd en million i saksomkostnader, fra kraftselskapet, som senere ble anket og halvert på grunn av Århuskonvensjonen. Staten var partshjelp men krevde ikke saksomkostnader.

Svar:

Århuskonvensjonen artikkel 9 forplikter Norge som part til å sikre adgang til domstol eller uavhengig klageorgan i saker som gjelder miljø, og slår blant annet fast at klage- og domstolsprosedyrer skal sikre tilfredsstillende og effektive virkemidler, være rettferdige, rettidige og ikke være uoverkommelig dyre.

Århuskonvensjonens bestemmelser om klage og domstolsprøving anses gjennomført i Norge gjennom det alminnelige systemet for forvaltningsklage og domstolsprøving. Gjennomføringen har vært tatt opp flere ganger de siste årene, blant annet av stortingsrepresentant Haltbrekken m.fl. i Dokument 8:172 S (2021-2022), av Nasjonal institusjon for menneskerettigheter (NIM) i brev til Justis- og beredskapsdepartementet og Klima- og miljødepartementet i mars 2024 og i innspill fra ulike instanser til høringen av Norges rapport om gjennomføring av Århuskonvensjonen høsten 2024.

Som det går fram av svarene i ovennevnte saker og i omtalen av artikkel 9 i Norges gjennomføringsrapport, er det generelle saksomkostnadsnivået i norske domstoler høyt. Dette er bekymringsfullt. De senere årene er det iverksatt flere tiltak for å dempe veksten i det generelle saksomkostnadsnivået i domstolene, og dette arbeidet pågår fortsatt.

Som det også går fram av ovennevnte svar og omtale er det imidlertid ikke tilstrekkelige holdepunkter for at kostnadsnivået i miljøsaker generelt er uoverkommelig dyrt og hindrer gjennomføringen av artikkel 9. Det er ikke i seg selv i strid med Århuskonvensjonen at saksøkere kan bli dømt til å betale motpartens saksomkostnader i miljøsaker. Et system som det som følger av tvisteloven § 20-2, der den tapende part som hovedregel blir idømt saksomkostnadsansvaret samtidig som det åpnes for unntak etter visse kriterier som ikke er uttømmende oppregnet og åpner for å vektlegge miljøinteresser selv om det ikke er eksplisitt nevnt, er derfor ikke i seg selv i strid med Konvensjonen. Denne adgangen til å gjøre helt eller delvis unntak fra hovedregelen om saksomkostnadsansvar til tapende part i tvisteloven § 20-2 tredje ledd benyttes også i miljøsaker. Århuskonvensjonen trekkes i økende grad fram i domstolenes avgjørelser om saksomkostnader. Paragraf 20-2 tredje ledd gir domstolene fleksible og hensiktsmessige rammer for å komme fram til rimelige avgjørelser om kostnader i miljøsaker. Skulle domstolene mot formodning komme til at tvistelovens regler ikke er i samsvar med Århuskonvensjonen, innebærer tvisteloven § 1-2 at Århuskonvensjonen vil gå foran ved konflikt.

Statens krav om saksomkostnader i klima- og miljøsaker følger reglene om saksomkostnader i tvisteloven, og som påpekt over mener vi at tvistelovens løsning er i tråd med kravene i Århuskonvensjonen artikkel 9. Som det også går fram av begrunnelsen for spørsmålet har Staten i flere tilfelle valgt å frafalle krav om saksomkostnader i flere instanser når avgjørelser i tingretten ankes videre. Det gjelder også saken om Førdefjorden som nå skal behandles i Høyesterett, der staten har frafalt krav om saksomkostnader i alle instanser. Domstolene har som det også går fram av begrunnelsen for spørsmålet i flere tilfelle tilkjent staten lavere saksomkostnader fra tapende parter enn det staten har krevet, under henvisning til tvisteloven § 20-2 og Århuskonvensjonen.

Domstolenes behandling av sakskostnadskrav fra staten og andre aktører i klima- og miljøsaker for domstolene bidrar til å klargjøre forholdet mellom tvisteloven § 20-2 og Århuskonvensjonen artikkel 9.

Dersom utviklingen når det gjelder sakskostnader i miljøsaker fremover skulle tilsi det, vil egne tiltak for denne sakstypen kunne bli vurdert.

SPØRSMÅL NR. 2003

Innlevert 5. mars 2026 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken

Besvart 23. mars 2026 av kommunal- og distriktsminister Bjørnar Skjæran

Spørsmål:

I forbindelse med behandlingen av St meld 35 (2024-2025) vedtok dessverre et flertall på Stortinget følgende: "Stortinget ber regjeringen gi kommunene større handlingsrom i areal- og naturforvaltning, og fjerne unødige sentrale restriksjoner."

Hva vil regjeringen konkret gjøre for å følge opp dette vedtaket, hvilke nasjonale mål, retningslinjer, krav eller lignende vil bli svekket som en følge av vedtaket og hva tror statsråden dette vil ha å si for nedbygging av natur og matjord?

Svar:

Det er kommunene som er planmyndighet etter plan- og bygningsloven, og areal- og samfunnsplanleggingen er av stor betydning for lokal samfunnsutvikling. Jeg er derfor opptatt av at kommunene skal ha handlingsrom til å fatte planvedtak som har god lokal forankring, og som støtter opp under kommunens og innbyggernes ønsker for utviklingen av kommunen.

Samtidig har kommunene også et ansvar for å ivareta nasjonale og regionale interesser i sin planlegging. Planleggingen etter plan- og bygningsloven samordner både sektorinteresser og forvaltningsnivåer, og er den viktigste loven for å ta beslutninger om bruk og vern av arealene våre. Dette gjelder blant annet hensynet til jordvern og verdifull natur.

I det store og hele mener jeg vi har et system som fungerer. Det faktum at bare 1-2 prosent av alle plansaker kommer til mitt departement for avgjørelse, og at det i de aller fleste saker dermed er kommunene som fatter endelige arealplanvedtak, viser at de fleste planprosesser løses gjennom samarbeid og dialog.

Det er likevel betydelige utfordringer å ta tak i, og som regjeringen vil følge opp. De nasjonale føringene for arealplanleggingen blir stadig flere og mer omfattende, og

samordningen mellom sektorene er ikke god nok. Det gjør at mange kommuner opplever at det lokale handlingsrommet blir stadig mindre. I tillegg ser vi at konfliktnivået mellom kommunene og statlige sektormyndigheter i enkeltsaker gjør at mange planprosesser tar altfor lang tid.

Regjeringen har blant annet på denne bakgrunnen besluttet å starte et arbeid med en helhetlig gjennomgang av arealpolitikken og plansystemet. I tillegg kommer jeg til å gjennomføre et eget innsigelsesprosjekt. Formålet med disse prosjektene er bl.a. samordne de statlige styringssignalene bedre, og å identifisere og gjennomføre tiltak som reduserer konfliktnivået mellom staten, kommunene og private forslagsstillere og i planprosesser etter plan- og bygningsloven.

Jeg har god tro på at vi gjennom dette arbeidet skal klare identifisere tiltak som kan bidra til å styrke kommunenes rolle og handlingsrom som planmyndighet, uten at det fører til mer nedbygging av natur og matjord.

SPØRSMÅL NR. 2004**Innlevert 6. mars 2026 av stortingsrepresentant Frank Edvard Sve****Besvart 23. mars 2026 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Kan helse og omsorgsministeren forklare om ministeren stiller seg bak slik pengebruk i eit økonomisk kriseramma Helse Møre og Romsdal, og vil ministeren akseptere at slikt som dette som omlag omfattast som pengesløseri, kan gjennomførast utan konsekvensar av leiinga i helseføretaket?

GRUNNGJEVING:

Den økonomiske situasjonen i helse Møre og Romsdal er i krise, mildt sagt. Dette er noko statsråden er klar over, utan at dette ser ut til å gjere noko som helst inntrykk. No har leiinga i helseføretaket prestert å gjennomføre ei leiarsamling den 11. og 12. mars til den nette sum av 600 000 kr, som no 5 tillitsvalgte frå overlegeforeninga reagerar sterkt på og sendt brev til leiinga og stilt spørsmål om den økonomiske prioriteringa bak arrangementet.

Dei fem tillitsvalgte viser til at administrasjonen i helseføretaket sjølve har omtalt budsjettåret som det mest krevjande i føretaket si historie med behov for betydelige kostnadsreduksjonar, og at det er varsla reduksjonar tilsvarende ein halv milliard kr.

Dei tillitsvalgte viser vidare til at lønnskostnadane skal ned gjennom mellom anna stillingsreduksjonar, endringar i vaktordningar og redusert innleige.

Likevel prioriterar altså direktøren i Helse Møre og Romsdal heller å reise på hotell i to dagar, med 193 stk., reservere 197 rom til ein sum til angjeveleg 600 000 kr, i eit program som dei tillitsvalgte meiner lett kunne ha vore gjennomført på eit dagsprogram til sjølvstøtt heilt andre kostnader.

Det heile verkar svært umusikalsk sett opp mot at tilsette vil kunne miste jobbane sin, kraftige kutt i drifta generelt som svekkar sjukehusdrifta.

Svar:

Regjeringen legger til grunn at alle deler av spesialisthelsetjenesten skal ha en økonomistyring som er forsvarlig, og at ressursbruken skal være nøktern og hensiktsmessig for å ivareta helseforetakenes hovedoppgaver. I en slik situasjon som man har i Helse Møre og Romsdal HF, hvor det er behov for betydelige kostnadsreduksjoner, må alle utgifter, også knyttet til administrasjon og interne samlinger, vurderes kritisk og med tydelig krav til nytte, moderasjon og kostnadseffektiv gjennomføring. Samti-

dig er det viktig å understreke at det er styret og den daglige ledelsen i helseforetaket, innenfor rammene fastsatt av det regionale helseforetaket, som har ansvar for den løpende driften og de konkrete prioriteringene, herunder beslutninger om interne ledersamlinger og hvordan de skal gjennomføres.

Helse Midt-Norge RHF har videreformidlet følgende uttalelse fra administrerende direktør i Helse Møre og Romsdal HF:

Vi i HMR skal effektivisere og omstille drifta, redusere kostnader og endre arbeidsmåtar samstundes som vi skal levere behandling av høg kvalitet og tilby eit trygt arbeidsmiljø. Vi er over 6 000 tilsette i Helse Møre og Romsdal og er fylket sin største arbeidsgivar. Dette er ein kompleks og krevjande kompetanseorganisasjon å leie på alle fire leiarnivå.

I denne situasjonen er vi heilt avhengige av at leiarane våre lukkast. Når eit helseføretak skal inn i omfattande omstilling, er kvaliteten og samordninga i leiinga avgjerande for om vi lukkast. Det er difor viktig for meg å samle leiarane våre til ein arena der det er tid og rom for kunnskapsdeling, forventningsavklaring og refleksjon om dei utfordringane vi står i.

Det er om lag 170 seksjonsleiarar i HMR geografisk spreidd over heile fylket. Dei treng råd og retning, støtte og anerkjenning for arbeidet dei gjer kvar dag. Mange av dei er relativt nye i leiarrolla og står midt i krevjande oppgåver knytt til drift, omstilling og medarbeidaroppfølging.

Programmet for samlinga i Geiranger er omfattande og kan ikkje gjennomførast innanfor ramma av ein dag. Samlinga er lagt opp som ein arbeidsarena med tid og rom for dialog, refleksjon og konkrete arbeidsøkter knytt til omstilling, sjukefråvær, ressursbruk og prioriteringar. Leiarane skal arbeide saman om dei faktiske utfordringane vi står i no og dele erfaringar frå dei av leiarane som lukkast.

Det er også ein viktig gevinst at leiarar frå alle sjukehusa i føretaket får høve til å møtast på tvers av klinikkar og fagmiljø. Slike møteplassar styrkjer samordninga i leiinga og gjer det lettare å gjennomføre nødvendige endringar i ein stor og geografisk spreidd organisasjon.

Eg er sjølvstøtt merksam på at prioriteringar i ein vanskeleg økonomisk situasjon kan bli lagt merke til og diskutert. Samstundes meiner eg at nettopp i ei tid med stor uro og krevjande omstilling er det avgjerande at leiinga i føretaket arbeider tett saman om oppdraget vi har fått.

Føretakstillitsvalde og hovudverneombod var også inviterte til å delta i samlinga - og dei fleste av representantane deltok.

Det vart innhenta pristilbod frå fleire, og med bakgrunn i at vi ville samlast over to dagar, var Union Geiranger blant dei rimelegaste. Kostnadsnivået ligg innanfor ordinære rammer for tilsvarande faglege samlingar i offentleg sektor.

Evalueringa etter samlinga som er sendt ut i eit Forms-skjema til deltakarane, viste svært høg tilfredsheit både på fagleg innhald og at samlinga gjekk over to dagar. Samlinga får ein score på 4,2 av 5 - og kun 9 % av respondentane i undersøkinga ønsker leiarsamling over ein dag.

Eg meiner samlinga er eit nødvendig bidrag for å styrkje leiinga si evne til å gjennomføre den omstillinga føretaket no står i.

Jeg vil avslutningsvis understreke at Helse- og omsorgsdepartementet følger den økonomiske situasjonen i Helse Møre og Romsdal HF nøye, gjennom vår eieroppfølging av Helse Midt Norge RHF. Det innebærer blant annet forventninger om at foretaksledelsen prioriterer tiltak som gir varige forbedringer, og at det utvises nøkternhet i bruk av midler som ikke direkte går til pasientbehandling.

SPØRSMÅL NR. 2005

Innlevert 6. mars 2026 av stortingsrepresentant Frank Edvard Sve

Besvart 23. mars 2026 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Kan samferdselsministeren leggje fram kor mange nye millionar av kroner regjeringa har tenkt at Statens vegvesen region midt skal fortsette å sløse vekk på nye utgreiingar av Møreaksen del 1?

GRUNNGJEVING:

Frå før har Statens vegvesen sløsa vekk over ein halv milliard kr på tidenes sløseriprojekt Møreaksen, som eit stort fleirtal i Møre og Romsdal slett ikkje ønsker.

Folk blir hardt skadd og mistar livet i andre farlege vegstrekningsar slik som E-39 Solevågseidet- Blindheim til Moa i Ålesund, den mest trafikkerte vegstrekinga mellom Bergen og Trondheim og av landets mest ulykkesutsette vegstrekningsar, medan regjeringa heller ønsker å fortsette å sløse vekk planleggingsmidlar på Møreaksen.

Når samferdselsministeren stadig vekk gjentar sitt mantra, om å “ta vare på det vi har og bygge nytt der vi må” blir dette nærmest som en dårlig vits, når NTP en til regjeringa faktisk inneholder mange andre vegprosjekt som står i både den fyrste 6 års perioden og Statens vegvesen sin handlingsplan, og i siste 6 års delen av NTP, som IKKJE får planleggingsmidlar og nødvendig framdrift eller blir starta opp utbygging.

Då blir det svært useriøst at samferdselsministeren heller prioriterer og gjev oppdrag til Statens vegvesen å fortsette med pengesløseri på Møreaksen som IKKJE ligg i regjeringa sin NTP 12 årsplan, men i den såkalla “av-

viklingsporteføljen”, som slett ikkje har noko med “å bygge nytt der ein må”.

Svar:

Planlagt utbygging av E39 mellom Ålesund og Molde (Møreaksen) er delt opp i fleire delstrekningsar med ulike planstatus. Konseptval for hovudstrekinga blei gjort i 2014, og inneber tunnelloysingar og hengebru. Prosjektet ligg i Statens vegvesen si utviklingsportefølje, og det er ikkje rom for realisering i tolvårsperioden til NTP 2025–2036. I Nasjonal transportplan varsla regjeringa at vi vil gi Statens vegvesen i oppdrag å vurdere gjennomføringsrekkefølga for Møreaksens delprosjekt.

Samferdselsdepartementet har difor nett bede Statens vegvesen om å vurdere ein gjennomføringsrekkefølge der E39 Molde–Julbøen og eventuell hengebru mellom Otrøya og Molde prioriterast først, samt sjå på moglegheit for trinnvis utbygging. Vurderingane skal ta omsyn til om gjennomførbarheit, kostnader og nytte og skal òg sjåast i samanheng med vidare utvikling av ferjetilbodet mellom Vestnes og Molde. Utgreiinga skal stå ferdig i løpet av november 2026, men kostnader for utgreiinga er enno ikkje vurdert.

SPØRSMÅL NR. 2006**Innlevert 8. mars 2026 av stortingsrepresentant Kristoffer Sivertsen****Besvart 23. mars 2026 av kultur- og likestillingsminister Lubna Bobby Jaffery****Spørsmål:**

Mener statsråden at staten, i prosjektet med nytt Rogaland Teater og Stavanger museum, bør dekke en større andel av investeringskostnadene som står i forhold til statens eierskap i Rogaland Teater?

BEGRUNNELSE:

I et tidligere skriftlig spørsmål om statlig finansiering av teater- og museumsbygg viste statsråden til at hovedregelen i ordningen for nasjonale kulturbygg er at staten bidrar med inntil én tredjedel av kostnadene, og at unntak særlig kan være aktuelt der staten er eneste offentlige finansiør av virksomheten i bygget. Statsråden understreket samtidig betydningen av lokal og regional forankring og medfinansiering. Rogaland Teater er ett av teatrene her i landet hvor staten er majoritetseier, mens kommune og fylkeskommune eier resten. Forrige uke vedtok et tilnærmet samstemt Stavanger bystyre å gå videre med nytt Rogaland Teater og Stavanger museum på Kannikhøyden. Når staten har en eierandel på 66 prosent i Rogaland Teater, reiser det et prinsipielt spørsmål om statens finansielle ansvar i et prosjekt som i stor grad skal ivareta denne institusjonens og regionens framtidige behov. Det er derfor behov for en avklaring på om statsråden mener statens bidrag bør reflektere statens eierandel, eller om regjeringen holder fast ved at hovedregelen om én tredjedel skal ligge også i denne typen prosjekter som har tydelig nasjonal betydning.

Svar:

Som jeg redegjorde for i mitt svar på forrige spørsmål (nr. 1616) fra representant Sivertsen i februar, er hovedregelen for prosjekter under ordningen Nasjonale kulturbygg at den statlige andelen er på inntil 1/3 av den delen av totalbudsjettet som faller inn under formålet for ordningen.

De aller fleste som mottar tilskudd over Nasjonale kulturbygg skal skape arenaer nettopp for kulturinstitusjoner som mottar driftstilskudd fra staten. I de fleste tilfeller er den statlige andelen av det offentlige driftstilskuddet på godt over 1/3, uten at dette gir grunnlag for å fravike hovedregelen og øke den statlige andelen av investeringen.

I det konkrete tilfellet med prosjektet på Kannikhøyden i Stavanger, har Stavanger kommune søkt om statlig medfinansiering til et byggeprosjekt som skal sam-

lokalisere og skaffe til veie bedre egnede lokaler for Rogaland Teater og Museum Stavanger, i form av nybygg og oppgradering av eksisterende bygg. Begge institusjonene mottar driftstilskudd fra stat, fylke og kommune. Staten eier 2/3 av teateret, mens den øvrige 1/3 eies av Rogaland fylkeskommune og Stavanger kommune. Museum Stavanger AS eies imidlertid 100 % av fylke og kommune. Det ferdige bygget skal eies av museet og teatret i fellesskap.

Dette skaper et forholdsvis komplekst bilde, og det vil være naturlig at jeg har en dialog med partene om hvordan finansieringen av prosjektet bør fordeles i forkant av en eventuell statlig medvirkning. Jeg har notert meg at Stavanger kommune fra i fjor til i år har økt forventningene til staten gjennom å øke søknadsbeløpet fra 1/3 til 1/2 statlig medvirkning i et totalprosjekt på over 3,5 mrd. kroner.

Dette er bare en av 49 søknader til ordningen Nasjonale kulturbygg, og jeg vil ha denne problemstillingen i mente i det videre arbeidet med 2027-budsjettet.

SPØRSMÅL NR. 2007**Innlevert 10. mars 2026 av stortingsrepresentant Jonas Andersen Sayed****Besvart 23. mars 2026 av utviklingsminister Åsmund Aukrust****Spørsmål:**

Hvor stor andel av norske bistandsprosjekter kan offentligheten finne resultatinformasjon om i Norads resultatportal “bistandsresultater.no”, hva er tallene for antall bistandsprosjekt totalt og antall bistandsprosjekt der resultatene er lagt ut i portalen, for hvert år fra 2022 til 2024?

Svar:

På bistandsresultater.no er det informasjon om bistandsavtaler fra 1960 til 2024, totalt 119 723 avtaler. Det er publisert resultatinformasjon for 217 av avtalene, og mer nøyaktig er det 235 fremdrifts- eller resultatvurderinger for disse avtalene. Enkelte avtaler har vurderinger for flere år, for eksempel både en fremdriftsvurdering og en sluttvurdering.

88 av disse resultatvurderingene ble lagt inn i forbindelse med lanseringen av bistandsresultater.no i 2020 og rett etter oppstart. Dette er vurderinger av prosjekter gjennomført i 2018 og 2019.

Under følger en oversikt over antall prosjekter totalt og antall prosjekter der resultatene er publisert basert på år i perioden 2020-2024. Ettersom det kun er Norad som kan publisere resultater i portalen, er antall avtaler og prosentene under gjengitt med utgangspunkt i antallet avtaler Norad har forvaltet, med totalt antall bistand-

savtaler i parentes. Merk at årstallet refererer til hvilket år vurderingen dekker, ikke når den ble publisert.

- For prosjekter gjennomført i 2020 er det publisert 66 resultatvurderinger av 564 avtaler (1788). Dette er 12 % av avtalene Norad forvaltet.
- For prosjekter gjennomført i 2021 er det publisert 23 resultatvurderinger av 557 avtaler (1639). Dette er 4 % av avtalene Norad forvaltet.
- For prosjekter gjennomført i 2022 er det publisert 13 resultatvurderinger av 544 avtaler (1637). Dette er 2 % av avtalene Norad forvaltet.
- For prosjekter gjennomført i 2023 er det publisert 11 resultatvurderinger av 556 avtaler (1603). Dette er 2 % av avtalene Norad forvaltet.
- For prosjekter gjennomført i 2024 er det publisert 34 resultatvurderinger av 635 avtaler (1546). Dette er 5 % av avtalene Norad forvaltet.

Som tidligere kommunisert har jeg store ambisjoner om å få fortgang i dette arbeidet. Jeg vil følge opp dette tett i tiden fremover, slik at vi enda bedre kan synliggjøre resultater av hva norske bistandspenger oppnår, og hva effekten av norsk bistand er.

Vi trenger mer kunnskapsbasert rapportering av resultater. Det er viktig for meg at vi er åpne om hva bistandsbudsjettet brukes på og hva norsk bistand faktisk oppnår, og at vi kan lære for å gjøre dette enda mer effektivt.

SPØRSMÅL NR. 2008**Innlevert 11. mars 2026 av stortingsrepresentant Bård Ludvig Thorheim****Besvart 24. mars 2026 av næringsminister Cecilie Myrseth****Spørsmål:**

Hvor mange byråkrater og skjemaer mener statsråden trengs for en liten sveisetråd?

BEGRUNNELSE:

I Trønderavisa lørdag 28. februar kunne vi lese om daglig leder Jan Helge Svarva i Steinkjer Mekaniske som

delte sin frustrasjon over den stadig økende mengden rapporteringskrav fra det offentlige. Blant annet må bedriften daglig rapportere om luftfuktigheten på sine sveisetråder. Det har ført til at bedriften nå må ha fem ansatte som utelukkende bruker tiden sin på ulike krav, sertifiseringer og skjemaer fra det offentlige. Ikke bare kreves det mye rapportering fra det offentlige, og ofte rapportering av den samme informasjonen til ulike offentlige aktører, men

også fra bedriftens kunder som må ha den lovpålagte informasjonen om sine innsatsvarer til sin egen rapportering til det offentlige. Konsekvensen i dette tilfellet er at de norske bedriftene prises ut av konkurransen med importerte stålprodukter fra utlandet som settes sammen i Norge. I en tidligere undersøkelse fra NHO kom det frem at kun 0,3% av bedriftene opplevde en redusert administrativ byrde, mens et stort flertall mente den hadde økt.

Svar:

Regjeringen er tydelig på at dagens samlede rapporteringsbyrde fra det offentlige er for høy, og at bedrifter som Steinkjer Mekaniske skal bruke mindre tid på skjemaer og mer tid på produksjon og verdiskaping. I tillegg opplever bedriften at rapporteringskrav ikke er samord-

net, og at informasjon som allerede er sendt inn ett sted, må legges inn på nytt i andre systemer. Dette tar vi nå tak i.

Regjeringen har nylig lansert arbeidet med en ny, helhetlig forenklingsstrategi der ett av hovedmålene er å redusere bedriftenes samlede rapporteringsbyrde ved å fjerne unødvendig og overlappende rapportering. Dette forutsetter bedre samordning, slik at bedrifter i størst mulig grad bare trenger å levere myndighetspålagt informasjonen én gang – også når flere myndigheter har behov for den. Videre er målet at digital og automatisk rapportering skal være hovedregelen, og regjeringen setter nå i gang et arbeid for å identifisere de mest byrdefulle kravene og redusere unødig detaljstyring.

Innspill som de fra Steinkjer Mekaniske er viktige for å sikre målrettede og praksisnære forbedringer.

SPØRSMÅL NR. 2009

Innlevert 11. mars 2026 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud

Besvart 20. mars 2026 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Statsråden har tidligere understreket betydningen av stabile rammevilkår og god gjennomføring i store samferdselsprosjekter.

Hvordan vurderer statsråden konsekvensene av konkurransen i Bertelsen & Garpestad for framdriften i store samferdselsprosjekter som Røldalstunnelen, samt hvilken rolle vil Statens vegvesen ha i arbeidet med å finne og iverksette løsninger som sikrer kontinuitet og framdrift i prosjektene?

Svar:

Statens vegvesen inngikk 25. mars 2025 en totalentreprisekontrakt med arbeidsfellesskapet Bertelsen og Garpestad AS og Metrostav Norge AS om byggingen av E134 Røldal – Seljestad. Arbeidene ble påbegynt våren 2025 og det er planlagt ferdigstillelse i slutten av 2030.

Konkurs hos entreprenør i et utbyggingsprosjekt av denne størrelsen er en alvorlig og krevende situasjon. Tunnelarbeidene som Metrostav Norge AS utfører pågår fortsatt for fullt. Statens vegvesen arbeider kontinuerlig med å håndtere situasjonen og har løpende dialog med Metrostav Norge AS for å avklare hvordan arbeidene til

konkursrammede Bertelsen og Garpestad AS kan ivaretas videre i prosjektet.

Ved konkurs er det en risiko for konsekvenser i form av økte kostnader og forsinkelser. Per i dag er det imidlertid vanskelig å si hvilke konsekvenser konkurransen vil få for E134 Røldal – Seljestad.

SPØRSMÅL NR. 2010**Innlevert 11. mars 2026 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud****Besvart 26. mars 2026 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Statsråden bes redegjøre for fremdriften i behandlingen av vedtatte veiprosjekt i perioden 2005-2025, herunder tidsbruk fra stortingets vedtak til igangsetting av prosjektet samt når prosjektet er planlagt ferdig og når endelig ferdigstillelse fant sted.

Kan det også bes om en oversikt over kostnadsutviklingen i veiprosjektene fra stortingets vedtak om oppstart til planlagt eller endelig ferdigstillelse?

Svar:

Statens vegvesen

Departementet har ikke en samlet oversikt over tidsbruk fra Stortingets vedtak til igangsetting. Igangsetting av prosjektet ikke er en entydig definert milepæl som Statens vegvesen rapporterer på. Generelt tilstreber Statens vegvesen å kunne komme ut i markedet så raskt som mulig etter at Stortinget har fattet vedtak. I de fleste tilfeller vil det være gjort forberedende arbeider nettopp med sikte på en mest mulig smidig prosess i forbindelse med at Stortinget skal ta stilling til oppstart av prosjektet.

Vedlagte tabell fra Statens vegvesen gir en oversikt over utviklingen i kostnader og framdrift for Statens vegvesens prosjekter som er lagt fram for Stortinget i perioden 2005-2025. Statens vegvesen har gjort meg oppmerksom på at det på grunn av spørsmålets omfang har vært begrenset tid til grundig kvalitetssikring av alle tallene, men oversikten skal i hovedsak være dekkende. Oversikten viser den opprinnelige forutsatte kostnaden (styringsrammen) da prosjektet ble lagt fram for Stortinget (i 2026-kr) og endelig kostnad for åpnete prosjekter. Styringsrammen representerer det nivået som det er like sannsynlig at kostnadene vil ende over som under (P50). Stortinget gjør vedtak om kostnadsrammen (P85). Samferdselsdepartementet får fullmakt til å gjennomføre prosjektet innenfor kostnadsrammen. For mange av prosjektene er det i løpet av anleggsperioden lagt fram forslag om endrede kostnadsrammer. Dette er ikke vist, eller kommentert, eksplisitt i tabellen.

For prosjekter som p.t. ikke er åpnet for trafikk, vises gjeldende prognose for sluttkostnad. Oversikten omfatter prosjekter over den til enhver tid gjeldende terskelverdien for prosjekter som omtales med kostnadsramme overfor Stortinget.

Oversikten viser også avvik mellom faktisk tidspunkt for trafikkåpning i forhold til opprinnelig forutsatt tidspunkt for trafikkåpning, angitt med år.

Oversikten omfatter ikke riksveiprosjekter som er fremmet for Stortinget før 2010, og som ble overført til fylkeskommunen i forbindelse med forvaltningsreformen i 2010.

Nye Veier AS

Stortinget har vedtatt Nye Veiers portefølje, og denne ble opprinnelig overført ved selskapets oppstart i 2016, og med justeringer i 2019, 2021 og 2024. Selskapet prioriterer hvilke prosjekter som skal bygges ut, basert på mandatet om å bygge ut de beste prosjektene først. Stortinget beslutter bompengeproposisjoner for selskapets strekninger, mens styret prioriterer rekkefølgen for utbygging av enkeltprosjekter. Det fattes dermed ikke stortingsvedtak om utbygging av det enkelte prosjekt i porteføljen.

Siden oppstarten i 2016 har Nye Veier bygget ut ca. 152 kilometer med motorvei, og det er planlagt veiåpning av ca. 65 km i løpet av 2026 og 2027. Det er høy produksjon, og selskapet opplyser om at det benytter hele handlingsrommet som er tilgjengelig gjennom statlige overføringer og bompengemidler. For de prosjekter selskapet har ferdigstilt frem til i dag, er det redusert kostnader med 18 prosent, tilsvarende 7,9 mrd. kr., målt opp mot kostnadsestimatene som lå til grunn ved overføring av porteføljen i 2016.

Vedlegg til svar:

Prosjekter (over terskelverdi samt bompengeprojekter)	Lagt fram for Stortinget (år)	Styrings- ramme indeksert (2026-kr)	Prognose for sluttkostnad/ endelig sluttkostnad (indeksert)			Trafikkåpning (oppriinnelig)		Trafikkåpning (faktisk)
						Avvik	2007	
E18 Momarken-Sekkelsten	2005	1 022	1 183	160	2007	2007	2007	2007
Rv. 2 Kløfta-Nybakk	2005	1 395	1 404	9	2007	2007	2007	2007
E6 Svingenskogen-Åsgård	2005	4 588	4 654	66	2008	2008	2008	2008
E18 Frydenhaug-Eik	2005	1 439	1 496	57	2008	2008	2008	2009
Rv. 13/rv. 7 Hardangerbrua	2005	4 210	4 147	-63	2011	2011	2013	2013
E18 Bjørnvika	2005	9 068	11 609	2 541	2012	2012	2015	2015
E18 Langåker-Bommestad	2006	2 816	2 250	-567	2009	2009	2009	2009
E6 Vinterbro-Assurtjern	2006	2 703	2 339	-364	2009	2009	2009	2009
E6 Gardermoen (Hovinmoen)-Dal og Skaberud-Kolomoen	2007	2 616	3 004	388	2009	2009	2009	2009
Rv. 80 Røvika-Strømsnes	2007	623	933	309	2010	2010	2011	2011
Rv. 150 Ulvensplitten-Sinsen (revidert prosjekt)	2007	5 679	6 219	540	2013	2013	2013	2013
E39 Kvivsvegen	2008	1 997	1 904	-93	2012	2012	2012	2012
E6 Værnes – Kvithamar og Nidelv bru – Grillstad	2008	6 968	6 919	-49	2013	2013	2014	2014
E6 Dal-Minnesund inkl Skaberudkrysset	2009	4 371	4 079	-291	2011	2011	2011	2011
E6 Øyer-Tretten	2009	1 708	2 489	781	2012	2012	2012	2012
E18 Sky-Langangen	2009	3 343	3 330	-12	2012	2012	2012	2012
E39 Hjartåberga	2010	943	1 018	75	2013	2013	2013	2013
E6 Møllnes-Kvenvik-Hjemmeluft	2010	1 193	1 339	146	2013	2013	2013	2013
Rv. 80 Løding-Vikan	2010	988	999	11	2013	2013	2013	2013
Rv. 7 Sokna-Ørgenvika	2010	3 025	2 736	-289	2014	2014	2014	2014
E18 Gulli-Langåker	2010	4 996	5 172	176	2014	2014	2014	2014
E16 Smedalsosen-Maristova-Borlaug	2010	1 531	1 167	-364	2014	2014	2014	2014
Rv 706 Sluppen-Stavne (Dorthealyst-Stavne)	2011	393	354	-38	2012	2012	2012	2012
Rv. 70 Oppdølstranda	2011	1 689	1 574	-115	2014	2014	2014	2014

E10 Solbjørnneset-Hamnøy	2011	1 017	1 347	330	2014	2014
E18 Sydhavna	2011	962	1 064	102	2014	2015
E6 Minnesund-Skaberud	2011	8 238	10 051	1813	2014	2015
Rv. 2 Kongsvinger-Stomarka	2011	3 332	3 893	561	2014	2014
E18 Melleby-Momarken	2011	1 772	2 078	306	2014	2014
E6 Fønhus-Bagn	2012	799	821	22	2014	2014
E136 Tresfjordbrua og Vågstrandstunnelen	2012	2 385	2 731	346	2015	2015
E6 Frya-Sjøa (Ringebu-Otta)	2012	7 821	10 043	2222	2017	2016
Rv. 13 Ryfast	2012	10 123	11 709	1586	2018	2020
E39 Eiganestunnelen inkl. E39 Byhaugtunnelen	2012	3 549	5 553	2004	xxx ¹	2020
Rv. 4 Lunner grense-Jæren og Lynga sør	2012	3 308	4 558	1250	2014	2017
E6 Hålogalandsbrua inkl Trældal-Leirvik	2012	4 747	5 874	1127	2016	2018
E134 Stordalstunnelen	2013	696	758	62	2016	2018
E6 Halselv-Møllnes	2013	1 471	1 380	-91	2016	2016
E16 Varpe bru-Otrøssosen-Smedalsosen	2013	2 436	2 220	-216	2017	2017
E39 Hove-Sandved	2013	817	1 145	327	2016	2017
E134 Seljord-Åmot	2013	512	513	1	2018	2019
E6 Sørkjosfjellet	2013	1 438	1 430	-7	2016	2018
E18 Riksgrensen-Ørje	2013	1 172	1 468	296	2016	2017
E18 Knapstad-Retvet	2013	2 173	2 460	286	2016	2016
E134 Gvammen-Århus	2013	3 310	3 310	-1	2018	2019
E18 Bommestad-Sky	2013	6 855	7 044	189	2017	2018
Rv. 13 Jobberget	2014	567	811	244	2016	2017
E16 Øye-Eidsbru	2014	1 039	1 181	142	2017	2020
E6 Helgeland nord	2014	2 675	3 283	608	2018	2019
E39 Svegetjørn-Rådal	2014	10 315	12 177	1861	2022	2022
RV. 80 Hunstadmoen-Thallekrysset	2014	3 298	3 577	279	2019	2019

¹ Ikke anslått tidspunkt for trafikkåpning i den proposisjonen da forslag om kostnadsramme ble lagt fram for Stortinget

E6 Indre Nordnes-Skardalen	2014	1 781	1 609	-172	2017	2017
E134 Damåsen-Saggrenda	2014	6 569	6 674	105	2019	2020
Rv. 110 Simo-Ørebekk	2014	1 071	1 476	405	2017	2019
E16 Sandvika-Wøyen	2014	5 918	5 468	-450	xxxx	2019
Rv. 36 Slåttekås-Årnes	2015	597	435	-162	2019	2018
E16 Bagn-Bjørge	2015	2 221	2 080	-141	2020	2019
Rv. 36 Skyggestein-Skjelbredstrand	2015	857	1 034	176	2018	2018
Rv. Kjernfjellet	2015	765	888	123	2018	2019
E6 Helgeland sør	2015	6 124	7 742	1617	xxxx	2025
E6 Jaktøya-Klett-Sentervegen	2015	3 998	3 839	-159	2018	2019
E105 Elvenes-Hesseng	2015	781	1 099	318	2017	2017
E6 Tana bru	2015	845	840	-5	2018	2020
Rv. 3/rv. 25 Ommangvollen-Grundset/Basthjørnet	2016	7 808	7 689 ²	-119	xxxx	2022
Rv. 13 Vik-Vangsnes	2016	900	900	1	2021	2020
E39 Bjørset-Skei	2016	1 171	1 171	0	2019	2019
E16 Bjørum-Skaret	2016	6 331	6 331	0	2022	2025
E18 Varoddbrua	2016	1 372	1 419	48	2019	2021
E6 Vindåsliene-Korporalsbrua	2017	2 509	2 244	-265	2020	2020
E39 Rogfast	2017	25 109	28 299	3190	2026	Ikke åpnet
E6 Tømmernes-, Forså-, Fagernes-, Larsberg-, Skardal- og Isfjelltunnelene	2017	1 154	1 130	-24	2019	2019
Rv. 36 Bø-Seljord	2018	383	256	-127	2021	2021
E16 Eggemoen-Olum	2018	3 910	3 822	-88	2022	2022
E69 Skarvberg tunnelen	2018	1 183	1 777	594	2021	2022
Rv. 5 Kjøsnestfjorden	2018	1 645	1 307	-338	xxxx	2022
E16 Gudvanga- og Flenjatunnelene	2018	605	1 281	676	2020	2023
Rv. 555 Sotrasambandet (OPS)	2018	24 110	24 110	0	xxxx	Ikke åpnet

² Tallet inkluderer byggherrekostnader, samt milepælsbetaling og årlig vederlag til OPS-selskapet i hele kontraktperioden.

E6 Ekeberg- og Svaldalstunnelene	2018	651	1 085	434	2019	2019
E39 Kristianborg-Bergen sentrum (Sykkeltstamveien)	2019	1 247	1 417	170	2022	2024
Rv. 706 Nydalsbrua med tilknyttingar	2019	1 685	1 880	195	2023	2023
E134 Vågsli-, Haukeli- og Svandalsflonattunnelene	2019	737	970	233	2022	2023
E39 Betna-Vinjøra-Stormyra	2019	2 978	2 785	-193	2024	Ikke åpnet
E18 Lysaker-Ramstadsletta	2019	22 598	21 500	-1098	2028	Ikke åpnet
E16 Kvamskleiva	2019	901	894	-7	2022	2022
Rv. 509 Sør-Tjora-Kontinentalveien	2020	874	1 011	137	2024	2024
Rv. 4 Roa-Gran	2020	2 681	2 681	0	2024	2025
E39 Lønset-Hjelset	2020	1 749	1 749	0	xxx	2024
E6 Bognes-Skarberget og rv. 827 Drag-Kjøpsvik	2020	779	1 052	273	2022	2022
E18/E39 Gartnerløkka - Kolsdalen	2021	4 420	5 446	1026	2028	Ikke åpnet
E16 Lærdalstunnelen	2021	2 671	2 671	0	2028	Ikke åpnet
Rv. 555 Damsgård- / Nygårdstunnelen (TSF)	2021	550	1 215	665	2029	Ikke åpnet
E16 Dalevåg, Dalseid, Trollkone, Hernes, Hyving	2021	1 090	838	-252	2025	2025
E136 Breivika-Lerstad	2021	2 785	2 785	0	2025	Ikke åpnet
E16 Arnanipa-, Sætre- og Bjørkhaugtunnelene	2021	532	741	209	2022	2023
E10/rv. 85 Tjeldsund-Gullesfjordbotn-Langvassbukt (OPS)	2021	23 498	23 498	0	2029	Ikke åpnet
E8 Sørbotn-Laukslett	2022	2 660	3 719	1059	2025	Ikke åpnet
Ring 1 Hammersborgtunnelen	2022	3 030	3 493	463	2027	Ikke åpnet
E134 Røldal - Seljestad	2024	4 163	4 843	680	2031	Ikke åpnet
E134 Oslofjordforbindelsen - byggetrinn 2	2024	7 197	8 087	890	2033	Ikke åpnet
Rv. 13 Lovraeidet - Rødsliane	2024	1 249	1 250	1	2028	Ikke åpnet
E6 Megården-Sommerset	2024	6 072	6 072	0	2029	Ikke åpnet
Fellesprosjektet E16 Arna - Stanghelle	2025	42 052	42 052	0	2039	Ikke åpnet
Rv. 70 Vikansvingen-Kontrollplassen	2025	1 251	1 251	0	xxx	Ikke åpnet
E45 Kløfta	2025	1 874	1 874	0	2029	Ikke åpnet

SPØRSMÅL NR. 2011**Innlevert 13. mars 2026 av stortingsrepresentant Siren Julianne Jensen****Besvart 23. mars 2026 av kultur- og likestillingsminister Lubna Bobby Jaffery****Spørsmål:**

Vil regjeringen ta initiativ til en gjennomgang av finansieringsmodellen for regionale og geografisk spredte museumsinstitusjoner, med sikte på å sikre mer forutsigbare og likeverdige rammer for museer som forvalter omfattende kulturarv og store formidlingsområder?

BEGRUNNELSE:

Flere regionale museer har ansvar for store geografiske områder, bred samfunnsdokumentasjon og formidling av kulturarv knyttet til blant annet kystkultur, gjenreisningshistorie og levende lokalsamfunn. Likevel viser sammenligninger at statlige tilskudd varierer betydelig mellom institusjoner med tilsvarende ansvar og oppdrag. Det er uttrykt bekymring for at ulikhetene svekker museenes mulighet til å ivareta både samlingsforvaltning, forskning, formidling og samarbeid med kommuner og frivillighet. En gjennomgang av finansieringsmodellen kan bidra til mer balanse og bedre forankring av museenes nasjonale rolle i kulturpolitikken.

Svar:

Den norske museumssektoren er mangeartet. Museene er svært ulike når det gjelder størrelse og kompleksitet, omfanget av bygnings- og gjenstandssamlinger, antall museumsarenaer og geografiske forhold.

Det er flere faktorer som ligger til grunn for de offentlige tilskuddene til museer rundt om i Norge. Før 2000-tallet var museumssektoren fragmentert, med mange små og sårbare museer. Museumsreformen som ble igangsatt på 2000-tallet, med bakgrunn i St. meld. nr. 22 (1999-2000) Kjelder til kunnskap og oppleving, hadde som mål om å styrke drift og profesjonalisere fagmiljøene ved å etablere større og mer bærekraftige museumsenheter. Det nasjonale museumsnettverket, som i dag omfatter 61 museer, er et resultat av denne reformen.

Det nasjonale museumsnettverket bygger på forståelsen av at Norges historie, identitet og kulturarv består av et mangfold av store og små fortellinger fra hele landet. Slik bidrar alle museene i nettverket til å formidle ulike deler av den samlede fortellingen om Norge, og er derfor like viktige for helheten.

Museumshistorikken er imidlertid svært forskjellig i ulike byer og regioner. Før museumsreformen fantes det ulike modeller for statlig finansiering av museer. Enkelte museer var en del av staten, noen var definert som

nasjonale institusjoner med full statlig finansiering, mens en rekke museer fikk statlig tilskudd over tilskuddsordningen for halvoffentlige museer etter bestemte prosentsetser, fordelt via fylkeskommuner. Noen museer hadde ikke statlig finansiering. Museene hadde ulikt økonomisk utgangspunkt da reformen ble innført.

Kultur- og likestillingsdepartementet tildeler i dag betydelige driftsmidler til både større og mindre museer over hele landet. I 2026 utgjør de samlede driftstilskuddene til museene i det nasjonale museumsnettverket ca. 2,7 mrd. kroner over kap. 328, post 70. Mange av disse museene har også mottatt, eller søker om, statlige investeringsmidler fra ordningen Nasjonale kulturbygg, som har bidratt til nye bygg eller til oppgradering av eksisterende museumsarenaer over hele landet, fra Agder til Finnmark.

Det finnes i dag ingen faste finansieringsnøkler mellom de offentlige forvaltningsnivåene på museumsområdet. Staten har økt museumstilskuddene betydelig de siste 25 årene for å støtte regional konsolidering og legge til rette for nasjonal nettverksbygging i tråd med museumsreformen. De statlige tilskuddene til museene har økt fra ca. 500 mill. kroner i 2001 til ca. 2,7 mrd. kroner i 2026. De statlige tilskuddene utgjør en viktig inntektskilde for museer landet rundt. Samtidig har fylkeskommuner og kommuner som nyter godt av museenes tilbud og kompetanse, også et grunnleggende ansvar for å sikre medfinansiering av museene.

Jeg er kjent med at museer med formidlingsarenaer spredt over store geografiske avstander, har driftsmessige utfordringer. Samtidig har ulike museer ulike utfordringer. I forbindelse med det ordinære budsjettarbeidet mottar departementet søknader fra museer om merbehov. For 2027 har museene samlet søkt om en økning på ca. 450 mill. kroner. Søknadene danner grunnlag for en helhetlig vurdering og prioritering og behandles som del av departements ordinære budsjettprosess. Det foreligger ikke planer om å utarbeide nye finansieringsmodeller for museumssektoren.

SPØRSMÅL NR. 2012**Innlevert 13. mars 2026 av stortingsrepresentant Alf Erik Andersen****Besvart 23. mars 2026 av arbeids- og inkluderingsminister Kjersti Stenseng****Spørsmål:**

Kan statsråden gjøre rede for hva som gjøres for at antallet nyopprettede VTA- plasser i 2026 skal bli i tråd med Stortingets vedtak på 700 plasser?

BEGRUNNELSE:

Stortinget vedtok i statsbudsjettet for 2026 at det skulle opprettes 700 nye varig tilrettelagte plasser, også kjent som VTA-plasser.

Samtidig ble det ifølge statsråden kun opprettet 356 plasser i 2025, selv om Stortinget da hadde bevilget midler til 500 nye plasser. På basis av dette eksisterer det en bekymring om at årets plasser heller ikke vil nå det vedtatte antallet fra statsbudsjettet, og det etterspørres hva statsråden konkret vil gjøre for å sikre dette.

Svar:

Mitt departement har tildelt Arbeids- og velferdsdirektoratet en bevilgning til varig tilrettelagt arbeid (VTA) som anslagsvis skal gi rom for om lag 700 nye plasser i 2026. Jeg vil gjøre oppmerksom på at budsjettposten for VTA styres som en budsjetttramme, og ikke etter et fastsatt antall plasser. Den aktuelle budsjettposten dekker både varig tilrettelagt arbeid i forhåndsgodkjent virksomhet (VTA-F) og varig tilrettelagt arbeid i ordinær virksom-

het (VTA-O). Prisen per tiltaksplass er høyere i forhåndsgodkjent virksomhet enn i ordinær virksomhet. Veksten i antall plasser vil derfor være avhengig av fordelingen mellom de to tiltaksvariantene. Fordelingen bestemmes ikke av departementet, men avgjøres i Arbeids- og velferdsetaten på bakgrunn av brukernes behov og lokale forhold. En må derfor se opptrappingsplanen over flere år, ikke hvert enkelt år helt isolert. Som representanten viser til ble det i 2025 opprettet 356 nye plasser. Året før ble det opprettet 840 nye plasser slik at for begge årene samlet ble det etablert 1 196 nye plasser. I både 2024 og 2025 var bevilgningsøkningen tilsvarende om lag 500 nye plasser.

Fra 1. september blir det etablert en ny ordning med forsterket oppfølging av deltakerne i VTA-O. Reformen følger opp Stortingets anmodningsvedtak 604, av 18. april 2023, og skal bl.a. senke terskelen for å delta i VTA-O. Det innebærer noe større usikkerhet enn vanlig om fordelingen mellom tiltaksvariantene og om antall plasser som realiseres innenfor budsjettet.

Arbeids- og velferdsdirektoratet er i løpende dialog med sine fylkesledd om tiltaksøkonomi og etableringen av nye VTA-plasser i tråd med Stortingets forventning om 700 nye plasser. Antall nye plasser som faktisk blir realisert vil som omtalt over avhenge av brukernes ønsker og behov, og hva som lokalt er tilgjengelig i forhåndsgodkjent virksomhet og i ordinær virksomhet.

SPØRSMÅL NR. 2013**Innlevert 13. mars 2026 av stortingsrepresentant Sunniva Holmås Eidsvoll****Besvart 20. mars 2026 av kunnskapsminister Kari Nessa Nordtun****Spørsmål:**

Ber om departementets vurdering av om det kan være hensiktsmessig å gradvis innføre gratis halvdagsplass i SFO for 4. klasse av hensyn til bemanning. Ber om departementets vurdering av hvordan en sann gradvis innføring burde skje, feks gjennom å tilby alle kommunene som er omfattet av områdesatsingen, gjennom sentral-

itetssoner eller andre aktuelle strukturer man kunne tatt utgangspunkt i.

Kan jeg også be om en vurdering av dette sammenlignet med en opptrapping i antall timer for alle kommuner?

Svar:

Departementet har ikke tidligere utredet gradvis innføring av 12 timer gratis SFO, hverken for 4. trinn eller for noen av de lavere trinnene. Jeg kan derfor ikke gi konkrete anbefalinger om hvorvidt en slik ordning vil være hensiktsmessig eller hvordan den kan se ut.

Jo yngre barna er, jo større behov har de for et SFO-tilbud. Det er derfor viktig å balansere ønsket om høyere deltakelse mot behovet for å sikre kvalitet i ordningen. Det er viktig å huske at det normalt har vært færre elever som deltar i SFO på 4. trinn enn på 1.-3. trinn. Dagens deltakelse på 4. trinn er 39 prosent. Når elevene er eldre har trolig mange foreldre ikke opplevd at det har vært nødvendig med den ekstra utgiften som foreldrebetalingen på SFO utgjør.

Tidligere var det også lavere deltakelse på 3. trinn, på om lag 60 prosent, enn på 1.-2. trinn. Dette har imidlertid endret seg etter innføringen av 12 timer gratis SFO. Nå er deltakelsen på 3. trinn på 88 prosent. I kommuner som på eget initiativ har innført gratis tid på SFO for 4. trinn ser vi at deltakelsen også her er høy. Det er rimelig å anta at deltakelsen på 4. trinn vil stige, trolig til om lag samme nivå som for 3. trinn, ved innføring av en gratisordning.

Innføring av 12 timer gratis SFO for alle elever på 4. trinn vil derfor ha en betydelig økt kostnad, i tillegg til at det vil kreve vesentlig økt bemanning i mange kommuner. Innføring av et gratistilbud på 4. trinn vil påvirke bemanningen i større grad enn på de lavere trinnene, ettersom deltakelsen i dag er lav. Det er stor variasjon i hvordan de ulike kommunene har utformet SFO-tilbudet. Dette gjør det ekstra vanskelig å vurdere hvordan 12 timer gratis SFO for 4. trinn vil påvirke bemanning ulike steder i landet.

SFO er en arena hvor barn og unge skal få et godt tilbud med høy kvalitet. Dette gjelder både innhold og aktiviteter, antall voksne på SFO og hva slags kompetanse de har. Stortingsflertallet har derfor satset på kompetanse i SFO og gir i år også tilskudd til samarbeid mellom SFO, kulturskoler, idrettslag og andre frivillige organisasjoner for å bidra til bedre kvalitet i ordningen. I tillegg styrket regjeringen gjennom budsjettavtalen med SV kommunenes frie inntekter med 550 millioner i 2025 for å sikre bedre bemanning på SFO. Jeg vil også minne om at det som følge av budsjettavtalen mellom Arbeiderpartiet, SV, Senterpartiet, Rødt og MDG allerede er bevilget 142 millioner kroner i 2026 til gratis halvdagsplass for 4. trinn i levekårsutsatte områder. Retningslinjer for dette tilskuddet er under arbeid i departementet.

SPØRSMÅL NR. 2014

Innlevert 16. mars 2026 av stortingsrepresentant Margret Hagerup

Besvart 26. mars 2026 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Statsråden viser i svar på skriftlig spørsmål Jf. Dokument nr. 15:1550 (2025-2026) at departementet må sette seg grundigere inn i hva Stortingets vedtak konkret innebærer og hvordan vedtaket kan følges opp.

Når kan statsråden redegjøre for regjeringens vurdering og fremlegge en tidsplan for hvordan vedtaket følges opp?

BEGRUNNELSE:

10. februar 2026 fikk følgende forslag flertall:

“Stortinget ber regjeringen straks stanse alle kontrakt-sinngåelser når det gjelder rehabiliteringsanskaffelser i Helse Sør-Øst og Helse Midt-Norge, avlyse anskaffelsen der kontrakt ikke er inngått og videreføre dagens avtaler fram til det er etablert faglig gode kvalitetskrav basert på et solid kunnskapsgrunnlag, pasientens behov og en langsiktig plan for ulike typer rehabilitering er lagt fram for Stortinget.”

Svar:

Jeg viser til Innst. 95 S (2025–2026), debatten i Stortinget 5. februar, samt mitt brev sendt til helse- og omsorgskomiteen dagen før voteringen 10. februar d.å. Både i debatten og i dette brevet orienterte jeg om de potensielle konsekvensene av å annullere rehabiliteringsanskaffelsene i Helse Sør-Øst og Helse Midt-Norge. Brevet kan leses her:

[Annullering av rehabiliteringsanskaffelser i Helse Sør-Øst og Helse Midt-Norge - regjeringen.no](#)

Etter Stortingets vedtak ba Helse- og omsorgsdepartementet Helse Midt-Norge RHF og Helse Sør-Øst RHF om å vurdere hvordan dette vedtaket kan følges opp, herunder vurdere rettslige og økonomiske implikasjoner knyttet til oppfølging av vedtaket. De ble også utfordret på om det var alternative måter man kan oppfylle hele eller deler av anmodningsvedtaket på. De har begge innhentet

eksterne juridiske råd i saken. Helse- og omsorgsdepartementet har etter å ha fått disse vurderingene kommet til en endelig konklusjon om at det ikke vil være mulig å følge opp anmodningsvedtaket uten å bryte norsk lov.

Helse- og omsorgsdepartementet vurderer at anmodningsvedtaket ikke gir saklig grunn til å avlyse de to aktuelle konkurransene, og at det vil kunne utløse krav om erstatning for fortjenestetap og tilbudskostnader hvis man likevel skulle velge å gjøre det. Helse- og omsorgsdepartementet legger til grunn at mer enn en kortvarig forlengelse av dagens avtaler vil være å anse som en ulovlig vesentlig endring i strid med anskaffelsesregelverket. Det innebærer også at domstolen eller KOFA vil kunne ilegge helseforetakene overtredelsesgebyr hvis de eventuelle forlengelsene skulle bringes inn til avgjørelse der.

Med disse konklusjonene om at det vil være i strid med anskaffelsesreglene å avlyse de pågående anskaffelsene og forlenge de eksisterende avtalene, så har heller ikke jeg som statsråd adgang til å pålegge de regionale helseforetakene å følge opp dette vedtaket. Jeg må som alle andre forholde meg til anskaffelsesloven, herunder de grunnleggende prinsippene i lovens § 4. Stortingets anmodningsvedtak gir ikke adgang til å dispensere fra Stortingets lover. Det er med andre ord ikke lovlig adgang til å følge opp Stortingets vedtak med krav overfor de to aktuelle regionale helseforetakene – Helse Midt-Norge RHF og Helse Sør-Øst RHF, og det vil kunne pådra de regionale helseforetakene ansvar for store erstatningsbeløp. Dette gjelder både kravet om å stanse anskaffelsene og det å videreføre dagens avtaler.

Regjeringen vil foreslå en oppheving av det aktuelle vedtaket ved fremleggelsen av revidert nasjonalbudsjett, men jeg vil over påske informere de to aktuelle regionale helseforetakene om dette. Når det gjelder de øvrige vedtakene i saken, så vil jeg følge opp blant annet gjennom oppdrag til Helsedirektoratet. Jeg vil på vanlig måte også følge opp vedtakene og rapportere på dem årlig i kommende budsjettproposisjoner.

Det er viktig med en avklaring nå for alle de aktørene som lovlig har fått tildelt avtaler, og som allerede har både rettslige og økonomiske interesser knyttet til dette. Jeg viser i denne sammenheng til nylig mottatt spørsmål til skriftlig besvarelse (nr. 1865) fra stortingsrepresentant Amalie Gunnufsen, hvor det etterspørres en økonomisk kompensasjon for berørte rehabiliteringsinstitusjoner. Det vises her nettopp til «de store utgiftene og tapene mange av rehabiliteringsinstitusjoner som f.eks. Sørlandets Rehabiliteringssenter, er blitt påført gjennom Stortingets vedtak i denne saken». Dette er også godt illustrert i begrunnelsen for hennes spørsmål, hvor hun skriver følgende:

«Det vil ikke være mulig for institusjonen å levere videre på både gammel og ny avtale slik Stortingsflertallet har lagt til grunn, fordi premissene for levering er totalt endret som følge av Stortingsvedtaket i februar 2026.»

I innspill fra Helse Sør-Øst RHF bekreftes det at også de oppfatter at det er en krevende situasjon for mange av avtalepartene. Innen flere delytelser vil det, hvis man skulle fulgt opp vedtaket, bli en betydelig større kapasitet enn det som er etterspurt i anskaffelsen. Dette vil få betydning for hvilket faktisk belegg de ulike institusjonene får, og følgelig også hvilket økonomisk oppgjør de til slutt vil motta – og hvorvidt det gir et tilstrekkelig økonomisk grunnlag for videre drift. I tillegg har Helse Sør-Øst RHF opplyst at to avtaleparter startet avvikling av virksomheten siden de ikke ble tildelt ny avtale. De jobber nå med å re-etablere tilbudene i påvente av videre avklaringer. Disse settes i en spesielt krevende økonomisk situasjon.

SPØRSMÅL NR. 2015**Innlevert 15. mars 2026 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad****Besvart 23. mars 2026 av fiskeri- og havminister Marianne Sivertsen Næss****Spørsmål:**

Når tenker regjeringen å levere utredning for ev. heving av ubåten utforbi Fedje, har Stortinget vedtatt, og når blir vedtaket fulgt opp?

BEGRUNNELSE:

Stortinget ber regjeringen bestille en tilleggsutredning fra Kystverket om heving av ubåten U-864 med last, og/eller fjerning av torpedoer, etter at Kystverket har ferdigstilt de pågående undersøkelsene og levert rapport med sine funn og anbefalinger. Utredningene skal kvalitetssikres.

Svar:

Kystverket gjennomfører nå undersøkelser av vraket og sjøbunnen rundt, og skal ferdigstille en rapport

om dette i løpet av mai 2026. På bakgrunn av funnene og anbefalingene i denne rapporten vil regjeringen utforme en bestilling til Kystverket om en tilleggsutredning, i tråd med Stortingets vedtak. Vi vil følge opp Stortingets vedtak raskt etter at Kystverket har levert denne utredningen.

Kystverket anslår at en slik tilleggsutredning vil ta rundt ti måneder å gjennomføre, inkludert anskaffelse av ekstern utredningsbistand. Deretter skal utredningene kvalitetssikres i tråd med statens prosjektmodell for store prosjekter (KS1). En slik kvalitetssikringsprosess antas å ta om lag seks måneder.

Det er flere usikkerhetsmomenter knyttet til disse tidsestimatene, bl.a. anskaffelse av utredningsbistand, ev. behov for ytterligere undersøkelser og gjennomføring av KS1-prosessen.

Utredningen og kvalitetssikringen vil dermed tidligst være ferdig høsten 2027, og det er risiko for at det kan ta lengre tid.

SPØRSMÅL NR. 2016**Innlevert 15. mars 2026 av stortingsrepresentant Ole Herman Sveian****Besvart 20. mars 2026 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen****Spørsmål:**

Hva vil statsråden gjøre for å sikre at viktige arter for grøntanlegg og grønn vegetasjon i byene ikke blir satt på forbudslisten, og hvordan vil han sikre forutsigbarhet for grøntproduksjonen og forhindre at endringer i forskriftene får store negative konsekvenser for norsk planteproduksjon og anleggsgartnerbransje?

BEGRUNNELSE:

I fjor fredet statsråden syringen i diskusjonen om nok en ny forbudsliste for fremmede plantearter. Miljødirektoratet anbefaler nå å forby 95 plantearter, hvorav flere er viktige verktøy for anleggsgartnere og landskapsarkitekter som er satt til å opparbeide park- og utearealer. Flere av artene har blitt brukt i Norge over mange tiår og har positive egenskaper som kan være vanskelig å erstatte.

Norske planteprodusenter planlegger svært langt frem i tid i sin produksjon. Forutsigbarheten for både produsenter og grøntanleggsbransjen trues med hvert nye tillegg til forskriftens forbudsliste. Dette kan føre til at norsk planteskolenæring forsvinner og at planter må importeres. Dermed svekkes norske bedrifter samtidig som risikoen for blindpassasjerer som truer norsk natur øker.

Svar:

Fremmede skadelige arter er en av de viktigste driverne for nedgangen i naturmangfold både i marine-, terrestriske- og ferskvannsøkosystemer globalt og i Norge. Stortingsmelding 35 (2023–2024) Bærekraftig bruk og bevaring av natur fastsetter at Norge skal redusere etableringstakten for fremmede skadelige arter og redusere påvirkningen fra slike arter på naturmangfold. Et av tiltakene for

å redusere påvirkningen fra fremmede skadelige arter, er å styrke forskrift om fremmede organismer etter en systematisk gjennomgang av regelverket i lys av ny kunnskap om blant annet arters risiko og viktige spredningsveier.

På oppdrag fra Klima- og miljødepartementet har Miljødirektoratet gjennomført to høringer av forslag til endringer i forskrift om fremmede organismer. Direktoratet la frem sin endelige tilråkning 4. februar 2026. Der ble det foreslått forbud mot 95 fremmede planter og sju krabbearter som kan skade norsk natur.

Miljødirektoratet har unnlatt å foreslå forbud dersom en plante er av stor kommersiell interesse og planten har en funksjon som en alternativ plante ikke kan erstatte. De har videre vurdert at den samfunnsøkonomiske nytten ved foreslåtte forbud vil være større enn de samfunnsøkonomiske kostnadene for disse plantene.

I hvilken grad et forbud av en aktuell plante vil påvirke næringslivet negativt avhenger blant annet av tilgangen på alternative planter som dekker de samme

nøkkelfunksjonene som arten som forbys. På kort sikt vil næringen få kostnader i forbindelse med omstilling til andre arter.

Vi vil nå arbeide videre med å vurdere tilråkningen og høringsinnspillene. I høringen har vi fått flere innspill fra planteskoler og grøntanleggsbransjen som påpeker konsekvensene for næringen, og viktigheten av å begrense import gjennom å opprettholde norsk planteproduksjon. Det er også nødvendig å se på eventuelle konsekvenser for budet mot enkelte planter vil få for fredete eller kulturhistorisk viktige grøntanlegg. Disse innspillene skal vi ta med oss videre i vurderingen av direktoratets tilråkning.

For å legge til rette for omstilling og dermed redusere konsekvensene for næringslivet, har Miljødirektoratet foreslått at det bør gis utsatt ikrafttredelse for forbud mot planter som det vil være særlig tidkrevende å erstatte med alternative arter, eller som har særlig lang produksjonstid. Dette er blant annet et tiltak vi vil se nærmere på for å sikre forutsigbarhet for bransjen.

SPØRSMÅL NR. 2017

Innlevert 16. mars 2026 av stortingsrepresentant Hans Andreas Limi

Besvart 23. mars 2026 av finansminister Jens Stoltenberg

Spørsmål:

Vil finansministeren ta initiativ til å gjennomføre skattemessige avklaringer for amerikanere som ønsker å benytte seg av regjeringens satsing på rekruttering av forskere?

BEGRUNNELSE:

Regjeringen lanserte i fjor en ordning som tok sikte på å rekruttere utenlandske forskere til Norge. Det ble satt av 100 millioner kroner til satsingen. Ordningen gjaldt forskere utenfor Europa, og amerikanske forskere vil derfor åpenbart være en sentral og viktig målgruppe.

Mange amerikanere har opparbeidet seg pensjonsmidler etter det amerikanske pensjonssystemet. De kan også ha finansielle investeringer og annen formue i USA som er opprettet og strukturert etter amerikanske regler. Verdiene er ikke skapt i Norge og forskeren vil derfor ved immigrasjonen ta med seg verdier inn i norsk beskatningsområde. Det må antas at verdiene kan være betydelige for enkelte.

Dersom forskeren benytter seg av regjeringens satsing, vil forskeren risikere utfordringer med formuesskatten som i seg selv gjør at forskeren ikke vil benytte seg av ord-

ningen. Forskeren kan også vegre seg for å flytte til Norge fordi det er for mange uklarheter om formuesskattens konsekvenser. Skatteavtalen er svært gammel, og flere spørsmål kan oppleves som uavklarte som gjør at forskeren kan reservere seg mot å flytte til Norge. Det kan også oppleves som svært komplisert for en amerikaner å sette seg inn i formuesskattens regler og særlig fordi skatteavtalen er gammel og utdatert.

Det er ikke gitt noen informasjon som er offentlig tilgjengelig for en amerikansk forsker som vil ta den store beslutningen det er å flytte til Norge. Forskeren vil være prisgitt egen avklaring som kan bli kostbar. Hvis amerikanere ikke får nødvendig avklaringer kan formuesskatten før til at forskeren ikke flytter til Norge. Regjeringens satsing kan da bli symbolpolitikk.

Svar:

Norske skatteregler skiller i utgangspunktet ikke mellom norske og utenlandske pensjonsordninger verken i inntektsskatten eller i formuesskatten. Hvis en utenlandsk pensjonsordning kvalifiserer som en pensjonsordning etter norsk skattelovgivning, regnes ikke beholdningen som

skattepliktig formue. Da skattlegges heller ikke avkastningen på pensjonskontoen før uttak.

Men fordi sparing til pensjonsalder kan være grunnleggende forskjellig i ulike land, vil enkelte utenlandske ordninger ikke regnes som pensjon etter norske regler. Vurdert etter norske regler kan de i stedet ha større likhetstrekk med aksjesparing, fondssparing eller banksparring. Et eksempel er at mange utenlandske ordninger tillater engangsutbetalinger av pensjonsbeholdninger og uttak før pensjonsalder, til forskjell fra typiske norske pensjonsordninger. Slike forskjeller kan medføre at utenlandske pensjonsbeholdninger ikke behandles skattemessig som pensjon i Norge. Oppstarte midler vil da inngå i grunnlaget for formuesskatt.

Bakgrunnen for de norske reglene er et behov for objektive kriterier for hva som skal anses som en pensjonsordning. De objektive kriteriene har flere formål, herunder at sparingen skal sikre inntekt til pensjonsalder, og å motvirke omgåelse av skattereglene.

Etter skatteavtalen mellom Norge og USA har bostedsstaten den primære beskatningsretten til formue. Personer som er skattemessig bosatt i Norge, og som omfattes av skatteavtalen, kan derfor ilegges alminnelig norsk formuesskatt. Tilsvarende plikter USA å unnta slik formue fra skattlegging. Siden USA ikke har formuesskatt, får ikke den unntaksbestemmelsen praktisk betydning for personer som bosetter seg i Norge.

Norge og USA forhandler om en ny skatteavtale. Det har tatt tid å ferdigstille arbeidet, blant annet på grunn av reformer i det amerikanske skattesystemet og store internasjonale prosesser på skatteområdet de siste årene. Jeg viser ellers til at USA de siste årene har ratifisert svært få skatteavtaler.

For øvrig kan amerikanske borgere og andre potensielle tilflyttere kontakte Skatteetaten hvis de har spørsmål om egen skattesituasjon ved flytting til Norge, herunder hvordan ulike pensjonsbeholdninger behandles etter norske skatteregler.

SPØRSMÅL NR. 2018

Innlevert 16. mars 2026 av stortingsrepresentant Bengt Fasteraune

Besvart 23. mars 2026 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen

Spørsmål:

Har departementet gitt føringer til statsforvalteren om at det ikke skal gjennomføres en konsekvensutredning ved en stenging av parkeringsplassen ved Spranget?

BEGRUNNELSE:

Regjeringens tiltaksplan for villreinområdene i Rondane inkluderer både forslag om å fjerne parkeringsplassen ved Spranget og en verneplanprosess med tidsplan knyttet til Tiltak 47. Begge tiltakene reiser betydelige spørsmål om mangelfulle konsekvensutredninger, lokale ringvirkninger, reell lokal involvering og knappe tidsfrister.

Statsråden har gjentatte ganger blitt utfordret på dette problemet, blant annet gjennom Dokument nr. 15:693 (2025-2026) og Dokument nr. 15:1646 (2025-2026) om hvorfor dette tiltaket nå gjennomføres uten fullverdig konsekvensutredning, bred lokal medvirkning og grundige vurderinger av konsekvensene for villrein, friluftsliv, næringsgrunnlag og lokalsamfunn, slik både Sel kommune, Nasjonalparkstyret for Rondane og Dovre og andre berørte aktører etterlyser.

Tidsplanen gir ikke rom for å gjennomføre en forsvarlig og grundig prosess og er i seg selv et hinder for å gjennomføre en konsekvensutredning.

Statsforvalteren påpeker selv at ved alternativ 2 burde det vært lagt opp til en større revisjon av forskriften for Frydalen LVO. Dette ligger imidlertid utenfor oppdraget og tidsrammen Statsforvalteren har fått.

Dette er i seg selv en klar indikasjon om at tidsfristen som er gitt i oppdraget til statsforvalteren, er altfor knapp.

Svar:

Klima- og miljødepartementet har bedt Miljødirektoratet om å utrede ulike alternativer for endringer i dagens vernebestemmelser i området rundt Spranget, for å muliggjøre regulering av allmenn motorferdsel og regulering av annen ferdsel, eksempelvis sykling. Miljødirektoratet har delegert utredning og høring av endringer i verneforskrifter til Statsforvalteren i Innlandet. Videre har departementet bedt Miljødirektoratet om, i samarbeid med Statskog SF og nasjonalparkstyret, å utarbeide et forslag til prosess og tidsplan for sanering av parkeringsplassen på Spranget. Departementet venter på endelig levering av dette oppdraget.

Jeg oppfatter at representanten Fasteraune primært spør om konsekvensutredning som ledd i en prosess med å endre vernebestemmelser i området rundt Spranget. Statsforvalter og Miljødirektoratet forholder seg til det oppdraget som er gitt og de regler som gjelder for utredning av vern. Dette innebærer at saken utredes i tråd med naturmangfoldlovens bestemmelser.

Utredning av endringer i aktuelle vernebestemmelser i området rundt Spranget skal gjøres i tråd med naturmangfoldlovens kapittel V. Saksbehandlingsreglene i naturmangfoldloven skal legge til rette for at alle som blir berørt av verneforslaget får anledning til å delta i prosessen og bringe klarhet i interessekonflikter. Verneplanprosessen belyser dermed saken og hvilke konsekvenser endringer i

vernebestemmelsene vil ha for aktuelle interesser. Gjennomføring av verneplanprosessen sikrer også at utredningssinstruksen følges opp før vedtak fattes.

Ved opprettelse av verneområder kan forskrift om konsekvensutredninger komme til anvendelse. I tråd med forskrift om konsekvensutredninger, vedlegg 1, skal konsekvensutredninger gjennomføres ved opprettelse av verneområder som er større enn 250 km². Det utredes nå en endring av verneform for 1,26 km², noe som er under kravet som følger av forskrift om konsekvensutredninger. Miljødirektoratet har orientert Statsforvalteren om at det i denne saken ikke er krav om konsekvensutredning etter forskrift om konsekvensutredninger.

SPØRSMÅL NR. 2019

Innlevert 16. mars 2026 av stortingsrepresentant Hans Andreas Limi

Besvart 23. mars 2026 av finansminister Jens Stoltenberg

Spørsmål:

Mener finansministeren at økningene i formuesskatten under Støre-regjeringen – både når det gjelder verdsettelse og samlet skattetrykk – siden regjeringen tiltrådte i 2021 har bidratt til utflytting av norske eiere, eller avviser finansministeren at det er en slik sammenheng, og hvilken rolle mener finansministeren at økt utbytteskatt og større uforutsigbarhet i skattepolitikken kan ha spilt i denne utviklingen?

BEGRUNNELSE:

I et intervju i det danske nyhetsmediet Politiken 12. mars uttaler finansministeren at det er en «myte» at noen av de aller mest formuende flyttet ut av landet som følge av skjerpelsene i formuesskatten under Støre-regjeringen. Finansministeren erkjenner at det har vært utflytting, men mener dette skyldes «flere forskjellige forhold».

Finansministeren peker blant annet på reglene rundt utflytting, som senere ble strammet inn av regjeringen. Samtidig skjedde utflyttingen i betydelig grad i perioden fra regjeringens tiltredelse i 2021 og frem til innstrammingene i utflyttingsreglene ble vedtatt – regler som på det tidspunktet ikke var kjent eller varslet.

I samme periode har regjeringen også økt utbytteskatten og gjennomført flere endringer i kapitalbeskatningen. Sammen med hyppige endringer i skattereglene

kan dette ha bidratt til en opplevelse av økt uforutsigbarhet i skattepolitikken for norske eiere.

Det bes derfor redegjort for om finansministeren ikke ser noen sammenheng mellom utflyttingen i denne perioden og skjerpelsene i formues- og kapitalbeskatningen. Dersom finansministeren mener utflyttingen skyldes andre forhold, bes det om en nærmere redegjørelse for hvilke forhold dette er, samt hvilken dokumentasjon finansministeren bygger denne vurderingen på.

Svar:

Jeg er opptatt av at skattesystemet skal være forutsigbart. Derfor tok jeg initiativ til nedsettelse av en skattekommisjon. Kommisjonen skal gi anbefalinger til en helhetlig skattereform som bidrar til et konkurransedyktig skattenivå for norsk næringsliv. Målet er å oppnå enighet om viktige elementer i skattesystemet på tvers av politiske skillelinjer, som kan stå seg over tid.

I intervjuet med Politiken 12. mars sa jeg at det er en myte at alle de mest formuende har flyttet ut, og at den økte utflyttingen noen år tilbake kan skyldes flere forskjellige forhold. Jeg pekte også på at det tidligere fantes et hull i skattesystemet som gjorde det mulig å flytte ut uten å betale skatt på aksjegevinster, og at utflyttingen ikke nødvendigvis handler om formuesskatt.

Nivået på kapitalbeskatningen for personer bosatt i Norge kan være en medvirkende årsak til at formuende per-

soner flytter ut. Kapitalbeskatningen er imidlertid viktig for å redusere ulikhet. Det vil ikke være mulig å hindre all skattemotivert utflytting uten å redusere skatten så mye at den er konkurransedyktig med lavskatteland. Det er selvfølgelig ikke ønskelig. Utflytting har dessuten mindre konsekvenser for de samlede investeringene dersom kapitalmarkedene fungerer godt. Det gjør de i Norge. Selv om personer flytter ut, vil oftest virksomhetene de eier, bli i Norge

De tidligere reglene for utflyttingsskatt innebar at utflyttingsskatten på urealiserte aksjegevinster bortfalt fem år etter at skatteplikten til Norge opphørte (femårsregelen). Slik kunne personer som flyttet ut, unngå å betale norsk skatt på aksjegevinster opptjent mens de var bosatt i Norge. I en SSB-rapport fra 2025 estimerer forfatterne Grindaker og Vestad latente eierinntekter og skatteforpliktelser i årene 2011–2022. Resultatene tyder på at opptjente urealiserte aksjegevinster er og har vært store i denne perioden. Uten en effektiv utflyttingsskatt ville det derfor ha vært mye å spare på å flytte til et land med lav aksjonærbeskatning.

I rapporten beregnes den samlede beholdningen av latente eierinntekter (tilbakeholdte overskudd) og skatteforpliktelser blant personlige eiere av norske aksjeselskaper. I 2022 (siste beregningsår), anslås de latente eierinntektene til om lag 1 750 mrd. kroner (målt i 2021-kroner) når aksjene verdsettes til ligningsverdi, og til om lag 4 200 mrd. kroner når aksjene estimeres til markedsverdi. Dette utgjorde latente skatteforpliktelser på mellom 700 og 1 600 mrd. kroner, gitt skattesatsen for utbytte i 2022. Den latente eierinntekten er målt ved å ta verdien av aksjene, på de to nevnte måtene, og trekke fra inngangsverdiene og ubenyttede skjermingsfradrag. Anslagene er usikre ettersom aksjeverdiene må estimeres enten ved bruk av skattemessige ligningsverdier eller prediksjon.

For at gevinster som er opptjent mens skattyter har vært bosatt i Norge, også blir skattlagt her, var det nødvendig å endre reglene for utflyttingsskatt. I budsjettforliket

om 2023-budsjettet ble femårsregelen opphevet med virkning fra og med 29. november 2022. I samme budsjettforlik ble det også enighet om følgende anmodningsvedtak:

«Stortinget ber regjeringen utrede og foreslå en utflyttingsskatt som sikrer at urealiserte gevinster opparbeidet i Norge frem til utflyttingstidspunktet, faktisk skattlegges her.»

Anmodningsvedtaket ble fulgt opp med videre innstramminger i utflyttingsskatte reglene i 2024. Blant annet ble det innført en frist på 12 år for betaling av fastsatt utflyttingsskatt på urealiserte aksjegevinster. I perioden etter disse reglene er antallet skattemessige utflyttinger av aksjonærer med høye urealiserte gevinster redusert. Det kan tyde på at utflyttinger kan ha vært motivert av muligheten for redusert gevinstbeskatning på aksjer. Det finnes også andre årsaker til utflytting, som f.eks. arbeid, studier og familiære forhold.

I spørsmålet fra representant Limi fremstilles det som at endringen av utflyttingsskatte reglene ikke var kjent eller varslet da de ble innført. I Dokument nr. 15:1215 (2021–2022) 18. februar 2022 svarte daværende finansminister på spørsmål fra representant Marie Sneve Martinussen om utflyttingsskatt og femårsregelen. Representanten spurte om finansministeren kunne tette hullet i skattesystemet som ga mulighet for å unnsnippe norsk skatt på aksjegevinster. Svaret fra finansministeren var da at «[f]inansdepartementet vil utrede muligheten for innstramminger i reglene.» Fremleggelse av konkrete forslag om skatteendringer kan gi insentiv til faktiske skattetilpasninger før ikrafttredelse. Slike tilpasninger kan motvirke eller redusere den tilsiktede effekten av den foreslåtte endringen. Det er derfor ofte grunn til å gi reglene virkning fra og med endringene blir gjort kjent. Likevel medfører svaret til representant Martinussen og anmodningsvedtaket fra budsjettforliket om 2023-budsjettet, at det ikke var helt uventet på ikrafttredelsestidspunktet at reglene om utflyttingsskatt kunne bli endret.

SPØRSMÅL NR. 2020

Innlevert 16. mars 2026 av stortingsrepresentant Bent-Joacim Bentzen

Besvart 23. mars 2026 av finansminister Jens Stoltenberg

Spørsmål:

I statsbudsjettet for 2026 foreslo AP-regjeringen å øke dieselavgiftene med 117 øre og bensinavgiftene med 80 øre per liter. I august 2021 tok Statsråden til orde for å

redusere veibruksavgiften over hele landet og å gjøre diesel og bensin enda rimeligere i distriktene.

Kan statsråden redegjøre for når tiltakene for rimeligere drivstoff i distriktene vil bli lansert?

Svar:

Etter valget i 2021 dannet Arbeiderpartiet og Senterpartiet regjering med Hurdalsplattformen som regjeringens politiske plattform. I Hurdalsplattformen sto det bl.a. at regjeringen ville «reduere avgifter som rammer folk flest, som for eksempel (...) drivstoffavgifter, herunder differensiert veibruksavgift» og at regjeringen ville «innrette miljø- og klimaavgifter sosialt rettferdig, og differensiere disse geografisk der det er mulig og hensiktsmessig.»

Skatter og avgifter, herunder drivstoffavgifter, er finansministerens ansvar. I perioden 14. oktober 2021 til 4. februar 2025 var Trygve Slagsvold Vedum (Senterpartiet) finansminister og hadde ansvaret for regjeringens skatte- og avgiftspolitik, herunder ansvaret for drivstoffavgiftene. Det ble ikke fremmet forslag om geografisk differensiert veibruksavgift, og det er heller ikke blitt fremmet et slikt forslag mens jeg har vært finansminister.

Dagens veibruksavgift legges på drivstoff som produseres innenlands eller importeres. Avgiften betales av et fåtall oljeselskap, og er enkel å administrere både for de avgiftspliktige og for Skatteetaten. Avgiftsbelastningen veltes over i prisene til forhandlere og i pumpeprisene.

I praksis oppstår avgiftsplikten ved uttak fra hovedtankanleggene for drivstoff, som er plassert langs hele

kysten. Det vil ikke være hensiktsmessig å differensiere veibruksavgiften etter hvor hovedtankanleggene er lokalisert. For eksempel betjenes det meste av Innlandet av tankanlegg ved Oslo eller Trondheim. I tillegg eies hovedtankanleggene av ulike aktører, og differensierte satser vil kunne gi konkurransevidringer.

Det vil være krevende å differensiere veibruksavgiften etter drivstoffets geografiske destinasjon. En slik differensiering vil gjøre avgiftsregelverket mer komplisert og øke de administrative kostnadene både for de avgiftspliktige og Skatteetaten. Drivstoffets geografiske destinasjon kan være vanskelig å dokumentere og etterprøve, noe som øker faren for omgåelse. Geografisk differensiert avgift kan gi lokale konkurransevidringer mellom drivstofforhandlere. Det er heller ikke nødvendigvis en nær sammenheng mellom hvor drivstoffet er kjøpt og hvor det brukes. Geografisk differensiering kan også være statsstøtte som må notifiseres til og godkjennes av ESA før det kan tre i kraft.

Statistisk sentralbyrå publiserer statistikk over gjennomsnittlig årlig kjørelengde for personbiler etter eierens bostedskommune. Tabell 1 viser de 10 kommunene med kortest gjennomsnittlig kjørelengde mens tabell 2 viser de 10 kommunene med lengst gjennomsnittlig kjørelengde.

Tabell 1 Gjennomsnittlig kjørelengde for personbiler etter eiers bostedskommune. Kommuner med kortest kjørelengde. 2024

Kommunennummer	Kommunenavn	Sentralitetsklasse	Kjørelengde (km)
1827	Dønna	6	9 463
5503	Harstad - Hárstták	4	9 436
1818	Herøy (Nordland)	6	9 358
5514	Ibestad	6	9 270
1815	Vega	6	9 118
1816	Vevelstad	6	8 727
1144	Kvitsøy	6	8 479
1151	Utsira	6	8 420
1856	Røst	6	8 354
1857	Værøy	6	6 826

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Tabell 2 Gjennomsnittlig kjørelengde for personbiler etter eiers bostedskommune. Kommuner med lengst kjørelengde. 2024

Kommunennummer	Kommunenavn	Sentralitetsklasse	Kjørelengde (km)
5042	Lierne	6	13 318
3425	Engerdal	6	13 266
3114	Våler (Østfold)	3	13 254
3238	Nannestad	3	13 195
4224	Åseral	6	13 163
4222	Bykle	6	13 125
5046	Høylandet	6	13 117
3230	Gjerdrum	2	13 090
3216	Vestby	2	13 018
3110	Hvaler	4	12 982

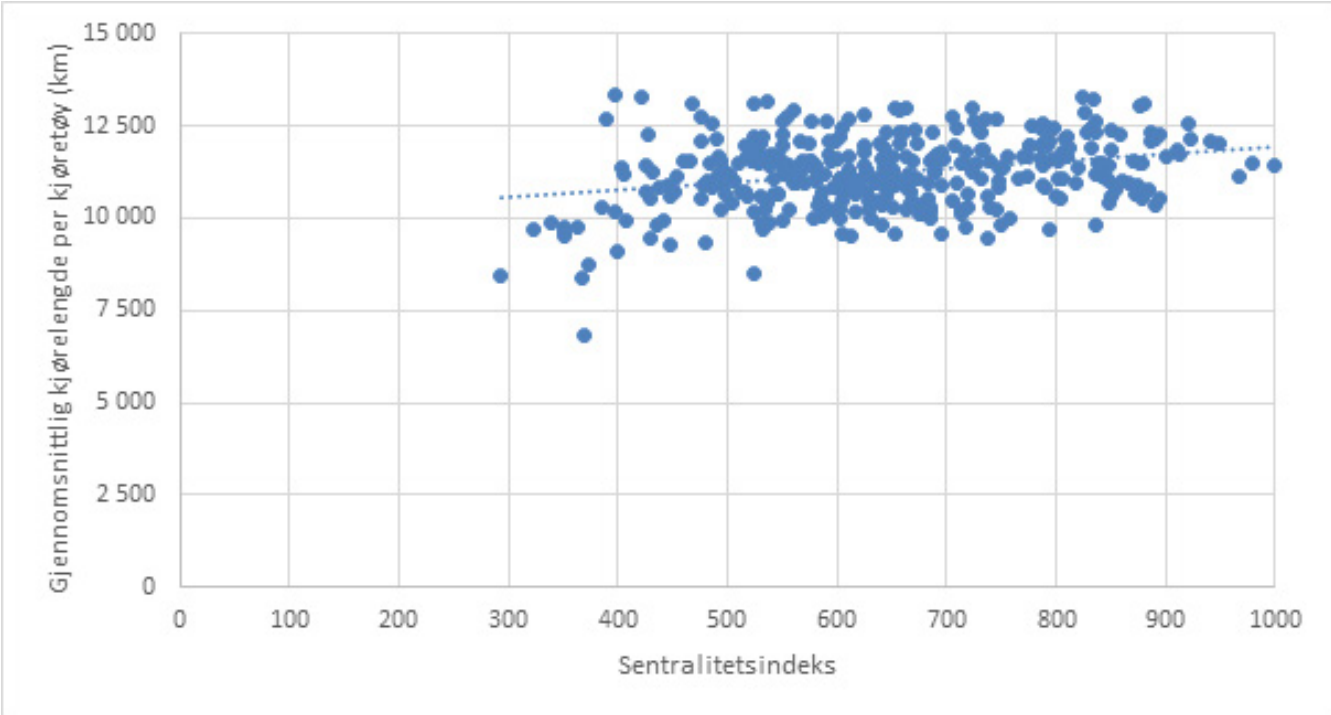
Kilde: Statistisk sentralbyrå.

I de kommunene med kortest kjørelengde er alle typiske distriktskommuner i sentralitetsklasse 6, med unntak av Harstad i sentralitetsklasse 4. I de kommunene med lengst kjørelengde finner vi dels typiske distriktskommuner i sentralitetsklasse 6 som Lierne, Engerdal, Åseral, Bykle og Høylandet, men også typiske pendlerkommuer

på det sentrale Østlandet som Våler (Østfold), Nannestad, Gjerdrum, Vestby og Hvaler.

Figur 1 viser gjennomsnittlig kjørelengde for personbiler per kommune etter kommunenes sentralitetsindeks, hvor de mest sentrale kommunene har høy indeks og de minst sentrale kommunene lav indeks.

Figur 1 Gjennomsnittlig kjørelengde for personbiler etter eiers bostedskommunen og kommunens sentralitetsindeks. 2024

Kilder: Statistisk sentralbyrå og Finansdepartementet.

Figur 1 viser at det ikke er noen klar sammenheng mellom kjørelengde og sentralitet, men en antydning til positiv sammenheng. Det er altså en tendens til at den gjennomsnittlige kjørelengden for personbiler øker jo mer sentral eierens bostedskommune er. Figuren illus-

trerer at det er store variasjoner mellom kommuner, i tillegg er det store variasjoner innad i hver kommune.

Ved behandlingen av statsbudsjettene fatter Stortinget hvert år vedtak om avgifter på drivstoff. Tabell 3 og 4 viser avgiftssatsene på henholdsvis diesel og bensin fra og med 2021, både i løpende kroner og i faste 2026-kroner.

Tabell 3 Avgifter på diesel. Løpende kroner og faste 2026-kroner. 2021-2026

		2021	2022	2023	2024	2025	2026
Løpende kroner	Veibruksavgift på mineralolje	3,58	3,52	2,92	2,71	2,69	2,28
	CO ₂ -avgift på mineralolje	1,58	2,05	2,53	3,17	3,79	4,42
	Sum mineralolje	5,16	5,57	5,45	5,88	6,48	6,70
	Veibruksavgift på biodiesel	3,66	3,09	2,91	3,02	2,69	2,28
	KPI ¹	84,3	89,2	94,1	97,1	100,0	103,2
Faste 2026-kroner	Veibruksavgift på mineralolje	4,38	4,07	3,20	2,88	2,78	2,28
	CO ₂ -avgift på mineralolje	1,93	2,37	2,77	3,37	3,91	4,42
	Sum mineralolje	6,32	6,44	5,98	6,25	6,69	6,70
	Veibruksavgift på biodiesel	4,48	3,57	3,19	3,21	2,78	2,28

¹ Anslag for 2026 basert på Statistisk sentralbyrås konjunkturtendenser fra 17. mars 2026.

Kilder: Statistisk sentralbyrå og Finansdepartementet.

Tabell 4 Avgifter på bensin. Løpende kroner og faste 2026-kroner. 2021-2026

		2021	2022	2023	2024	2025	2026
Løpende kroner	Veibruksavgift på bensin	5,01	4,95	4,70	4,62	4,16	3,77
	CO2-avgift på bensin	1,37	1,78	2,21	2,72	3,25	3,80
	Sum bensin	6,38	6,73	6,91	7,34	7,41	7,57
	Veibruksavgift på bioetanol	2,45	2,02	2,08	2,16	2,12	2,17
	KPI1	84,3	89,2	94,1	97,1	100,0	103,2
Faste 2026-kroner	Veibruksavgift på bensin	6,13	5,73	5,15	4,91	4,29	3,77
	CO2-avgift på bensin	1,68	2,06	2,42	2,89	3,35	3,80
	Sum bensin	7,81	7,79	7,58	7,80	7,65	7,57
	Veibruksavgift på bioetanol	3,00	2,34	2,28	2,30	2,19	2,17

¹ Anslag for 2026 basert på Statistisk sentralbyrås konjunkturtenninger fra 17. mars 2026.

Kilder: Statistisk sentralbyrå og Finansdepartementet.

Tabell 3 og 4 viser at målt i faste 2026-kroner, er avgiftene på bensin, bioetanol og biodiesel lavere i 2026 enn i noen av de fem foregående årene. Avgiftene på min-

eralolje i 2026 er på samme nivå som i 2025, men 0,72 kroner per liter høyere enn i 2023.

SPØRSMÅL NR. 2021

Innlevert 16. mars 2026 av stortingsrepresentant Sofie Marhaug

Besvart 23. mars 2026 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen

Spørsmål:

Når vil oppdragsbrevet til Enova for 2026 bli sendt ut?

Svar:

Oppdragsbrevet til Enova for 2026 vil bli sendt ut innen svært kort tid. Oppdragsbrevet vil publiseres på regjeringen.no og på Enovas hjemmeside.

SPØRSMÅL NR. 2022

Innlevert 16. mars 2026 av stortingsrepresentant Mats Henriksen

Besvart 23. mars 2026 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Hva vil statsråden gjøre for å sikre helårs framkommelighet og redusere sårbarheten på E6 gjennom Langfjorden, og vil regjeringen prioritere konkrete tiltak som skredsikring eller andre permanente løsninger på strekningen?

BEGRUNNELSE:

E6 gjennom Langfjorden er den eneste sammenhengende veiforbindelsen mellom resten av landet og Finnmark. Strekningen er derfor av avgjørende betydning både for beredskap, forsyningssikkerhet og befolkningens tilgang til grunnleggende tjenester.

For innbyggere i området Langfjordbotn–Tappeluft-området er E6 helt avgjørende for tilgang til helsetjenester, arbeidsplasser og daglig transport. Når veien stenges som følge av snøskred eller skredfare, får det umiddelbare konsekvenser for både lokalsamfunn og trafikanter.

Samtidig har strekningen en tydelig nasjonal betydning. E6 gjennom Langfjorden er i praksis hovedåren for transport av varer og forsyninger til Finnmark. Den er også en sentral del av infrastrukturen for militær mobilitet og forflytning av ressurser i nordområdene. Dersom veien stenges, finnes det i realiteten ingen fullgod omkjøringsmulighet innenfor Norges grenser. Alternativ rute innebærer en omvei på om lag ti timer via Finland, og også denne strekningen kan være værutsatt.

Statens vegvesen har tidligere installert sensorer for å overvåke skredfare på strekningen. Selv om dette kan bidra til bedre overvåking, løser det ikke den grunnleggende sårbarheten knyttet til at en så kritisk transportåre er utsatt for hyppige stengninger.

Svar:

Statens vegvesen arbeider nå med å sikre flere av de mest utsatte skredpunktene langs E6 gjennom Langfjorden i Alta kommune gjennom prosjektet [Teknologi for håndtering av naturfare | Statens vegvesen](#). Prosjektet omfatter sikring av seks prioriterte skredpunkt, Bånes, Njirran øst, Skredfjellet, Melkelva, Martinustinden og

Martinusneset, ved bruk av forebyggende snøskredkontroll, herunder kontrollert nedsprenkning av snøskred ved hjelp av snøskredtårn. I tillegg planlegges det sikring av ett skredpunkt som er særlig utsatt for sørpeskred, ved Herranes. Her legges det opp til etablering av et automatisk skredvarslingsanlegg. Et slikt anlegg vil både kunne detektere skred, stenge vegen automatisk med lys og bomber, samt gjenåpne vegen dersom skredet ikke når fram til kjørebane. Dette vil gi en mer effektiv og sikker håndtering enn tidligere deteksjonsløsninger. Status i prosjektet er at Alta kommune, Finnmarkseiendommen, Finnmark fylkeskommune og Sametinget er informert gjennom møter. Det er bestilt arkeologiske undersøkelser av kulturminner, som er planlagt gjennomført sommeren 2026. Det er også avholdt oppstartsmøte med Reinbeitedistrikt 26 Lákkonjárga. Videre prosess med reinbeitedistriktet og Alta kommune vil avklare om tiltakene kan gjennomføres etter dispensasjon fra kommunens arealdelplan. Dersom dette er mulig, planlegger Statens vegvesen bygging i 2027. Dersom det blir stilt krav om reguleringsplan, anslås tidligste byggestart å være i 2028. Målet med de planlagte skredsikringstiltakene er å oppnå en vesentlig reduksjon i stengningstid på grunn av snøskred og skredfare, samt å bedre sikkerheten for både trafikanter og driftsentreprenører. Samferdselsdepartementet legger til grunn at disse tiltakene vil bidra til bedre helårs framkommelighet og redusert sårbarhet på E6 gjennom Langfjorden.

SPØRSMÅL NR. 2023

Innlevert 16. mars 2026 av stortingsrepresentant Anne Kristine Linnestad

Besvart 23. mars 2026 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Vil statsråden bekrefte at universell utforming av Asker stasjon går som planlagt, og vil andre tiltak knyttet til universell utforming påvirkes av eventuelle omprioriteringer hos Bane NOR?

BEGRUNNELSE:

NRK har dokumentert at Bane NORs varsel om stans/utsettelse omfattet universell utforming av Asker stasjon, før varselet ble trukket tilbake samme dag. Dette har skapt reell usikkerhet lokalt, men også hos de som er

avhengige av universelt utformede stasjoner for å kunne reise med tog.

Svar:

Bane NOR gikk den 3. mars ut med informasjon om jernbaneprosjekter som foretaket ser for seg å utsette eller stanse. Jeg viser til at foretaket siden har presisert at denne informasjonen ikke var tilstrekkelig kvalitetssikret. Bane NOR jobber nå med nødvendig kvalitetssikring av ev. tiltak i samråd med Jernbanedirektoratet. Ev. vesentlige endringer knyttet til prosjekter som er vedtatt eller

omtalt i statsbudsjettet vil fremmes for Stortinget på ordinær måte i budsjettprosessen.

Bane NOR skal sikre kontroll med at fremdriften og omfanget av prosjekter under planlegging og bygging på jernbanen er tilpasset de økonomiske rammene foretaket har til rådighet. Dette ansvaret ivaretar Bane NOR

gjennom porteføljestyring, som kan innebære å bytte om på rekkefølge på prosjekter og eventuelt justere planlagt fremdrift. Porteføljestyringen skal skje innenfor vedtak og forutsetninger fra Stortinget i statsbudsjettet, oppdragsbrev fra departementet og de avtalefestede forpliktelsene med Jernbanedirektoratet.

SPØRSMÅL NR. 2024

Innlevert 16. mars 2026 av stortingsrepresentant Jørgen H. Kristiansen

Besvart 24. mars 2026 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Hva er årsaken til at midler som tidligere var omtalt i budsjettgrunnlaget som knyttet til tiltak på riksvei 41 ved Steane–Vrådal, ikke lenger fremkommer i gjeldende budsjettdokumenter, og hvilke vurderinger ligger til grunn for eventuelle omdisponeringer av slike midler?

BEGRUNNELSE:

Det vises til dialog mellom lokale myndigheter og Statens vegvesen region sør, hvor det skal være opplyst at midler som tidligere var omtalt som avsatt til tiltak på riksvei 41 ved Steane–Vrådal, er omdisponert. Dette har skapt usikkerhet lokalt, da tiltaket skal ha vært omtalt som en klar prioritering både politisk og internt i etaten. Det er derfor behov for en redegjørelse for hvordan omdisponeringen har skjedd, og hvilke kriterier som ligger til grunn for prioriteringer av slike midler.

Svar:

Det er de senere årene gjennomført flere utbedringstiltak på rv. 41, som har bidratt til bedre fremkommelighet og trafikksikkerhet på strekningen. Statens vegvesen understreker likevel behovet for videre arbeid på rv. 41, inkludert strekningen Steane–Vrådal.

Meld. St. 20 (2020–2021) Nasjonal transportplan 2022–2033 var innrettet mindre detaljert enn tidligere transportplaner. Som en konsekvens av dette er omtalen av prioriteringene av investeringene i de årlige budsjettproposisjonene mindre detaljert. Endringen er omtalt i Samferdselsdepartementets Prop. 1 S (2021–2022) side 100. Samtidig ble det gjort andre endringer som har til hensikt å gi Statens vegvesen større grad av forutsigbarhet og et større operasjonelt handlingsrom til å løse utfordringene som er beskrevet i Nasjonal transportplan. Tiltak-

ene vil bidra til mer effektiv utbygging og bedre utnyttelse av de årlige budsjettrammene.

Disse endringene er:

- Mindre detaljert omtale av prioriteringer innenfor rammene til post 30 Riksveinvesteringer
- Økt terskelverdi for at et riksveiprojekt får egen omtale fra 500 mill. kr til 1 000 mill. kr
- Endringer i fullmakter til å pådra staten forpliktelser ut over budsjettåret

Innenfor disse rammebetingelsene, og innenfor de til enhver tid gjeldende budsjettrammer, avgjør Statens vegvesen selv muligheten for å starte opp nye tiltak. Jeg er trygg på at Statens vegvesen vil gjøre nødvendige vurderinger av dette prosjektet opp mot andre tiltak på riksveinettet.

SPØRSMÅL NR. 2025**Innlevert 16. mars 2026 av stortingsrepresentant Erling Sande****Besvart 24. mars 2026 av fiskeri- og havminister Marianne Sivertsen Næss****Spørsmål:**

Kva konkrete oppfølging har statsråden hatt mot underliggjande etatar, gjennom tildelingsbrev eller andre styringssignal, for å sikre utviklinga av eit meir heilskapleg og grundig kunnskapsgrunnlag for havbrukets miljøpåverknad, herunder næringa si faktiske og relative påverknad på den norske villaksbestanden, jf. oppmodingsvedtak 1041 i havbruksforliket?

GRUNNGJEVING:

I Meld. St. 24 (2022–2023) Framtidas havbruk – berekraftig vekst og mat til verda omtalar regjeringa påverknaden frå lakselus på villaks. Målet er å ivareta dyrevelferd, omsynet til villaksen og vidare vekst i oppdrettsnæringa.

Næringskomiteen har i si handsaming av meldinga understreka at framtidig regulering skal vere kunnskapsbasert og byggje på faktisk miljøpåverknad. Vidare fatta Stortinget oppmodingsvedtak 1041, der regjeringa blir beden om å sørgje for eit meir heilskapleg og grundig kunnskapsgrunnlag om havbrukets miljøpåverknad, herunder næringa si faktiske og relative påverknad på villaksen. Eit viktig premiss i vedtaket er at arbeidet skal sikre brei deltaking frå forskarar og fagfolk, samt openheit om metodar og modellar.

Svar:

Eg svarer på spørsmålet ut frå ansvaret mitt for miljøpåverknad frå havbruk, inkludert påverknad frå lakselus på ville laksebestandar. Det er klima- og miljøministeren som har det heilskapelege ansvaret for vill laksefisk.

Vi har i dag eit godt kunnskapsgrunnlag når det gjeld miljøpåverknad frå havbruk, særleg knytt til påverknad frå lakselus, men eg er oppteken av at dette stadig må verte utvikla. Dette kjem mellom anna til uttrykk i tildelingsbrevet til Havforskningsinstituttet, der eit prioritert tiltak er at instituttet kontinuerleg skal forbetre kunnskapsgrunnlaget og utvikle risikorådgivinga for påverknad frå akvakulturproduksjon, slik at rådgivinga blir meir dekkjande og tek omsyn til samla påverknad.

For 2026 er det eit prioritert tiltak at Havforskningsinstituttet skal bidra inn i arbeidet med oppfølginga av Meld. St. 24 (2024–2025) Fremtidens havbruk. I Meld. St. 24 (2024–2025) blir det skissert ulike alternativ for regulering av utslepp av lakselus, med sikte på å nå miljømålet. I den samanhengen har Nærings- og fiskeridepartemen-

tet bedd Havforskningsinstituttet utarbeide eit naturfagleg råd om storleiken på eit akseptabelt utsleppsnivå av luselarver. Det går fram av bestillinga at instituttet skal involvere relevante forskingsinstitusjonar i arbeidet. Det skal gjerast greie for relevante og tilgjengelege modellar som kan nyttast i utrekningane, om fleire modellar kan nyttast i kombinasjon, samt i kva grad bruk av fleire modellar reduserer uvisse. Rådet vil bli publisert og inngå i grunnlaget for avgjerder om framtidig regulering av utslepp av lakselus, og medverke til utvikling av eit stadig meir heilskapleg og grundig kunnskapsgrunnlag for miljøpåverknaden frå havbruk.

Havforskningsinstituttet nytta 346 mill. kroner til akvakulturforskning i 2025. Miljøpåverknad frå havbruk utgjer hovuddelen av dette. I tillegg blir forskning på havbruk og berekraft finansiert gjennom Forskningsrådet sine program.

Det følgjer av tildelingsbrevet til Veterinærinstituttet for 2026 at også dei skal bidra inn i oppfølginga av Meld. St. 24 (2024–2025). Vidare går det fram at Veterinærinstituttet skal utarbeide ei oversikt over helsestatus hos villfisk, og der det er relevant, synleggjere samanhangen mellom alvorlege sjukdommar hos villfisk og oppdrettsfisk. Instituttet skal auke kunnskapen om smittestoff og dei viktigaste drivkreftene for utvikling av sjukdom og dødelegheit hos både oppdrettsfisk og villfisk. Vidare skal instituttet vidareutvikle kunnskapen om korleis lakselus frå oppdrett påverkar vill laksefisk.

Tildelingsbrev til både Fiskeridirektoratet og Mattilsynet presiserer at dei skal prioritere å bidra inn i oppfølginga av Meld. St. 24 (2024–2025). Det blir òg understreka at vidareutvikling av digital samhandling mellom havbruksnæringa og styresmaktene, og mellom forvaltings- og tilsynsmyndigheiter, vil vere viktig. Mattilsynet arbeider med utvikling av regelverk for automatisk luseteljing, medan Fiskeridirektoratet arbeider med biomassekontroll. Desse tiltaka vil styrkje datagrunnlaget, og betre tal for både fisk og lus vil gi eit betre kunnskapsgrunnlag.

Avslutningsvis vil eg understreke at sjølv om kunnskapsgrunnlaget kan og skal vidareutviklast, har vi tilstrekkeleg kunnskap til å tillate drift og regulere havbruk i Noreg. Eg ser samstundes eit behov for å kommunisere tydelegare korleis det noverande kunnskapsgrunnlaget knytt til lakseluspåverknad på vill laksefisk blir til. Mykje tyder på at ordningane for innhenting og vurdering av kunnskap om lusepåverknad ikkje er tilstrekkeleg kjende. I den samanhengen viser eg til mitt svar på spørs-

mål nr. 1927 til skriftleg svar om å utvikle eit heilskapleg

kunnskapsgrunnlag for havbruket sin miljøpåverknad, sendt til Stortinget 18. mars 2026.

SPØRSMÅL NR. 2026

Innlevert 16. mars 2026 av stortingsrepresentant Kristian August Eilertsen

Besvart 25. mars 2026 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

I lys av Statens Vegvesens beslutning om delvis å utløse to opsjoner til OPS-prosjektet Hålogalandsveien, kan statsråden redegjøre for hvor finansiering som mangler for at opsjonene Halsebø–Fauskevåg og Steinsland–Lilleskånland kan bygges ut i full skala, slik de opprinnelig er planlagt?

BEGRUNNELSE:

Jeg viser til statsrådens svar på mitt spørsmål Dokument nr. 15:1199 (2025-2026). Ifølge Harstad Tidende har Statens Vegvesen nå besluttet delvis å utløse to opsjoner på OPS-prosjektet Hålogalandsveien, strekningene Halsebø–Fauskevåg og Steinsland–Lilleskånland.

Det er svært gledelig at god prosjekt- og økonomistyring gjennom offentlig-privat samarbeid, slik Fremskrittspartiet fikk på plass for dette prosjektet, gjør det mulig å bygge ut mer vei for pengene, både for biltrafikk og for myke trafikanter.

Samtidig er det svært uheldig om ikke begge opsjonene bygges ut i full skala som opprinnelig planlagt dersom det i det store bildet mangler et mindre beløp for å få dette til. Når både mannskap og maskiner er tilgjengelig, burde opsjonene bygges fullt ut.

Svar:

Som jeg omtalte i mitt svar på spørsmål til skriftlig besvarelse nr. 1199, blir det i mange av Statens vegvesens utbyggingskontrakter lagt inn ulike opsjonsmuligheter. Dette er for å muliggjøre arbeid som i utgangspunktet ikke er en del av kontrakten, men som likevel kan utløses hvis rammebetingelsene ligger til rette for det.

Gjennom Stortingets behandling av Prop. 101 S (2020-2021), jf. Innst. 380 S (2020-2021), har Stortinget gitt en fullmakt til å pådra forpliktelser på prosjektet E10/rv. 85 Tjeldsund – Gullesfjordbotn – Langvassbukta innenfor en ramme på 18,3 mrd. 2021-kr, eller om lag 23,5 mrd. 2026-kr. Denne fullmakten er i sin helhet delegert til Stat-

ens vegvesen. Statens vegvesen har, innenfor denne fullmakten, funnet rom for å utløse opsjonen for bygging av hele strekningen rv. 83 fra Fauskevåg til Halsebø. I tillegg har Statens vegvesen innenfor fullmakten funnet rom for å utløse deler av opsjonen for viktige trafikk sikkerhetstiltak på strekningen E10 fra Steinsland til Lilleskånland.

Statens vegvesen opplyser at gjestående arbeider på strekningen E10 fra Steinsland til Lilleskånland ikke er mulig å realisere innenfor fullmakten på OPS-prosjektet. Jeg er, i likhet med representanten Eilertsen, glad for at Statens vegvesen har funnet rom for å utføre enkelte tilleggsarbeider innenfor de økonomiske rammebetingelsene som er gitt fra Stortinget for gjennomføring av prosjektet. På denne måten bidrar prosjektet til merverdi samfunnet, gjennom økt trafikk sikkerhet på strekningen.

SPØRSMÅL NR. 2027**Innlevert 16. mars 2026 av stortingsrepresentant Jørgen H. Kristiansen****Besvart 24. mars 2026 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Vil samferdselsministeren ta initiativ til en mulighetsstudie som vurderer alternative konsepter, byggemetoder og finansieringsmodeller, med sikte på å kunne fremskynde utbyggingen av dobbeltspor gjennom Østfold mot Göteborg?

BEGRUNNELSE:

Utbyggingen av jernbanestrekningen mellom Østfold og Göteborg er en viktig del av transportkorridoren mellom Norge og Europa. Dagens planer innebærer en trinnvis videreutvikling hovedsakelig basert på eksisterende spor, men denne tilnærmingen gir begrenset tidsgevinst og kapasitet, både for persontrafikk og gods. Moderne godstog i Europa har økende lengdekrav, og det er usikkert om nåværende planer vil kunne håndtere framtidens behov. Samtidig viser erfaringer fra andre europeiske land at alternative konsepter, byggemetoder og finansieringsmodeller kan gi både lavere kostnader og raskere framdrift. For å vurdere om slike løsninger kan være aktuelle i norsk sammenheng, er det behov for en mulighetsstudie.

Svar:

Jernbanedirektoratet utarbeidet i 2023 en felles mulighetsstudie sammen med Trafikverket, som beskriver hvilke muligheter og forutsetninger som finnes for å utvikle den eksisterende jernbanekorridoren mellom Oslo og Göteborg. Det ble sett på ulike konsepter for å oppnå økt kapasitet, bedre tilgjengelighet og reduserte reisetider ved ulike investeringsnivåer. Gjennomgående dobbeltspor er ikke en forutsetning for et bedre tilbud.

Trafikverkets og Jernbanedirektoratets arbeid viste at det finnes gevinster ved grensekryssende koordinering av planer for trafikk og infrastruktur. Studien anbefalte derfor et permanent samarbeidsforum mellom norske og svenske myndigheter som nå er etablert.

Det pågår allerede studier. Som del av kunnskapsgrunnlaget for neste NTP, skal Jernbanedirektoratet innen 1. april i år levere tre utredninger, som undersøker hvilken rolle jernbanen kan spille i transportsystemet i 2050-perspektiv. Korridoren mellom Oslo og Kornsjø inngår i dette arbeidet, og resultatene fra mulighetsstudien fra 2023 inngår i underlaget for utredningene.

Det er for øvrig i statsbudsjettet for 2026 satt av midler til videre planlegging av effektpakken Flere og raskere tog på Østfoldbanen. Videre fremdrift vil avhenge av prioriteringer i kommende budsjetter.

SPØRSMÅL NR. 2028**Innlevert 16. mars 2026 av stortingsrepresentant Marian Hussein****Besvart 23. mars 2026 av arbeids- og inkluderingsminister Kjersti Stenseng****Spørsmål:**

Parkinson er en kronisk, degenerativ hjernesykdom som rammer folk i alle aldre. Det finnes ingen kur og behandlingen lindrer kun symptomene. En advokatuttalelse viser at det er rettsanvendelses feil når NAV helt/delvis krever 12 måneders sykemelding og forsøk med midlertidig lønnstilskudd for personer med Parkinsons sykdom før varig lønnstilskudd er aktuelt. Varig lønnstilskudd vil som hovedregel være den tiltaksformen som

best ivaretar Parkinson-rammedes restarbeidsevne og for å beholde jobb.

Er statsråden enig og har statsråden tatt dette opp med Nav?

BEGRUNNELSE:

Uttalelsen fra Advokatfirmaet Nicolaisen ANX: <https://yopd.no/content/files/2026/02/advokatvurder->

[ing - mlt og vlt ved parkinsons sykdom 2026-01-15-2.txt](#)

Svar:

I forbindelse med representantens spørsmål har departementet kontaktet Arbeids- og velferdsdirektoratet. Jeg er gjort kjent med at Arbeids- og velferdsdirektoratet har hatt et møte med Norges Parkinsonforbund, og at det i etterkant av møtet er gitt en skriftlig tilbakemelding til forbundet. Denne omfatter blant annet spørsmål om varig lønnstilskudd, herunder problemstillinger reist i et notat fra advokatfirmaet Nicolaisen som forbundet har forelagt direktoratet.

Basert på fem enkeltsaker gir advokatfirmaet uttrykk for at praksis hos de enkelte Nav-kontorene ikke ivaretar personer med Parkinsons sykdom i den utstrekning tiltaksforskriften åpner for.

Arbeidsmarkedstiltakene er rammefinansierte, der Nav avgjør bruken av tiltakene i det enkelte tilfelle ut fra individuelle vurderinger, gitt prioriteringer i departementets tildelingsbrev, forskrift om arbeidsmarkedstiltak (tiltaksforskriften) og budsjettammer. Arbeidsmarkedstiltak er ingen rettighet. Dette gjelder også varig lønnstilskudd.

Nav tar i sine vurderinger ikke utgangspunkt i diagnose alene, men gjør en konkret og individuell vurdering

av hvordan arbeidsevnen faktisk er påvirket. Det avgjørende er hvilke begrensninger som foreligger, hvilke tilpasninger som er mulig, og hvilket tiltak som på det aktuelle tidspunktet anses nødvendig og hensiktsmessig for å opprettholde eller styrke tilknytningen til arbeid. Personer med samme diagnose kan ha svært ulik arbeidsevne og behov for bistand. For noen vil varig lønnstilskudd være riktig virkemiddel, for andre kan midlertidige tiltak, tilrettelegging eller andre løsninger vurderes som mer trefsikre.

Varig lønnstilskudd skal som hovedregel benyttes som et rekrutteringstiltak for personer som står utenfor arbeidslivet. Tilskuddet kan likevel unntaksvis gis til arbeidsgivere som har ansatte med varig og vesentlig nedsett arbeidsevne, og som står i fare for å falle ut av arbeidslivet etter tolv måneder med helt eller gradert sykefravær. For personer med sykdomstilstander der arbeidsevnen forventes å svekkes gradvis, og hvor sykmelding ikke anses nødvendig for å bedre helsetilstanden, kan det gjøres unntak fra kravet om tolv måneders forutgående sykefravær. Unntaket kan benyttes etter en konkret og individuell vurdering av sykdomstilstanden.

Direktoratet, som har ansvaret for å utforme retningslinjer i samsvar med forskriften, opplyser at de vil ta med seg innspillene fra Parkinsonsforbundet i det videre arbeidet med veiledning og praksisoppfølging.

SPØRSMÅL NR. 2029

Innlevert 16. mars 2026 av stortingsrepresentant Jonas Andersen Sayed

Besvart 24. mars 2026 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Vil samferdselsministeren ta initiativ til å endre navnet på Nasjonal turistvei Jæren til Nasjonal turistvei Jæren og Dalane, eventuelt et annet navn som gjenspeiler at strekningen ikke bare går gjennom Jæren, men også gjennom Dalane?

BEGRUNNELSE:

I 2021 ble det besluttet å utvide Nasjonal turistvei Jæren fra Ognå til Flekkefjord, gjennom Eigersund og Sokndal kommuner. Strekningen er nå 133 kilometer lang og går gjennom to svært ulike landskap – det flate, vidstrakte Jæren og det kupert, dramatiske Dalane.

Uken etter utvidelsen ble offentliggjort, uttalte strekningsleder i vegvesenet Fredrik Fløgstad til Stavanger Aftenblad:

– Personlig synes jeg ikke «Jæren» er dekkende lenger. Dalane er noe helt annet enn Jæren. Jæren er jo det flate med den høye himmelen. Hvilket navn vi lander på gjenstår å se.

Fem år senere er ingenting endret. Nettsiden til Nasjonale turistveier kaller den fortsatt «Turistvei Jæren». Skiltene langs veien i Dalane peker fortsatt mot «Turistvei Jæren».

Riktig navnsetting er viktig for identitet, lokal stolthet og merkevarebygging for reiselivet i regionen. Jeg ber derfor samferdselsministeren ta et initiativ for å endre navnet på Nasjonal turistvei Jæren til Nasjonal turistvei

Jæren og Dalane, eventuelt et annet navn som gjenspeiler at strekningen ikke bare går gjennom Jæren, men også gjennom Dalane.

Svar:

Statens vegvesen har ansvar for forvaltning, utvikling og formidling av Nasjonale turistveger, herunder navnsetting, skilting og profilering. Etter utvidelsen i 2021 omfatter Nasjonal turistveg Jæren en sammenhengende strekning fra Bore til Ognå og gjennom Dalane fra Ognå til Flekkefjord.

På Dalane-strekningen planlegges det to nye rasteplasser med turistvegkvalitet i Jøssingfjord og på Stapnes, med planlagt ferdigstilling og åpning i 2027. Turistvegtiltak langs Nasjonale turistveger blir først profilert når anleggene er ferdigstilt og tatt i bruk. I forbindelse med ferdigstillingen av de nye anleggene på Dalane-strekningen vil Statens vegvesen endre navnet på «Nasjonal turistveg Jæren» til «Nasjonal turistveg Jæren og Dalane». Navneendringen skal bidra til at betegnelsen i større grad gjenspeiler hele strekningens geografiske utstrekning.

SPØRSMÅL NR. 2030

Innlevert 16. mars 2026 av stortingsrepresentant Amalie Gunnufsen

Besvart 24. mars 2026 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Hvilke konsekvenser kan en økning i antall traumepasienter ha for pasientene og ansatte ved sykehuset, og hvilke tiltak settes inn for å sikre forsvarlige arbeidsforhold og pasientsikkerheten ved akuttmottaket i Kristiansand?

BEGRUNNELSE:

Bemanningssituasjon og den kritiske rapporten fra statens helsetilsyn om situasjonen ved Kirurgisk avdeling på Sørlandet sykehus Arendal (SSA) har gjort at administrerende direktør ved Sørlandet sykehus har vedtatt en helgestenging av akutt gastro- og traumekirurgi ved SSA. Traumepasientene vil kjøres til Kristiansand. Fra 2022 er akuttavdelingen i Flekkefjord stengt. Akuttmottaket i Kristiansand som ble bygget i 1990, har i utgangspunktet kapasitet til å ta imot kun 14 000 pasienter i året, men har allerede godt over 30 000 pasienter i året. Nytt akuttbygg er ikke ventet før 2029.

Svar:

Etter en omfattende tilsynsgjennomgang la Statens helsetilsyn fram en endelig rapport for ledelsen i Sørlandet sykehus HF 16. mars i år. Rapporten peker på alvorlige forhold som gjelder sykehuset sin styring og oppfølging av deler av tjenestetilbudet i Arendal, og viser også til viktige forbedringsområder. I møtet skal ledelsen i helseforetaket ha redegjort muntlig for tiltak som er gjennomført, tiltak

som er planlagt og oppfølging som adresserer funnene i rapporten fra Helsetilsynet. Helseforetaket har fått frist til 8. april i år med å skriftliggjøre planen.

For å kunne opplyse representantens spørsmål har Helse- og omsorgsdepartementet innhentet opplysninger fra Helse Sør-Øst RHF, som igjen har innhentet informasjon fra Sørlandet sykehus HF.

Sørlandet sykehus HF opplyser at de har et nedslagsfelt på i overkant av 300 000 innbyggere. Helseforetaket har en kirurgisk avdeling ved Sørlandet sykehus Kristiansand og en kirurgisk avdeling ved Sørlandet sykehus Arendal. Akuttkirurgi ved Sørlandet sykehus Flekkefjord er midlertidig stengt på grunn av rekrutteringsutfordringer.

Kirurgisk avdeling Sørlandet Sykehus Arendal utfører operative inngrep innenfor fagfeltene generell kirurgi, gastrokirurgi, urologi og plastikkirurgi. Avdelingen har akuttberedskap innen både generell kirurgi, gastrokirurgi, urologi og traumekirurgi. Avdelingen har gjennom mange år hatt rekrutteringsutfordringer innen det gastrokirurgiske området, og har hatt vansker med å både rekruttere og beholde ferdig utdannede gastrokirurger. Det siste året har akuttberedskapen ved sykehuset blitt opprettholdt gjennom utstrakt bruk av vikarer.

Ved flytting av traumepasienter fra opptaksområdet til Sørlandet sykehus Arendals til opptaksområdet for Sørlandet sykehus Kristiansand, stiger antall traumepasienter som mottas der fra om lag 400 til om lag 700 pasienter på årsbasis. Sørlandet sykehus HF opplyser at flytting av denne funksjonen vil ha store driftsmessige im-

plikasjoner på Sørlandet sykehus Kristiansand. Det arbeides derfor med bemanningstiltak ved kirurgisk avdeling på Sørlandet sykehus Arendal, slik at traumeberedskapen opprettholdes.

Helsetilsynet har som nevnt i begrunnelsen for spørsmålet, rettet sterk kritikk mot ledelsen, både lokalt og på helseforetaksnivå. Det fremgår at ledelsen over tid har vært kjent med risikoen, men at tiltak som ble iverksatt ikke var tilstrekkelige til å redusere risiko eller sikre varig forbedring. Jeg har merket meg at det er trukket frem at det anses som særlig alvorlig at sykehuset ikke lærte av tidligere tilsvarende saker, og da spesielt den alvorlige «Fløkkefjord-saken», hvor manglende spesialistkompetanse og sviktende styring også ble dokumentert.

På generelt grunnlag viser jeg til at helse- og omsorgstjenesten er forpliktet til å følge forskrift om ledelse og kvalitetsforbedring. Forskriften har som formål å bidra til faglig forsvarlige helse- og omsorgstjenester, kvalitetsforbedring og pasient- og brukersikkerhet, samt at øvrige krav i helse- og omsorgslovgivningen etterleves. Den stil-

ler krav til systematisk styring og ledelse, samt kontinuerlig forbedring. Den som har det overordnede ansvaret for virksomheten skal sørge for at det etableres og gjennomføres systematisk styring av virksomhetens aktiviteter i tråd med forskriften, og at medarbeiderne i virksomheten medvirker til dette.

De forholdene som har kommet frem ved Sørlandet sykehus HF er alvorlige og grundig belyst av Helsetilsynet, og viser viktigheten av at det jobbes systematisk med pasientsikkerhet i spesialisthelsetjenesten. Som helse- og omsorgsminister har jeg det øverste og overordnede ansvaret for at helsetjenesten er trygg og forsvarlig. Det er samtidig først og fremst i helse- og omsorgstjenesten at læring og forebygging må skje. Det er forståelig at saken har skapt uro og usikkerhet rundt ivaretagelse av det aktuelle tjenestetilbudet. Nå blir det viktig at Sørlandet sykehus HF og Helse Sør-Øst RHF grundig vurderer innholdet i rapporten som er fremlagt og setter inn nødvendige tiltak, for å sikre god og trygg helsehjelp til pasienter i Agder.

SPØRSMÅL NR. 2031

Innlevert 17. mars 2026 av stortingsrepresentant Hanne Beate Stenvaag

Besvart 24. mars 2026 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen

Spørsmål:

Når vil Miljødirektoratets nettbaserte oversikt over alle avløpsanlegg med en vurdering av om de omfattes av revidert avløpsdirektiv eller ikke være klar, og hvorfor er arbeidet forsinket?

BEGRUNNELSE:

Sommeren 2025 opplyste Klima- og miljødepartementet at Miljødirektoratet planlegger å lage en nettbasert oversikt over alle avløpsanlegg og en vurdering av om de omfattes av revidert avløpsdirektiv eller ikke. Oversikten skulle bli publisert på direktoratets nettsider, og bli offentlig tilgjengelig for alle. Det ble sagt at dette skulle skje i løpet av 2025. 14. januar bekreftet statsråden at dette skulle skje, men det var åpenbart forsinket. Jeg etterlyser derfor at denne oversikten kommer på plass.

Svar:

Hverken Klima- og miljødepartementet eller Miljødirektoratet har i dag en endelig oversikt over hvilke

tettbebyggelser, kommuner og renseanlegg som vil få strengere krav som følge av revidert avløpsdirektiv. Hvem som får strengere krav vil påvirkes av flere forhold som må vurderes i det videre arbeidet med det reviderte direktivet. Avløpsdirektivet stiller krav til utslipp med utgangspunkt i tettbebyggelser uavhengig av kommunegrenser. Avløpsinfrastruktur er et kommunalt ansvar og kommunen avgjør selv om de ønsker å oppgradere eksisterende anlegg, erstatte anlegg med nye eller vil samarbeide med andre kommuner om felles anlegg.

Den listen eller oversikten som representanten viser til har sitt utspring i en rapport fra Menon. Menon har på oppdrag fra Miljødirektoratet utarbeidet en modell for beregning av kostnader knyttet til krav om sekundærrensing etter EUs reviderte avløpsdirektiv. Modellen bruker data fra avløpsanleggenes årlige rapportering til Miljødirektoratet og kommunenes rapportering av gebyrdata i KOSTRA, samt erfaringsdata. Dette er utviklet for å være et verktøy for Miljødirektoratet i arbeidet direktoratet gjør i forbindelse med revidert avløpsdirektiv. I sin rapport til Miljødirektoratet har Menon presentert eksempel på resultater man kan få ut av modellen. Dette er for å gjøre det

enkler å forstå modellen, men hovedproduktet er selve modellen som skal benyttes av myndighetene i det videre arbeidet.

I forbindelse med at vi forbereder gjennomføringen av direktivet i norsk rett, foretar vi grundige vurderinger av handlingsrommet og hvordan direktivet kan tolkes, med sikte på å identifisere best mulige løsninger for norske kommuner. Det er viktig at løsningene vi velger gir størst mulig miljøgevinst per krone. Dette innebærer blant annet å vurdere definisjonen av tettbebyggelse, som kan få betydning for hvilke kommuner som omfattes av direktivet, og hvilke avløpsanlegg som må oppgraderes.

Når vi har kommet lengre i dette arbeidet, vil vi legge frem en liste over hvilke tettsteder, kommuner og anlegg som omfattes. For å sikre at listen blir faglig treffsikker har vi funnet det hensiktsmessig å avvente å utarbeide en slik liste til vurderingene av handlingsrommet i direktivet, inkludert vurderingen av tettbebyggelsesbegrepet, er kommet lengre.

For øvrig ligger detaljer og data om alle større norske renseanlegg i dag offentlig tilgjengelig på norske-utslipp.no. KOSTRA-data og nasjonal statistikk finnes på ssb.no. Rapporten til Menon er offentlig tilgjengelig.

SPØRSMÅL NR. 2032

Innlevert 17. mars 2026 av stortingsrepresentant Erlend Wiborg

Besvart 23. mars 2026 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Når ble statsråden første gang varslet om at dobbeltsporet Haug–Seut kunne bli utsatt, og kan statsråden redegjøre for hvilke skriftlige eller muntlige varsler fra Bane NOR, eller andre, som er mottatt fra mars 2024 til i dag om at prosjektets framdriftsplan, inkludert omtalt byggestart rundt 2030, ikke var realistisk gitt bevilgningene og investeringsrammene?

Svar:

Effektpakken Flere og raskere tog på Østfoldbanen (Oslo-Fredrikstad) er omtalt i Nasjonal transportplan 2025–2036, med planlagt byggestart i slutten av første seksårsperiode.

I statsbudsjettet for 2026 er det satt av midler til videre planlegging av effektpakken, herunder oppstart av reguleringsplanarbeid og annen nødvendig planlegging. Videre fremdrift vil, som for andre store samferdselsprosjekter, avhenge av fremtidige bevilgninger og prioriteringer innenfor de samlede rammene.

Jeg har i tidligere svar på skriftlige spørsmål fra Stortinget redegjort for kommunikasjonen fra Bane NOR i begynnelsen av mars knyttet til status på prosjekter i jernbanen. Jeg har understreket at ev. vesentlige endringer knyttet til prosjekter som er vedtatt eller omtalt i statsbudsjettet vil fremmes for Stortinget på ordinær måte i budsjettprosessen.

SPØRSMÅL NR. 2033**Innlevert 17. mars 2026 av stortingsrepresentant Erlend Wiborg****Besvart 24. mars 2026 av arbeids- og inkluderingsminister Kjersti Stenseng****Spørsmål:**

Det er etter statsborgerloven §§7 og 8, mulig å søke om statsborgerskap etter søknad. Her er et av kravene at søkeren skal ha bestått statsborgerprøven. Det er likevel ikke alle som må oppfylle dette kravet, og statsborgerforskriften § 4-2 viser til en rekke unntak fra dette kravet.

Kan statsråden redegjøre for hvor mange som har fått unntak fra statsborgerprøven, og hvor stor andelen er for hver unntakshjemmel?

Svar:

I tabellen under fremgår statistikk for perioden fra september 2020 til 19. mars 2026. Tabellen inkluderer hvor mange som har bestått statsborgerprøven, hvor mange som har fått unntak fra statsborgerprøven samt på hvilket grunnlag i henhold til statsborgerforskriften..

Grupper	Totalsum
Bestått statsborgerprøven.	32 270
Bestått prøve i samfunnskunnskap på norsk etter integreringsloven eller introduksjonsloven (§ 4-2 bokstav a).	32 027
Har karakteren 2 eller høyere i samfunnskunnskap fra grunnskolen eller videregående opplæring (§ 4-2 bokstav b og c).	26 834
Har minst 10 studiepoeng i studier i samfunnsfag som gir kunnskap om Norge, på universitets- eller høyskolenivå (§ 4-2 bokstav d).	703
Gjennomført studier på norsk eller samisk på universitets- eller høyskolenivå i Norge (§ 4-2 bokstav e).	1 789
Søker har ikke mulighet til å bestå prøven pga. særlige helsemessige, andre tungtveiende årsaker, eller personlige forutsetninger som personen ikke rår over (§ 4-2 bokstav f).	1 822
Har fritak fra plikt til å avlegge avsluttende prøve i samfunnskunnskap etter introduksjonsloven eller integreringsloven (§ 4-2 bokstav g).	16 256
Totalsum	111 701

Statsborgerprøven og samfunnskunnskapsprøven på norsk etter integreringsloven (§ 4-2 bokstav a) har samme pensum. Til sammen har totalt 64 297 bestått statsborgerprøven eller samfunnskunnskapsprøven på norsk.

Videre har 29 326 dokumentert at de har tilstrekkelig kunnskap om det norske samfunnet til å få unntak fra kravet om bestått statsborgerprøve (§ 4-2 bokstav b, c, d og e).

Når det gjelder unntaksbestemmelsen i § 4-2 bokstav g bemerker jeg at det kan gis fritak fra plikten til å avlegge avsluttende prøve i samfunnskunnskap etter introduksjonsloven eller integreringsloven på ulike grunnlag, bl.a. dokumenterte kunnskaper om det norske samfunnet eller særlige grunner som hindrer deltagelse i opplæring. Grunnlaget for fritak er ikke differensiert i tilgjengelig statistikk.

I perioden ble det innvilget statsborgerskap til 100 204 personer fra 18 til 67 år som har krav om å dokumentere bestått statsborgerprøve. Totalsummen i tabellen over er høyere enn dette fordi noen søkere kan oppfyl-

le vilkårene for flere unntak samtidig, slik at tallene for unntakene delvis overlapper.

Innlevert 17. mars 2026 av stortingsrepresentant Ida Lindtveit Røse

Besvart 24. mars 2026 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Hvordan vil statsråden sikre at tilskuddsordningen faktisk er tilgjengelig for hele bredden av frivilligheten, også små organisasjoner med begrensede ressurser, og vil statsråden vurdere forenklinger i søknads-, rapporterings- og revisjonskravene for å sikre at ordningen er formålstjenlig og treffsikker?

BEGRUNNELSE:

Regjeringens tilskuddsordning Aktivitetstiltak for eldre skal etter intensjonen bidra til økt aktivitet, mer deltakelse i frivilligheten og flere aldersvennlige møteplasser. I møter med kommuner og frivillige organisasjoner får undertegnede imidlertid tilbakemeldinger om at ordningen er utformet slik at den i praksis er vanskelig tilgjengelig for mindre aktører.

Det pekes særlig på at både søknadsprosessen og de detaljerte kravene til rapportering oppleves som uforholdsmessige for små organisasjoner med begrensede ressurser. For flere av dem er det vanskelig å avsette kapasitet til å oppfylle kravene, og enkelte velger derfor å ikke søke, til tross for at de driver nettopp den typen lavterskeltilbud ordningen er ment å støtte. I tillegg pekes det på at kravet om ekstern revisorattestasjon for tilskudd over 200 000 kroner er kostbart og uforholdsmessig tyngende for mindre organisasjoner, og i realiteten fungerer som en barriere for å søke om midler.

Svar:

Den nye tilskuddsordningen er utformet slik at den skal være søkbar for både landsdekkende og lokale organisasjoner, og det stilles formelt sett de samme kravene til alle søkerne. Det er likevel viktig å fremheve at både i vurdering av søknad og rapport så legger Helsedirektoratet til grunn organisasjonens størrelse og profesjonalitetsnivå, og direktoratet er godt kjent med at søkergruppen er mangfoldig, og tar hensyn til det i søknadsbehandlingen. Samtidig er det viktig at det bes om relevant informasjon fra alle søkerne for å sikre at vi får en mest mulig rettferdig fordeling av tilskuddsmidlene, og at de kan gå til mest og best mulig aktivitet for målgruppen.

Søknadsskjema er utarbeidet på en slik måte at det skal hjelpe søkerne til å svare ut kriteriene som Helsedirektoratet vurderer, jf. regelverket for ordningen. Skjemaet inneholder også hjelpetekster, og Helsedirektoratet

har i tillegg spilt inn en video med informasjon om tilskuddsordningen.

Grensen for revisjon gjelder for alle tilskuddsordningene i Helsedirektoratet. Søknadsfristen er 27. mars, og det er allerede kommet mange søknader fra mindre og/eller lokale organisasjoner har et søknadsbeløp som er langt lavere enn 200 000 kroner. For øvrig kan søkere legge inn kostnadene knyttet til revisjon i sitt budsjett og kan dermed bli dekket av tilskuddet.

Dette er første året med denne nye ordningen, og departementet har bedt om at Helsedirektoratet gjennomfører en ekstern gjennomgang av ordningens treffsikkerhet og innhenter erfaringer med regelverket, søknadsskjema og rapportering. Direktoratet planlegger allerede at regelverket skal revideres før neste utlysning for 2027, og vil sende det på høring i løpet av sommeren 2026. Vi tar med oss tilbakemeldinger om både utforming og innhold til neste års utlysning.

SPØRSMÅL NR. 2035**Innlevert 16. mars 2026 av stortingsrepresentant Mirell Høyer-Berntsen****Besvart 25. mars 2026 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen****Spørsmål:**

16. mars ble den norske menneskerettighetsaktivisten som står bak "Aegean Boat Report" pågrepet av politiet for å bli transportert ut av Norge til Hellas. Amnesty har tidligere advart norske myndigheter mot å utlevere han til Hellas, med henvisning til risiko for politisk motivert rettsforfølgelse og manglende garanti for en rettferdig rettssak.

Vil statsråden gripe inn og stanse en eventuell utlevering, hvis ikke, hvorfor godtar Norge å sende menneskerettighetsaktivister ut av landet som risikerer å bli forfulgt for sitt viktige arbeid?

BEGRUNNELSE:

NRK melder at den norske menneskerettighetsaktivisten som står bak "Aegean Boat Report" ble pågrepet i sitt hjem i Tromsø etter at greske myndigheter utstedte en arrestordre. Hellas hevder at han har medvirket til menneskesmugling, mens han og hans advokat avviser anklagene og viser til hans arbeid gjennom Aegean Boat Report, hvor han dokumenterer mulige menneskerettighetsbrudd ved EUs yttergrenser, herunder ulovlige «pushbacks».

Norges institusjon for menneskerettigheter (NIM) beskriver menneskerettighetsforsvarere som personer og organisasjoner som fremmer og beskytter grunnleggende rettigheter gjennom fredelige midler. De utfører et arbeid som ofte retter søkelyset mot systematiske brudd og maktmisbruk, og de utsettes i økende grad for press, stigmatisering og rettsforfølgelse i flere land. NIM understreker at stater har et særlig ansvar for å sikre at menneskerettighetsforsvarere kan utføre sitt arbeid trygt og uten represalier, i tråd med FN-erklæringen om menneskerettighetsforsvarere.

Den norske menneskerettighetsaktivistens dokumentasjonsarbeid gjelder forhold som har vært gjensstand for internasjonal kritikk, og som berører alvorlige spørsmål om staters etterlevelse av menneskerettighetene ved Europas yttergrenser. En europeisk arrestordre bygger på tillit mellom rettsstater, men norsk praksis forplikter myndighetene til å foreta individuelle og grundige vurderinger dersom det foreligger risiko for brudd på ytringsfrihet, rettferdig rettergang eller politisk motivert rettsforfølgelse. Slik risiko er fremhevet av flere aktører, blant annet Amnesty, som har advart mot utlevering av han på grunn av manglende rettssikkerhetsgarantier i Hellas.

Når en norsk menneskerettighetsforkjemper risikerer utlevering til et land hvor både fagmiljøer og menneskerettighetsorganisasjoner advarer om at rettssystemet kan brukes som et virkemiddel for å stanse legitime varsler om menneskerettighetsbrudd, berører dette Norges ansvar for å beskytte dem som utfører slikt arbeid.

Det er derfor nødvendig med en tydelig redegjørelse fra statsråden om hvordan regjeringen sikrer at Norge ikke bidrar til å utlevere menneskerettighetsforsvarere til rettsforfølgelse som kan være politisk motivert, og at våre internasjonale forpliktelser etterleves fullt ut.

Svar:

Jeg vil innledningsvis påpeke at jeg som statsråd ikke kan gripe inn i saker som er til behandling i påtalemyndigheten og hos domstolene.

Det er arrestordreloven som regulerer pågrep og overlevering av personer som oppholder seg i Norge mens de er ettersøkt for en forbrytelse i EU. Loven gjelder også overlevering av norske borgere. Etter loven har Norge plikt til å pågripe og overlevere personer som er etterlyst gjennom en arrestordre dersom vilkårene er oppfylt og det ikke foreligger avslagsgrunner.

Det ligger til domstolene å avgjøre om vilkårene er oppfylt, også forholdet til menneskerettighetene slik som retten til rettferdig rettergang. Tingrettens kjennelse kan ankes til lagmannsretten, og lagmannsrettens kjennelse kan ankes videre til Høyesterett. Deretter vurderer påtalemyndigheten eventuelle andre avslagsgrunner og om det skal settes vilkår for overleveringen, før de avgjør saken. Påtalemyndigheten skal ikke overprøve rettens vurdering av om vilkårene for overlevering er oppfylt.

Etter loven skal Justis- og beredskapsdepartementet unntaksvis avgjøre saken. Dette gjelder i tre situasjoner. For det første dersom den ettersøkte er norsk borger og den aktuelle staten ikke overleverer egne borgere til Norge. For det andre dersom handlingen som ligger til grunn for arrestordren er å anse som et politisk lovbrudd og den aktuelle staten ikke overleverer ettersøkte personer til Norge for slike lovbrudd. For det tredje dersom det både er en arrestordre og en utleveringsbegjæring fra et land utenfor Norden og EU som gjelder samme person.

En effektiv utleveringsordning er et viktig virkemiddel for å kunne bekjempe grenseoverskridende kriminalitet. Den nordisk-europeiske arrestordren er sentral i denne sammenheng. Arrestordresystemet bygger på gjensidig tillit til andre lands rettsavgjørelser. Dette betyr

at norske myndigheter ikke skal overprøve rettsavgjørelser fra EU-statene, men legge disse til grunn uten å vurdere nærmere om dommen er korrekt, eller om det er skjellig grunn til mistanke om straffbare forhold. Dette må sees i sammenheng med Norges strafferettslige samarbeid med

EU ellers, og at EU-statenes rettssystemer står Norge nært. Rettslikheten er nettopp en av grunnene til at Norge inngikk avtalen med EU. Alle EU-statene er dessuten bundet av Den europeiske menneskerettighetskonvensjon.

SPØRSMÅL NR. 2036

Innlevert 17. mars 2026 av stortingsrepresentant Marthe Hammer

Besvart 25. mars 2026 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen

Spørsmål:

Bygging av Eidfjord Resort er bare ett av de omstridte utbyggingsprosjektene i villreinens leveområde og i områder med myr.

Hvor alvorlig ser statsråden på kommunenes gjennomgående liberale holdning til hyttebygging opp mot fjellet og i myrområder og vil statsråden og regjeringen ta grep for nye tiltak som forhindrer dette – ikke minst etter regjeringas formulering i tiltaksplanene:

«En mer helhetlig og restriktiv arealplanlegging og arealforvaltning samt forbudet mot nedbygging av myr som Miljødirektoratet har hatt på høring?

Svar:

Naturen vår er en bærebjelke i det som gjør Norge til Norge, og arealendringer er den største trusselen både for arter og naturtyper i landet vårt. Jeg ser selvsagt alvorlig på disse utfordringene, som blant annet villreinen møter i sine leveområder. Regjeringens mål er generelt å ta vare på naturen og redusere nedbygging av norsk natur, slik at summen av inngrep holder seg innenfor en ramme som naturen tåler.

I Meld. St. 35 (2023-2024) la regjeringen frem politikk for en mer helhetlig naturforvaltning og en mer naturgjerrig arealpolitikk. For å gjøre arbeidet med naturforvaltning mer systematisk og langsiktig er det i meldingen sagt at regjeringen hvert fjerde år skal legge frem en oversikt til Stortinget over status, måloppnåelse og tiltakene som gjennomføres. Dette skal bidra til å gjøre det enklere å se sammenhenger og gi bedre mulighet for samordning av innsatsen på tvers av sektorer. I dette systemet, vil naturregnskap være et nytt og viktig verktøy. Miljødirektoratet og SSB er i gang med å utvikle det nasjonale naturregnskapet, og første versjon skal være klar

i 2026. Miljødirektoratet lager også veiledning om kommunalt regnskap og prosjektrekskap.

I stortingsmeldingen ble det også satt et mål for de særlig viktige naturarealene og det ble lagt frem prinsipper som skal bidra til en mer arealgjerrig og bærekraftig arealforvaltning på land fremover. Prinsippene er ikke et nytt forvaltningssystem, men nasjonale politiske føringer som skal hjelpe kommunene til å ta gode beslutninger for natur. Kommunene er nøkkelaktører i arbeidet med å ivareta naturmangfold. I stortingsmeldingen presenteres derfor tiltak som skal styrke kommunenes kapasitet og kompetanse for naturvennlig planlegging, bl.a. bedre veiledning og å utrede mulige lovendringer for å styrke naturhensynet. I tillegg til disse tiltakene i naturmeldingen, vil jeg også nevne at regjeringen har gitt nye, tydelige føringer til kommunene om å fortette og transformere bebygde områder fremfor å bygge ned natur i Statlige planretningslinjer for arealbruk og mobilitet og i Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging.

Når det gjelder myr, vil jeg trekke frem at det er viktig for klima og naturmangfold å begrense ytterligere nedbygging av myr. Dette er den naturtypen som lagrer mest karbon per kvadratmeter, og er hjem til over 600 rødlistede arter.

Regjeringen sendte sommeren 2025 et forslag til forbud mot nedbygging av myr på høring. I den forbindelse ble det også sendt et brev fra kommunal- og distriktsministeren og meg selv til alle landets kommuner og statsforvaltere, som understreker at kommunene allerede har et ansvar for å ta vare på myr ved utarbeidelse av nye planer. Kommunene bør også vurdere behovet for å revidere gjeldende planer, og ta ut eller redusere områder der det åpnes for nedbygging av myr. Regjeringen har gitt føringer i flere styringsdokumenter de siste årene for å unngå nedbygging av myr, blant annet i Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging og i statlige planretningslinjer. Jeg har tillit til at kommunene er seg

bevisst ansvaret de har for å ta vare på myr i sin lokale arealplanlegging, og at statsforvalterne bidrar til dette på en god måte.

I villrein fjellet arbeider regjeringen for en helhetlig og restriktiv arealforvaltning både på tvers av ulike sektorer og ulike forvaltningsnivåer. Dette innebærer at ulike avgjørelser som påvirker villreinens leveområder skal ses i sammenheng, og at det skal være høy terskel for nye in-

ngrep. For å følge opp dette oppfordrer regjeringen blant annet kommuner og fylkeskommuner til å gjennomføre en planvask av eksisterende arealplaner i villrein fjellet. Regjeringen har også vedtatt nye statlige planretningslinjer og retningslinjer for innsigelsespraksis i arealsaker som berører villrein, og arbeider med å utarbeide et tematisk naturregnskap for villrein.

SPØRSMÅL NR. 2037

Innlevert 17. mars 2026 av stortingsrepresentant Jon Engen-Helgheim

Besvart 25. mars 2026 av energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Kan justisministeren forsikre at sikkerheten blir tilstrekkelig ivarettatt når norske myndigheter eller bedrifter benytter innleie og underleverandører som jobber med eller tett på vår kritiske infrastruktur offshore?

BEGRUNNELSE:

Den sikkerhetspolitiske situasjonen er alvorlig og vi har hatt en rekke uønskede episoder både i Norge og ellers i Europa. Årvåkenhet blir pekt på som en nøkkelfaktor i kampen mot trusler fra fremmede stater, og da spesielt Russland. Norge har en lang kystlinje som er spekket av kritisk infrastruktur. Vi vet at russiske interesser på forskjellig vis aktivt jobber for å tilegne seg kunnskap om vår kritiske infrastruktur. For eksempel er det kjent at russiske skip stadig er observert med et mistenkelig seilingsmønster. I dagens situasjon er det prekært at vi gjør alt i vår makt for å gjøre uønsket aktivitet fra Russland så vanskelig som mulig. Norske myndigheter og norske bedrifter i olje- og gassnæringen benytter ofte innleie og underleverandører som jobber med eller tett på vår kritiske infrastruktur. Det kan være seg oppdrag om vedlikehold, service eller kartlegging. Her bør det stilles strenge krav til både eierskap, kapteiner og mannskap på skip og lignende som opererer tett på vår kritiske infrastruktur på oppdrag fra norske myndigheter eller bedrifter. For eksempel ville det vært naturlig å kreve sikkerhetsklarering av både kapteiner og mannskap på skip som jobber med eller tett på kritisk infrastruktur.

Svar:

For Arbeiderpartiregjeringen er sikkerheten til og beskyttelse av kritisk infrastruktur en prioritert oppgave. I 2022 hevet norske myndigheter sikkerhetsnivået på norsk sokkel, dette gjelder fortsatt. At sikkerhetsnivået er hevet betyr blant annet at myndighetene ved politiet, PST, Forsvaret, Nasjonal sikkerhetsmyndighet, Havindustritilsynet og flere andre etater følger utviklingen tett, og samarbeider for en best mulig forståelse og oppfølging av situasjonen.

I henhold til petroleumsregelverket er det et grunnleggende prinsipp at hver virksomhet selv er ansvarlig for å etterleve regelverket og ivareta sikkerheten og sikringen i egen virksomhet. Regelverket stiller blant annet krav om at virksomhetene skal iverksette og opprettholde tiltak som bidrar til å hindre bevisste anslag. Myndighetenes tilsyn kommer i tillegg til, og ikke som en erstatning for, selskapenes egen oppfølging.

Havindustritilsynet jobber kontinuerlig med oppfølging av sikkerhet og sikring i petroleumsvirksomheten gjennom tilsynsaktiviteter, veiledning og deltakelse på relevante fora hvor aktørene er til stede. Dette arbeidet utføres også gjennom rollen som sektormyndighet etter sikkerhetsloven og som del av sektorvis responsmiljø. Havindustritilsynet har tett kontakt med blant annet NSM, PST, KraftCERT og øvrige sektormyndigheter, og mottar informasjon om sårbarheter og trusler knyttet både til leverandørkjeden og til aktørene. Som representanten skriver, kan komplekse leverandørkjeder gjøre det utfordrende å oppnå fullstendig oversikt over underleverandører, avhengighetsforhold og sikkerhetsnivåer.

Deler av petroleumsvirksomheten er underlagt sikkerhetsloven som stiller ytterligere krav til blant annet

kontroll med leverandørkjeder, eierskapskontroll og sikkerhetsklarering av personell. Havindustritilsynet følger opp sikringstiltak som blant annet skal bidra til å hindre at uautorisert personell eller materiell får tilgang til innretninger på norsk kontinentalsokkel. Videre følger tilsynet opp temaer som fjerntilgang, personellsikkerhet i leverandørkjeden og sikkerhetsoppfølging av leverandører med tilgang til systemer på offshoreinstallasjoner.

Som del av den nasjonale innsatsen for å håndtere det skjerpede trusselbildet, har også Nærings- og fiskeridepartementet gjennomført en rekke tiltak i maritim næring. Blant annet er det innført tiltak som begrenser russiske kapteiners og navigatørers mulighet til å bedrive sikkerhetstruende virksomhet. Russiske kapteiner får ikke lenger dispensasjon til å føre norskflaggede fartøy, og farledsbevis for russiske navigatører fases ut.

SPØRSMÅL NR. 2038

Innlevert 17. mars 2026 av stortingsrepresentant Kirsti Bergstø

Besvart 25. mars 2026 av utenriksminister Espen Barth Eide

Spørsmål:

Regjeringen har uttrykt vilje til å gå i samtaler med Frankrike om atomvåpensamarbeid og uttaler i Klassekampen 16. mars at det kan dreie seg om felles øvelser. Noe så alvorlig som norsk atomvåpenpolitikk må være åpen og del av den offentlige samtalen.

Hva konkret ser utenriksministeren for seg - skal norske soldater delta i øvelser med franske atomvåpen, og hvordan vil utenriksministeren involvere Stortinget i disse viktige veivalgene?

Svar:

Norge var med på å grunnlegge NATO i 1949 og har i mange tiår vært omfattet av USAs atomparaly. Som NATO-medlem både deltar vi i og støtter opp om NATOs kjernevåpenpolitikk.

Regjeringen har ikke endelig konkludert om norsk deltakelse i det europeiske kjernevåpensamarbeidet Frankrike har tatt initiativ til.

Norge står overfor den mest alvorlige sikkerhetsspolitiske situasjonen siden 1945. Regjeringen er i utgangspunktet ikke avvisende til initiativer med mål om å styrke felles europeisk avskrekking. Det er likevel nødvendig med mer informasjon fra fransk side om innholdet i det foreslåtte samarbeidet før vi kan ta endelig stilling. Regjeringen fortsetter derfor dialogen med franske myndigheter.

I møte med en økende trussel fra Russland og større geopolitisk uro er Europa nødt til å ta større ansvar for egen sikkerhet. Russisk krigføring og kjernevåpen-trusler har dessverre også gitt kjernevåpen fornyet relevans. Et europeisk samarbeid med utgangspunkt i franske

kjernevåpen kan øke troverdigheten til vår felles avskrekking. Det kan også redusere risikoen for at nye europeiske land ser seg tjent med å utvikle egne kjernevåpen.

Dersom det blir aktuelt for Norge å delta i samarbeidet med Frankrike vil det skje i tråd med hovedlinjene i norsk kjernevåpenpolitikk. Vi vil overholde våre forpliktelser etter Ikkespredningsavtalen. Vår politikk om ingen kjernevåpen i Norge i fredstid vil også gjelde ved en eventuell deltakelse i samarbeidet. Dette er også noe Sverige og Danmark har vektlagt ved sin tilslutning til det franske initiativet.

Regjeringen vil diskutere det konkrete innholdet i samarbeidet videre med franske myndigheter, men det er allerede kjent fra president Macrons tale at Frankrike ser for seg et trinnvis utviklet samarbeid der informasjonsdeling, konvensjonell støtte og felles øvelser vil spille viktige roller. Det er også en målsetning å styrke europeiske konvensjonelle kapasiteter som understøtter kjernefysisk avskrekking. Norge deltar allerede med konvensjonelle kapasiteter i kjernevåpenøvelser med våre allierte i NATO-rammen, så militært sett er ikke dette noe nytt. Frankrike har lagt vekt på at initiativet er komplementært til NATO, at det ikke er tale om våpendeling eller fellesfinansiering, og at beslutningsmyndigheten vil forbli hos den franske presidenten.

Uavhengig av om vi skulle velge å slutte oss til det franske initiativet, vil NATOs kjernevåpen stå for vår primære avskrekking. Det er også viktig å understreke at USA er tydelig på at kjernevåpengarantien til europeiske allierte står ved lag. Det er også et selvstendig poeng å påvirke det franske initiativet på en slik måte at det nettopp fremstår som et komplementært tiltak gjennom bred alliert deltakelse.

Regjeringen utformer utenriks- og sikkerhetspolitikken, innenfor de konstitusjonelle rammene. I tråd med etablert praksis vil regjeringen orientere Stortinget om samtalene med Frankrike. Det er et mål for regjeringen å

beholde bred oppslutning i Stortinget og i befolkningen om norsk kjernevåpenpolitikk. Nordisk koordinering vil også være et viktig hensyn i regjeringens vurdering av det franske initiativet.

SPØRSMÅL NR. 2039

Innlevert 17. mars 2026 av stortingsrepresentant Finn Krokeide

Besvart 25. mars 2026 av kommunal- og distriktsminister Bjørnar Skjæran

Spørsmål:

Mener statsråden oppriktig at denne lemfeldige omgangen med tall, og unnvikende besvarelser av spørsmål som i stor grad bare parafraserer innholdet i den omtvistede proposisjonen, er et godt politisk håndverk og et forsvarlig beslutningsgrunnlag for å endre fylkesgrensene og valgkretsene i Norge – med den konsekvens at tjenestetilbudet til innbyggerne i Innlandet svekkes og den regionale maktbalansen sannsynligvis forskyves ved at Nordland mister et stortingsmandat til Akershus?

BEGRUNNELSE:

Spørsmålsstiller har over de siste ukene forsøkt å bringe klarhet i regjeringens manipulative omgang med tall i beslutningsgrunnlaget den har fremlagt for Stortinget i Prop. 34 LS om endring av fylkestilhørighet for Gran kommune.

På spørsmål om hvorfor regjeringen har valgt å fremlegge tall for Stortinget fra Sentios innbyggerundersøkelse som ikke er kvalitetssikret, er statsrådens svar at det «er hensiktsmessig å legge begge utvalgene til grunn i et samlet resultat, da representativitet ikke er en faktor i dette tallgrunnlaget». Hvorfor regjeringen presenterer disse tallene for Stortinget uten å opplyse om at det finnes to utvalg med forskjeller i kvalitetssikring og resultat, og hvordan denne tallbruken og utelatelsen av opplysningene om flere utvalg vurderes å være forenlig med utredningsinstruksen blir ignorert og ikke besvart av statsråden, jf. Dok 15:1534.

På oppfølgende spørsmål om hva statsråden mener disse tallene skal brukes til og forstås som, hvis de ikke er ment å representere – altså være representativ for – synet befolkningen i Gran kommune har på spørsmålet om fylkesbytte, svarer statsråden at «det var ikke en utvalgsundersøkelse hvor statistisk representativitet er viktig». jf. Dok 15:1691. For spørsmålsstiller er det helt uforståelig at en statsråd kan hevde noe slik, om et tallgrunnlag han

har fremlagt for Stortinget i den hensikt å få endret inndelingsloven og valgloven. Statsråden ignorerer og besvarer ikke den delen av spørsmålet som gjelder om han er enig i at det er nødvendig med transparens i rekrutteringen av utvalg som brukes til måling av folkemeningen om en sak, når tallene er ment brukt som beslutningsgrunnlag for et stortingsvedtak.

For å sette de unnvikende svarene, og totalt uansvarlige omgangen med tallgrunnlaget, på spissen – ble dette fulgt opp med nok et spørsmål. Her ble statsråden spurt om han kan garantere at alle respondentene i ekstrautvalget i Sentios innbyggerundersøkelse faktisk var bosatt i Gran kommune da de avga sitt svar i innbyggerundersøkelsen, jf. Dok 15:1697. Det kan statsråden umulig gjøre, for han vet ikke hvordan dette ekstrautvalget er rekruttert. Det eneste som vites om dette er at hovedutvalget er rekruttert av Sentio og at Sentio ikke har styrt rekrutteringen av ekstrautvalget, jf. Dok. 15:1534.

Svar:

Før jeg besvarer representantens spørsmål finner jeg det riktig å påpeke verdien av et anstendig og respektfullt ordskifte, og at det etter mitt syn er ekstra viktig at vi bidrar til dette i kommunikasjonen mellom Storting og regjering. Formuleringer som «lemfeldig omgang med tall» og «regjeringens manipulative omgang med tall i beslutningsgrunnlaget» bidrar etter mitt syn ikke til å utvikle ordskiftet i riktig retning.

Representanten har stilt en rekke spørsmål knyttet til Prop. 34 LS (2025–2026), som jeg har besvart. Representantens ulike spørsmål knyttet til tallgrunnlaget i innbyggerhøringen i Gran kommune, har jeg besvart 17. februar (dokument nr. 15:1534), 2. mars (dokument nr. 15:1691 og nr. 15:1697) og 9. mars (dokument nr. 15:1797). Representantens spørsmål knyttet til departementets ulike vurderinger, slik de fremgår av Prop 34 LS, har jeg besvart 17. februar (dokument nr. 15:1545), 9. mars (do-

kument nr.15:1798) og 16. mars (dokument nr. 15:1887 og 15:1888).

Som jeg har svart representanten tidligere, er det argumenter både for og mot at Gran skal endre fylkestilhørighet fra Innlandet fylke til Akershus fylke. De ulike argumentene framgår av Prop. 34 LS (2025–2026), og det er derfor naturlig at jeg viser til proposisjonen i mine svar. Departementets vurdering og tilrådning om fylkesbytte for Gran kommune er basert på kommunens utredning,

innbyggerundersøkelsen, innkomne høringsvar fra statsforvalterens høring av saken og statsforvalterens tilrådning, i tråd med Inndelingsloven og utredningsinstruksen.

Saken ligger nå til behandling i Stortinget. Det er opp til Stortinget om Gran kommune skal bli en del av Akershus fylke og valgkrets sammen med nabokommunene Lunner og Jevnaker.

SPØRSMÅL NR. 2040

Innlevert 17. mars 2026 av stortingsrepresentant Liv Gustavsén

Besvart 25. mars 2026 av kultur- og likestillingsminister Lubna Bobby Jaffery

Spørsmål:

Vil statsråden ta initiativ til å sikre at mindre, frivillig drevne alpinanlegg får tilgang til ENØK-ordninger og investeringsstøtte på lik linje med andre energikrevende virksomheter og idrettsanlegg, samt sørge for likebehandling mellom alpint og langrenn i eksisterende støtteordninger?

BEGRUNNELSE:

Mindre alpinanlegg, som Kirkerudbakken Skisenter Bærum, spiller en avgjørende rolle for folkehelse, rekruttering til idrett og sosial inkludering i lokalsamfunn over hele landet. Det finnes ca 200 alpinanlegg i Norge, mange er små, frivillig drevne anlegg basert på dugnadssinnsats fra foresatte og lokalmiljø.

Disse anleggene står nå overfor betydelige økonomiske utfordringer, særlig knyttet til høye og uforutsigbare strømpriser. Samtidig er de i stor grad utelukkende fra eksisterende ENØK-ordninger og støtte til energieffektivisering, til tross for at de er svært energikrevende virksomheter spesielt knyttet til snøproduksjon og drift av heisanlegg.

En ENØK-vurdering for slike anlegg viser at det kan være betydelige energibesparelser anslått til 70 % ved investering i moderne og mer energieffektivt utstyr, som snøkanoner og tråkkemaskiner. Men disse anleggene mangler økonomisk evne til å gjøre slike investeringer uten offentlig støtte.

Det fremstår også som en skjevhet i støtteordningene innen skisporten. Gjennom ordninger som forvaltes i samarbeid med blant annet Norges Skiforbund gis det støtte til utstyr innen langrenn, eksempelvis løype-

maskiner, mens tilsvarende støtteordninger i mindre grad omfatter alpint, som for eksempel tråkkemaskiner. Dette bidrar til ulikhet mellom idrettsgrenene, til tross for at begge er viktige deler av norsk skikultur.

Alpinanleggene har også en viktig sosial funksjon. Mange samarbeider med aktører som BUA og Frelsesarmeen for å sikre inkludering på tvers av sosiale og økonomiske skillelinjer, blant annet gjennom gratis eller subsidierte heiskort for barn og unge i ferier. Dette gjør anleggene til viktige arenaer for integrering og lavterskel deltakelse i idrett.

Feks har Kirkerudbakken alene ca 600 000 turer i løpet av en sesong, noe som tilsvarer hundretusener av opplevelser for barn og unge i nærmiljøet.

På denne bakgrunn fremstår det som urimelig at frivillig drevne alpinanlegg ikke får tilgang til støtteordninger for energieffektivisering og bærekraftige investeringer, til tross for deres betydelige samfunnsbidrag og energibehov.

Det er derfor behov for en gjennomgang av regelverk og støtteordninger, slik at mindre alpinanlegg sikres mer forutsigbare rammevilkår og lik mulighet som andre deler av idretten og energivirksomheter.

Svar:

Som representanten sikkert er kjent med er det ikke Kultur- og likestillingsdepartementet (KUD) men Klima- og miljødepartementet (KLD) som har ansvaret for og eierskapet til det statlige foretaket Enova. Jeg kan likevel vise til at bygg og anlegg som eies og driftes av frivilligheten kan være aktuelle for Enovas støtteordninger.

Enova har endret inngangskriteriene i flere støtteprogram, slik at det ikke lenger stilles krav om registrering i Foretaksregisteret. Kravet i flere programmer er at søker må være registrert i Enhetsregisteret. Det vil si at også idrettslag og andre frivillige organisasjoner kan søke om støtte. Jeg vil spesielt trekke frem ett støtteprogram som kan være aktuelt for frivillig sektor:

«Forbedring av energitilstand i yrkesbygg».

Vi har tidligere informert både Norges idrettsforbund (NIF) og Frivillighet Norge om disse endringene. Hvorvidt enkeltprosjekter hos idrettslag kan falle inn under ordningen vil det være opp til Enova å vurdere.

Idrettslag som er medlem av NIF kan også søke om tilskudd fra spillemidlene til idrettsanlegg, herunder blant annet til skiheis og snøproduksjonsanlegg. Kostnader til ENØK-tiltak kan inngå i totalkostnadene ved rehabilitering av disse anleggstypene.

I lys av de siste års kostnadsøkninger økte vi i 2025 tilskuddssatsene for skiheis og snøproduksjonsanlegg med 25 %. Videre er dette anleggs-elementer som er unntatt hovedregelen om minimum 20 års brukstid før det kan søkes om tilskudd til rehabilitering. For snøproduksjonsanlegg kan det søkes etter 10 års bruk, og for skiheiser

etter 15 år. Disse unntakene er gitt for å imøtekomme antatt levetid på anleggstypene og den teknologiske utviklingen på feltet.

Jeg forstår det slik at representanten Gustavsen mener det foregår forskjellsbehandling mellom idrettsgrener innen skisporten spesielt gjeldende støtteordninger til utstyr. Gjennom den årlige hovedfordelingen av spillemidler gis NIF en ramme til en egen utstyrsordning. Det er NIF, i samråd med særforbundene, som årlig fastsetter hvilket utstyr som er omfattet av ordningen.

Jeg er enig med representanten i at uforutsigbare strømpriser kan være en betydelig økonomisk utfordring, men dette gjelder ikke bare eiere av små alpinanlegg – det gjelder hele frivillig sektor. Fordi regjeringen er opptatt av at frivilligheten skal rammes minst mulig av svingninger i strømprisene, har vi forlenget strømstøtteordningen for sektoren ut 2026 og det er bevilget 63,6 millioner kroner til formålet.

Når vi i tillegg tar med at idretten kan søke om momskompensasjon både ved kjøp av varer og tjenester og ved anleggsinvesteringer, mener jeg at summen av støtteordningene tilgjengelige for idretten og øvrig frivillig sektor, gir gode muligheter for nødvendige investeringer i idrettsanlegg.

SPØRSMÅL NR. 2041

Innlevert 17. mars 2026 av stortingsrepresentant Hilde Grande

Besvart 24. mars 2026 av forsvarsminister Tore Onshuus Sandvik

Spørsmål:

Kan forsvarsministeren svare på om Narvik-satsingen er ofret på inflasjonens alter, eller om det fortsatt finnes en reell politisk vilje til å realisere deler av en forsvarsklynge vi lenge har jobbet for?

BEGRUNNELSE:

Gjennom langsiktige arbeid i Narvik kommune via Arena Nord og Futurum for å få på plass større private aktører for industriklynger relatert til forsvaret, mottar vi nå urovekkende signaler om at Kongsberg Gruppens planlagte satsing på Narvikhalvøya er i ferd med å skrinlegges. Inntrykket som formidles til oss, er at prosjektet bremses av sentrale myndigheter med henvisning til inflasjon og press i norsk økonomi. Prosjektet var ment å bli bl.a. produksjonsenhet for våpendeler og systemer som

utgangspunkt, i et industribygg som etter store lokale og statlige investeringer over tid, står egnet og gryteklart for et slikt prosjekt.

Som vertskommune for en av de viktigste forsvarshuber i Bjerkvik samt alliert mottakshavn, og med en pågående etablering av KI-basert industri samt forsvarets satsing på Evenes, fremstår det som merkelig dersom regjeringen nå aktivt legger hindringer i veien for det som kanskje kunne bety å delvis lykkes med de overordnede målene.

Er det slik at potensielle forsvarsrelaterte etableringer og arbeidsplasser i Nord-Norge må vike for makroøkonomiske hensyn, samtidig som vi ser at den samme forsvarsindustrien nå flytter sin kapasitetsøkning utenlands, delvis for norske midler?

Har vi blitt så skakkjørt under sittende regjering, at midler fra bl.a. Nansen-programmet i noen grad ikke kan benyttes til å sikre videreføring og langsiktig pro-

duksjonskapasitet og beredskap i Nord-Norge, fremfor å finansiere innkjøp fra utenlandske aktører som ikke bygger nasjonal industri?

Ser regjeringen sammenhengen mellom den logistiske kapasiteten for Forsvaret i Ofoten-regionen, den nye KI-infrastrukturen og behovet for tilknyttet høyteknologisk forsvarsindustri i samme region?

Vi opplever at det lokale næringslivet og investorer tilsynelatende mister troen på prosjektet fordi de statlige signalene er for svake eller direkte negative. Med Kongsberg Gruppens pågående omorganisering våren 2026, har vi et kort tidsvindu dersom denne historiske satsingen skal ha mulighet til å lande i Nordland.

Svar:

Det er positivt at Narvik kommune samarbeider med Arena Nord og Futurum for å få private aktører til regionen for en forsvarsrelatert industriklynge.

Det er en alvorlig sikkerhetspolitisk situasjon i Europa. Dette gjør det nødvendig å raskt øke kapasiteten i norsk og alliert forsvarsindustri. Regjeringen har utarbeidet et veikart for økt produksjonskapasitet i forsvarsindustrien og er i ferd med å implementere ulike tiltak i veikartet. Hvor norsk forsvarsindustri lokaliserer sin pro-

duksjon er opp til virksomhetene selv, innenfor relevante rammer.

Langtidsplanen for forsvarssektoren innebærer et gjennomgående høyt investeringsnivå frem til 2036. Norsk forsvarsindustri, inkludert Kongsberg Defence & Aerospace (KDA) som representanten nevner, har gode forutsetninger til å levere til langtidsplanen. Langtidsplanen er et sterkt virkemiddel for å stimulere til økt produksjonskapasitet i Norge.

Ifølge FFI har Norsk forsvarsindustri rapportert om vekst i forsvarsrelatert omsetning på 34 prosent i 2024. Både omsetningen til Forsvaret, til andre norske kunder og til utenlandske kunder steg for norsk forsvarsindustri. De fire største virksomhetene sto for 70 prosent av den samlede forsvarsrelaterte omsetningen.

Representanten viser til Nansen-programmet. Dette skal, i tråd med Stortingets beslutning, være basert på Ukrainas behov. De ukrainske behovene er førende i programmet og det er der satt av 20 mrd. kroner av støtten til Ukraina som også kan brukes på norske bedrifter med konkurransedyktige produkter og tjenester. Også KDA, som representanten viser til, har ved flere anledninger mottatt midler fra Nansen-programmet for leveranser og produksjon som leverer på ukrainske behov.

SPØRSMÅL NR. 2042

Innlevert 17. mars 2026 av stortingsrepresentant Aleksander Stokkebø

Besvart 23. mars 2026 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen

Spørsmål:

Regjeringa hadde som ambisjon å fremme klimakrav til offshorefartøy i petroleumsnæringen og til servicefartøy i havbruksnæringen innen utgangen av 2025.

Hva er siste nytt i arbeidet med disse norske kravene, og hva er siste status fra regjeringens arbeid for et mest mulig harmonisert regelverk på europeisk og internasjonalt nivå?

BEGRUNNELSE:

Viser til mitt forrige skriftlige spørsmål i Dokument nr. 15:1293 (2025-2026). Ber om en ny status.

Svar:

Forslag til klimakrav til offshorefartøy og klimakrav til akvakulturfartøy var på høring andre halvdel av 2025. Miljødirektoratet leverte sin høringsoppsummering og anbefaling for klimakrav til offshorefartøy 12. januar 2026. Når det gjelder klimakrav til akvakulturfartøy, leverte Sjøfartsdirektoratet sin høringsoppsummering og anbefaling 19. februar 2026.

Departementet går nå gjennom høringssvarene og innspillene, og vurderer direktoratenes anbefalinger. I dette arbeidet vurderer vi også forslagene opp mot europeisk og internasjonale rammeverk. Behandlingen tar noe tid, fordi dette er komplekse saker med mye engasjement. Jeg tror vi alle er tjent med at sakene behandles med tilstrekkelig grundighet.

SPØRSMÅL NR. 2043**Innlevert 17. mars 2026 av stortingsrepresentant Silje Hjemdal****Besvart 24. mars 2026 av barne- og familieminister Lene Vågslid****Spørsmål:**

Kan statsråden redegjøre for hvordan regjeringen sikrer at forbudet mot søskenbarn ekteskap håndheves og gi en oversikt over antall dispensasjoner/ unntak fra forbudet som er gitt siden loven trådte i kraft, og kan det bes om en redegjørelse for hvilke kontroll- og sanksjonsmekanismer som er blitt etablert for å avdekke og reagere på forsøk på å omgå forbudet, herunder ekteskap inngått i utlandet som senere søkes anerkjent i Norge?

BEGRUNNELSE:

I mange år sto Fremskrittspartiet alene om å ville forby ekteskap mellom søskenbarn. Etter en rekke alvorlige mediasaker og en mye omtalt dokumentarserie, fikk et flertall på Stortinget endelig vedtatt et forbud mot ekteskap mellom nære slektninger. Frp var klar på at dette var en historisk seier og et viktig signal i kampen mot sosial kontroll og tvangsekteskap, men også særs viktig for å motvirke helseskader hos barn, selv om det ble gitt noen muligheter for unntak.

Nå er det over et år siden forbudet ble innført.

Svar:

La meg først understreke at vedtaket om å forby søskenbarnekteskap var viktig for Arbeiderpartiet og regjeringen da forslaget ble lagt frem i 2024. Arbeiderpartiet sto bak anmodningsvedtaket som Stortinget fattet i 2020 sammen med Sp og FrP. I Norge skal folk leve trygge, gode liv. Jeg mener forbudet som ble vedtatt i 2024 er et viktig tiltak for å motvirke tvangsekteskap, negativ sosial kontroll og kulturelle praksiser som gjør at kvinner og barn lever ufrie liv. Da regjeringen la frem forslaget i 2024 fikk det blant annet støtte fra politiet, noe regjeringen la vekt på.

Lovendring i ekteskapsloven med forbud mot ekteskap mellom nære slektninger ble vedtatt i 2024, og trådte i kraft 1. januar 2025. Før loven kunne tre i kraft, ble det gjennomført flere tiltak for å sikre effektiv gjennomføring av forbudet. Dette gjelder både tilpasning av rutinene for prøving av ekteskapsvilkårene, og systemer for å fange opp ekteskap inngått i utlandet som ikke er gyldige når partene er nær beslektet, se redegjørelse for dette nedenfor.

Før et par kan inngå ekteskap, må de fylle ut en egenerklæring om at de oppfyller ekteskapsvilkårene. Her må de erklære på ære og samvittighet bl.a. at de ikke er nært beslektet med den de skal gifte seg med. I tillegg skal

parets forlovere erklære det samme, også på ære og samvittighet. Slektskap kontrolleres ikke ut over dette. Det er Skatteetaten som kontrollerer at paret oppfyller kravene i ekteskapsloven, og som utsteder ekteskaps-attest som skal sendes til vigsleren. Hvis ekteskapsvilkårene ikke er oppfylt, vil paret ikke kunne gifte seg. Dersom paret er søskenbarn eller nærmere beslektet enn søskenbarn, kan de søke statsforvalteren, som kan gi samtykke til ekteskap dersom sterke grunner taler for det. Det er i Prop. 99 L (2023-2024) punkt 8.3 redegjort for hvordan dispensasjonsadgangen skal utøves, for eksempel i tilfeller hvor paret allerede har etablert et familieliv med barn. Det ble i 2025 søkt statsforvalterne om samtykke til å inngå ekteskap i ni saker, hvor én søknad ble innvilget og åtte ble avslått. Fire av avslagene ble påklaget til Bufdir, som stadfestet dem.

Når et par har inngått ekteskap i utlandet og kommer tilbake til Norge, krever Skatteetaten at de fyller ut en erklæring om forhold rundt ekteskapet. Hvis paret oppgir at de er søskenbarn eller nært beslektet på annen måte, må de henvende seg til statsforvalteren som skal vurdere om ekteskapet kan anerkjennes etter norsk rett. Det er i lovproposisjonen punkt 9.3 gjort EØS-rettslige og menneskerettslige vurderinger som begrunner muligheten for å få unntak fra hovedregelen om ugyldighet. Det er utformet en egen forskrift om behandling av begjæringer om anerkjennelse av ekteskap etter ekteskapsloven §§ 18b og 18c, som gir veiledning for statsforvalterens saksbehandling. Dersom statsforvalteren ikke anerkjenner ekteskapet, anses det som ugyldig, og det vil ikke registreres i Folkeregisteret.

Det er Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus som behandler søknader om anerkjennelse på landsbasis. De mottok i 2025 to søknader om anerkjennelse av ekteskap inngått etter utenlandsk rett som er ugyldig fordi partene er søskenbarn eller nærmere beslektet. Begge søknadene ble innvilget.

Det er en rekke straffebestemmelser som retter seg mot tvang og sosial kontroll, som også omfatter tilfeller hvor ektefellene er beslektet. I disse tilfellene er det imidlertid utøvelsen av tvang som er straffebelagt, og ikke selve ekteskapsinngåelsen. Det er i lovproposisjonens punkt 7.4.3 redegjort nærmere for rettsvirkninger og konsekvenser av brudd på forbudet, bl.a. at falsk forklaring i forbindelse med ekteskapsinngåelsen kan medføre straff med fengsel opptil 2 år.

Regjeringen legger vekt på å styrke innsatsen mot negativ sosial kontroll og æresmotivert vold, også ut over

ekteskapsområdet. Som et ledd i oppfølgingen av NOU 2024: 13 Lov og frihet er handlingsplanen Sjef i eget liv (2025–2028) lagt fram. Innsatsen mot negativ sosial kontroll er også en del av regjeringens opptrappingsplan

mot vold og overgrep mot barn og vold i nære relasjoner (2024–2028). Dette er en viktig del av den brede, tverrsektorielle innsatsen mot vold og overgrep.

SPØRSMÅL NR. 2044

Innlevert 17. mars 2026 av stortingsrepresentant Sofie Marhaug

Besvart 22. mars 2026 av energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Hvorfor vil ikke energiministeren instruere Statnett om å justere traseen for 420 kV kraftledning mellom Åfjord og Snilldal på Fosen, for å unngå nye menneskerettighetsbrudd, når energidepartementet i andre saker som handler om trasé ikke har hatt problemer med å overstyre Statnett?

BEGRUNNELSE:

I et oppslag i NRK Trøndelag advarer Norges institusjon for menneskerettigheter (NIM) mot at Statnetts planlagte trasé for nytt hovedlinjenett over Fosen kan innebære en risiko for nye menneskerettighetsbrudd (17. mars 2026).

Traseen er blant annet planlagt gjennom vinterbeitet til Sør-Fosen sitje, som fikk medhold i høyesterett om at vindkraftutbyggingen på Fosen var ugyldig. Nå ønsker Sør-Foten sitje at traseen justeres.

I den nevnte NRK-saken står det følgende:

«Energidepartementet åpner ikke for en justering av traséen.

De viser i sin behandling av saken til at de ikke kan be Statnett om dette, fordi dette er ikke hva Statnett opprinnelig har søkt om.»

Denne påstanden fremstår underlig all den tid det finnes eksempler på at energidepartementet – også ved nåværende statsråd – har bedt Statnett om å gjøre helt om på planene sine. Et konkret eksempel er regjeringens beslutning om at kraftledningen mellom Hamang i Bærum og Smestad i Oslo skal legges i bakken – og ikke i luften, slik Statnett hadde søkt om.

Departementets argumentasjon fremstår dermed som selektiv. Når i tillegg NIM peker på en risiko for menneskerettighetsbrudd, er det veldig rart at departementet ikke gjør noe.

Svar:

Det er nettselskapene, herunder Statnett SF, som er ansvarlige for å utrede, søke om konsesjon og gjennomføre utbygging av strømmettet. Energimyndighetene behandler slike konsesjonssøknader i medhold av energiloven.

Ny 420 kV kraftledning mellom Åfjord og Snilldal fikk konsesjon i 2013 og har en gjeldende byggefrist ut 2029. Klagesaken Energidepartementet nå har til behandling, gjelder først og fremst spørsmålet om samtykke til ekspropriasjon, samt noen mindre endringer i konsesjonen som ikke inkluderer vesentlige traséendringer. Departementet har i sakens anledning bedt Statnett og reindriften gjøre et forsøk på å inngå minnelig avtale. Kommer partene ikke til enighet, vil departementet sluttbehandle klagesaken. Det er ikke naturlig å pålegge utredning av nye traséalternativer i en sak som gjelder søknad om samtykke til ekspropriasjon.

Det er for øvrig ikke riktig at departementet instruerte Statnett i saken om ny 420 kV kraftledning Hamang-Bærum-Smestad. Statnett konsesjonssøkte både et alternativ med luftledning og et alternativ med kabel i grøft og tunnel, og departementet tok i klagesaken stilling til dette.

SPØRSMÅL NR. 2045**Innlevert 18. mars 2026 av stortingsrepresentant Mari Holm Lønseth****Besvart 25. mars 2026 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen****Spørsmål:**

Kan det bes om en oversikt over hvor mange av politiets ansatte som er kategorisert som IP1, IP2, IP3, IP4 og “annet operativt personell” fordelt på år fra 2011 til og med 2025?

BEGRUNNELSE:

Viser til spørsmål fra representanten Helene Røsholt dokument nr. 15:1148 (2025-2026), og ber om svar for flere kategorier og for flere år.

Svar:

Antall personell i kategoriene IP1 og IP2 anses som sensitiv informasjon. Opplysningene er derfor unntatt offentlighet etter offentleglova §13, jf. politiregisterloven §23 annet ledd.

Politidirektoratet (POD) opplyser at direktoratet først fra 2017 har hatt en samlet oversikt over antall innsatspersonell i kategori 3 og 4. Direktoratet presiserer vid-

ere at det ikke innhentes tilsvarende tall fra politidistriktene for kategorien «Annet operativt personell» (AOP).

Nasjonale tall for kategoriene IP3 og IP4 fra 2017-2025:

År	IP3	IP4
2017	1061	4783
2018	1032	3562
2019	1008	4899
2020	989	5414
2021	1000	5387
2022	980	5413
2023		4905
2024	892	5018
2025	907	4934

POD opplyser at de ikke har komplett oversikt over antall innsatspersonell i kategori 3 i 2023.

For øvrig viser jeg til mitt svar på spørsmål 1242 fra stortingsrepresentant Helen Røsholt.

SPØRSMÅL NR. 2046**Innlevert 18. mars 2026 av stortingsrepresentant Haagen Poppe****Besvart 27. mars 2026 av kommunal- og distriktsminister Bjørnar Skjæran****Spørsmål:**

Kan statsråden redegjøre for andre tilfeller og saker hvor et offentlig tilsynsorgan har omgjort et endelig fattet enkeltvedtak, hvor tiltakshaver har innrettet seg og hvor tilsynsorganet selv tidligere har vært varslet om saken, men ikke valgt å nedlegge innsigelse eller hatt innvendinger?

BEGRUNNELSE:

Statsforvalteren i Agder gjennomfører i disse dager en gjennomgang av et avgrenset utvalg kommunale dispensasjonsvedtak fra 2025. Gjennomgangen omfatter

innvilgede dispensasjoner for tiltak i hundremetersbeltet langs sjøen. Gjennomgangen kan potensielt føre til at ferdigbehandlede og gjennomførte tiltak byggevedtak i strandsonen blir opphevet. Dette kan (trolig) igjen føre til erstatningsplikt for kommunene.

Statsforvalteren skal føre tilsyn og kontroll med at ulike statlige, kommunale og private virksomheter innfrir krav som fremgår av lovverket. Tilsyn skal bidra til å sikre kvalitet og forsvarlighet i tjenester og vedtak. I sakene som nå gjennomgås, har Statsforvalteren i Agder tidligere ikke har reagert selv om de har vært kjent for dem. Noen av sakene er sågar ganske omhyggelig omtalt i media.

Svar:

Jeg har ikke oversikt over saker der klageinstans eller annet overordnet forvaltningsorgan har opphevet et endelig fattet enkeltvedtak etter at tiltakshaver har innrettet seg og hvor organet selv tidligere har vært varslet om saken.

Statlige tilsynsmyndigheter kan føre tilsyn med kommunenes oppfyllelse av plikter pålagt i lov der den enkelte sektorlov gir hjemmel for det. Tilsyn skal som hovedregel følge prosessreglene i kommuneloven, og tilsynsmyndigheter kan gi pålegg om retting, men tilsynsmyndigheter omgjør ikke enkeltvedtak. Jeg legger derfor til grunn at spørsmålet ikke handler om tilsyn, og heller ikke om klager på enkeltvedtak siden det ikke vil være endelige vedtak.

At statsforvalteren ikke har benyttet seg av muligheten til å uttale seg om for eksempel dispensasjonssaker etter plan- og bygningsloven eller har påklaget dem, gir ikke i seg selv grunn til å anta at vedtaket er lovlig og det fratar ikke statsforvalteren muligheten til å oppheve eller omgjøre vedtak fattet av kommunene.

Statsforvalteren kan oppheve et ugyldig vedtak på eget initiativ både gjennom lovlighetskontroll etter kommuneloven og etter forvaltningsloven. Tiltakshavers innrettelse vil være ett av flere hensyn i vurderingen etter begge disse ordningene. Ordningene er viktige sikkerhetsventiler som kan benyttes for å sikre at vedtaket er i tråd med regelverket, og er ikke av nyere dato.

Lovlighetskontroll

Lovlighetskontroll etter kommuneloven kapittel 27, som Statsforvalteren i Agder har benyttet seg av i saken representanten viser til, er en ordning der et mindretall i kommunestyret kan kreve at statsforvalteren kontrollerer om et endelig vedtak fattet av et folkevalgt organ eller den kommunale administrasjonen er lovlig. Når det foreligger «særlige grunner» kan statsforvalteren gjennomføre lovlighetskontroll på eget initiativ jf. § 27-1 andre ledd. Det er en høy terskel for å gjennomføre kontroll på eget initiativ. Utgangspunktet for om det foreligger en slik særlig grunn er at det hefter usikkerhet om vedtakets gyldighet. Andre vurderingsmomenter er blant annet tidsaspektet, innrettelse og vedtakets karakter.

Lovlighetskontroll er ikke en klage- eller omgjøringsordning. Dersom statsforvalter etter lovlighetskontroll konkluderer med at vedtaket er ugyldig skal vedtaket til kommunen oppheves og sendes tilbake til det kommunale organet som traff vedtaket til ny behandling. Statsforvalternes årsrapporter viser at statsforvalterembetene gjennomfører få lovlighetskontroller på eget initiativ. De siste tre årene har det på landsbasis vært 10 totalt i 2025, 8 totalt i 2024 og 3 totalt i 2023.

Omgjøring

Forvaltningen har dessuten mulighet til å omgjøre et vedtak når vilkårene i forvaltningsloven § 35 er oppfylt, selv om ingen har klaget. Det er en høy terskel også for omgjøring, og i praksis er det kun dersom et vedtak er ugyldig at det kan omgjøres. Om vedtaket skal omgjøres må vurderes konkret i hver enkelt sak, hvor skyld, innrettelse og tiden som er gått er tre av flere momenter som har betydning.

SPØRSMÅL NR. 2047

Innlevert 18. mars 2026 av stortingsrepresentant Martin Virkesdal Jonsterhaug

Besvart 26. mars 2026 av finansminister Jens Stoltenberg

Spørsmål:

Hvor mange boliger anslås å kunne få redusert sin formuesverdi ved å dokumentere lavere markedsverdi enn den modellberegnete verdien etter den nye boligverdsettingsmodellen?

BEGRUNNELSE:

SSB-notatet «Modell for beregning av boligformue 2025/10» (februar 2025) viser at tre av fire boliger avviker

20 prosent eller mindre fra markedsverdi, noe som innebærer at én av fire boliger avviker mer enn dette.

Ettersom skattytere kan dokumentere lavere markedsverdi gjennom verditakst og dermed få redusert formuesverdien, vil det være av interesse å belyse hvor mange boliger som i prinsippet kan benytte seg av denne muligheten.

Det bes derfor opplyst hvor mange boliger dette anslagsvis gjelder i absolutte tall.

Svar:

Stortinget fattet i 2021 et anmodningsvedtak der regjeringen ble bedt om å «endre metoden for verdsettingen av dyre boliger slik at verdsettingen bedre samsvarer med eiendommenes reelle markedsverdi». Regjeringen fulgte opp vedtaket ved å ta i bruk den oppdaterte boligmodellen fra SSB i formuesskatteopplegget for 2026. Modellen gir mer rettferdige og treffsikre verdivurderinger av bolig. Et viktig premiss for regjeringen var at staten ikke skulle tjene på omleggingen. Derfor økte regjeringen samtidig bunnfradraget i formuesskatten i budsjettet.

Da nye anslag fra SSB kom i januar, viste det seg at den oppdaterte boligmodellen ville øke skatteinntektene mer enn antatt. Regjeringen fastslo at den ville sikre at man tilbakeførte de ekstra skatteinntektene på en måte som gjør formuesskatten bedre tilpasset den oppdaterte modellen.

Regjeringens forslag er å heve innslagspunktet for høy verdsetting av primærbolig fra 10 til 14 mill. kroner. Sammen med øvrige formuesskatteendringer for 2026 anslås det å gi en samlet provenyreduksjon på 280 mill. kroner påløpt sammenlignet med referansen.

Modellen vil ikke kunne treffe markedsverdiene i alle tilfeller. Om boligen er overvurdert med den nye beregningen, kan skattytere selv endre verdien i skattemeldingen til en lavere, dokumentert verdi (sikkerhetsventilen). Regjeringen fjerner kravet om at dokumentasjonen må være fra etter 1. juli i inntektsåret. Dokumentasjon innhentet når som helst i 2026 kan derfor brukes som grunnlag for å kreve modellberegnet verdi nedjustert i skattemeldingen for 2026 (som kommer neste vår). Boligeiere kan også allerede nå endre skattekortet og legge inn den markedsverdien de mener er riktig, uten dokumentasjon. Dokumentasjon må legges fram ved nedsettelse av verdien i skattemeldingen.

Den endelige skatten for 2026 fastsettes først etter at skattemeldingen er levert våren 2027. Forskjeller mellom innbetalt skatt og faktisk beregnet skatt gjøres da opp. Det er usikkert hvor mange som vil endre boligverdien på forskuddsstadiet, og departementet vil ikke få endelig svar på hvor mange som faktisk har satt ned verdien før skatten er endelig fastsatt våren 2027.

Regjeringen vil i revidert nasjonalbudsjett formelt fremme forslaget om økt innslagspunkt.

SPØRSMÅL NR. 2048

Innlevert 18. mars 2026 av stortingsrepresentant Bent-Joacim Bentzen

Besvart 26. mars 2026 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Jeg viser til nyhetssak i Lofotposten 16.05.2025 hvor operatør av rutene påpeker at lokalbefolkningen har stått for den største veksten av de reisende med fly i Lofoten.

I lys av at Widerøe som operatør på rutene kan rapportere om dette, hvorfor er det slik at statsråden som oppdragsgiver ikke kan informere om denne statistikken (Jeg etterspør derfor tall på nytt på hvor mange med utenlandsk bosted, eller reiser bestilt med utenlandsk kredittkort, som reiser med FOT-rutene til og fra Lofoten)?

BEGRUNNELSE:

Viser til svar på spørsmål nr. 15:1937 (2025-2026). I svaret redegjør statsråden for at flyselskapene i utgangspunktet ikke registrerer nasjonalitet eller bosted for passasjerer ved kjøp av flybilletter.

Widerøe sier følgende i sak av 16.05.2025:

“Nå er det gått ett år siden det nye anbudet trådte i kraft. Vi har tilgang til gode data som hjelper oss å ta de rette beslutningene. Tallene viser at flyene fylles bedre, men tross det mange påstår er det lokalbefolkningen som utgjør den største økningen i antall reisende.”

Svar:

Det er ikke krav i FOT-avtalene om at operatørene skal rapportere statistikk om passasjerenes nasjonalitet eller bosted til departementet.

Widerøe opplyser til departementet at selskapet har metoder for å anslå andelen reisende med utenlandsk bosted, basert på indirekte opplysninger og forutsetninger. Ifølge Widerøe samsvarer deres anslag i stor grad med resultatene fra Avinors reisevaneundersøkelser. Slike beregninger er imidlertid beheftet med usikkerhet, og Widerøe må eventuelt selv svare for sine vurderinger knyttet til dette.

Når det gjelder representantens spørsmål om opplysninger om antall reiser bestilt med utenlandsk kredittkort, oppgir Widerøe at selskapet ikke har tilgang til data om hvilke land betalingskort er utstedt i.

Jeg viser for øvrig til mitt tidligere svar av 18. mars, hvor jeg redegjorde for Avinors reisevane-undersøkelser. Etter min vurdering gir disse undersøkelsene det mest pålitelige anslaget for andelen utenlandske reisende på de aktuelle rutene.

SPØRSMÅL NR. 2049

Innlevert 18. mars 2026 av stortingsrepresentant Peter Frølich

Besvart 26. mars 2026 av forsvarsminister Tore Onshuus Sandvik

Spørsmål:

Har Luftforsvaret nok driftsmidler til å gjennomføre planlagt aktivitet for 2026, som forutsatt i vedtatt forsvarsbudsjett, og hvis ikke, hvor stort er avviket?

Svar:

or 2026 er det ifølge Forsvaret planlagt med om lag tilsvarende aktivitetsnivå i Luftforsvaret som i 2025, med noe økning i antall flytimer med F-35 og P-8 maritime patruljefly. Aktiviteten planlegges og gjennomføres

for å gi best mulig måloppnåelse innenfor de rammene som er satt. Det innebærer at det gjøres løpende prioriteringer mellom ulike forsvarsgrener og avdelinger i forsvarsgrenene gjennom året. I tillegg til økonomi følger disse prioriteringene av operative behov, forbruk av lagerbeholdninger, tilgjengelighet på systemer og hensyn til personellens arbeidstid. Som informert om i Prop. 1 S (2025-2026) er driftsbudsjettet til Luftforsvaret økt fra 9,8 mrd. kroner i 2025 til 11,6 mrd. kroner i 2026. Det er i 2026 ikke varslet om at det er avvik mellom planlagt aktivitet ved inngangen til året og dagens plan.

SPØRSMÅL NR. 2050

Innlevert 18. mars 2026 av stortingsrepresentant Peter Frølich

Besvart 26. mars 2026 av forsvarsminister Tore Onshuus Sandvik

Spørsmål:

Hvilken effekt har innleie av ekstern teknisk personell hatt for tilgjengeligheten for F35, og vil tiltaket bli videreført i 2026 og 2027?

“Regjeringen har bevilget midler for å umiddelbart styrke vedlikeholdskapasiteten på F-35 gjennom å leie inn teknisk personell direkte fra Lockheed Martin og Kongsberg Aviation Maintenance Services (KAMS), planlagt med støttepersonell fra Northrop Grumman. Det legges nå til rette for at denne understøttelsen fortsetter frem til 2026” (06.03.2024).

BEGRUNNELSE:

Forsvarsministeren har i svar på skriftlig spørsmål fra Stortinget redegjort for flere tiltak for å øke tilgangen på teknikere til F35 (06.05. 2025)

Tidligere forsvarsminister Bjørn Arild Gram har gitt følgende svar på skriftlig spørsmål fra Stortinget:

Svar:

For å besvare spørsmålet har Forsvarsdepartementet innhentet informasjon fra Forsvaret. Etaten opplyser om at innleie av ekstern teknisk personell har hatt god effekt for F-35-tilgjengeligheten. Hovedsakelig har innleid

personell gjort det mulig for Flyvedlikeholdsskvadronen å tilrettelegge for utdanning og å bygge opp kapasitet, samtidig som den operative tilgjengeligheten for F-35-flåten har blitt opprettholdt.

Innleid personell har bidratt som utøvende teknikere, i planfunksjoner og til å utdanne lærlinger. Ifølge Forsvaret har Flyvedlikeholdsskvadronen rekruttert godt de siste årene.

Det betyr at flere av funksjonene innleid personell tidligere har utført nå kan ivaretas av interne krefter.

Forsvaret oppgir at innleie av eksternt teknisk personell er videreført fra 2025. Forsvaret legger i løpet av andre halvår 2026 opp til å nedjustere omfanget av innleie, og planlegger for å ansette flere egne F-35 teknikere fremover.

Generelt vurderer etaten at rekrutteringen av flyteknikere de siste årene har vært tilfredsstillende, og opplyser om at inntak av lærlinger og elever fra flyfaglinje har økt. I tillegg har Flyvedlikeholdsskvadronen blant annet gjenrekruttert flere teknikere innenfor spesialverksteder.

SPØRSMÅL NR. 2051

Innlevert 18. mars 2026 av stortingsrepresentant Rune Midtun

Besvart 25. mars 2026 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen

Spørsmål:

Mener statsråden at dagens organisering og praktisering av regelverket i tilstrekkelig grad ivaretar hensynet til effektiv saksbehandling og differensiering etter risiko, og hvilke konkrete grep vil statsråden ta for å sikre raskere og mer forutsigbar behandling av familiegjenforeningssaker der risikoen for tvangsekteskap er lav?

BEGRUNNELSE:

Jeg ble kontaktet av et fortvilt par som har opplevd store utfordringer med regelverket knyttet til familieinnvandring. De forteller at 24-års regelen i familieinnvandringssaker har medført en stor usikkerhet, ved at søkeren ikke får anledning til å starte sitt liv i Norge, fordi paret var under 24 år når de giftet seg. De opplever at kontrollmekanismen for tvangsekteskap medfører betraktelig lengre behandlingstid noe som gjør at både utdanning og arbeid må settes på vent.

24-års regelen er som nevnt, ment som en sikkerhetsventil for å avdekke tvangsekteskap fra land i særlig Afrika og Midt-Østen hvor slik praksis forekommer. Samtidig finnes det unntak fra dette kravet, blant annet der paret har bakgrunn fra vestlige land som ikke har tradisjon for tvangsekteskap, som for eksempel USA, Tyskland eller Australia. I dette tilfellet har en av personene i dette forholdet opprinnelse fra USA. Det er altså ikke en høy risiko for tvangsekteskap.

I utgangspunktet er det politiet som behandler søknader om familieinnvandring, med mindre det er momenter som taler for at UDI skal overtar saksbehandlingen. I de tilfeller hvor kontrollmekanismen for tvangse-

kteskap slår ut, er det UDI som overtar. Dette skaper et betydelig usikkerhetsmoment, ettersom politiet og UDI opererer med ulike prioriteringer og saksbehandlingstider.

UDI oppgir på sine nettsider at de arbeider med søknader innsendt før 1. november 2024. Samtidig opplever flere søkere som har levert før dette tidspunktet, fortsatt å ikke ha fått tildelt saksbehandler. Dette bidrar til uforutsigbarhet og svekker tilliten til systemet.

Dagens praksis fremstår som lite differensiert, ved at saker med åpenbart lav risiko for tvang eller misbruk av ordningen behandles på linje med mer komplekse og risikoutsatte saker. Dette kan tyde på en lite treffsikker ressursbruk, samtidig som det påfører berørte par store belastninger gjennom lang ventetid uten mulighet til å arbeide, studere eller etablere seg i Norge.

Svar:

Det fremgår av begrunnelsen for spørsmålet at representanten særlig er opptatt av hvilke saker som må behandles av Utlendingsdirektoratet (UDI) og hvilke som kan behandles gjennom en raskere prosess av politiet.

Utlendingsloven § 65 fastsetter at UDI er vedtaksmyndighet i saker om oppholdstillatelse, men at vedtakskompetansen kan delegeres til politiet ved forskrift. Dette er gjort i utlendingsforskriften § 13-1, hvor det fremgår at UDI kan gi politiet myndighet til å innvilge oppholdstillatelse i blant annet familieinnvandringssaker «hvor søknad er fremmet fra riket og det ikke er tvil om at vilkårene er oppfylt». I UDIs rundskriv 2010-089 delegerer UDI vedtakskompetanse til politiet i en rekke sakstyper.

Rundskrivet er godkjent av Justis- og beredskapsdepartementet. Det fremgår av rundskrivet at politiet kan innvilge førstegangs oppholdstillatelse i saker om familieinnvandring for ektefeller og samboere på nærmere vilkår. Ett av vilkårene er at begge parter er over 23 år.

I tråd med ovennevnte regelverk overføres i dag alle saker der partene ikke har fylt 23 år, til UDI. Aldersgrensen har sin bakgrunn i tidligere regelverk, hvor parter under 23 år ble ansett som sårbare for press i forbindelse med ekteskapsinngåelse, og at det derfor kunne være tvil om ekteskapet var inngått frivillig. I dagens regelverk er denne aldersgrensen økt til 24 år, jf. 24-årskravet i utlendingsloven § 41 a (i kraft fra 2017). Samtidig er 24-årskravet

nyansert slik at det bare gjelder familieetablering, og det gjøres unntak «dersom det er åpenbart at ekteskapet eller samlivet er frivillig». Det er viktig at slike saker underlegges en grundig behandling, så vi kan fange opp unge mennesker som er utsatt for tvangsekteskap.

Jeg er opptatt av at utlendingssakene skal behandles så effektivt som mulig, og departementet og UDI jobber for tiden med tiltak som kan legge til rette for økt effektivitet, digitalisering og mer målrettet kontroll i utlendingssaker. Om det er rom for å ha en mer målrettet kontroll av familiegjennforeningssaker der risikoen for tvangsekteskap er lav, vil bli vurdert i dette arbeidet.

SPØRSMÅL NR. 2052

Innlevert 18. mars 2026 av stortingsrepresentant AlfErik Andersen

Besvart 23. mars 2026 av landbruks- og matminister Nils Kristen Sandtrøen

Spørsmål:

Når vil retningslinjer og muligheten for å søke på flaskehalsprosjekter for veier for skogbruket være klar?

BEGRUNNELSE:

Viser til nasjonalbudsjett for 2026 kapittel 1149 post 60 der det er bevilget 25 millioner til flaskehalsprosjekter for veier for skogbruket. Vi ser et enormt etterslep på vedlikehold av skogsbilveier. Tømmerbilene er blir større og lengre og slitasjen er stor. Tømmer er blant annet i Agder en svært stor næring og det er bygd ut en stor og effektiv havne i blant annet Mandal. Det går ut hundrevis av kubikk med tømmer fra den havna. Samtidig ser man store utfordringer for tømmerbilsjåførene som skal hente ut lasten fra skogen. Kommunene står i vanskelige økonomiske situasjoner og må prioritere de lovpålagte oppgavene fremfor blant annet vedlikehold av bygg og infrastruktur. Utbygging av tømmerkaier har vist seg å være en suksess i samarbeid med en betydelig statlige medfinansiering. Retningslinjene til denne omtalte posten må dermed også legge til grunn en betydelig statlig medfinansiering.

Svar:

om representanten viser til i sin begrunnelse for spørsmålet, ble det i budsjettforliket for 2026 bevilget 25 mill. kroner til utbedring av flaskehals for veier for skog-

bruket på kapittel 1149, post 60. Formålet med bevilgningen er å bedre infrastrukturen for tømmertransport, med vekt på utbedring av prioriterte flaskehals på kommunale veier. Det er satt i gang arbeid med å utforme denne ordningen. Med bakgrunn i at kommunale veier er et nytt område for landbruksforvaltningen, må det fortsatt regnes med å ta noe tid før det kan åpnes for søknader. Det er et mål at mest mulig av midlene som er satt av i budsjettet for 2026 til formålet skal kunne settes i arbeid i løpet av høsten.

SPØRSMÅL NR. 2053**Innlevert 18. mars 2026 av stortingsrepresentant Rune Midtun****Besvart 27. mars 2026 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Kan samferdselsministeren gjøre rede for kostnader Avinor vil pådra seg dersom driften av Haugesund lufthavn igjen må overtas av Avinor, inkludert bortfall av leieinntekter, og vil det være en fornuftig og økonomisk bærekraftig løsning at Avinor overtar driften igjen sett i lys av selskapets allerede pressede økonomi, samt har statsråden vurdert om det ville være en mer fornuftig og langsiktig løsning for både Avinor og regionen om Avinor fikk selge Haugesund lufthavn til Lufthavndrift AS, i stedet for tilbakeføring?

BEGRUNNELSE:

Haugesund lufthavn gikk i 2017 over fra å være drevet av Avinor til å bli drevet av Lufthavndrift AS. Dette var et av de første tilfellene i Norge der driften av en lufthavn ble konkurranseutsatt. I forbindelse med overgangen ble det etablert en rammeavtale der Lufthavndrift leier lufthavnens infrastruktur og fasiliteter av Avinor.

Gjennom denne avtalen betaler Lufthavndrift en avtalt leie til Avinor, som dermed mottar inntekter fra lufthavnen uten selv å stå for den operative driften. Leiekostnader, avgiftsnivå og inntektsfordeling er forhold som påvirker driftsmarginene for operatøren.

Pandemien førte til et markant fall i flytrafikk og inntekter i hele den norske luftfartssektoren. Haugesund lufthavn opplevde, i likhet med mange regionale lufthavner, en kraftig nedgang i passasjertall i perioden 2020–2022. Dette svekket den økonomiske situasjonen for operatører som er avhengige av trafikkvolum for å opprettholde driften.

Lufthavndrift har over flere år levert underskudd, basert på offentlig tilgjengelige tall. En vesentlig del av inntektene fra lufthavnens drift går til betalinger til Avinor gjennom leieavtalen, noe som kan gjøre det utfordrende å oppnå bærekraftig drift innenfor dagens rammer.

Dersom Lufthavndrift AS trekker seg fra avtalen, vil driftsansvaret falle tilbake til Avinor. Avinor vil da stå ansvarlig både for drift og for nødvendige investeringer, i tillegg til å miste leieinntektene som følger av dagens modell. Ifølge åpne kilder har Avinor allerede en presset økonomi, og en tilbakeføring av driften kan innebære økte kostnader for selskapet.

Avinor er heleid av staten ved Samferdselsdepartementet, og rammebetingelser og lufthavnstruktur ligger under departementets ansvarsområde. Eventuelle kostnader som følger av endringer i driftsmodellen vil påvirke

Avinors samlede økonomi, og kan dermed ha statlige implikasjoner.

Svar:

Lufthavndrift AS (LUD) har inngått en tjenestekonsesjonskontrakt med Avinor AS (Avinor) på Haugesund lufthavn. Kontrakten gjelder for perioden 2019–2039. Kontrakten innebærer at LUD betaler leie til Avinor for infrastrukturen og har ansvaret for drift og vedlikehold. LUD står fritt til å fastsette lufthavnavgiftene og styre den kommersielle driften. Avinor vil ta over driftsansvaret igjen, dersom LUD ikke klarer å opprettholde driften. Saken ble forankret i Stortinget, jf. Prop. 31 (2016–2017) og Innst. 129 S (2016–2017).

Dersom Avinor igjen overtar driften, vil Avinor få ansvaret for driftsutgifter knyttet til bemanning, vedlikehold, sikkerhet og øvrige operasjonelle krav. I tillegg vil Avinor miste leieinntektene selskapet i dag mottar fra LUD. Ifølge Avinor tilsvarer leieinntektene Avinors kapitalkostnader på lufthavna og utlegg for asfaltering av rullebanen. Avinor drev Haugesund lufthavn fram til LUD overtok i 2019. Lufthavna gikk da med et årlig underskudd i området 10–15 mill. kroner. Avinor har satt i gang en selskapsgjennomgang av LUD. Selskapsgjennomgangen vil kunne si noe nærmere om hvilket resultat Avinor kan forvente, dersom Avinor igjen tar over driftsansvaret.

I Norge eier staten ved Avinor de lufthavnene som vurderes å ha en viktig samfunnsfunksjon for den sivile luftfarten. Haugesund lufthavn er en slik lufthavn.

SPØRSMÅL NR. 2054**Innlevert 18. mars 2026 av stortingsrepresentant Anna Molberg****Besvart 30. mars 2026 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Er dagens kontroll- og sanksjonssystem slik statsråden ønsker det og gir det tilstrekkelig rettssikkerhet, og står reaksjonene i rimelig forhold til feil som begås, eller bidrar dette til å forsterke mangelen på fastleger?

BEGRUNNELSE:

Fastlegeordningen er i en krevende situasjon og er avhengig av at fastleger kan arbeide effektivt og samtidig levere forsvarlig kvalitet. Samtidig beskrives Helfos kontrollregime som et system som i praksis fanger opp fastleger med høy refusjonsaktivitet – som ofte sammenfaller med høy arbeidsmengde og høy pasientgjennomstrømning – og dermed kan virke som en mekanisme som «straffer effektivitet» snarere enn å avdekke bevisst misbruk.

Det pekes videre på at Helfo ved kontroll finner avvik i et begrenset antall vurderte konsultasjoner, og at slike funn deretter kan skaleres statistisk for å fastsette store tilbakebetalingskrav, ofte i millionstørrelse og med renter. En slik metodikk kan gi svært inngripende konsekvenser selv når feilene gjelder kompliserte takstregler og når den totale feilmarginen i praksis kunne vært forventet i et stort system med komplekse regelverk.

Et særlig rettssikkerhetsproblem som løftes frem, er at fastleger kan miste refusjonsretten – og dermed inntektsgrunnlaget – før saken er prøvd av en reelt uavhengig instans. Det vises til at Helfo både tolker regelverket, fører kontroll, legger reaksjon og i praksis kan iverksette vedtak før klagebehandling er ferdig, samtidig som klagebehandling kan ta lang tid og ofte ender med samme konklusjon.

Til eksempel brukes en fastlege i Grue med om lag 2 100 pasienter i en bygd med 4 500 innbyggere. Denne saken har fått nasjonal medieoppmerksomhet. Helfo fant feil i 32 av 70 vurderte tilfeller. I etterkant forelå det pasientuttalelser som støttet legens tidsbruk i flertallet av de omstridte konsultasjonene, men legen tapte likevel sin refusjonsrett. Det anføres at et slikt vedtak kan få store konsekvenser for lokalsamfunnet, blant annet ved at en betydelig andel innbyggere kan stå uten fastlege.

Svar:

Utbetalinger etter avtale om direkte oppgjør bygger på et tillitsbasert system og skjer på grunnlag av innsendte refusjonskrav, hvor legen selv angir hvilke tak-

ster det skal gis refusjon for. Det at ordningen er tillitsbasert underbygger at vi har tillit til helsepersonellet som bruker ordningen. De aller, aller fleste gjør en god jobb og følger reglene til punkt og prikke, men det kan skje avvik og derfor må vi også ha kontrollmekanismer for å sikre at skattebetalernes penger brukes etter hensikten.

Helfos kontroll- og sanksjonssystem skal avdekke, forebygge og følge opp feil og regelbrudd knyttet til utbetalinger og refusjoner innen helseområdet, og dermed bidra til at folketrygdens midler forvaltes riktig. Staten refunderte i forrige avtaleår 5,7 milliarder kroner for stønad til dekning av utgifter til undersøkelse og behandling hos fastlege. Det er derfor viktig at kontrollen med bruk av takstene fungerer på en god og hensiktsmessig måte. Måltrettet informasjon til helseaktører om vesentlig avvikende refusjonsprofil eller forskrivningspraksis er en viktig del av dette. Tap av refusjonsrett til Helfo er et inngripende tiltak for den det gjelder, og slike vedtak fattes kun i de mer alvorlige tilfellene som Helfo avdekker.

Hvorvidt det i den enkelte sak er grunnlag for å anvende virkemiddelet beror på en konkret helhetsvurdering, hvor behandleren gis mulighet til kontradiksjon før vedtak fattes. Behandlere har anledning til å påklage vedtaket til Helseklage, og eventuelt prøve vedtaket rettslig med anke til domstolene. En behandler kan også klage saken inn til Sivilombudet etter at saken er behandlet i klageinstansen. Etter min oppfatning er behandleres rettssikkerhet ivarettatt når det gjelder deres rett til å få prøvd vedtaket av flere instanser.

Helsedirektoratet har orientert departementet om at de har merket seg kritikken knyttet til praktiseringen av bestemmelsen og har blant annet av denne grunn prioritert arbeid med å revidere rundskrivet til folketrygdloven § 25-6, som regulerer virkemiddelet tap av retten til å praktisere for trygdens regning. Hensikten med dette arbeidet er å identifisere områder som har behov for en tydeligere veiledning, blant annet for å kunne gjøre bestemmelsen mer forutsigbar for helseaktører. At takster og regelverk skal være enklere å etterleve er et fokusområde i utviklingen av nye systemer i Helsedirektoratet. Behandlerperspektivet står sentralt i utviklingen av nye løsninger, og direktoratet involverer profesjonsforeningene i dette arbeidet.

Jeg er kjent med at Helsedirektoratet er i en konstruktiv dialog med Legeforeningen om Helfos kontrollpraksis og dokumentasjonskravene, herunder vedtak om tap av retten til å praktisere for trygdens regning. Dersom Helsedirektoratet basert på denne dialogen kommer med

en faglig tilrådning til departementet om at det er behov

for eventuelle endringer i regelverket, er dette noe vi må se nærmere på og vurdere.

SPØRSMÅL NR. 2055

Innlevert 18. mars 2026 av stortingsrepresentant Pål Morten Borgli

Besvart 26. mars 2026 av kommunal- og distriktsminister Bjørnar Skjæran

Spørsmål:

Hvordan vurderer statsråden balansen mellom lokalt selvstyre og nasjonale/regionalt fastsatte føringer i arealpolitikken i slike saker, mener statsråden at dagens praksis i tilstrekkelig grad ivaretar hensynet til forutsigbarhet og rimelighet for aktører som har gjort langsiktige investeringer, og mener statsråden også at det er naturlig å benytte sykkel til IKEA sitt nye varehus langs motorvei E39?

BEGRUNNELSE:

I forbindelse med planleggingen av nytt IKEA-varehus i Stavanger-regionen er det stilt krav om om lag 1099 sykkelparkeringsplasser og kun 183 parkeringsplasser for bil. Dagens varehus har til sammenligning nærmere 700 bilparkeringsplasser. Den foreslåtte reduksjonen fremstår som svært omfattende, og reiser spørsmål om både gjennomførbarhet og hensiktsmessighet, også sett i lys av varehusets funksjon og kundegrunnlag. Tomten ble i sin tid kjøpt fra kommunene Stavanger, Sola og Sandnes for over 20 år siden, og det har tidligere vært åpnet for at dispensasjon fra regionale planer kan gis gjennom mekling. Saken aktualiserer dermed spørsmål om hvordan endre regionale og nasjonale føringer slår ut for aktører som har gjort langsiktige investeringer basert på tidligere rammebetingelser. Videre berører saken prinsipielle sider ved forholdet mellom lokalt selvstyre og statlige og regionale føringer i areal- og transportpolitikken, særlig i tilfeller der næringsutvikling skjer i områder nært hovedtransportårer som E39. I en tid der folk og næringsliv sin tillitt til politikere er kanskje saker som dette som forsterker dette. Det er ingen, uansett politisk ståsted jeg treffer som forstår denne spesifikke avgjørelsen.

Svar:

Stortingsrepresentant Borgli stiller spørsmål om balansen mellom lokalt selvstyre og nasjonale og regionale føringer i arealpolitikken, og hvordan dette slår ut

i den type saker han viser til. Saken som representanten tar opp, er endelig avgjort ved en klagebehandling. I en slik klagesak har statsforvalteren delegert myndighet til å avgjøre klager på enkeltvedtak etter plan- og bygningssloven, se pbl. § 1-9. Statsforvalterens juridiske vurdering av saken er at vilkårene for å gi dispensasjon i pbl. § 19-2 ikke er oppfylt. Dette innebærer at hvis man lokalt ønsker å endre parkeringsdekningen, så må dette gjøres gjennom en planendring.

Parkeringsnormene det søkes dispensasjon fra er fastsatt i en interkommunal kommunedelplan for Forus, i tråd med parkeringsnormer vedtatt av Rogaland fylkeskommune gjennom Regional plan for Jæren og Søre Røyfylke.

Stortingsrepresentant Borgli spør videre om dagens praksis i tilstrekkelig grad ivaretar hensyn til forutsigbarhet og rimelighet for næringsaktører. Plan- og bygningssloven legger rammene for lokale og fylkeskommunale planer. Nye nasjonale og regionale føringer vil kunne endre rammene for eldre planer. Parkeringsnormen i den interkommunale kommunedelplanen for Forus ble vedtatt etter en omfattende planprosess. Jeg legger til grunn at vurderingene knyttet til parkeringsdekning på Forus var godt kjent og belyst gjennom hele planprosessen.

Borgli spør om jeg mener at det naturlig å sykle til IKEA sitt nye lokalisering for varehus på Forus. Jeg er ikke veldig lokalkjent i det aktuelle området, men ser at man med rette kan stille spørsmål til om minimumsnormen for antall sykkelparkeringsplasser kan synes overdimensjonert for et handelskonsept, slik IKEA har planlagt det på Forus. Samtidig vil jeg understreke at min respekt for lokaldemokratiet er stor, og at det omfatter beslutninger tatt både i kommunestyre og fylkesting.

SPØRSMÅL NR. 2056**Innlevert 19. mars 2026 av stortingsrepresentant Marthe Hammer****Besvart 25. mars 2026 av finansminister Jens Stoltenberg****Spørsmål:**

SPU investeres fortsatt i selskaper som leverer teknologi og materiell som brukes av det israelske militæret, herunder NextVision Stabilized Systems og Palantir Technologies. Israel har siden finansministeren satte Etikkrådets arbeid på pause startet en ny folkerettstridig krig. Finansministeren uttalte at Norges Bank skulle øke aktsomhetsarbeidet ved tilfeller av krig.

Vil finansministeren redegjøre for bankens økte aktsomhetsvurderinger i lys av storkrigen som utspiller seg i Midtøsten?

Svar:

Stortinget vedtok 4. november 2025 å be regjeringen om å gjennomgå det etiske rammeverket for Statens pensjonsfond utland. Finansdepartementet fulgte opp Stortingets vedtak den 7. november 2025 ved å fastsette midlertidige etiske retningslinjer, som erstattet retningslinjene for observasjon og utelukkelse av selskaper fra fondet. I påvente av nytt rammeverk skal det være styrket aktsomhet og raskere reaksjon i situasjoner der forutsetningene for fondets investeringer i et land endres vesentlig i løpet av kort tid, for eksempel som følge av krig.

Videre nedsatte regjeringen et utvalg som skal vurdere det etiske rammeverket for fondet. Utvalget er blant annet bedt om å se på om organisering, retningslinjer

eller mandat bør endres slik at det kan handles raskere i situasjoner der omstendighetene endres raskt.

Norges Bank har styrket sine prosesser og styringsdokumenter og lagt til ytterligere krav for sitt arbeid i situasjoner som krig og konflikt. Oppfølgingen av interne og eksterne forvaltere er også styrket, og dialogen med Etikkrådet er tettere. I perioden de midlertidige retningslinjene gjelder, skal Norges Bank fortsette sitt arbeid med ansvarlig forvaltning, herunder eierskapsutøvelse, som omfatter blant annet dialog med selskaper, stemmegivning og eventuelle nedslag innenfor bankens forvaltningsmandat. Videre er krig og konflikt et prioritert område for Etikkrådet.

Selv om det er lite sannsynlig at Norge gjennom sine investeringer i pensjonsfondet bryter sine folkerettslige forpliktelser, så skal Norges Bank, i likhet med hva som gjelder for statlige virksomheter for øvrig, påse at Norge ikke bryter med sine folkerettslige forpliktelser. Dersom Norges Bank vurderer det som usikkert om en investering i et selskap trår Norges folkerettslige forpliktelser for nær, vil banken måtte innhente råd og veiledning og, om nødvendig, foreta nedslag.

Utenriksdepartementet bidrar med relevant folkerettslig veiledning, og det er en etablert dialog mellom Utenriksdepartementet, Finansdepartementet, Norges Bank og Etikkrådet for dette formålet.

SPØRSMÅL NR. 2057**Innlevert 19. mars 2026 av stortingsrepresentant Frøya Skjold Sjørsæther****Besvart 24. mars 2026 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Hva er begrunnelsen for at regjeringen ikke har startet KS2-arbeidet for de to nevnte prosjektene, slik ministeren lovet sommeren 2023?

BEGRUNNELSE:

I et brev stilet til Bergen kommune og Vestland Fylkeskommune 21. juni 2023 lovet regjeringen å sette i gang KS2 av prosjektene Fløyfjellstunnelen nord og sør.

«Vanligvis setter ikke staten i gang KS2 for sine prosjekter når finansieringen er uavklart, som i dette tilfellet. For å komme videre i arbeidet med å forberede mulig oppstart av de ulike delene av bybaneutbyggingen, har Samferdselsdeparte-

mentet etter en særskilt vurdering likevel kommet til at KS2 for de to E39-prosjektene kan startes opp. Departementet vil om kort tid sende supplerende tildelingsbrev om revidert budsjett til Statens vegvesen, og vil da be om at etaten forbereder nødvendig grunnlagsmateriale for KS2.»

Svar:

I Meld. St. 14 (2023-2024) Nasjonal transportplan 2025-2036 har regjeringen prioritert 70 prosent statlig bidrag til Bybanen til Åsane. Dette innebærer at prosjektet inngår i ordningen for statlig tilskudd til store kollektivprosjekter. I Nasjonal transportplan er også grenseflatene mellom bybaneprojektet og E39 Fløyfjelltunnelen nord og sør omtalt.

For Bybanen til Åsane er forlengelsen av dagens Fløyfjelltunnel et premiss for at banen kan bygges. Bybanen skal delvis gå i dagens E39-trasé, og forlengelsen av Fløyfjelltunnelen må være bygget før veitraseen kan frigjøres. Dette øker kompleksiteten i planleggingen og gjennomføringen av prosjektene.

I arbeidet med Nasjonal transportplan 2025-2036 vurderte Statens vegvesen at forlengelsen av Fløyfjelltunnelen må bygges ut før anleggsarbeidene for bybanen kan starte opp. Videre må dagens Fløyfjelltunnel (Fløyfjelltunnelen sør) oppgraderes for at kravene i tunnelsikkerhetsdirektivet skal kunne overholdes. Statens vegvesen har vurdert at byggingen av Fløyfjelltunnelen sør og nord bør gjennomføres som ett prosjekt, E39 Fløyfjelltunnelen.

Samferdselsdepartementet ga Statens vegvesen i supplerende tildelingsbrev nr. 9 for 2023, datert 29. juni 2023, i oppdrag om å utarbeide nødvendig grunn-

lagsmateriale for ekstern kvalitetssikring (KS2) for E39 Fløyfjelltunnelen nord og sør. Dette er også omtalt i departementets brev datert 21. juni 2023 til Bergen kommune, Vestland fylkeskommune og Statens vegvesen. Bakgrunnen for beslutningen var å sikre samtidighet for gjennomføringen av ekstern kvalitetssikring av valgt løsning for Bybanen, i regi av Vestland fylkeskommune, og gjennomføringen av ekstern kvalitetssikring (KS2) for E39 Fløyfjelltunnelen som gjøres av staten. Statens vegvesen ble i oppdraget bedt om å koordinere arbeidet med øvrig arbeid med Bybanen til Åsane.

Etter at departementet ga oppdraget om forberedelser for ekstern kvalitetssikring for prosjektet E39 Fløyfjelltunnelen, er det lokalt startet opp arbeid med en ny reguleringsplan for å vurdere nytt traséalternativ for Bybanen. Dette skaper usikkerhet rundt begge prosjektene. Det er svært krevende for staten å vurdere videre arbeid med E39 Fløyfjelltunnelen så lenge det er uavklart hvilken løsning lokale myndigheter vil velge for bybanen.

KS2 er «ferskvare», og bør gjøres tett opp til forventet tidspunkt for investeringsbeslutning og oppstart av prosjektet for å unngå at vurderingene blir utdaterte. Det pågår noe arbeid med prosjektet E39 Fløyfjelltunnelen, men på bakgrunn av usikkerheten avventer Statens vegvesen videre arbeid med grunnlagsmateriale for ekstern kvalitetssikring til det foreligger tilstrekkelige avklaringer om valg av løsning for Bybanen til Åsane. Jeg er kjent med at lokale myndigheter legger opp til at reguleringsplanen for en revidert løsning for Bybanen til Åsane vil bli behandlet våren 2027.

SPØRSMÅL NR. 2058

Innlevert 19. mars 2026 av stortingsrepresentant Hilde Grande

Besvart 27. mars 2026 av energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Vil statsråden sørge for at Statnett samarbeider med de regionale nettselskapene om realistiske forbruksprognoser fremover, og har statsråden videre tatt til etterretning at samtlige av de lokale nettselskapene er enige om dette, og også enige om hvilke tiltak som bør gjennomføres, og at det nå er nødvendig med et fullverdig 420kV-nett helt ut til Kleppstad i Lofoten?

BEGRUNNELSE:

Som kjent behandler Energidepartementet nå Statnetts KVVU for Lofoten og Vesterålen. I denne saken er det forskjell på hvordan de lokale nettselskapene i regionen på den ene siden, og Statnett på den andre siden, ser på fremtidig forbruk i regionen. De lokale nettselskapene mener at man etter 2030 vil oppleve en sterkere økning i forbruket, da det alminnelige forbruket øker med overgang til elbiler og hjemmeladere, næringslivet skal elektrifisere, samt. at man opplever økt etterspørsel fra nye

industriprosjekter. Statnett derimot legger i KVV opp til at forbruksøkningen reduseres fremover.

Svar:

Det er Statnett som har ansvaret for planlegging av transmisjonsnettet, men jeg mener det er viktig at foretaket har god dialog med regionalnettselskapene i sitt planarbeid. Energidepartementet har nå gitt sin uttalelse om Statnetts konseptvalgutredning for Lofoten og Vesterålen. Departementet mottok innspill fra regionalnettselskapene i utredningsområdet i forbindelse med behandlingen, og er godt kjent med innholdet i disse.

I Konseptvalgutredning Lofoten og Vesterålen har Statnett utredet tiltak for å løse driftsutfordringene i nettet i området, samt for å kunne tilknytte nytt og økt forbruk. I departementets uttalelse om konseptvalgutredningen slutter departementet seg til Statnetts anbefalte konsept

som innebærer en trinnvis gjennomføring av tiltak som på sikt kan gi en 420 kV-ring som forsyner Lofoten, Vesterålen og Harstad-regionen.

Første steg består av en ny ledning mellom stasjonene Kvandal og Kilbotn, dimensjonert for 420 kV, samt en rekke tiltak i ulike deler av nettet i området, herunder temperatur-oppgradering av flere ledninger og dublering av ledningen Sortland–Hinnøy. I uttalelsen understreker departementet at det haster med å få gjennomført disse tiltakene for å bedre driftssituasjonen og legge til rette for økt forbruk i området. Uttalelsen legger også til grunn at Statnett har tett dialog med regionalnettselskapene, følger forbruksutviklingen tett og planlegger for at de neste trinnene gjennomføres i takt med behovsutviklingen. Det presiseres at Statnett står fritt til å omsøke ytterlige nettiltak før de første stegene er på plass.

SPØRSMÅL NR. 2059

Innlevert 19. mars 2026 av stortingsrepresentant Mari Holm Lønseth

Besvart 25. mars 2026 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen

Spørsmål:

Ønsker en tabell over politiets driftsbudsjett, spesifisert per kapittel og post, med utgifter i budsjett og regnskap for 2021-2026 i 2026-kroner.

Kan det bes om at det spesifiseres hvor mye av utgiftene som knytter seg til pensjon, og hvor også tabellen skal vise prosentvis vekst?

Svar:

Under følger en tabell med oversikt over saldert budsjett og regnskapsført budsjett for kap. 440, kap. 441 og kap. 443 i perioden 2021-2026. Beløpene er i mill. kroner.

Kap. 441 og kap. 443 ble opprettet i budsjettet for 2023. Kap. 441 ble innlemmet i kap. 440 i budsjettet for 2026. Det er derfor brudd i tallrekken for kap. 441 og kap. 443. Den prosentvise økningen på kap. 440 inkluderer kap. 441.

kap. 440	2021	2022	2023	2024	2025	2026	Prosentvis økning
Saldert budsjett	19 784	20 895	19 521	21 245	24 035	25 482	28,8
Regnskapsført budsjett	19 703	22 105	21 421	22 369	24 815		

kap. 441	2021	2022	2023	2024	2025	2026	
----------	------	------	------	------	------	------	--

Saldert budsjett			389	383	383		
Regnskapsført budsjett			404	377	394		

kap. 443	2021	2022	2023	2024	2025	2026	Prosentvis økning
Saldert budsjett			1 432	1 509	1 645	1 740	21,5
Regnskapsført budsjett			1 527	1 590	1 787		

Statsregnskapets artskonto 542-Pensjonspremie til SPK viser følgende utvikling over kap. 440, 441 og 443:

År	Pensjonspremie til SPK
2021	1 350 mrd. kroner
2022	1 665 mrd. kroner
2023	2 174 mrd. kroner
2024	2 232 mrd. kroner

Tallene for 2025 er ikke klare.

Det understrekes at politiet blir kompensert for deler av pensjonsutgiftene på samme måte som at de blir kompensert for lønnsveksten. Da pensjonssystemet ble

lagt om i 2022, fikk politiet i tillegg ytterligere kompensasjon over statsbudsjettet for å ta høyde for konsekvensene av nytt pensjonssystem.

SPØRSMÅL NR. 2060

Innlevert 19. mars 2026 av stortingsrepresentant Ole Herman Sveian

Besvart 31. mars 2026 av finansminister Jens Stoltenberg

Spørsmål:

Finansdepartementet bruker modellen SNOW til sine beregninger av CO₂-utslipp.

Hvor mye vil CO₂-utslippene ihht. modellen gå ned dersom (a) pumpeprisen øker fra 20 kr til 35 kr uten at avgiftene endres, (b) pumpeprisen øker fra 20 kr til 40 kr uten at avgiftene endres, (c) pumpeprisen øker fra 20 kr til 35 kr samtidig som avgiftene reduseres med 5 kr/L og (d) pumpeprisen endres ikke samtidig som avgiftene reduseres med 5 kr/L?

Svar:

Varige endringer i olje- og gasspriser påvirker norsk økonomi og husholdninger gjennom flere kanal-

er. For eksempel kan endrede petroleumspriser påvirke valutakurser, priser og lønninger, petroleumsinntekter, offentlige inntekter og utgifter, næringsstruktur mv. For å rendyrke utslippsvirkningene fra økt pumpepris antas det i analysen at det kun er prisene på drivstoff i veitrafikken som endres. Det innebærer at endringer i pumpeprisen som skyldes endringer i internasjonale oljepriser, har lik effekt som endringer i avgiftene på pumpeprisene.

Tabell 1 viser anslag på utslippseffekter i 2030 og 2035 for de ulike prisendringene i spørsmålet. Utslippseffektene er beregnet sammenlignet med utslippsfremskringene slik de er presentert i Nasjonalbudsjettet 2026. Virkningene avtar fra 2030 til 2035 fordi antall fossile kjøretøy fases ut i referansebanen og nye kjøretøy antas å bli mindre utslippsintensive.

Anslagene er laget med modellen SNOW, som departementet normalt benytter til å lage fremskrivninger av klimagassutslipp og til å beregne effekter av avgiftsendringer. Modellen er en langsiktig likevektsmodell, som innebærer at resultatene fra modellen må forstås som hva som vil skje etter at økonomien har tilpasset seg over tid. Modellen er mindre egnet til å gi anslag på kortsiktige effekter og på effekter av midlertidig karakter.

SNOW-modellen er kalibrert på historiske data for norsk økonomi. Svært høye drivstoffpriser er utenfor erfaringsgrunnlaget i modellen, noe som gjør adferdseffektene usikre. Høye priser kan også gjøre det lønnsomt

å ta i bruk dyre og lite utbredte teknologier som ikke er modellert i SNOW, samt føre til økt satsing på utvikling av ny teknologi som øker sannsynligheten for teknologiske gjennombrudd. Siden slike effekter ikke fanges opp i modellen, kan SNOW underestimere utslippsvirkningene av svært høye drivstoffpriser. Usikkerheten i beregningene er derfor betydelig.

Tabell 1. Endring i utslipp i mill. tonn i 2030 og 2035 sammenlignet med fremskrivingene i Nasjonalbudsjettet 2026 ved ulike varige endringer i pumpeprisen fra 20 kroner/liter, beregnet på likevektsmodellen SNOW

	2030	2035
kr -5	0,6	0,5
kr 10	-0,8	-0,6
kr 15	-1,2	-0,9
kr 20	-1,9	-1,6

SPØRSMÅL NR. 2061

Innlevert 19. mars 2026 av stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen

Besvart 27. mars 2026 av forsvarsminister Tore Onshuus Sandvik

Spørsmål:

Kan forsvarsministeren redegjøre for fornuften bak at Forsvarsmateriell (FMA) har utlyst en anbudskonkurranse om å anskaffe fisk og fiskeprodukter til Forsvaret i form av en fireårig rammeavtale i hele EU-området, i stedet for å benytte lokale leverandører?

BEGRUNNELSE:

Forsvarets kjerneområde befinner seg som kjent i Troms. Dette er også kjent som et kjerneområde for produksjon av fisk. Det fremstår da noe eiendommelig at FMA går ut med en bred anbudsprosess som inkluderer hele EU-området, som i prinsippet kan gjøre Forsvaret avhengig av å importere fisk fra eksempelvis Spania.

Antakelsen er at rasjonale for denne brede utlysningen, er at EØS-avtalen krever det. Noe som i så fall fremstår ubegrunnet, all den tid EØS-avtalen åpner for unntak som kan begrunnes med å beskytte nasjonal sikkerhet, forsyningssikkerhet og forsvarsinteresser.

Svar:

Regjeringen vil ha større grad av lokale innkjøp fra små- og mellomstore bedrifter. Det er viktig for beredskaps- og forsyningssikkerheten i et totalforsvarsperspektiv. Ressurser vi trenger i krise og krig må vi også opprettholde i fred. Departementet har gitt Forsvaret, Forsvarsmateriell og Forsvarsbygg føringer om ivaretagelse og bruk av små og mellomstore bedrifter i anskaffelser, blant annet med referanse til lokale og regionale markeder. For 2026 har vi ytterligere tydeliggjort den geografiske dimensjonen med bruk av lokale og regionale leverandører, og det er henvist til regjeringens nordområdestrategi.

Departementet har innhentet informasjon fra Forsvarsmateriell om den konkrete saken representanten tar opp. Utlysning av denne rammeavtalen gjøres i EØS-området i henhold til regelverket for offentlige anskaffelser. Forsvarsmateriell opplyser at de før kunngjøringen av rammeavtalen gjennomførte markedsdialog og fikk innspill fra leverandører og interesseorganisasjoner. Forsvarsmateriell har vurdert at en sentral rammeavtale kombinert med lokale avtaler vil gi den beste balansen, med tanke på å sikre hele Forsvaret dekning av

behovet og gi fleksibilitet for kjøp fra lokale leverandører der det er et lokalt marked nært basene. Etaten opplyser at avtalen derfor er utformet som ikke-eksklusiv, det vil si at det er presisert i konkurransegrunnlaget at lokale innkjøpsenheter i Forsvaret kan inngå egne avtaler med lokale leverandører. Dette er en mulighet jeg forventer at Forsva-

ret vil benytte der det er et lokalt eller regionalt marked som dekker Forsvarets behov.

Jeg deler representantens syn på at det er viktig å bruke lokale leverandører og at vi ikke er kommet langt nok på dette området. Jeg vil følge opp arbeidet videre og se nærmere på om det kan settes inn ytterligere tiltak for å sikre lokale og regionale innkjøp.

SPØRSMÅL NR. 2062

Innlevert 19. mars 2026 av stortingsrepresentant Margret Hagerup

Besvart 27. mars 2026 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Hvordan vil statsråden sikre at gutter og unge menn som ikke har fått tilbud gjennom det ordinære programmet, får reell mulighet til opphentingsvaksine (HPV), og vil det vurderes å etablere en ny eller permanent opphentingsordning for disse gruppene?

BEGRUNNELSE:

Det har vært omtale av manglende oppfølging og begrenset tilgang til opphentingsvaksine (HPV-vaksine) for gutter som ikke fikk tilbud da vaksinen ble innført for begge kjønn. HPV-vaksinen ble inkludert for gutter i barnevaksinasjonsprogrammet i 2018, men flere unge menn faller utenfor ordningen og må i dag betale selv dersom de ønsker vaksinen.

HPV kan føre til flere alvorlige kreftformer også hos menn. Når vaksinen først ble innført for gutter i 2018, ble det ikke gitt et bredt og varig opphentingstilbud til eldre årskull. Dette skaper en skjevhet mellom kjønn og mellom årskull, og innebærer at unge menn i dag må betale betydelige beløp for vaksinasjon som kunne forebygget alvorlig sykdom. Det er et viktig likestillings- og folkehelsehensyn å sikre likeverdig tilgang til forebyggende helsetiltak.

Svar:

I Norge har kvinner opp til 34 år og menn opp til 20 år fått tilbud om gratis HPV-vaksine. Vaksinasjonsdekningen i disse gruppene er høy. I tillegg bidrar den høye vaksinasjonsdekningen hos unge kvinner til en indirekte beskyttelse (flokkbeskyttelse) av unge menn.

Likestilling var et hensyn som ble vurdert da tilbudet til gutter ble introdusert i barnevaksinasjonsprogram-

met. En etablering av en opphentingsordning for unge menn er et budsjettspørsmål, hvor det må tas hensyn til forventet nytte og hvordan ressursene best kan brukes. Etter Folkehelseinstituttets vurdering avtar nytten av vaksiner med økende alder og økende sannsynlighet for tidligere HPV-eksponering. På grunnlag av de faglige vurderingene fra FHI er det i dag ikke planer om å etablere en opphentingsordning for vaksinasjon for unge menn. De som ikke har fått tilbud gjennom barnevaksinasjonsprogrammet kan fortsatt få tak i vaksine, men må betale for den selv.

Det viktigste tiltaket for å forebygge HPV-relatert kreft er å opprettholde dagens høye vaksinasjonsdekning for jenter og gutter gjennom barnevaksinasjonsprogrammet. Derfor skal vi glede oss over at HPV-vaksinedekningen i barnevaksinasjonsprogrammet er blant verdens høyeste!

SPØRSMÅL NR. 2063**Innlevert 19. mars 2026 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad****Besvart 25. mars 2026 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen****Spørsmål:**

Er det regjeringen eller Riksantikvaren som tok initiativ til ytterligere fredning av området rundt Bergenhus festning?

BEGRUNNELSE:

Riksantikvaren har sendt på høring forslag om ytterligere fredning av område på og rundt Bergenhus festning, Sverresborg og Skuteviken i Bergen kommune. Selve området rundt Bergenhus festning er allerede fredet. På samme måte som Akershus festning der kun selve festningne er fredet og ikke området rundt. På den måten sikrer man både å ta vare på viktige kulturminner og historisk viktige bygninger samtidig som området rundt og byen får lov å utvikle seg videre. Det fremstår merkelig at Riksantikvaren skal ta initiativ til ytterligere fredning.

Svar:

Stortingsrepresentant Ove Trellevik (H) har tidligere stilt spørsmål (nr 1362 og 1618) om Riksantikvarens forslag om fredning av området rundt Bergen havn. Det samme har stortingsrepresentant Joel Ystebø (Krf) (nr 1679) og Grunde Almeland (V) (nr 1986). Jeg viser til mine svar på disse, av henholdsvis 5., 20., 24. februar og 20. mars.

Forslaget fra Riksantikvaren har vært på alminnelig høring og er fortsatt under behandling i direktoratet. Jeg forutsetter at Riksantikvaren gjennom sin saksbehandling ivaretar hensyn til – og konsekvenser for – næringsliv og havnefunksjonen i et mulig vedtak om fredning.

Som det fremgår av mine svar til representantene Ove Trellevik, Joel Ystebø og Grunde Almeland, er det ikke naturlig at departementet involverer seg i saken på det nåværende tidspunkt, også fordi departementet er klageinstans ved eventuell klage.

SPØRSMÅL NR. 2064**Innlevert 19. mars 2026 av stortingsrepresentant Helene Røsholt****Besvart 25. mars 2026 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen****Spørsmål:**

Kan justis- og beredskapsministeren bidra til endringer som sikrer en bedre og mer effektiv grensekontroll for sjømenn inn og ut av Schengen-området?

BEGRUNNELSE:

Fiskeflåten og kystnær skipsfart er en sentral del av norsk verdiskaping, sjømatnæring og nasjonal beredskap. Også denne næringen er avhengig av en forutsigbar og effektiv gjennomføring av inn- og utreisekontroll ved av- og påmønstring av utenlandsk mannskap.

Etter innføringen av EUs Entry/Exit System (EES) fra 12. oktober 2025, har gjennomføringen av grensekontroll for tredjelandsborgere blitt mer tid- og ressurskrevende. Krav om fysisk fremmøte ved politikontor for hver sjømann ved hver inn- og utreise skaper operative utfordringer. Ventetid medfører tapt fartstid, økte havne- og

nader og redusert effektivitet, og politiets åpningstider og kapasitet har i praksis blitt en begrensende faktor for fartøyenes drift.

Samtidig meldes det om ulik praktisering av regelverket mellom politidistriktene. Enkelte distrikter tillater utregistrering ved en havn som ikke er siste havn før utreise av Schengen-området, så lenge dette skjer innen rimelig tid før utreise (i praksis skal visstnok dette være opptil ti dager). Andre distrikter tillater ikke dette, og krever fysisk fremmøte i direkte tilknytning til siste avgang. Ulik praksis skaper både rettsusikkerhet og uforutsigbarhet for næringen.

Skipets kaptein har allerede plikt til å rapportere til myndighetene om hvem som er om bord ved anløp og avgang (SafeSeaNet). Spørsmålet blir da om denne utregistreringen – eventuelt kombinert med kontroll der fartøyet faktisk befinner seg – kan benyttes mer aktivt innen-

for gjeldende regelverk til erstatning for gjeldende rutiner for fysisk fremmøte ved grensekontroll.

Jeg legger til grunn at Norge ikke skal fravike våre forpliktelser etter Schengen-regelverket, men ønsker å avklare hvilket handlingsrom som finnes og om dette kan praktiseres mer ensartet og operativt hensiktsmessig.

Svar:

Det felleseuropeiske grensekontrollsystemet EES skal, etter en periode med gradvis innføring siden oktober, anvendes fullt ut i Norge og de andre Schengen-landene fra 10. april i år. Innføringen av systemet endrer ikke grunnreglene for inn- og utreisekontroll, men vil medføre endringer i hvordan grensekontroll gjennomføres. I EES vil det bli registrert hvor og når reisende som skal på korttidsopphold til Schengen-området passerer grensen, og reisedokumentinformasjon og biometriske kjennetegn (ansiktsbilde og fire fingeravtrykk) for de re-

isende vil bli lagret. Opplysningene vil bli kontrollert ved senere inn- og utreiser. Systemet vil varsle myndighetene dersom reisende ikke forlater Schengen-området innen utløpet av den lovlige oppholdstiden. EES vil heve kvaliteten i grensekontrollprosessen, og er en sentral komponent i arbeidet for å styrke den indre sikkerheten i Schengen-området og motvirke ulovlig migrasjon.

Jeg er kjent med at innføringen av EES har medført utfordringer for enkelte grupper, blant annet for fiskeflåten og kystnær skipsfart. Regelverket, herunder kravet til opptak og kontroll av biometriske kjennetegn, begrenser imidlertid hvilke tilpasninger som kan gjøres for å imøtekomme behov for fleksibilitet. Politidirektoratet har opplyst at man er i dialog med næringen for å komme frem til fornuftige og hensiktsmessige løsninger. Direktoratet er opptatt av å komme næringen i møte så langt det lar seg gjøre innenfor regelverket og ressursmessige rammer.

SPØRSMÅL NR. 2065

Innlevert 19. mars 2026 av stortingsrepresentant Mirell Høyer-Berntsen

Besvart 25. mars 2026 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen

Spørsmål:

Hva gjør norske myndigheter for å ytterligere ivareta sikkerheten til norsk-iranere i Norge, og hvilke tiltak er iverksatt for å sørge for at den iranske ambassaden ikke misbrukes til overvåking av norsk-iranere i Norge?

BEGRUNNELSE:

Det er i flere tilfeller dokumentert at iranske myndigheter driver overvåking av norsk-iranere i Norge, mennesker tilknyttet iransk etterretning har blant annet ved flere anledninger fotografert demonstranter på anti-regime demonstrasjoner.

Samtidig opplever flere norsk-iranere seg utrygge når de deltar på slike demonstrasjoner, nylig ble en kvinne med iransk bakgrunn truet på gaten etter å ha deltatt på en anti-regime demonstrasjon i Oslo.

PST har tidligere advart iranere i Norge om at iransk etterretning hacker seg inn på mobiltelefoner og datamaskiner. I en rapport fra den norskbaserte organisasjonen Iran Human Rights stadfestes det at en av metodene for å f.eks. stilne protester i Iran er å true familier til ofrene for den brutale maktbruken. Det har resultert i at også fam-

iliemedlemmer i Norge blir truet til taushet hvis de for eksempel har postet bilder av familiemedlemmer som er skadet i ulike demonstrasjoner i Iran.

Norske myndigheter har et ansvar for å sørge for sikkerheten til den iranske befolkningen i Norge. Overvåkingsarbeidet som den iranske ambassaden bedriver samt truende aktører på demonstrasjoner bidrar til å begrense ytringsfrihet til norsk-iranere.

Svar:

Det er alvorlig når personer i Norge opplever press og trusler fra myndigheter i andre land. Dette omtales gjerne som transnasjonal undertrykkelse, hvor målet med undertrykkelsen er å nøytralisere politisk opposisjon og kritikk. Aktiviteten kan være ulovlig. Det kan imidlertid også være aktivitet som er uønsket, men ikke kriminalisert. Det må derfor jobbes bredt for å motvirke slik aktivitet rettet mot innbyggere i Norge.

Det er politiet som har ansvar for å forebygge og etterforske lovbrudd som diasporamiljøer er utsatt for. Politiet følger også opp arrangement og utsatte borgere, og sørger for å opprettholde ro og orden, samtidig som

retten til å ytre seg blir ivaretatt. PST har bl.a. ansvar for å forebygge og etterforske fremmed etterretningsvirksomhet mot utlendinger i Norge. For å øke bevisstheten og sikkerheten står kommunikasjon om trusselbildet sentralt i tjenestens arbeid. Det vises her til Nasjonal trusselvurdering 2026 hvor det blant annet redegjøres om forventet aktivitet fra iranske sikkerhets- og etterretningstjenester når det gjelder gjennomføring av etterretnings- og påvirkningsoperasjoner i Norge i 2026.

Videre nevnes at Utlendingsdirektoratet har fokus på transnasjonal undertrykking i sitt arbeid. Tiltak er også satt i verk utenfor justissektoren, bl.a. oppfølging av statsforvalterne når det gjelder deres ansvar som tilskudds- og tilsynsmyndighet etter trossamfunnsloven. Utenriksdepartementet følger for øvrig opp gjennom diplomatiske kanaler ved mistanke om brudd på Wienkonvensjonen om diplomatisk samkvem.

Jeg viser for øvrig også til mitt svar på skriftlig spørsmål nr. 1157 fra representanten Abid Raja.

SPØRSMÅL NR. 2066

Innlevert 19. mars 2026 av stortingsrepresentant Une Bastholm

Besvart 26. mars 2026 av energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Hva vil statsråden gjøre for å unngå at ny og nødvendig hovedkraftlinje mellom Åfjord og Snilldal ikke legges over Sør-Fosen sijtes resterende vinterbeiter, som kan forverre situasjonen for reindrifta på Fosen ytterligere?

BEGRUNNELSE:

Statnett ønsker å bygge ut siste etappe av ny hovedlinje fra Åfjord til Snilldal i Trøndelag. Statnetts foreslåtte trase vil krysse over Sør-Fosen sijtes resterende vinterbeiter. Sør-Fosen sijte mener at et slikt inngrep innebærer en reell fare for at det pågående kollapset for Fosen-reindrifta ikke stanses. Direktøren i Norges institusjon for menneskerettigheter (NIM) sier at det foreligger en risiko for nye menneskerettighetsbrudd.

Konsesjonssøknaden og konsekvensutredningen for prosjektet er fra 2010. NVE avslo i 2024 Statnetts søknad om å få tillatelse til å ekspropiere grunn fra Sør-Fosen sijte. Energidepartementet ba i februar i år Statnett og Sør-Fosen sijte om å gå i dialog med sikte på å inngå en minnelig avtale. Statnetts trase innebærer at ledningen krysser Trondheimsfjorden som sjøkabel og ellers som luftspenn. Sør-Fosen sijte ønsker at Statnett skal se på alternative traseer til den planlagte linja, både mer bruk av sjøkabel og andre traseer på land. Statnett har ikke fulgt opp dette.

Sør-Fosen sijte går ikke imot at det bygges ny kraftlinje.

Svar:

Ny 420 kV kraftledning mellom Åfjord og Snilldal fikk konsesjon i 2013 og har en gjeldende byggefrist ut 2029. Klagesaken Energidepartementet nå har til behandling, gjelder først og fremst spørsmålet om samtykke til ekspropriasjon, samt noen mindre endringer i konsesjonen, som ikke inkluderer vesentlige traséendringer.

Departementet har bedt Statnett og reindriften gjøre et forsøk på å inngå minnelig avtale. Kommer partene ikke til enighet, vil departementet sluttbehandle klagesaken og der ta stilling til de relevante sider av saken. Både hensynet til reindrifta på Fosen og sikring av nødvendig oppgradering av transmisjonsnettet, er nasjonale interesser som skal ivaretas i en slik prosess.

SPØRSMÅL NR. 2067**Innlevert 19. mars 2026 av stortingsrepresentant Rikard Spets****Besvart 26. mars 2026 av energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

Kan statsråden gi en årlig oversikt over vilkårsrevisjoner etter vannforskriften siden ordningen ble innført, herunder antall påbegynte, pågående og avsluttede revisjoner, samt kvantifisere den samlede brutto- og nettoeffekten i GWh?

Svar:

Vilkår for en konsesjon kan tas opp til revisjon etter 30 år. Dette følger av vassdragsreguleringsloven. Hovedformålet med en vilkårsrevisjon er å bedre miljøforholdene i regulerte vassdrag. Årlig middelproduksjon for vannkraft er om lag 138 TWh.

Vannforskriften trådte i kraft 1. januar 2007 og er gjennomføringen av EUs vanndirektiv i norsk rett. For alle vann og elver er det satt miljømål. I vassdrag med vannkraft, settes miljømål basert på en avveining mellom miljøpotensial og kraftproduksjon/effekt. For å kunne iverksette miljøforbedrende tiltak, må det først gjennomføres et sektorvedtak. For vannkraftpåvirkede vassdrag er revisjon et viktig virkemiddel for å oppnå miljøforbedringer. NVE prioriterer vilkårsrevisjon i de vassdragene som har høyere miljømål enn dagens tilstand.

Siden 2007 er det gjort vedtak i 29 revisjonssaker. Disse har en samlet gjennomsnittlig årsproduksjon på 33,2 TWh. De nye vilkårene for disse anleggene har medført et samlet gjennomsnittlig krafttap på rundt 0,29 TWh, noe som tilsvarer 0,2 prosent av samlet årlig middelproduksjon av vannkraft i Norge.

I tillegg er det i dag 11 saker til behandling i departementet og 27 saker til behandling hos NVE. Totalt har disse pågående sakene en gjennomsnittlig årlig kraftproduksjon på rundt 40,5 TWh. Hvor stort krafttap nye vilkår vil medføre i disse sakene kan ikke forskutteres, men jeg er opptatt å gjøre gode avveininger slik at vi oppnår reelle miljøforbedringer med et krafttap som er akseptabelt. Flere miljømål kan også oppnås uten tap av produksjon.

Jeg vil minne om at norsk vannkraft ble bygget ut i midten av forrige århundre, og mange av konsesjonsvilkårene er basert på praksis og kunnskap som ligger langt tilbake i tid. En grunnleggende del av samfunnskontrakten rundt vannkraften er at vi også moderniserer vilkårene når kunnskapsgrunnlaget, miljøstandardene og samfunnets forventninger utvikler seg. Derfor er revisjonssinstituttet helt sentralt for legitimiteten til vannkraften over tid.

SPØRSMÅL NR. 2068**Innlevert 19. mars 2026 av stortingsrepresentant Bård Ludvig Thorheim****Besvart 27. mars 2026 av energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

Mener statsråden det er forsvarlig at Statnett legger til grunn lav og usikker forbruksvekst i sin anbefaling for transmisjonsnettet til Lofoten og Vesterålen, og mener statsråden at vurderingene som legges til grunn for netutbyggingen i regionen tar høyde for forventet utvikling i næringsliv, industri, elektrifisering og beredskap?

BEGRUNNELSE:

Statnetts konseptvalgutredning (KVU) for Lofoten og Vesterålen er nå til behandling i departementet. Her legger Statnett til grunn en betydelig lavere forbruksvekst etter 2030 enn hva som følger av regjeringens egne mål for elektrifisering, industriutvikling og beredskap i regionen. Prognosene bygger i stor grad på dagens tilkoblingskø, uten å hensynta den veksten som vil kunne utløses dersom nødvendig nettkapasitet kommer på plass.

Statnett planlegger i dag ut fra dokumenterbart behov og innmeldte tilknytningsforespørsler, ikke forventet vekst basert på politiske mål, lokal utviklingsstrategi og faglige vurderinger fra de regionale nettselskapene. De regionale nettselskapene har i sine innspill vært tydelige på at den reelle veksten i forbruk og behov er langt større enn det Statnett legger til grunn. Likevel er dette i liten grad gjenspeilet i KUVens anbefalinger.

En region med over 120 000 innbyggere, Nord-Norges største konsentrasjon av privat næringsliv og betydelig kraftoverskudd kan ikke bli stående uten et robust og fremtidsrettet transmisjonsnett.

Svar:

Nettselskapene skal planlegge og bygge ut nettet for å møte samfunnets behov for nettjenester. Det vil alltid være noe usikkerhet knyttet til etterspørselen etter nettkapasitet, og nettselskapene må derfor planlegge og utvikle nettet under usikkerhet. Gode forbruksprognoser er et viktig verktøy i nettplanleggingen og bruk av ulike scenarioer kan være et bra verktøy i møte med usikkerhet. Jeg har ved flere anledninger oppfordret nettselskapene til å ligge i forkant med planleggingen av nettet. I noen tilfeller kan det også være fornuftig at et nettselskap kons-

esjonssøker netttiltak, selv når det fortsatt er usikkerhet knyttet til behovet.

I Konseptvalgutredning Lofoten og Vesterålen har Statnett utredet tiltak for å løse driftsutfordringene i nettet i området, samt for å kunne tilknytte nytt og økt forbruk. Energidepartementet har nå gitt sin uttalelse om konseptvalgutredningen. Departementet slutter seg til Statnetts anbefalte konsept som innebærer en trinnvis gjennomføring av tiltak som på sikt kan gi en 420 kV-ring som forsyner Lofoten, Vesterålen og Harstad-regionen.

Første steg består av en ny ledning mellom stasjonene Kvandal og Kilbotn, dimensjonert for 420 kV, samt en rekke tiltak i ulike deler av nettet i området, herunder temperatur-oppgradering av flere ledninger og dublering av ledningen Sortland–Hinnøy. I uttalelsen understreker departementet at det haster med å få gjennomført disse tiltakene for å bedre driftssituasjonen og legge til rette for økt forbruk i området. Uttalelsen legger også til grunn at Statnett har tett dialog med regionalnettselskapene, følger forbruksutviklingen tett og planlegger for at de neste trinnene gjennomføres i takt med behovsutviklingen. Det presiseres at Statnett står fritt til å omsøke ytterligere netttiltak før de første stegene er på plass.

SPØRSMÅL NR. 2069

Innlevert 19. mars 2026 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad

Besvart 26. mars 2026 av kommunal- og distriktsminister Bjørnar Skjæran

Spørsmål:

Er statsråden også bekymra over at prosessene med å lage kommuneplaner tar lengre og lengre tid?

BEGRUNNELSE:

Prosessene med å lage kommuneplaner sine arealdeler tar lenger og lenger tid for kommunene. Det er sikkert mange grunner til dette. Men stadig nye krav og forventninger fra staten spiller en vesentlig rolle i denne tidsbruken. Dette medfører at veldig mange kommuner bruker lenger enn en kommunestyreperiode på å gjennomføre en planprosess. Med så lang tid mister innbyggerne oversikt over prosessen og det samme gjelder de folkevalgte. Det føles som en ørkenløsvandring som aldri tar slutt. Dett mener jeg er et stort problem for folkestyret. Det er ønskelig å utfordre statsråden på om han deler

denne bekymringen og hva statsården vil gjøre for å sikre at kommunene kan gjennomføre planprosessene raskere.

Svar:

Jeg setter pris på at representanten deler et utdrag av sine følelser med departementet. I det store og hele mener jeg vi har et plansystem som fungerer. Det faktum at bare 1-2 prosent av alle plansaker kommer til mitt departement for avgjørelse, og at det i de aller fleste saker dermed er kommunene som fatter endelige arealplanvedtak, viser at de fleste planprosesser løses gjennom samarbeid og dialog.

Jeg er likevel enig i at det er utfordringer å ta tak i, og departementet er godt i gang med det. De nasjonale føringene for arealplanleggingen har under skiftende regjeringer blitt stadig flere og mer omfattende, og samordnin-

gen mellom sektorene er ikke god nok. Det gjør at mange kommuner opplever at det lokale handlingsrommet blir stadig mindre. I tillegg ser vi at konfliktnivået mellom kommunene og statlige sektormyndigheter i enkeltsaker gjør at mange planprosesser tar for lang tid.

Regjeringen jobber systematisk med tiltak for å effektivisere og forbedre planprosessene. Som en del av dette arbeidet er mitt departement i gang med å gjennomføre et eget innsigelsesprosjekt, og etter ønske fra kommunal- og forvaltningskomiteen skal vi gi komiteen informasjon om prosjektet. Formålet er bl.a. å samordne

de statlige styringssignalene bedre, og å identifisere og gjennomføre tiltak som reduserer konfliktnivået mellom staten, kommunene og private forslagsstillere i planprosesser etter plan- og bygningsloven. Vi vil i dette arbeidet bidra til at tidsbruken går ned, og vurdere om tersklene for innsigelser bør heves.

Jeg har god tro på at vi gjennom dette arbeidet skal klare identifisere tiltak som kan bidra til å effektivisere planprosessene og få ned behandlingstiden, og samtidig styrke kommunenes rolle og handlingsrom som planmyndighet.

SPØRSMÅL NR. 2070

Innlevert 20. mars 2026 av stortingsrepresentant Pål Morten Borgli

Besvart 26. mars 2026 av kommunal- og distriktsminister Bjørnar Skjæran

Spørsmål:

Hva vil statsråden gjøre for å sikre større forutsigbarhet og stabile rammevilkår for næringslivet i slike saker, og mener statsråden at denne typen endringer i forutsetninger kan svekke investeringsviljen i Norge, og siden det er åpning for økt parkeringsdekning i noen tilfeller ifølge vedtatte planer, så lurer jeg på om statsråden syns store arbeidsplasser og plasskrevende vareutvalg er av typen spesielle tilfeller der det bør gis dispensasjon?

BEGRUNNELSE:

IKEA planlegger nytt varehus i Stavanger-regionen, men møter krav om en betydelig reduksjon i bilparkeringsplasser – fra dagens nivå på nærmere 700 til 183 plasser – samtidig som det stilles krav om over 1000 sykkelparkeringsplasser. Dette skjer til tross for at tomten ble kjøpt fra offentlige aktører for mer enn 20 år siden, under andre forutsetninger.

Saken illustrerer hvordan endringer i praktisering av regionale planer og nasjonale føringer kan få store konsekvenser for enkeltinvesteringer. For handels- og varehusaktører, som er avhengige av tilgjengelighet for kunder med bil, kan slike krav oppleves som lite tilpasset faktisk bruk og marked.

Dette reiser spørsmål om forutsigbarheten i norske rammevilkår, særlig for langsiktige investeringer der beslutninger tas mange år før realisering. Dersom rammebetingelsene endres vesentlig underveis, kan det påvirke både investeringsvilje og lokalisering av fremtidige prosjekter.

Svar:

Jeg viser til spørsmål nr. 2055 fra stortingsrepresentant Pål Morten Borgli som har en del likhetstrekk, og mitt svar på samme spørsmål, som i stor grad dekker det representanten tar opp også her.

Stortingsrepresentant Borgli spør hva jeg vil gjøre for å sikre større forutsigbarhet og stabile rammevilkår for næringslivet i slike saker og lurer på om jeg synes store arbeidsplasser og plasskrevende vareutvalg er av typen spesielle tilfeller der det bør gis dispensasjon. Jeg mener på generelt grunnlag at store arealavklaringer bør komme gjennom planavklaring og planendringer, ikke gjennom dispensasjoner. Det gir næringslivet forutsigbarhet, da planprosesser gir langt større muligheter for medvirkning fra både innbyggere og næringsliv enn dispensasjonssaker. Parkeringsnormen som det søkes dispensasjon fra ble fastsatt i interkommunal kommunedelplan for Forus, i tråd med parkeringsnormer vedtatt av Rogaland fylkeskommune.

Saken som representanten tar opp, er endelig avgjort ved en klagebehandling. I en slik klagesak har statsforvalteren delegert myndighet til å avgjøre klager på enkeltvedtak etter plan- og bygningsloven, se pbl. § 1-9. Statsforvalterens juridiske vurdering av saken er at vilkårene for å gi dispensasjon i pbl. § 19-2 ikke er oppfylt. Dette innebærer at hvis man lokalt ønsker å endre parkeringsdekningen, så må dette gjøres gjennom en planendring.

SPØRSMÅL NR. 2071**Innlevert 20. mars 2026 av stortingsrepresentant Une Bastholm****Besvart 27. mars 2026 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Innkjøpsmakten kan og bør bidra til å nå mål innen helse, klima, miljø og selvforsyning, men Riksrevisjonen har kritisert manglende styring og oversikt. Måltider som serveres i offentlige skoler skal følge nasjonale retningslinjer for mat og måltider i skolen, men analyser viser avvik.

Hvordan vil statsråden sørge for et mer systematisk og tverrsektorielt samarbeid for at offentlige matinnkjøp i større grad bidrar til å nå folkehelse-, miljø- og landbrukspolitiske mål, inkl. kostråd og mål om 10 pst. økologisk areal?

BEGRUNNELSE:

Det offentlige kjøper inn mat for om lag 4,6 milliarder kroner årlig. Denne innkjøpsmakten representerer et betydelig politisk virkemiddel. Offentlige anskaffelser kan, dersom de brukes målrettet, bidra til å realisere sentrale mål innen helse, utdanning, klima, miljø og landbrukspolitikk.

Til tross for den betydelige ressursbruken finnes det i dag begrenset samlet og systemisert informasjon om hva man faktisk får igjen for disse midlene. Det er uklart i hvilken grad offentlige matinnkjøp bidrar til å fremme helsefremmende kosthold, bærekraftige løsninger og støtte opp under norske landbrukspolitiske mål. Oversikten synes i stor grad å være fragmentert og basert på enkeltaktørers egne kartlegginger, blant annet gjennom arbeidet til Matvalget.

I 2022 rettet Riksrevisjonen kritikk mot statens anskaffelsespraksis og påpekte at den i for liten grad bidro til å minimere miljøbelastning og fremme klimavennlige løsninger. Det ble også påpekt manglende statistisk innsikt i både generelle og grønne anskaffelser, noe som svekker muligheten til å styre og forbedre praksis. Selv om Direktoratet for forvaltning og økonomistyring har arbeidet med å veilede offentlige innkjøpere og følge opp kritikken, fremstår potensialet for forbedring fortsatt som betydelig.

Måltider som serveres i offentlige skoler skal følge nasjonale retningslinjer for mat og måltider i skolen, forankret blant annet i Opplæringsloven og Folkehelseloven. Maten skal være helsefremmende og støtte opp under skolens arbeid med livsmestring og bærekraft. Likevel har medieoppslag den senere tid (bl.a. i NRK datert 20.01.26 "Ny studie: store forskjeller i kvaliteten på skolemat") stilt spørsmål ved om retningslinjene etterleves i

praksis. En analyse gjennomført for Trøndelag fylke viser eksempelvis at kun 30 prosent av innkjøpene var i tråd med gjeldende retningslinjer.

Når staten samtidig har vedtatt mål om økt andel økologisk produksjon – blant annet et mål om 10 prosent økologisk areal i 2032 – er det viktig at den offentlige måltidspolitikken brukes aktivt for å understøtte dette og andre nasjonale mål.

Svar:

Jeg har fått oversendt spørsmålet fra representant Bastholm, fra kunnskapsministeren, da kostholdsrådene og hvordan disse kan følges i offentlig anskaffelser ligger innenfor mitt ansvarsområde. Svaret er imidlertid utarbeidet i samarbeid med Kunnskapsdepartementet, Nærings- og fiskeridepartementet og Landbruks- og matdepartementet, da disse statsrådene har ansvar for hhv. skole og utdanning, anskaffelsesregelverket og økologisk mat.

Regjeringen mener at offentlig anskaffelse av mat og drikke er et viktig virkemiddel for å fremme både folkehelse, klima- og miljøtiltak og økt bruk av økologiske råvarer. Dette gjelder blant annet i skolen, hvor det er viktig å legge til rette for at mat og måltider skal ha positive effekt for elevenes helse, trivsel og læring, i tillegg til å utvikle gode vaner. Det er imidlertid kommunene som eier skolene, og det er ingen nasjonale pålegg om å servere mat hverken i barnehage, skole eller SFO i dag.

Det finnes allerede god veiledning om hvordan offentlige virksomheter kan legge til rette for å servere mat og drikke som er i tråd med kostrådene, både på Helsedirektoratet og Direktoratet for forvaltning og økonomistyring (DFØ) sine nettsider. Helsedirektoratet og FHI jobber med å se på hvordan offentlige anskaffelser kan brukes bedre for å fremme et sunnere kosthold gjennom et stort europeisk samarbeidsprosjekt, Joint Action Prevent NCD.

Nasjonal strategi for økologisk jordbruk 2025-2032 vektlegger offentlig sektors rolle i å øke omsetningen av økologiske produkter. Informasjon og veiledning, som veiledningsmateriale utviklet av både DFØ og Matvalget er viktige i denne sammenhengen, og kan bidra til at økologiske alternativer benyttes i større grad. Jeg vil blant annet vise til aktører som Matvalget, som kan hjelpe kommuner med å følge matstrategier og oppnå lokale mål.

Regjeringen har styrket kravene til klima- og miljøhensyn i offentlige anskaffelser. Fra 1. januar 2024 ble det innført krav om at klima- og miljøhensyn som hov-

edregel skal vektes med minst 30 prosent i offentlige anskaffelser. Dette gjelder også ved anskaffelser av mat og drikke. Målet med veiledningene og endringene i regelverket, er å gjøre det enklere å velge mat som er sunn og bærekraftig. Likevel mener jeg at det offentlige har et betydelig potensial for å bruke anskaffelsespolitikken

enda mer aktivt. Jeg forventer at det offentlige bruker mulighetsrommet innenfor dagens regelverk, og veiledningene som allerede er utarbeidet, til å ta hensyn både til folkehelse, klima og miljø, og til å kjøpe inn økologisk mat og drikke.

SPØRSMÅL NR. 2072

Innlevert 20. mars 2026 av stortingsrepresentant Ove Trellevik

Besvart 27. mars 2026 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Er statsråden tilfreds med informasjonsflyten fra Statens vegvesen om status i prosjektet Rv. 555 Sotrasambandet og hvordan vil statsråden sikre at Stortinget fremover får et så oppdatert og korrekt bilde som mulig av fremdrift, risiko og eventuelle avvik i prosjektet?

BEGRUNNELSE:

I forbindelse med spørsmål i Stortinget før jul ga statsråden uttrykk for at Sotrasambandet-prosjektet var i rute. Kort tid etter ble det kjent at prosjektet er forsinket med flere måneder. Den senere tids medieomtale har også synliggjort betydelige uenigheter mellom partene i prosjektet, samt opplysninger om at både forsinkelser og kostnadsavvik har vært varslet til Statens vegvesen over lengre tid.

Statsråden har samtidig vist til at etablerte systemer og rutiner skal sikre god håndtering av slike situasjoner. Når det nå foreligger informasjon som kan tyde på at utfordringene i prosjektet har vært mer omfattende enn det som tidligere har kommet frem, reiser dette spørsmål om hvordan informasjon om fremdrift og risiko formidles internt i forvaltningen og videre til politisk nivå. På denne bakgrunn er det behov for en avklaring av om statsråden mener at informasjonsflyten har vært tilstrekkelig, hvordan statsråden vil sikre at denne fungerer best mulig fremover, og hvilke tiltak som eventuelt vil bli gjort for å sikre at Stortinget har et riktig og oppdatert informasjonsgrunnlag av prosjektet.

Svar:

Sotrasambandet er et stort og viktig prosjekt som skal løse krevende trafikale problemer for innbyggerne på Sotra og i Øygarden. Dette er et OPS-prosjekt hvor Statens

vegvesen er byggherre og har kontrakt med OPS-selskapet Sotra Link AS.

Det verserer for tiden flere påstander i media om fremdriften, budsjettsituasjonen og samarbeidsklimaet i prosjektet Rv. 555 Sotrasambandet. Etter det jeg er kjent med pågår anleggsarbeidet på Sotrasambandet for fullt. Arbeidet har altså ikke stoppet opp.

Jeg er kjent med at det er utfordringer i prosjektet. Samferdselsdepartementet har derfor dialog med Statens vegvesen om saken. Jeg har forsikret meg om at etaten følger prosjektet tett. Jeg har tillit til at Statens vegvesen som byggherre håndterer alle kontraktuelle forhold knyttet til eventuelle kostnadsoverskridelser og forsinkelser på en profesjonell måte. Jeg har også bedt om å bli orientert når det foreligger dokumenterbare og verifiserbare fakta om utviklingen i prosjektet.

I et offentlig-privat samarbeid er det et klart rammeverk for hvordan prosjektet skal følges opp og styres. Prosjektet rv. 555 Sotrasambandet består av tre hovedaktører: Statens vegvesen, OPS-selskapet Sotra Link AS og hovedentreprenøren Sotra Link Construction. Det er OPS-selskapet som er vegvesenets kontraktspart i prosjektet.

Sotra Link AS har fått oppdraget med å finansiere, bygge og drifte vegprosjektet i en avtalt periode, mens Sotra Link Construction står for selve prosjekteringen og byggingen av prosjektet på vegne av OPS-selskapet.

Saken som særlig har vært i media de siste ukene handler, etter det jeg forstår, om at entreprenørselskapet Sotra Link Construction ikke er enig i spørsmål om hvem som skal bære risiko for økte kostnader.

Jeg har fått opplyst at entreprenørselskapet Sotra Link Construction (entreprenørene) har fremmet en rekke ulike krav via OPS-selskapet. De kravene som er dokumentert og har grunnlag i kontrakten er utbetalt av Statens vegvesen i samsvar med kontraktens bestemmelser.

Krav man ikke har kommet til enighet om, og som Statens vegvesen ikke har betalt ut, blir håndtert gjennom et eget ekspertutvalg nedsatt av partene. Dette er en del av kontraktens konflikthåndteringsmekanisme.

Jeg er også kjent med at entreprenørene har kommunisert i ulike kanaler om både mulige kostnadsøkninger og ytterligere forsinkelser. Dette er opplysninger som ikke er fremmet gjennom de avtalte og formelle kanaler og de er, etter det jeg kjenner til, heller ikke verifisert av OPS selskapet Sotra Link AS eller av Statens vegvesen.

Det er gjennom den kanalen informasjon skal behandles, og det er slik vi sikrer en ryddig, dokumenterbar og faglig forankret prosess.

Det er viktig at de involverte kontraktspartene har en god dialog, med et klart mål om å ferdigstille prosjektet. Når det oppstår uenigheter, gir kontrakten et tydelig rammeverk for konfliktløsning.

Jeg vil komme tilbake til Stortinget på egnet måte, dersom det er behov for det.

SPØRSMÅL NR. 2073

Innlevert 20. mars 2026 av stortingsrepresentant May Helen Hetland Ervik

Besvart 26. mars 2026 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

De fleste løyvehavere i drosjenæringen er selvstendig næringsdrivende. Det er nå imidlertid eksempler på at drosjesentraler nekter sine tilknyttede løyvehavere og sjåfører å kjøre for formidlingsselskaper som Bolt og Uber.

Mener statsråden at slik innestenging av selvstendige næringsdrivende løyvehavere i drosjenæringen og tilhørende utestenging av aktører som Bolt og Uber er lovlig etter norsk konkurranselovgivning, og er dette forenlig med Norges forpliktelse til å sikre fri etableringsrett etter EØS-avtalen artikkel 31?

BEGRUNNELSE:

Regjeringens drosjereform krever at alle løyvehavere må tilknytte seg bare én drosjesentral. Når drosjesentralene nå også nekter løyvehaverne og deres sjåfører å bruke ledig tid til å ta oppdrag fra andre aktører i markedet, får vi en total innestenging i markedet og utestengning av sunn konkurranse. Det er grunn til å tro at vi er i ferd med å få en rekke geografiske monopoler eller duopoler i byene våre. Dette vil gi et dårligere og dyrere tilbud til befolkningen. I praksis vil også etablerte drosjesentraler i områder der drosjemarkedet er lite, regulere formidlingsselskapers adgang til disse markedene.

Haugesund Avis har omtalt denne praksisen men det kan være grunn til å tro at denne typen innestenging er mer utbredt og har som konsekvens at nye aktører med ny teknologi og lavere priser hindres i markedet.

Svar:

Kravet om at løyvehavere bare skal kunne være tilknyttet én sentral ble vedtatt i juni 2025 og trådte i kraft 1. januar 2026. Kravet har blant annet som formål å skjerpe sentralens kontroll med de tilknyttede løyvehaverne, og dermed bidra til bedre regeletterlevelse i næringen. For en nærmere omtale av bakgrunnen og begrunnelsen for kravet, se Prop. 139 L (2024 – 2025). Drosjesentraler har imidlertid ikke en eksklusiv rett til formidling. En løyvehaver kan altså være tilknyttet flere formidlere av drosjetjenester.

I Prop. 139 L (2024 – 2025) ble det lagt til grunn at det ville være et marked for å ha sentraler som tillater at løyvehaver er tilknyttet flere formidlere. Løyvehaver kan selv velge hvilken drosjesentral vedkommende ønsker å være tilknyttet og kan bytte sentral om vedkommende ikke er fornøyd med vilkårene hos sentralen vedkommende er tilknyttet. Jeg er også kjent med at det den siste tiden er opprettet flere sentraler som ikke driver formidlingstjenester, som etter all sannsynlighet ikke vil stille slike avtalerettslige krav til antall formidlere.

Appselskaper som formidler drosjetjenester står for øvrig fritt til å etablere seg som sentral selv. Når det er sagt, vil jeg vil likevel følge utviklingen i næringen.

SPØRSMÅL NR. 2074**Innlevert 20. mars 2026 av stortingsrepresentant Andreas Sjalg Unneland****Besvart 27. mars 2026 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Vil statsråden ta initiativ til å endre regelverket slik at gravide som tar NIPT får tilgang opplysninger om fosterets kjønn?

BEGRUNNELSE:

NIPT (non-invasiv prenatal test) tilbys i dag i det offentlige helsevesenet til gravide over 35 år eller ved medisinske indikasjoner. Andre kan betale for testen privat. Testen kan tas fra uke 10 i svangerskapet og analyserer fosterets DNA gjennom en blodprøve fra mor. Den brukes særlig for å avdekke kromosomavvik.

Samtidig gir testen også informasjon om fosterets kjønn på et tidlig tidspunkt. Etter dagens regelverk er det imidlertid ikke tillatt for helsepersonell å formidle denne informasjonen til den gravide.

Dette fremstår som inkonsekvent. Gravide får tilgang til omfattende og potensielt krevende medisinsk informasjon gjennom testen, men nektes samtidig en grunnleggende opplysning som allerede foreligger. Når testen først gir svaret, fremstår det som lite meningsfullt å holde det tilbake.

Spørsmålet berører også et prinsipielt forhold om tillit. Vi legger til grunn at kvinner er i stand til å håndtere alvorlig medisinsk informasjon om egen graviditet. Da fremstår det som vanskelig å begrunne at de ikke skal få tilgang til opplysninger om fosterets kjønn. Valget om å vite eller ikke vite bør ligge hos den gravide og de kommende foreldrene, ikke hos myndighetene.

Statssekretær Karl Kristian Bekeng i Helse- og omsorgsdepartementet har overfor Nettavisen uttalt at det ikke er tillatt å fastslå kjønn på NIPT i Norge, da det er etiske betenkeligheter knyttet til å velge bort foster på bakgrunn av kjønn.

Videre synes ikke dagens regelverk å være særlig treffsikkert. NIPT kan tas fra uke 10, og kjønn kan i de fleste tilfeller sees på ultralyd fra rundt uke 13. Informasjonen blir dermed tilgjengelig relativt tidlig uansett, og innenfor dagens abortgrense. Det fremstår derfor som en lite trefsiikker begrunnelse å holde tilbake informasjon fra alle gravide.

Dagens praksis har også bidratt til å skape et marked rett over grensen, særlig i Sverige, der norske gravide kan få tilgang til informasjon de nektes i Norge. Etterspørselelsen forsvinner ikke, den flyttes ut av landet. Resultatet er et todelt system, der de som har økonomisk mulighet til å reise får tilgang til informasjon som andre ikke får.

Svar:

Etter bioteknologiloven § 4-2 skal fosterdiagnostiske metoder godkjennes før de kan tas i bruk i Norge. NIPT er godkjent som undersøkelsesmetode for fosterdiagnostikk etter denne bestemmelsen. Godkjenningen for å bruke NIPT til vurdering av kjønnskromosomer er begrenset til tilfeller der det er økt sannsynlighet for kjønnsbundet sykdom eller dersom ultralyd gir mistanke om avvik i kjønnskromosomer.

Før utgangen av 12. svangerskapsuke er det dessuten etter bioteknologiloven § 4-5, bare tillatt å gi kvinnen opplysninger om fosterets kjønn som fremkommer ved fosterdiagnostikk dersom kvinnen er bærer av en alvorlig kjønnsbundet sykdom.

Begrunnelsen for regelverket er at fosterdiagnostikk reiser særskilte etiske spørsmål og at det derfor er fastsatt begrensninger, blant annet for å motvirke seleksjon på bakgrunn av kjønn. Jeg er opptatt av at gravide skal få nødvendig informasjon og god oppfølging i møte med fosterdiagnostiske undersøkelser, og at dagens lovverk samtidig skal ivareta etiske og medisinske vurderinger. Regjeringen har ingen planer for å endre på dagens regelverk.

SPØRSMÅL NR. 2075**Innlevert 20. mars 2026 av stortingsrepresentant Ingrid Fiskaa****Besvart 30. mars 2026 av energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

Det norske CO₂-lageret, Northern Lights, er dimensjonert for stordrift, samtidig som mange norske utleppskjelder har små og mellomstore volum og ligg spredd langs kysten.

Meiner statsråden at dagens modell ivaretar behovene til norske industriaktører, kva for konkrete tiltak vil regjeringa setta i verk for å sikra transport- og lagringssøysingar også for desse, og kva for kostnadsanslag legg regjeringa til grunn for arbeidet med å utvikla infrastruktur for små og mellomstore industriaktører?

GRUNNGJEVING:

Skal me ha ein konkurransedyktig industri i heile landet må industrien på sikt bli utleppsfri. Derfor må me kutta utlepp frå industri i heile landet, frå mindre og mellomstore utlepp frå industri og avfallshandtering. Sjølv om kvar enkelt aktør har lågare volum enn dei aller største punktutleppa, er dei samla utleppa store i norsk samanheng.

Det norske CO₂-lageret, Northern Lights, er dimensjonert for stordrift. Samtidig er mange utleppskjelder spreidd langs kysten og har mindre volum. For desse kan behovet for eigne kaier, eigne skip og særskilt losseutstyr gi høge kostnader for transport og lagring, og dette er kostnader den enkelte aktøren vanskeleg kan bera aleine. Risikoen er at viktige utleppskutt ikkje blir gjennomført fordi systemet i praksis er tilpassa dei største aktørane, ofte frå andre europeiske land. For å kunna vurdere om dagens politikk er tilstrekkeleg, er det nødvendig med større openheit om kva for kostnadsanslag regjeringa legg til grunn for transport og lagring per tonn CO₂ frå små og mellomstore utleppskjelder, og kva for grep som blir planlagt for å redusere desse kostnadene over tid.

Svar:

Northern Lights er del av Langskip som utgjør den første komplette verdikjeda for fangst, transport og permanent lagring av CO₂ i industriell skala i Europa. Prosjektet vart sett i drift sommaren 2025 og omfattar CO₂ fangst ved Heidelberg Materials sin sementfabrikk i Breivik og det planlagde anlegget ved Hafslund Celsio sitt energigjenvinningsanlegg i Oslo. CO₂ vert frakta med skip til mottaksterminalen i Øygarden og lagra under havbotnen i lageret til Northern Lights.

I juni 2025 godkjende Energidepartementet fase 2 av Northern Lights, som aukar lagringskapasiteten frå 1,5 til minst 5 millionar tonn CO₂ per år. Investeringa på 7,5 mrd. kroner vert gjennomført på kommersielt grunnlag, med støtte frå EU. Northern Lights inngår sjølv kommersielle avtalar med utlepparar, både i Noreg og andre europeiske land. Føretaket har òg starta mottak av småskala CO₂.

Regjeringa har sett på behovet for støtteordningar og tiltak som kan medverke til å realisere norske CO₂-handteringsprosjekt, mellom anna i industrien og i avfallshandtering. I 2024 fekk Gassnova, Enova, Miljødirektoratet og Siva i oppdrag å greie ut konkrete verkemiddel for CO₂ handtering, inkludert for fellesløysingar og mogleg infrastruktur mellom anna i regionale industriklynger.

Regjeringa har følgd opp utgreiinga m.a. gjennom omtalen i Prop. 1 S (2025–2026) der regjeringa varslar at vi tek sikte på å leggje fram forslag i statsbudsjettet for 2027 om ei ordning med faste tilskot per tonn CO₂ for negative utlepp. Vidare arbeidar Enova med å følgje opp semja frå budsjettforhandlingane, der 700 mill. kroner vart øyremerkta ei utlysing som skal utløse reduksjonar av blanda og biogene utlepp frå industri og avfallshandtering. Enova vurderer òg å opprette eit verkemiddel som tek ned barrierar mellom fangstleddet og lagringsleddet.

Regjeringa har ikkje konkrete kostnadsanslag for å utvikla infrastruktur for små og mellomstore industriaktører.

SPØRSMÅL NR. 2076**Innlevert 20. mars 2026 av stortingsrepresentant Ingrid Fiskaa****Besvart 27. mars 2026 av forsvarsminister Tore Onshuus Sandvik****Spørsmål:**

Vil forsvarsministeren informera Stortinget om norsk etterretningsteneste direkte eller indirekte støttar eller gir informasjon til USAs krigføring i Midtausten?

GRUNNGJEVING:

Eg viser til mitt spørsmål nr. 1862 om same tema, som forsvarsministeren ikkje vil svara på, sjølv om regjeringa tydeleg har uttalt at Noreg ikkje støttar USA sin folkerettsstridige krig mot Iran, og heller ikkje vil delta i krigen.

Det er i norsk offentlegheits interesse at me får svar på om Noreg likevel støttar opp under krigføringa. Dette er eit enkelt ja/nei-spørsmål. Og dersom forsvarsministeren likevel ikkje vil gi eit offentleg svar, finst det måtar å informera Stortinget.

Svar:

La meg først understreke at regjeringa sin politikk knytt til den pågåande konflikten i Midtausten ligg fast.

Som forsvarsminister har eg på vegne av regjeringa det øvste ansvaret for Etterretningstenesta si verksemd som ein del av Forsvaret. Eg er oppteken av at kontroll er avgjerande for å skape og oppretthalde legitimitet for, og tillit til, Etterretningstenesta.

I mange saker knytt til etterretnings- og tryggingstenestene er vi forhindra frå å kommentere høve offentleg av omsyn til skjerming. Noreg har fleire gode etterretningssamarbeid, mellom anna med USA. Det har vi hatt i mange tiår, under skiftande regjeringar både i Noreg og USA. Eg gjentek at ein klar føresetnad for utlevering av etterretningsinformasjon til andre statar er at utleveringa er i norsk interesse og at lov om Etterretningstenesta har klare reglar for informasjonsutveksling.

Det er etablert egne rutinar for korleis Stortinget skal orienterast om høve som gjeld Etterretningstenesta og som samtidig opprettheld behovet for skjerming etter reglane i tryggingslova. Dette er ein del av eit veletablert kontrollregime knytt til Etterretningstenesta sitt virke, kor også den parlamentariske kontrollen er godt ivaretatt.

SPØRSMÅL NR. 2077**Innlevert 20. mars 2026 av stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen****Besvart 7. april 2026 av fiskeri- og havminister Marianne Sivertsen Næss****Spørsmål:**

Når er planlagt dato for innføring av nytt regelverk, både lov og forskrift, knyttet til sysselsetting av arbeidstakere til sjøs?

BEGRUNNELSE:

I regjeringens høringsnotat om endringer i lov og forskrift om sysselsetting av arbeidstakere til sjøs skriver regjeringa at det tas sikte på at nytt regelverk kan tre i kraft 1. september 2026.

I pressemelding fra regjeringa om ny arbeidsgruppe om endringer i tilskuddsordningen for sjøfolk

henviser regjeringa til høringen, og skriver at de foreslåtte endringene ikke vil tre i kraft før i 2027.

Dette gjør det uklart når endringene skal tre i kraft og om regjeringa har utsatt planlagt ikrafttredelsestidspunkt enten for loven, forskriften, eller begge deler.

Svar:

Nærings- og fiskeridepartementet sendte 27. januar 2026 på høring forslag til endringer i lov og forskrift om sysselsetting av arbeidstakere til sjøs. I høringsnotatet ble det opplyst om planlagt ikrafttredelse av regelverket 1. september 2026.

I forbindelse med høringen har vi mottatt mange høringssvar som gjelder den fremtidige innretningen av tilskuddsordningen, og flere høringsinstanser mener det vil ha store negative konsekvenser å innføre de foreslåtte endringene. Jeg ønsker en grundig vurdering av alle innspillene som har kommet og at vi vurderer nærmere hvordan den endelige innretningen av ordningen skal bli. Jeg vil derfor nedsette en arbeidsgruppe med partene som skal vurdere konsekvenser av endringer i ordningen, og som kan gi innspill til mulige forskriftsendringer.

Den norske tilskuddsordningen for sysselsetting av arbeidstakere til sjøs regnes som statsstøtte etter EØS-

avtalen. I påvente av at Norge gjennomfører nødvendige regelverksendringene for å bringe ordningen i samsvar med Europakommisjonens praktisering av statsstøttereglene, har ESA godkjent en midlertidig forlengelse av ordningen frem til 1. mars 2027.

Prop. 84 L (2025-2026) om endringer i lov om tilskudd til sysselsetting av arbeidstakere til sjøs ble lagt frem 27. mars 2026. I lovproposisjonen er det opplyst at det nye regelverket planlegges å tre i kraft etter at det er oppnådd enighet med ESA om notifiseringen av en fremtidig ordning. Endringene må senest tre i kraft før utløpet av den midlertidige forlengelsen 1. mars 2027.

SPØRSMÅL NR. 2078

Innlevert 20. mars 2026 av stortingsrepresentant Grunde Almeland

Besvart 7. april 2026 av utenriksminister Espen Barth Eide

Spørsmål:

Denne helga vant Affeksjonsverdi Oscar - et resultat av langsiktig arbeid med fremme av norsk film i utlandet. Mange kunstfelt opplever like stor anerkjennelse som Affeksjonsverdi, men likevel fikk organisasjonene i Norwegian Arts Abroad over statsbudsjettet i 2026 kutt i prosjektmidler for å utføre arbeidet.

Hva er begrunnelsen for kuttet i støtten via UD, og hva vil statsråden gjøre for å rette det opp?

BEGRUNNELSE:

Affeksjonsverdis Oscar-seier viser hvor langt norsk film og kunst kan nå når det gjøres langsiktig arbeid for å bygge internasjonal synlighet. Filmen står ikke alene. Norske kunstnere på flere felt oppnår jevnlig tilsvarende gjennomslag ute i verden. Denne typen internasjonal suksess skjer ikke av seg selv. Den er resultat av strategisk innsats fra organisasjonene i Norwegian Arts Abroad (NAA), som arbeider målrettet med kompetansebygging, internasjonale nettverk, tilrettelegging for eksport av kunst og kultur, og muligheter for norske kunstnere til å delta på sentrale arenaer.

Likevel ble NAA-organisasjonenes prosjektmidler foreslått kuttet med 6,3 millioner kroner på UD kap. 115 post 70 i forslaget til statsbudsjett for 2026 – et kutt på rundt 25 prosent sammenlignet med nivået i 2024. Selv om budsjettforliket tilsynelatende reverserte kuttet, ble midlene i realiteten øremerket kunst og kultur i Nordområdene, slik at reduksjonen i støtte til NAA ble stående.

Dermed blir kuttet opprettholdt på tross av en samlet kunstsektor som fremhever hvor sentral NAA-modellen er for både kunstnerøkonomi og norsk kulturs internasjonale posisjon.

Konsekvensene av kuttet er betydelige: færre kunstnere kan delta på internasjonale fagarenaer, mulighetene for nye salgs- og samarbeidsflater svekkes, og residency- og kompetanseprogrammer blir nedskalert. Det innebærer en svekkelse av Norges kulturelle tilstedeværelse internasjonalt og av utviklingen i etterspørselen etter norsk kunst, film og kultur. Når virkemiddelapparatet reduseres, mister Norge en av sine viktigste plattformer for å skape nettopp den typen internasjonal anerkjennelse som Oscar-seieren illustrerer.

På denne bakgrunn er det nødvendig å få klarhet i hva som er begrunnelsen for å kutte støtten til dette internasjonale arbeidet, og hvordan statsråden vil rette opp konsekvensene som nå rammer norske kunstnere og kulturaktører.

Svar:

Statsbudsjettet for 2026 er et ansvarlig økonomisk budsjett for å trygge økonomien, fellesskapet og landet. Til grunn ligger krevende prioriteringer. For at noen formål skal få mer, må andre formål få mindre. For UDs tilskuddspost for internasjonalt kulturfremme innebar det en reduksjon på 6,5 mill. kroner i prosjektmidler til aktørene i nettverket Norwegian Arts Abroad (NAA) for internasjonale aktiviteter og kompetansehevede tiltak (ned fra ca.

10,9 mill. i 2025 til 4,4 mill. kroner i 2026), samtidig som 6 mill. kroner ble øremerket kultur i nordområdesatsingen.

Støtten til NAA-enes internasjonale prosjekttiviteter har variert betydelig de siste ti årene. Toppåret var 2018 med 12 mill., en dobling fra 2017, som følge av satsingen på bokmessen i Frankfurt (ca. 10 mill. i 2019). Deretter fulgte pandemiårene 2020 og 2021, da nivået lå på ca. 5 mill., før det igjen ble en økning til ca. 10 mill. i 2022. Dette nivået ble opprettholdt også i 2024 og 2025, med kun en midlertidig reduksjon til ca. 6,5 mill. i 2023 som følge av utbruddet av fullskalakrigen i Ukraina.

I tillegg til prosjektstøtten forvalter NAA-ene reise støtte mv. til norske artister på vegne av Utenriksdepartementet. Denne støtten lå på mellom 10 til 12 mill.

i årene 2017 til 2021, før også den økte, til over 14 mill. i 2022. Nivået ble videreført i 2023, og så økt til over 15 mill. i 2024, et nivå som siden er blitt opprettholdt.

Regjeringen er opptatt av at kulturdimensjonen som del av nordområdesatsingen skal opprettholdes. Vi vil fremme grensekryssende kultursamarbeid i nord, også for å sikre bolyst og ivareta bosetting i Nord-Norge. Dette er særlig viktig i dagens alvorlige sikkerhetspolitiske situasjon. Aktørene Tromsø internasjonale filmfestival (TIFF), Pikene på broen, Internasjonalt samisk filminstitutt (ISFI) og Riddu Riddu gjør her et viktig arbeid som regjeringen ønsker å støtte opp om. De øremerkede midlene gjør at støtten til disse fire aktørene i 2026 kan opprettholdes på samme nivå som i 2025.

SPØRSMÅL NR. 2079

Innlevert 20. mars 2026 av stortingsrepresentant Erna Solberg

Besvart 27. mars 2026 av kommunal- og distriktsminister Bjørnar Skjæran

Spørsmål:

Hva er det som konkret gjør at reguleringsplanen for E39 Ådland-Svegatjørn ikke er sendt på høring, og når vil den bli sendt ut?

BEGRUNNELSE:

En anbefalt statlig reguleringsplan for E39 Ådland – Svegatjørn ble oversendt fra Samferdselsdepartementet til Kommunal- og distriktsdepartementet 28. juni i fjor. I flere svar til Stortinget har Statsråden sagt at planen skulle sendes på høring i løpet av høsten 2025. Når den nå likevel ikke er sendt på høring, bes det om en begrunnelse på hva som konkret er årsaken til denne forsinkelsen, samt når planen vil bli sendt på høring.

Svar:

Kommunal- og distriktsdepartementet skal som statlig planmyndighet kvalitetssikre reguleringsforslaget fra Statens vegvesen som forslagsstiller, før det kan sendes på høring og offentlig ettersyn. Vi kommer til å gjøre noen endringer i det forslaget vi har fått til vurdering og det har tatt lengre tid å få på plass enn vi så for oss i fjor. Det er vanlig praksis i plansaker at planmyndigheten og forslagsstiller har dialog om justeringer i plandokumentene etter at de er sendt inn og før forslaget sendes på høring.

Dette kan også bidra til å lette saksbehandlingen i etterkant av høringen.

Det er god dialog mellom departementet og Statens Vegvesen i denne saken. Akkurat nå ser vegvesenet på hvordan forslag fra departementet til enkelte justeringer i reguleringsbestemmelsene kan innarbeides for at disse skal bli best mulig før forslaget sendes på høring. Jeg har god tro på at dette arbeidet snart er fullført, og at departementet etter det kan gi tilslutning til at planforslaget kan sendes på høring.

SPØRSMÅL NR. 2080**Innlevert 20. mars 2026 av stortingsrepresentant Frøya Skjold Sjursæther****Besvart 30. mars 2026 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen****Spørsmål:**

Kan statsråden redegjøre for klimaeffekten av de ulike virkemidlene av kostholdstiltakene i Klimatiltak i Norge-rapporten, hver for seg?

BEGRUNNELSE:

Miljødirektoratet publiserte 10. Februar rapporten “Klimatiltak i Norge 2026: Veivalg og utslippsbaner mot 2050”. Rapporten slår fast at tiltak J01 Forbruk i tråd med nasjonale kostråd har størst effekt og muliggjør utslippskutt på 2,16 millioner tonn CO₂-ekvivalenter i 2035. Realiseringen av tiltaket forutsetter innføring av ulike virkemidler som Miljødirektoratet har utredet. Fra og med 2027 er forutsetningen innføring av følgende fire virkemidler:

- 1) Tilskudd til bruk av norske belgfrukter og oljefrø i næringsmiddelindustrien
- 2) System for sunn skatteveksling
- 3) Krav om at offentlige anskaffelser skal være i tråd med kostrådene
- 4) Opplysningskontor for et kosthold i tråd med kostrådene.

For å kunne fatte riktige beslutninger rundt valg av politiske virkemidler, ber jeg statsråden redegjøre for utslipspotensialet i de ulike virkemidlene.

Svar:

Rapporten Klimatiltak i Norge 2026: Veivalg og utslippsbaner mot 2050 er et kunnskapsgrunnlag der Miljødirektoratet, i samarbeid med andre etater, redegjør for mulige virkemidler for å redusere klimagassutslippene i alle sektorer. Rapporten danner grunnlaget for videre arbeid med politikkutvikling.

I jordbrukssektoren er det tiltaket Forbruk i tråd med nasjonale kostråd som har størst effekt på utslippene. Dersom befolkningen gradvis endrer kostholdet sitt og spiser i tråd med kostrådene i 2035, altså at ingen spiser mer rødt kjøtt enn det Helsedirektoratet anbefaler (350 gram tilberedt kjøtt per person per uke), anslår Miljødirektoratet en reduksjon i klimagassutslippene på 2,5 millioner tonn CO₂-ekvivalenter i perioden fram til 2030, og 2,2 millioner tonn CO₂-ekvivalenter i 2035. Klimaeffekten oppstår når jordbruket tilpasser seg den endrede etterspørselen. Analysen lister en rekke virkemidler som kan bidra til at befolkningen spiser mer i tråd med kostrådene,

deriblant de fire virkemidlene som representanten trekker fram i sin begrunnelse.

Det er større usikkerhet knyttet til beregninger av klimaeffekten av enkeltvirkemidler enn til beregninger av tiltakets samlede effekt. Dersom rødt kjøtt blir 50 prosent dyrere enn andre matvarer, anslår Miljødirektoratet en utslippseffekt på 2,11 millioner tonn CO₂-ekvivalenter i 2035. Sunn skatteveksling er et begrep som omfavner alle virkemidler som gjør sunn mat billigere og usunn mat dyrere. Beregningene av klimaeffekten av en prisdifferanse på 50 prosent er gjort gjennom først å estimere effekten av et krav om at offentlige anskaffelser skal være i tråd med kostrådene og deretter satt prisøkningen så høyt at den utløser resten av tiltaket. Et krav om at offentlige anskaffelser skal være i tråd med kostrådene er beregnet av Miljødirektoratet til å gi utslippskutt på 70 000 tonn CO₂-ekvivalenter i 2035. Beregningen er basert på en rapport fra Cicero¹ om offentlige innkjøp som klimapolitisk virkemiddel.

Et tilskudd til bruk av norske belgfrukter og oljefrø i næringsmiddelindustrien vil kunne bidra til lavere forbrukerpriser på norske produkter som inneholder belgfrukter og oljefrø. Dette kan igjen bidra til å oppnå en relativ prisøkning på rødt kjøtt sammenlignet med andre matvarer. Miljødirektoratet har ikke grunnlag for å estimere klimaeffekten av et slikt tilskudd.

Ifølge Miljødirektoratet vil et opplysningskontor for et kosthold i tråd med kostrådene kunne bidra til mer balansert kunnskap om et sunnere kosthold blant forbrukerne. Mer balansert kunnskap vil igjen kunne redusere forbruket av rødt kjøtt. Hvor stor en slik reduksjon vil være er vanskelig å estimere basert på tilgjengelig forskning. Miljødirektoratet har derfor ikke estimater for klimaeffekten av å etablere et opplysningskontor for et kosthold i tråd med kostrådene.

1 [Rapport-mat-i-offentlige-innkjop.pdf](#)

SPØRSMÅL NR. 2081**Innlevert 20. mars 2026 av stortingsrepresentant Joel Ystebø****Besvart 30. mars 2026 av barne- og familieminister Lene Vågslid****Spørsmål:**

Kjenner statsråden til omfanget av ulovlige barneekteskap i Norge, og hvilke tiltak vil regjeringen iverksette for å forebygge at barn inngår ekteskap eller ekteskapslignende forhold under 18 år?

BEGRUNNELSE:

Nylige medieoppslag omtaler en sak i Bergen der en jente på 14 år etter alt å dømme ble giftet bort i en seremoni ledet av en imam til en mann i 30-årene, og hvor både mannen og moren nå er tiltalt for barneekteskap. Barneekteskap er forbudt etter norsk lov og regnes som tvangsekteskap og overgrep mot barn. Saker som denne reiser viktige spørsmål om barns rettigheter og myndighetenes evne til å beskytte mindreårige mot praksiser som strider mot norsk lov og internasjonale forpliktelser.

Svar:

Innledningsvis vil jeg understreke at i Norge skal folk leve trygge, gode liv. For å oppnå dette gjennomfører regjeringen en langvarig, bred og tverrsektoriell innsats mot negativ sosial kontroll og æresmotivert vold. Barne- og tvangsekteskap er en del av dette bildet.

Fra 2018 har det vært en absolutt aldersgrense på 18 år for å inngå ekteskap i Norge. Selv om et ekteskap som er inngått etter utenlandsk rett, i utgangspunktet anerkjennes i Norge hvis det er gyldig inngått i vigselslandet, er det unntaksregler som gjelder mindreårige. Et ekteskap som er inngått etter utenlandsk rett hvor en av partene var under 18 år, anerkjennes ikke i Norge. Dette gjelder både for personer som er bosatt i Norge, har norsk statsborgerskap og for personer som ikke hadde noen tilknytning til Norge da ekteskapet ble inngått.

Hvis partene søker om det, kan statsforvalteren likevel anerkjenne ekteskapet dersom sterke grunner taler for det. Det er Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus som behandler søknader om anerkjennelse på landsbasis. De mottok i 2025 fire søknader om anerkjennelse av ekteskap inngått etter utenlandsk rett hvor en av partene var under 18 år. Alle fire fikk avslag. Ut over dette kjenner jeg ikke til noe tallgrunnlag for ulovlige barneekteskap.

Selv om ekteskapsloven hindrer at ekteskap mellom mindreårige inngås i Norge, og at ekteskap mellom mindreårige inngått etter utenlandsk rett ikke anses som gyldige, kan forbudet føre til at noen isteden inngår

utenomrettslige ekteskap. Det er ekteskapslignende forbindelser inngått i samsvar med religiøse eller kulturelle tradisjoner, som oppleves og behandles som ekteskap av partene selv og miljøet rundt dem. Det er behov for at også slike forbindelser forbyes, og straffelovens bestemmelse om straff for tvangsekteskap er derfor endret slik at den også gjelder utenomrettslige tvangsekteskap.

Arbeiderparti-regjeringen legger stor vekt på å styrke innsatsen mot negativ sosial kontroll og æresmotivert vold, hvor barne- og tvangsekteskap som nevnt er en del av bildet. Som et ledd i oppfølgingen av NOU 2024: 13 Lov og frihet er handlingsplanen Sjef i eget liv (2025–2028) lagt fram. Åtte departementer samarbeider om denne planen.

Regjeringen vil i løpet av handlingsplanens periode gjennomgå forslagene i NOU 2024: 13.

Det følger av handlingsplanen at regjeringen ønsker å få på plass nødvendige lovendringer for å styrke rettsvernet til barn og unge. Her vil det vurderes endringer i reguleringen av om tvangsekteskap og barneekteskap skal tas inn som utnyttelsesformål i straffelovens bestemmelse om menneskehandel. Videre skal det vurderes bedre beskyttelsestiltak for barn som er utsatt for tvangsekteskap og kjønnslemlestelse.

Avslutningsvis vil jeg vise til at innsatsen mot negativ sosial kontroll også er en del av regjeringens Opptrapingsplan mot vold og overgrep mot barn og vold i nære relasjoner (2024–2028).

SPØRSMÅL NR. 2082**Innlevert 20. mars 2026 av stortingsrepresentant Grunde Almeland****Besvart 30. mars 2026 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen****Spørsmål:**

Hvor store indirekte utslippseffekter har Enovas prosjektstøtte hatt, for eksempel gjennom innovasjons- og teknologiendringer, i perioden 2009-2020, og dersom det ikke finnes gode metoder for å måle dette, vil statsråden da ta initiativ til å utvikle gode metoder for å måle om Enovas pengebruk på en effektiv måte bidrar til å nå målene?

BEGRUNNELSE:

I en nylig publisert forskningsartikkel, «Green Waste», har man sett på de direkte utslippsreduksjonene som følger av Enovas prosjektstøtte. Perioden artikkelen dekker er 2009-2020. Artikkelen er blant annet omtalt i Dagens Næringsliv 27. januar i år. I artikkelen finner forskerne at Enova kunne oppnådd samme direkte utslippsreduksjon til under halvparten av kostnaden dersom midlene var blitt tildelt prosjektene med størst direkte utslippseffekt per støttekrone. De finner videre at beslutningstakerne i Enova har vært i stand til å identifisere hvilke prosjekter som gir størst direkte utslippsreduksjoner, men likevel valgt å ikke prioritere disse.

Denne representanten har merket seg at Enova har svart på dette med å peke på at mandatet ikke utelukkende har vært innrettet mot å maksimere direkte utslippsreduksjoner, men viser til at prosjekter velges ut fra totaleffekt på utslipp, herunder indirekte utslipp som oppnås som følge av de andre delene av mandatet. Det fremstår likevel uklart om tildelingene på en effektiv måte bidrar til å utløse innovasjon og en styrket energi- og effektbalanse, som er de øvrige delene av mandatet.

For å bidra til å få klarhet i dette bør statsråden svare på om Enova har utviklet gode ordninger for å måle om pengebruken på de to andre delene av mandatet er kostnadseffektiv.

Det er i denne forbindelse relevant å se på hvilken metode har Enova benyttet for å anslå de indirekte utslippseffektene av sin prosjektstøtte. Dersom ingen slik metode foreligger, bør det avklares på hvilket grunnlag Enova kan tildele midler der den totale effekten på utslipp er størst.

Svar:

I mitt svar til stortingsrepresentant Sylvi Listhaug av 6. februar 2026 redegjorde jeg for at vi må legge til grunn mandatet regjeringen har gitt Enova når vi vurde-

rer effekten av støtten. Enova skal fremskynde utvikling og utbredelse av klima- og energiløsninger på en måte som bidrar til varige markedsendringer. Enovas målbilde i dagens styringsavtale er tredelt: a) utslippsreduksjoner innen innsatsfordelingsforordningen (tidligere «ikke-kvotepliktig sektor»), b) et effektivt energisystem, og c) nye løsninger mot 2050. Innsatsen skal både hensynta virkninger på kortere sikt, og løsningene som trengs for å nå Norges klimaforpliktelser mot 2050.

Siden opprettelsen av statsforetaket Enova i 2001 har Enova hatt flere fireårige styringsavtaler med ulik innretning, også gjennom perioden 2009-2020. Felles for alle avtaleperiodene er prinsippet om at støtten skal bidra til å utvikle markedet. Enovas aktivitet skal innrettes med sikte på å oppnå varige markedsendringer slik at klima- og energiløsninger tilpasset lavutslippssamfunnet på sikt blir foretrukket uten støtte. Støtten rettes derfor ikke mot de enkeltprosjektene med størst direkte utslippsresultater, men mot å utløse læring, kostnadsreduksjoner og økt kunnskap i markedet, slik at energieffektive og klimavennlige løsninger blir konkurransedyktige og en varig del av markedet.

Dagens styringsavtale legger til grunn at Enova gjennom rapportering skal redegjøre for arbeidet med å oppfylle avtalens formål, mål for avtaleperioden og øvrige føringer. Enova skal rapportere om forventet og observert effekt fra virkemidlene som iverksettes og markedsendringene de bidrar til.

En del av Enovas rapportering er indikatorer som bidrar til å synliggjøre Enovas aktivitet innenfor klima, energi og innovasjon. Indikatorene viser forventende resultater fra enkeltprosjektene Enova finansierer direkte. Hvordan og hvorvidt de ulike aktivitetsindikatorene er blitt beregnet har variert i perioden 2009-2020, fordi Enova i denne perioden har hatt flere styringsavtaler med ulik innretning og mål.

I 2023 startet Enova et større arbeid med å utvikle og ta i bruk metodikk for å få mer kunnskap om hvordan og hvor mye Enova bidrar til langsiktig og omstilling i tråd med målene i klimapolitikken. Utgangspunktet for arbeidet var behovet for metoder for å belyse langsiktige effekter av å fremme teknologi- og markedsutvikling for nye klima- og energiløsninger. Arbeidet har i første omgang vært innrettet mot transportsektoren, og vært gjennomført i samarbeid med anerkjente fagmiljøer i Norge. Innen fagmiljøene er det erkjent at det rent metodisk er vanskelig å isolere effekten av enkelte påvirkningsfaktorer i en

bred endringsprosess. Denne utfordringen ble påpekt av Teknisk beregningsutvalg for klima.

I årsrapporten for 2024 presenterte Enova en første analyse av hvordan deres virkemidler påvirker omstillingen innen godstransport på vei. Analysen demonstrerte metodikken som ble utviklet gjennom 2023 og 2024, og ga et bilde av størrelsesordenen for effekten av Enovas virkemidler innen godstransport på vei. I år vil Enova som en del av effektrapporteringen publisere analyser av gods- og persontransport som viser de langsiktige utslippseffektene av den varige markedsendringen Enova bidrar til gjennom sin virkemiddelbruk. Metodearbeidet ligger helt i front og er nybrottsarbeid.

Enovas arbeid med å utvikle denne typen metodikk er et viktig steg for å kunne måle indirekte effekter av virkemiddelbruken. Slik metodikk vil kunne styrke Enovas evne til å prioritere innsatsen, til å rapportere på effekt, og kan samtidig også være et bidrag til felles kunnskapsgrunnlag og politikkutvikling gjennom regjeringens Klimastatus- og plan.

Departementet følger dette arbeidet tett, og vil vurdere hvilken ytterligere metodestøtte som kan være nødvendig for at vi får et mer presist og helhetlig kunnskapsgrunnlag fremover.

SPØRSMÅL NR. 2083

Innlevert 20. mars 2026 av stortingsrepresentant Finn Krokeide

Besvart 27. mars 2026 av kommunal- og distriktsminister Bjørnar Skjæran

Spørsmål:

Hvordan fordeler tallene om at 7 av 10 mener det er «viktig» eller «litt viktig» at Gran, Lunner og Jevnaker kommuner tilhører samme fylke i henholdsvis hovedutvalget og ekstrautvalget i Sentios innbyggerundersøkelse fra mars 2022, og hvordan begrunner statsråden på bakgrunn av hovedrapport og tabellrapport å bruke tallet «7 av 10» som grunnlag for påstanden om at det foreligger et mandat fra Gran sine innbyggere om å samle Hadeland i Akershus?

BEGRUNNELSE:

Spørsmålsstiller har over de siste ukene forsøkt å bringe klarhet i regjeringens uetterrettelige bruk av tall i Prop. 34 LS om endret fylkestilhørighet for Gran kommune. Senest ved oppsummerende spørsmål den 17.03.26 som enda ikke er besvart, jf. Dok 15:2039.

Et av temaene er hvorfor regjeringen i Prop 34 LS har fremlagt tall fra Sentios innbyggerundersøkelse som ikke er kvalitetssikret, og hvorfor disse tallene presenteres uten at det opplyses om at det faktisk finnes to utvalg – hovedutvalget og ekstrautvalget – med forskjeller i kvalitetssikring og resultat, jf. Dok 15:1534.

Et annet tema er hvordan regjeringen i strid med ordlyden i spørsmålsstillingen har resonnert seg frem til at de «oppfatter likevel resultatene fra innbyggerhøringen dithen at innbyggerne er mer opptatt av at Hade-

landskommunene er samlet i ett fylke, enn hvilket fylke kommunene er samlet i», jf. Dok 15:1545.

Dette er en uforståelig konklusjon, da spørsmålsformuleringen var: «Slik situasjonen er nå, er nytt Akershus fylke det alternativet som gir mulighet for å samle hadelandskommunene. Hvilket fylke ønsker du at Gran kommune skal tilhøre i framtida?». På direkte spørsmål bekrefter statsråden at premisset for spørsmålet var at svaralternativet Akershus er det som gir mulighet til å samle Hadelandskommunene i ett fylke, og med den opplysningen presentert i spørsmålet, svarer flertallet at de vil tilhøre Innlandet, jf. Dok 15:1798. Dette understreker absurditeten i regjeringens konklusjon om at de «oppfatter likevel resultatene fra innbyggerhøringen dithen at innbyggerne er mer opptatt av at Hadelandskommunene er samlet i ett fylke, enn hvilket fylke kommunene er samlet i».

Med den omgangen med faktum som regjeringen viser i Prop 34LS, er det viktig at Stortinget etterprøver det beslutningsgrunnlaget som er fremlagt i den hensikt å endre fylkesgrensene og valgkretsene. Et vesentlig spørsmål som nå står ubesvart, er hvordan tallgrunnlaget om at tallene om at 7 av 10 mener det er «viktig» eller «litt viktig» at Gran, Lunner og Jevnaker kommuner tilhører samme fylke – som regjeringen i strid med ordlyden konkluderer med er viktigere for respondentene enn den konkrete fylkestilhørigheten – fordeler seg i henholdsvis hovedutvalget og ekstrautvalget i Sentios innbyggerundersøkelse.

Svar:

Når det gjelder første del av representantens spørsmål, fremgår følgende av Sentios rapport fra mars 2022:

«• Både i hovedutvalget og i ekstrautvalget svarer de fleste at det er viktig eller litt viktig at hadelandskommunene er i samme fylke: 72 prosent i hovedutvalget og 75 prosent i ekstrautvalget

• Andelen som mener det er viktig, er imidlertid større i ekstrautvalget (60 %) enn i hovedutvalget (47 %)

• Det er en større andel som mener det er litt viktig i hovedutvalget (25 %), sammenlignet med ekstrautvalget (15 %)»

Når det gjelder departementets vurderinger, viser jeg til svar på tidligere spørsmål om samme sak, jf. dokument nr. 15:1545, besvart 17. februar, dokument 15:1798, besvart 9. mars og dokument 15:1887 og 15:1888, besvart 16. mars.

SPØRSMÅL NR. 2084

Innlevert 20. mars 2026 av stortingsrepresentant Anne Lise Gjerstad Fredlund

Besvart 7. april 2026 av kommunal- og distriktsminister Bjørnar Skjæran

Spørsmål:

Hvilke konkrete og umiddelbare tiltak, utover generelle ambisjoner om å bygge flere boliger, vil statsråden iverksette for å sikre at anleggsbransjen overlever krisen, at kapasiteten i sektoren opprettholdes, og at nødvendig boligbygging, rassikring og infrastrukturvedlikehold faktisk kan gjennomføres i praksis i dagens markedssituasjon?

BEGRUNNELSE:

Bygg- og anleggsnæringen har denne uka sendt en klar og alvorlig bønn om hjelp til Stortinget. I et brev fra Maskinentreprenørenes Forbund (MEF) beskriver bransjen den en dyp krise, med konkurser, permitteringer, kraftig økning i drivstoffkostnader og et kraftig fall i offentlige oppdrag. MEF peker på at både små og store entreprenørbedrifter nå står i fare for å gå under uten raske politiske tiltak.

Samtidig viser ferske tall fra Boligprodusentenes Forening at situasjonen i boligmarkedet forverres ytterligere: Salget av nye boliger i februar er 21 prosent lavere enn i fjor, igangsettingen er 38 prosent lavere, og boligbyggingen de siste tolv månedene ligger rundt 45–47 prosent under det beregnede boligbehovet. Dette er fjerde året på rad med dramatisk underbygging av boliger i Norge.

Når både boligbyggingen og anleggsaktiviteten faller kraftig samtidig, står vi i fare for å miste både kritisk kompetanse, arbeidsplasser og kapasitet til å gjennomføre nødvendig rassikring og infrastrukturvedlikehold i en tid med økende klima- og beredskapsutfordringer.

Svar:

Bygg- og anleggsnæringen er en konjunktursensitiv næring. Det har de siste årene vært høy prisvekst på innsatsvarer, samt et høyere rentenivå enn i tidligere år. Dette har trukket ned investeringsnivået. Aktivitetsnedgangen har vært sterkest for byggenæringen, og mer stabil for anleggsnæringen. I 2025 hadde anleggsnæringen en oppgang i aktivitetsnivået som følge av investeringer innen kraftforsyning, energiinfrastruktur og offentlige anleggsprosjekter. Dette støttes opp av SSB som rapporterer om vekst i investeringene både i 2024 og 2025.

Det er ingen tvil om at det har vært krevende tider for bygg- og anleggsnæringen. Ifølge SSB økte antall konkurser i bygg og anleggsnæringen i perioden 2022 til 2024, mens det var en nedgang i 2025. Selv om det er stor usikkerhet rundt hvor raskt aktiviteten i bygge- og anleggsnæringen vil ta seg opp, har vi indikasjoner på at bunnen i boligbyggingen kan være nådd. I 2025 ble det gitt igangsettingstillatelser for 21 804 boliger, sju prosent flere enn i 2024. I de to første månedene i 2026 har det blitt gitt igangsettingstillatelser til nesten 3 400 nye boliger, 16 prosent flere enn i samme periode i fjor.

Vi lever i en urolig tid, og det er usikkerhet knyttet til utviklingen i internasjonale råvare- og energipriser, handelstiltak og kronekurs. Det viktigste regjeringen kan bidra med er å føre en ansvarlig økonomisk politikk. Regjeringen har et mål om at det skal settes i gang 130 000 nye boliger innen 2030. Dette er en av våre hovedprioriteringer i regjeringens Plan for Norge, og følges opp med en rekke tiltak. En satsing på boligbygging vil også komme anleggsnæringen til gode. Jeg viser til mitt svar 2. februar

på spørsmål til skriftlig besvarelse nr. 1286 fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad for en gjennomgang av status for arbeidet med boligbyggingsmålet.

Jeg har også forelagt spørsmålet til samferdselsministeren, som uttaler følgende:

«I 2026 bevilges det 63,3 mrd. kroner til drift, vedlikehold og fornying, samt mindre store investeringer i statlig samferdselsinfrastruktur. I tråd med regjeringens prioriteringer i Nasjonal transportplan 2025-2036 er drift, vedlikehold og fornying av jernbanen blitt prioritert i 2026. Det høye nivået på drift og vedlikehold av riksvei er videreført og reelt styrket i 2026. Her gir anleggsbransjen et avgjørende bidrag i å løse oppdragsmengden.»

SPØRSMÅL NR. 2085

Innlevert 21. mars 2026 av stortingsrepresentant Mimir Kristjánsson

Besvart 8. april 2026 av finansminister Jens Stoltenberg

Spørsmål:

Hva mener statsråden om fødevarecheck?

BEGRUNNELSE:

Det danske folketinget har bestemt at dansker på lave ytelser og barnefamilier med lav inntekt skal motta 2 500 og 5 000 danske kroner i mai for å kompensere for de høye matvareprisene. Jeg ber om statsråden vurdering av tiltaket, og om det ville vært teknisk mulig å gjennomføre en tilsvarende ordning i det norske velferdssystemet.

Svar:

Å trygge folks økonomi er en viktig prioritering for regjeringen.

Trygg økonomisk styring er det viktigste regjeringen kan bidra med for å ivareta folks privatøkonomi. Det viktigste er at folk har en jobb å gå til. Siden regjeringen overtok, har om lag 170 000 flere kommet i jobb. I tillegg har reallønnen vokst to år på rad, etter flere år med lav reallønnsvekst.

Regjeringen prioriterer gode universelle velferdstjenester og andre ordninger som hjelper barnefamilier og dem med lave ytelser og andre inntekter. Det omfatter blant annet: brede inntektsskattelettelser, redusert el-avgift, norgespris på strøm, strømstøtte for husholdningene, økt minstepensjon, økt fribeløp for uføre og billigere barnehager og SFO. De allerede omfattende ordningene for inntektssikring, blant annet i folketrygden, bidrar også til at norsk økonomi er godt rustet til å håndtere økonomiske svingninger.

Ved ekstraordinære hendelser kan det likevel oppstå behov for å justere etablerte ordninger eller finne nye løsninger. Slike tiltak bør skje innenfor ansvarlige øko-

nomiske rammer. I dag er det ikke etablert en løsning for kontantutbetalinger til befolkningen i Norge, og det vil være utfordrende å gjennomføre en slik utbetaling på kort sikt. Ved utforming av en slik ordning må prinsipielle avveininger gjøres, herunder hvem som skal omfattes og hvordan grupper skal avgrenses.

SPØRSMÅL NR. 2086**Innlevert 21. mars 2026 av stortingsrepresentant Mimir Kristjánsson****Besvart 31. mars 2026 av finansminister Jens Stoltenberg****Spørsmål:**

Vil statsråden revurdere bruken av en asymmetribuffer i praktiseringen av handlingsregelen?

BEGRUNNELSE:

I beregningene av statens handlingsrom på sikt, legger regjeringen inn en buffer på 0,3 prosent som ifølge nasjonalbudsjettet er nødvendig for å holde seg innenfor handlingsregelen og et uttak på 3 prosent når man tar hensyn til at økonomiske kriser kan inntreffe.

I en artikkel i Samfunnsøkonomen skriver Olav Slettebø i Statistisk Sentralbyrå at beregningene av handlingsrommet i nasjonalbudsjettet har faglige mangler, og at bufferen bør avskaffes. Slettebø skriver at empirien taler mot at betydelige deler av vår oljeformue skulle gå opp i røyk, og mot at vi ikke vil klare å tilpasse oljepengebruken ved et fall i oljefondet. Praktiseringen av handlingsregelen kan føre til at Norge sparer mer og bruker mindre enn tiltenkt, ifølge forskeren.

Svar:

Handlingsregelen gir en langsiktig rettesnor for bærekraftig bruk av midlene i Statens pensjonsfond utland og legger opp til en bruk av fondsmidler som over

tid skal følge den forventede realavkastningen av fondet, anslått til 3 pst.

Finanspolitikken må ta høyde for at man vil ønske å øke bruken av fondsmidler ved større økonomiske tilbakeslag, som ikke motsvares av tilsvarende fall i bruken ved store økonomiske oppgangstider. I tillegg kan det være ønskelig å bruke ekstra tid på å tilpasse bruken av fondsmidler ved et eventuelt fall i fondsverdien. Disse faktorene vil kunne føre til et merforbruk av fondsmidler. Hvis man da planlegger for å bruke 3 pst. av fondet i normalår, vil man over tid bruke mer enn forventet realavkastning. Det tilsier at fondsuttaket bør ligge under forventet realavkastning i gode og normale tider for å holde handlingsregelen over tid.

Hvor stor buffer man bør ha i normale tider, avhenger av hvor omfattende motkonjunkturtiltak man ønsker å ha i kraftige nedgangskonjunkturer og kriser, og hvor lang tid det tar å tilpasse finanspolitikken etter et fall i fondsverdien sammenlignet med en økning i fondsverdien. I tidligere analyser har Finansdepartementet anslått at en pengebruk på 2,7 pst. av fondet i normale tider er forenlig med et fondsuttak som over tid tilsvarer forventet realavkastning på 3 pst. med rimelige forutsetninger om de forstyrrelsene som kan treffe oss.

Regjeringen har i sine budsjettframlegg for Stortinget lagt opp til en bruk av fondsmidler godt under 3 prosent av fondet. Slik er vi godt forberedt til å håndtere ulike forstyrrelser som treffer økonomien.

SPØRSMÅL NR. 2087**Innlevert 21. mars 2026 av stortingsrepresentant Marie Sneve Martinussen****Besvart 30. mars 2026 av arbeids- og inkluderingsminister Kjersti Stenseng****Spørsmål:**

Hvordan kan justisdepartementet konkludere med at verneombudet er omfattet av offentlighetsloven, uten en gang å ta innover seg argumentene til direktorat for arbeidstilsyn som konkluderer motsatt, og frykter ikke regjeringen for hva slags presedens dette vil sette i saker der verneombud håndterer varsler?

BEGRUNNELSE:

I Bergen kommune har det vært mye oppmerksomhet rettet mot et innsynskrav i korrespondansen mellom media og hovedvernombud i Bergen May Britt Kindem i en konkret varslingssak. Kommuneadvokaten og statsforvalter har ment at det skal gis innsyn, mens direktorat

for arbeidstilsyn og ekspert i offentlighetsloven professor emeritus Jan Fridthjof Bernt har konkludert motsatt.

Nå har justisdepartementet også uttalt at verneombudet skal være omfattet av offentlighetsloven. Samtidig har altså en annen del av staten, nemlig direktorat for arbeidstilsynet, altså sagt det motsatte. Justisdepartementet ser ikke ut til en gang å ha vurdert arbeidstilsynets argumenter. Dette skaper forvirring, og svekker arbeidstilsynets stilling.

Hvis justisdepartementets konklusjon blir stående, blir verneombudets rolle fullstendig undergravd. Om det skal søkes innsyn i telefonlogg, SMS eller e-post, er det arbeidsgiver som skal vurdere innsynskravet. Det er dypt problematisk å gi arbeidsgiver en slik adgang. Det vil være svært ødeleggende for verneombudets arbeid som sådan. Dette er alvorlig når ombudet i virkeligheten det siste sikkerhetsnettet vi har for arbeidstakere i Norge, når alt annet er prøvd.

En så ytterliggående tolkning som justisdepartementet legger opp til, vil kreve en lovendring dersom verneombudet fortsatt skal være i stand til å fungere i sin rolle.

Svar:

Jeg registrerer at Justis- og beredskapsdepartementet i det aktuelle brevet har uttalt seg generelt om hva som

er omfattet av offentleglova, og at de i den forbindelse uttaler at «det naturlige utgangspunktet er at et verneombud er en del av det organet det er tilknyttet». Dette er et utgangspunkt som også Stortingets ombud for kontroll med forvaltningen (Sivilombudet) har lagt til grunn i sin praksis, jf. SOM-2023-523. Et slikt utgangspunkt er så vidt jeg forstår også i samsvar med det som fremgår av forarbeidene til offentleglova.

Dette betyr likevel ikke at all korrespondansen til et verneombud nødvendigvis er omfattet av innsynsretten etter offentleglova. Som Justis- og beredskapsdepartementet viser til i det nevnte brevet, vil det avhenge av om den gjelder organets virksomhet eller ansvarsområde, og at dette er noe som må vurderes konkret. Dersom et verneombud for eksempel opptrer på vegne av en ansatt på lignende måte som en tillitsvalgt, vil dette etter omsendighetene kunne være av betydning i en slik vurdering.

Verneombudene har en viktig rolle i norsk arbeidsliv, og jeg er naturligvis opptatt av at de skal få utføre sine oppgaver og ivareta sin taushetsplikt i tråd med arbeidsmiljøregelverket. Jeg mener imidlertid ikke at det per nå er noen holdepunkter for at det utgangspunktet som er lagt til grunn om verneombudets stilling i relasjon til offentleglova er til hinder for dette.

SPØRSMÅL NR. 2088

Innlevert 21. mars 2026 av stortingsrepresentant Erling Sande

Besvart 7. april 2026 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Korleis vil statsråden følge opp Stortinget sitt vedtak frå februar om å sikre skadepoliklinikktilbodet ved lokalsjukehusa i Nordfjord og Sogn, og kva styringssignal har statsråden gjeve helseforetaket med bakgrunn i stortingsvedtaket?

GRUNNGJEVING:

Stortinget sitt fleirtal fatta i februar vedtak om skadepoliklinikktilbodet ved lokalsjukehusa i Sogn og Fjordane. Då tilbodet knytt til føde og akuttmedisin ved lokalsjukehusa vart sterk redusert for nokre år sidan, vart skadepoliklinikk av Arbeiderpartiet vist til som eit viktig element i det som vart kalla framtida sitt sentralsjuke-

hus. Når Helse Førde no har peika på reduksjon skadepoliklinikkane som eit av innsparingstiltaka dei vurderer er det mellom anna for å kunne betale kapitalkostnader til staten knytt til investeringar helseforetaket har gjennomført. Stortingsfleirtalet har på si side gjort vedtak om at skadepoliklinikkane skal halde fram. Det er difor viktig å få synleggjort korleis regjeringa tolkar vedtaket Stortinget gjorde i februar, og korleis regjeringa følgjer opp Stortinget sitt vedtak ovanfor helseforetaket.

Svar:

Det har vært mye oppmerksomhet rundt planene for omstilling av deler av tjenestetilbudet ved Helse Førde HF. Saken har vært gjenstand for flere spørsmål fra Stor-

tinget og et eget representantforslag (Dokument 8:45 S (2025-2026)) som ble behandlet i Stortinget 24. februar i år.

Styret i Helse Førde HF behandlet planene for omstilling i styremøte som ble holdt 25. februar i år. Dette skjedde etter en grundig gjennomgang av ulike sider ved tjenestetilbudet og organiseringen av tjenestene ved sykehusene i Sogn og Fjordane, og med siktemål om å få en mer bærekraftig økonomi for sykehusene. Styret besluttet å gjøre en del endringer for å sikre en bedre fremtidig bærekraft, men samtidig ble de vedtatte endringene betydelig nedjustert i forhold til de tiltakene man opprinnelig vurderte.

Med styret sitt vedtak er det fastslått at sykehusene i Nordfjord og Lærdal fortsatt skal ha et skadepoliklinisk tilbud som skal være tilpasset for å redusere reisebelastning for pasienter, og særlig sårbare grupper. Det skal også gjøres en vurdering av om ytterligere polikliniske tilbud kan legges til de nevnte lokalsykehusene, dersom dette er bærekraftig.

Jeg oppfatter at intensjonen bak det aktuelle vedtaket som representanten Sande viser til, er – og vil bli – ivarettatt, innenfor rammene av styrets vedtak. Stortingets vedtak i sakens anledning skal være godt kjent for helseforetaket, både regionalt og lokalt. Departementet følger jevnlig opp utvikling og status i aktuelle saker i alle landets helseforetak, og det vil bli gjort også i dette tilfellet.

SPØRSMÅL NR. 2089

Innlevert 22. mars 2026 av stortingsrepresentant Anette Carnarius Elseth

Besvart 30. mars 2026 av arbeids- og inkluderingsminister Kjersti Stenseng

Spørsmål:

Er det hindringer i lov, forskrift eller annet som medfører at frivillige, lag og foreninger ikke lenger kan utføre søppeldugnad langs veiene?

BEGRUNNELSE:

Akershus fylkeskommune har stanset idrettslags søppelplukking langs veiene, og dermed mister klubber som Blaker IL og FUVO (Funnefoss Vormsund) IL viktig inntekt fra miljødugnader. Grunnen er misforståelse og usikkerhet om det er lovlig. Fylkeskommunen mener at de har hendene bundet av nasjonale krav, og at denne saken er et eksempel på at en jungel av statlige detaljreguleringer med gode intensjoner i sum kan få uheldige konsekvenser for frivilligheten.

Jeg stilte skriftlig spørsmål om dette og fikk svar 12.03 fra arbeids- og inkluderingsminister Kjersti Stenseng (Dokument nr. 15:1874 (2025-2026)). Spørsmålet var om de nye kravene i «Forskrift for bygge- og anleggsplasser» hindrer lokale idrettslag og frivillighet slik dugnad.

Svaret fra statsråden var at spørsmålet synes å være basert på noen misforståelser, og at søppeldugnad som beskrevet i spørsmålet ikke regnes som bygge- eller anleggsarbeid, og da heller ikke noe krav om HMS-kort.

En uke senere, 19.03.2026, ble Fylkesråd for samferdsel i Akershus, Håkon Snorheim, intervjuet av Romerikes Blad.

https://www.rb.no/nektes-a-plukke-soppel-pa-dugnad-bommer-totalt/s/5-43-2693606?fbclid=IwY2xjaWQoxC5leHRuA2FlbQJxMABzcnRjBmFwcF9pZBAYMjIwMzkxNzg4MjAwODkyAAEeIdgXiEjhat4KoA4566oy-fqc42uSIRxug5Em6lFYmiWunZ-rF8mXMVW8a1rE_aem_9dCZgEFenxWNFKwpN1EXbA

I artikkelen mener Snorheim at søppelplukking på dugnad i veikanten er et problem «rent juridisk». Han viser til at et nasjonalt arbeid for å få bukt med blant annet sosial dumping, har ført til flere nye regler og at det er «flere bestemmelser som statsråden åpenbart ikke har fisket fram i svaret sitt».

Blant annet viser Snorheim i artikkelen til bestemmelsene §§5, 5a, 5b, 5c og 5d i «Forskrift om lønns- og arbeidsvilkår i offentlige kontrakter mv» som kan stanse søppeldugnad.

Usikkerhet om lovlighet med søppeldugnad langs veiene fortsetter, og rammer frivilligheten hardt økonomisk. Det er behov for raskt å få avklart om det er mulig for frivilligheten å utføre søppeldugnad som tidligere år, eller om det er noe som tilsier at det ikke lenger er mulig eller ikke lenger er lov. For denne lovmessige avklaringen (lovtekniske bistanden) ber jeg om svar fra justisministeren.

Svar:

Regjeringen er opptatt av at frivilligheten skal ha gode rammevilkår, og jeg vil understreke at tiltak mot sosial dumping og arbeidslivskriminalitet ikke er ment å skulle stikke kjepper i hjulene for frivillig dugnadsarbeid som er organisert i trygge rammer.

I mitt nylige svar på spørsmål fra representanten Elseth, var jeg tydelig på at forskriftsfestede krav om HMS-kort i bygge- og anleggsbransjen ikke gjelder for søp-peldugnad langs vei. Tilsvarende må etter mitt syn gjelde for kravene etter forskrift om lønns- og arbeidsvilkår i offentlige kontrakter mv. Med formål om at offentlige oppdragsgivere velger seriøse virksomheter til å utføre tjenester og bygge- og anleggsarbeider, og at de som arbeider

i, eller for disse virksomhetene har anstendige arbeidsforhold, skal offentlige myndigheter stille krav i kontraktene sine om at ansatte og personer hos leverandører og evt. underleverandører som direkte medvirker til å oppfylle kontrakten, skal ha nærmere angitte lønns- og arbeidsvilkår.

Det følger av forarbeidene at med «ansatte og personer» menes ansatte og innleide, altså arbeidstakere. Det klare utgangspunktet er at medlemmer i frivillige lag og foreninger som deltar i dugnadsarbeid, ikke regnes som arbeidstakere. Forskriften om lønns- og arbeidsvilkår i offentlige kontrakter vil dermed ikke gjelde for disse. Av samme grunn vil heller ikke arbeidsmiljøloven eller annet arbeidsrettslig regelverk gjelde.

SPØRSMÅL NR. 2090

Innlevert 22. mars 2026 av stortingsrepresentant Kari Sofie Bjørnsen

Besvart 8. april 2026 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen

Spørsmål:

Hva vil statsråden gjøre for å bidra til at målene om materialgjenvinning nås, særlig med hensyn til manglende sortering og gjenvinning i kommunene for å sortere plast og andre gjenvinnbare fraksjoner ut av restavfall?

BEGRUNNELSE:

ESA har pekt på at Norge ligger langt under materialgjenvinningsmålet på 50 % innen 2025 og 55 % innen 2035. ESA (Early warning rapport 2024) peker på lav utsorteringsgrad fra husholdningene som en hovedårsak. Ledende bransjeaktører peker på manglende sentralsorteringsanlegg for restavfall som den største barrieren for å nå materialgjenvinningsmålene for plastemballasje. I høringsforslag om ny nasjonal avfallsplan vises det til lignende behov: Det foreligger ingen helhetlig analyse av hvordan behovet for ny kapasitet skal knyttes opp til geografisk lokalisering, og det er mange forhold som vil påvirke den strukturen som etableres, for eksempel lokale initiativ, logistikk og markedets behov.

Manglende kildesortering er en hovedutfordring: Over halvparten av plastemballasjen (og matavfallet) i Norge kildesorteres ikke og havner i restavfallet, som forbrennes. For å nå fremtidige krav til materialgjenvinning må 70-80 % av plastemballasjen samles inn.

Arbeidsdelingen mellom stat og kommune gjennom avfallsforskriften er vel kjent, men det er utfordrende med manglende sortering og gjenvinning i kommunene.

Svar:

Å øke materialgjenvinningen av husholdningsavfall og husholdningslignende næringsavfall generelt, og plastemballasjeavfall spesielt, er et viktig ledd i omstillingen til en mer sirkulær økonomi. Jeg jobber derfor i flere spor for å sikre at vi når disse viktige målene.

Jeg har gjort flere endringer de siste årene, som vil bidra til å øke materialgjenvinningen. Vi innførte nye krav til utsortering og materialgjenvinning av plastemballasjeavfall fra 1. januar 2023. I 2025 utførte Statsforvalteren et omfattende tilsyn med kommuner og virksomheter som skal bidra til å sikre overholdelse av disse forskriftskravene. Fra 1. juli 2025 presiserte vi at produsentene skal dekke nødvendige kostnader, i regelverket om utvidet produsentansvar for emballasje.

EUs emballasjeforordning har blant annet krav om at all emballasje skal designes slik at den kan materialgjenvinnes innen 2030. Miljødirektoratet vurderer nå hvordan forordningen best kan gjennomføres i Norge. Regjeringen har i flere år tildelt midler til LOOP Stiftelsen for kildesortering og gjenvinning. De veileder og for-

midler viktig kunnskap om kildesortering til befolkning og virksomheter.

Miljødirektoratet har tidligere utredet tiltak og virkemidler for økt forberedelse til ombruk og materialgjenvinning av husholdningsavfall og lignende næringsavfall. Basert på dette foreslo regjeringen i 2025 i «Prop. 58 L (2024–2025) Endringer i forurensningsloven», å endre § 34 andre ledd, slik at kommunene skulle få plikt til å innføre differensierte avfallsgebyrer der dette kunne bidra til avfallsreduksjon, økt forberedelse til ombruk og

økt materialgjenvinning. Viser til behandling «Innst. 281 L (2024–2025)» og Stortingets vedtak om å ikke innføre dette.

I tildelingsbrevet til Miljødirektoratet for 2026, har jeg bedt dem vurdere nye tiltak og virkemidler som skal sikre økt forberedelse til ombruk og materialgjenvinning for husholdningsavfall og lignende næringsavfall. Dette er viktig arbeid for å avdekke ytterligere virkemidler som kan bidra til å nå målet, også for plastemballasje.

SPØRSMÅL NR. 2091

Innlevert 22. mars 2026 av stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen

Besvart 26. mars 2026 av forsvarsminister Tore Onshuus Sandvik

Spørsmål:

Kan forsvarsministeren redegjøre for hvordan han mener Luftforsvaret skal kunne løse sine oppdrag i 2026 når den løpende driften er betydelig underfinansiert, samtidig som det pålegges nye oppgaver og kostnader uten fullfinansiering, samt mener han at det gir et korrekt bilde av forsvarssatsingen når det i kommunikasjon framheves nominell vekst og langsiktige materiellinvesteringer, mens det reelle driftsbudsjettet fortsatt svekkes år for år?

BEGRUNNELSE:

Luftforsvaret må balansere ut en underfinansiering på mange hundre millioner kroner i 2026. Driftsbudsjettet har økt nominelt de senere årene, men ikke nevneverdig reelt.

Samtidig er det bygget opp en helt ny base på Evenes med systemer som krever stor understøttelse og mellom 500 til 600 ansatte. Blant annet er også F-35 dyrere i drift enn det som tidligere er lagt til grunn. Det er ikke rom for å spare inn disse summene på justeringer i dagens drift. Øvingskuttene er alt tatt, og det vil kreve kutt i antall lokasjoner, antall vernepliktige og flysystemer for å komme i balanse.

Det er vanskelig å se at dette vil være politisk akseptabelt.

Svar:

Regjeringen er opptatt av å legge til rette for at Forsvaret skal kunne løse driftsoppgavene på en effektiv

måte, med tilstrekkelig finansiering. Luftforsvarets driftsbudsjett er økt fra 9,8 mrd. kroner i 2025 til 11,6 mrd. kroner i 2026. Økningen skal dekke utgifter til innfasing av F-35 som har vært høyere enn forutsatt, opprettelse av CAOC og andre endringer i oppgaver.

Jeg deler ikke fremstillingen som gis i begrunnelsen for spørsmålet av at driftsbudsjettet svekkes år for år. Utviklingen i Forsvarets driftsbudsjett har vært innrettet for å kompensere for økte utgifter. Siden 2021 har driftsbudsjettet til Forsvaret gått fra 30,9 mrd. kroner til 49,2 mrd. kroner, en økning på nærmere 60 pst. Denne økningen skal i tillegg til å løse de grunnleggende oppgavene også finansiere bl.a. økt personell, økte utgifter til drift av materiellet og midler til å styrke forsyningsberedskapen.

SPØRSMÅL NR. 2092

Innlevert 22. mars 2026 av stortingsrepresentant Liv Gustavsen

Besvart 30. mars 2026 av barne- og familieminister Lene Vågslid

Spørsmål:

Kan statsråden oppgi det totale antallet barn som per i dag er plassert utenfor hjemmet etter barnevernsloven, fordelt på, a) antall barn plassert etter frivillige vedtak, b) antall barn plassert etter tvangsvedtak (omsorgsovertakelse), samt hvor stor andel av de frivillige plasseringene som ender med tilbakeføring til foreldrene, samt gjennomsnittlig varighet for slike plasseringer og i hvilken grad det utarbeides konkrete og forpliktende planer for tilbakeføring i frivillige plasseringer?

BEGRUNNELSE:

Barnevernsloven bygger på et grunnleggende prinsipp om at frivillige tiltak skal være midlertidige og ha som mål å styrke foreldrenes omsorgsevne slik at barnet kan tilbakeføres der dette er mulig og til barnets beste.

Det er imidlertid økende bekymring for at frivillige plasseringer i praksis kan bli langvarige uten at det foreligger tydelige planer, tiltak eller dokumentert progresjon rettet mot tilbakeføring. Dette kan utfordre grunnleggen-

de rettssikkerhetsprinsipper, herunder forutsigbarhet, kontradiksjon og reell frivillighet.

Videre reises det spørsmål ved om foreldre i tilstrekkelig grad mottar målrettet og dokumenterbar hjelp for å kunne gjenoppta omsorgen for egne barn. Manglende oversikt over tilbakeføringsrater og varighet av frivillige plasseringer gjør det vanskelig å vurdere om praksis er i tråd med lovens intensjoner.

Det er derfor behov for større åpenhet og kunnskap om hvordan frivillige plasseringer praktiseres, herunder om disse faktisk fungerer som midlertidige hjelpetiltak eller i realiteten utvikler seg til langvarige løsninger uten tilstrekkelig rettssikkerhetsgaranti.

Svar:

De siste tilgjengelige tallene fra SSB for det totale antallet barn plassert utenfor hjemmet er fra 2023 og 2024. Ved utgangen av disse årene var fordelingen mellom frivillige vedtak og tvangsvedtak om opphold utenfor hjemmet som følger:

	2023	2024
Frivillig vedtak (hjelpetiltak)	1954	1919
Tvangsvedtak (omsorgsovertakelse)	6764	6402
Atferdsvedtak	166	198
Akuttiltak	371	399
Totalt antall barn plassert utenfor hjemmet	9255	8918

Analysen gjennomført av Bufdir viser at for barn som hadde frivillige vedtak i 2024, hadde 33 prosent flyttet tilbake til sine omsorgspersoner ved inngangen til 2025, mens 67 prosent fortsatt mottok et tiltak utenfor hjemmet i løpet av året. Av disse hadde 11 prosent et vedtak om omsorgsovertakelse, mens 56 prosent fortsatt hadde vedtak om frivillig hjelpetiltak utenfor hjemmet i løpet av 2025. Ettersom enkelte kommuner enda ikke har rapportert for 2025, kan disse tallene endre seg noe.

Vedtaket om frivillig hjelpetiltak utenfor hjemmet bygger på samtykke fra partene; det vil vanligvis si fra foreldrene og fra barn som har fylt 15 år. Dette innebærer at vedtaket opphører når samtykket trekkes. Det fattes derfor ikke vedtak om tilbakeføring, slik som i saker om omsorgsovertakelse. Barnevernstjenesten skal imidlertid systematisk og regelmessig vurdere om hjelpen virker etter hensikten og skal utarbeide en plan for målet med tiltaket og hvor lenge det er ment å vare.

I NOU 2023: 7 Trygg barndom, sikker fremtid (Barnevernsutvalget) er det gjort en analyse av varigheten av frivillige opphold i fosterhjem. Analysen inkluderer barn som bodde i fosterhjem i 2013 og 2014. Utvalget viste at to tredeler av oppholdene var avsluttet innen 12 måneder. Dette gjelder 67 prosent av barna i familieplasseringer og 69 prosent av barna i fosterhjem utenom familie og nettverk. Samtidig innebærer dette at over 30 prosent av barna bor i fosterhjem etter frivillig vedtak i over ett år.

Regjeringen varslet i Prop 83 L (2014–2025) Endringer i barnevernsloven mv. (kvalitetsløftet i barnevernet) flere tiltak for å styrke rettssikkerheten for barn med frivillige hjelpetiltak utenfor hjemmet. Bakgrunnen var blant annet at Barnevernsutvalget stilte spørsmål ved om slike tiltak ble brukt i de rette situasjonene. Utvalget var særlig opptatt av om beslutningsprosessen er god nok, om samtykkene er reelle og om oppfølgingen av barn og foreldre er god nok.

I kvalitetsløftet ble det varslet at regjeringen vil utrede tiltak for å styrke rettssikkerheten for vedtak om frivillige tiltak utenfor hjemmet. I den forbindelse har Bufdir oppdatert sin omtale av frivillige tiltak utenfor hjemmet i sitt Barnevernsrundskriv. Omtalen gir veiledning om tiltakets egnethet og barnevernstjenestens ansvar for oppfølging av vedtaket. Formålet er blant annet

å sørge for at barnevernstjenesten følger med på om tiltaket er frivillig over tid. Videre er Bufdir gitt i oppdrag å utvikle økt kunnskap om slike tiltak. Bufdir er blant annet bedt om å fremskaffe kunnskap om samtykkene fremstår som reelle, både ved oppstart og under den løpende oppfølgingen.

SPØRSMÅL NR. 2093

Innlevert 22. mars 2026 av stortingsrepresentant Julia Brännström Nordtug

Besvart 7. april 2026 av næringsminister Cecilie Myrseth

Spørsmål:

Viser til svar på skriftlig spørsmål om legemiddelproduksjon (Dokument nr. 15:1576 (2025-2026)).

Forstår jeg statsråden rett i at det i dag ikke finnes ordninger i dag for produsenter som ønsker å oppskalere allerede etablert produksjon av legemidler eller medisinsk utstyr?

BEGRUNNELSE:

Statsråden beskriver flere ordninger for helsenæringen, men etter hva jeg kan forstå handler dette i særdeleshet om innovative prosjekter, og om å blant annet å utvikle legemidler og medisinsk utstyr. Norge har flere legemiddelprodusenter, og av beredskapshensyn bør det ses på hvordan produksjonen i Norge kan økes for å sikre befolkningen grunnleggende legemidler og medisinsk utstyr i en eventuell krisesituasjon. Med bakgrunn i statsrådets svar, ønsker undertegnede å klarhet i om det riktig forstått at det i dag ikke finnes ordninger for bedrifter som ikke skal utvikle noe nytt eller er i oppstartsfasen, men er godt etablerte bedrifter som har potensiale for å oppskalere produksjonen.

Svar:

Subsidier til produksjon av varer og tjenester kan være konkurransevridende. Som representanten viser til, har jeg i mitt svar på skriftlig spørsmål nr. 1576 nevnt de mange ordningene som finnes for helsenæringen, inkludert innen legemidler og medisinsk utstyr. De generelle virkemidlene som jeg forvalter skal blant annet derfor fremme nyskaping, innovasjon og forskning, som utvikler varer og tjenester som ikke allerede er i markedet, men som jeg skrev i mitt tidligere svar er det ingen særegne

ordninger for støtte for produksjon og oppskalering av legemidler og medisinsk utstyr.

Ettersom Norge har et relativt lite hjemmemarked, er global etterspørsel og eksport forutsetninger for økt produksjon av legemidler og medisinsk utstyr i Norge. Siden 2024 har regjeringen hatt en eksportsatsing på helsenæringen der det er blitt jobbet godt og systematisk med økt synlighet i viktige eksportmarkeder.

SPØRSMÅL NR. 2094**Innlevert 22. mars 2026 av stortingsrepresentant Julia Brännström Nordtug****Besvart 7. april 2026 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Ledelsen ved Finnmarkssykehuset erkjente i sak publisert av NRK 18. mars, at omfanget av varslingsaker er større enn de har hatt oversikt over og tidligere uttalt seg om, og sier at deres etablerte systemer for varslinger ikke har fungert.

Hvorfor har statsråden likevel tillit til at sykehuset selv skal rydde opp i denne ukulturen, og ikke sikre en ekstern gransking, slik flere nå etterspør?

BEGRUNNELSE:

NRKs avsløringer og det ansatte forteller, peker på en alvorlig ukultur som må ryddes opp i. Flesteparten av varslene er sendt til Finnmarkssykehuset, og likevel har de ikke blitt fulgt opp. Tillit er nå fraværende, og ansatte NRK har snakket med melder om fryktkultur og ubehag ved å være på jobb. En opprydning må ha tillit til at gjøres skikkelig, og da er det nødvendig at dette gjøres av en objektiv og uavhengig part, og ikke av sykehuset selv.

Svar:

Det skal være trygt for ansatte å gå på jobb i Norge – og det skal være trygt å kunne melde fra om at man som

ansatt opplever uønskede hendelser. Dette gjelder for så vidt hele samfunnet og arbeidslivet – og selvfølgelig da også i sykehusene våre.

Historiene som har vært omtalt i media fra enkelte ansatte i Finnmarkssykehuset beskriver en adferd som ikke ønskes i våre felles helse- og omsorgstjenester. Denne type saker skal og må tas på alvor. Det er derfor bra at sykehusdirektøren i Finnmarkssykehuset har tatt tak i disse utfordringene, og jeg registrerer at situasjonen tas på alvor og at det er satt i gang flere strakstiltak. Dette synes da også å være et helt nødvendig i denne saken.

Jeg har som statsråd har selvfølgelig et overordnet ansvar for helse- og omsorgstjenesten, men jeg verken bør eller skal kommentere enkeltsaker i tjenesten. Helse- og omsorgsdepartementet forutsetter at alle sykehus driver sin virksomhet i tråd med lov og avtaleverk. I dette ligger blant annet arbeidsgivers ansvar for et forsvarlig arbeidsmiljø, i tråd med arbeidsmiljølovens regler.

Jeg vil likevel igjen få uttrykke at det er bra at helseforetaket har satt i gang en rekke tiltak i denne saken, herunder også hentet inn ekstern bistand, og legger selvfølgelig til grunn at dette følges opp videre på en tilfredsstillende måte.

SPØRSMÅL NR. 2095**Innlevert 22. mars 2026 av stortingsrepresentant Kari Sofie Bjørnsen****Besvart 30. mars 2026 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen****Spørsmål:**

Det er nylig vedtatt forbud mot næringsmessig uttak av myr. Aktører i bransjen har pekt på at det skjer et omfattende uttak av myr i forbindelse med anleggsprosjekter (vei, jernbane, industri med mer), og at disse massene ikke nyttiggjøres.

Vil statsråden vurdere om det kan være egnede tiltak som gjør massene tilgjengelige for videre verdiskaping?

BEGRUNNELSE:

Uttak av myr i forbindelse med anleggsprosjekter (vei, jernbane, bolig, industri m.m.) kjøres i hovedsak til deponi og blandes med andre masser, noe som gjør at det i liten grad kan brukes til videre verdiskaping. Dersom uttak fra anleggsprosjekter er betydelig, kan det være verdt å vurdere om dette bør håndteres på en annen måte enn i dag. Eksempelvis at myr som tas ut i anleggsprosjekter må håndteres separat, og at massene gjøres tilgjengelige for videre bruk, for eksempel til vekstmedium, torvtak eller

andre langsiktige anvendelser. Dette vil kunne gi bedre ressursutnyttelse av myr som tas ut.

Svar:

Det pågår arbeid for å få til bedre disponering av overskuddsmasser inkludert myrmasser. Rapporten «Tverrsektorielt prosjekt om disponering av jord og stein som ikke er forurenset» fra 2021 ble utarbeidet på oppdrag fra en rekke berørte departementer, koordinert av Kommunal- og distriktsdepartementet. Den gir flere anbefalinger for å få til en bedre disponering av overskuddsmasser, inkludert masser fra uttak av myr. Målet er å sikre en forsvarlig, forutsigbar og mer ressurseffektiv massehåndtering som ivaretar miljø-, klima- og arealhensyn. Flere av anbefalingene i rapporten er nå fulgt opp. Blant annet er hensyn til massehåndtering og økt ressursutnyttelse fra overskuddsmasser tatt inn i rundskriv (T-2/16) om miljøforvaltningens innsigelsespraksis. Kommunal- og distriktsdepartementet har som del av oppfølgingen også nylig gitt ut en Veileder for bærekraftig massehåndtering, som en viktig del av regjeringens handlingsplan for sirkulær økonomi 2024-2025, hvor de skriver at «overskuddsmassene fra bygg- og anleggsnæringen bør gjenbrukes eller gjenvinnes så langt det er mulig. Det kan redusere behovet for nye uttaksområder og naturinngrep, og redusere kostnader og utslipp knyttet til transport. Det vil også begrense behovet for deponering av masser, og bidra til at grus- og pukkressursene varer lenger.»

Det pågår også andre prosesser som er relevante for problemstillingen, for eksempel oppfølging av anmodningsvedtak fra Stortinget (vedtak 108 fra 2022) der det bes om at regjeringen legger frem et forslag om forbud mot nedbygging av myr. Et viktig formål er å redusere klimagassutslipp og bevare natur. Et slikt forbud vil kunne minimere mengden torv som tas ut til andre formål enn næringsmessig utnyttelse. Hvordan et slikt forbud vil utformes, er foreløpig ikke avklart, og følges opp av kommunal- og distriktsministeren. For samferdselssektoren er det i den gjeldende veistandarden N200 (Statens vegvesen 20248) gitt føringer for kartlegging og for bygging av vei på myr og annen våtmark.

Overskuddsmasser fra anleggsprosjekter, inkludert eventuelle torvmasser, anses stort sett for å være næringsavfall. Disse skal gjenvinnes eller leveres til lovlig avfallsanlegg, men det rapporteres ikke for slik disponering, og Miljødirektoratet har derfor ikke oversikt over mengden myr/torvmasser som disponeres eller brukes i tiltak på land. De har ikke grunn til å tro at slike masser utgjør en stor avfallsfraksjon. Miljødirektoratet sier også at det forventes at det utarbeides massehåndteringsplaner når reguleringsplaner genererer et visst overskudd av masser. Utbyggere bør derfor selv ha oversikt over alle masser de må håndtere, inkludert omfang og muligheter for gjenvinning, og sikring av arealer til overskuddsmasser.

Miljødirektoratets inntrykk er at de større aktørene er bevisste på karbonavtrykket sitt, og prøver å avbøte der de kan ved å nyttiggjøre myr/torvmasser til egnet formål, f.eks. topptetting på deponier, revegetering etter anleggsarbeid, eller ved å unngå inngrep i myrområder. Ved behov for kompenserende tiltak, som f.eks. restaurering av og nykonstruksjon av myr, kan man også bruke torv. Direktoratet viser også til at Statens vegvesen har hatt et pilotprosjekt hvor slike masser er nyttiggjort til restaurering av nærliggende drenert myr. For myr/torvmasser som kan være forurenset eller inneholde fremmede arter og som derfor regnes som avfall gjelder annet regelverk, men Miljødirektoratet kjenner ikke til at dette forekommer i noen større grad.

Utgangspunktet mitt er at torvmasser, av hensyn til både klima og natur, bør forbli der de er. Når de allikevel er tatt ut er jeg enig i at det vil være fornuftig om disse kan brukes til nyttige formål. Derfor jobber vi videre med å følge opp anbefalingene fra det tverrsektorielle prosjektet om økt utnyttelse av overskuddsmasser. Det kan også være andre problemstillinger utenfor statens ansvarsområde som gjør at det er utfordrende å finne gode løsninger på dette. Jeg vil derfor være positiv til initiativer fra bransjen som også kan bidra til å løse dette.

SPØRSMÅL NR. 2096**Innlevert 22. mars 2026 av stortingsrepresentant Guri Melby****Besvart 24. mars 2026 av kunnskapsminister Kari Nessa Nordtun****Spørsmål:**

Vil statsråden sørge for en rask behandling av klagen fra Privat Videregående i Solør, og hvordan vil statsråden sikre likebehandling i departementets klagebehandling sammenlignet med tilsvarende saker, som behandlingen av Jotunheimen privatskule?

BEGRUNNELSE:

Foreningen Privat Videregående i Solør (PVIS) har søkt om godkjenning til å starte en humanetisk videregående skole på Flisa fra høsten 2026. Søknaden ble avslått av Utdanningsdirektoratet 16. desember 2025. PVIS leverte klage 8. januar 2026, og har fått opplyst at klagen ble oversendt til Kunnskapsdepartementet i uke 7.

Etter hva undertegnede har blitt informert om, skal avslagsbegrunnelsene ligne på dem som ble gitt til Jotunheimen privatskule. I den saken ble avslaget påklaget og senere omgjort i departementet relativt raskt. For å kunne planlegge oppstart av et eventuelt skoletilbud allerede fra høsten 2026, er det avgjørende med en avklaring i god tid før skolestart.

I Solør er det et sterkt lokalt engasjement for å etablere et nytt tilbud innen studiespesialisering, og initiativtakerne mener en humanetisk videregående skole kan bidra til økt valgfrihet og styrke utdanningstilbudet for ungdom i regionen.

Svar:

Utdanningsdirektoratet avslo 16. desember 2025 søknaden fra Solør private videregående skole AS om godkjenning etter privatskoleloven § 2 1 andre ledd bokstav a. Skolen klaget på vedtaket, og direktoratet sendte saken til departementet 10. februar 2026 for videre behandling.

Departementet vil behandle klagesaken uten ugrunnet opphold. I et foreløpig svar er skolen varslet om at departementet tar sikte på å treffe vedtak i klagesaken før skolestart høsten 2026.

Klagen vil bli behandlet i tråd med reglene for god saksbehandling slik disse følger av privatskoleloven og forvaltningsloven.

Da saken er til behandling i departementet, kan jeg ikke uttale meg nærmere om den konkrete saken på det nåværende tidspunkt.

SPØRSMÅL NR. 2097**Innlevert 22. mars 2026 av stortingsrepresentant Abid Raja****Besvart 7. april 2026 av forsvarsminister Tore Onshuus Sandvik****Spørsmål:**

Hvor mye må forsvarsrammen økes for statsbudsjettet for 2027 og evt. RNB 2026 for å innfri forsvarsforliket slik det ble vedtatt i 2024?

BEGRUNNELSE:

I tid med stor sikkerhetspolitisk usikkerhet, er det å styrke forsvaret av Norge den viktigste oppgaven vi har foran oss. Når det gjelder inneværende forsvarsplan, har Forsvarsministeren uttalt at «både prisvekst, lange ledetider, teknologisk utvikling og byrdeskiftet i NATO, [på-

virker] budsjettene og fremdriften i opptrappingen. Hovedprioriteringene i Forsvarsløftet bør ligge fast, men det er behov for at vi gjør justeringer for å nå målene.» Han har også slått fast at «det er grunn til å understreke at dette blir krevende økonomisk, også for Norge.» (begge sitat fra forsvarsministerens tale til Oslo militære samfund). Det er ønskelig med klarhet i nøyaktig hvor krevende den økonomiske situasjonen for Forsvaret er.

Svar:

Regjeringen har i budsjettene for 2025 og 2026 fulgt opp den økonomiske opptrappingsplanen i forsvarsforliket. Den vedtatte langtidsplanen legger til grunn en videre opptrapping på 4,2 mrd. kroner i 2027.

Som kjent har det vært gjennomført en prosess for å videreutvikle langtidsplanen for forsvarssektoren, der det også har vært en dialog med Stortinget. Jeg viser i denne forbindelse til Prop. 68 S (2025–2026) som nylig

er fremlagt for Stortinget. Regjeringen anbefaler i denne proposisjonen nødvendige justeringer og prioriteringer for å gjennomføre Forsvarsløftet, samt en nødvendig økning av forsvarsbudsjettene, innenfor en ansvarlig økonomisk totalramme.

I Prop. 68 S (2025–2026) er det foreslått en ytterligere økning i 2027, slik at samlet opptrapping blir 6,2 mrd. kroner i 2027.

SPØRSMÅL NR. 2098

Innlevert 22. mars 2026 av stortingsrepresentant Julie E. Stuestøl

Besvart 25. mars 2026 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen

Spørsmål:

Hva gjør statsråden for å få ned ventetiden for asylsøkere, og vil regjeringen instruere UDI til å prioritere ned andre oppgaver, for eksempel opprettelse av nye tilbakemeldingssaker, for å raskt sikre tilstrekkelige ressurser til behandling av asylsøknader for at køene kan reduseres?

BEGRUNNELSE:

NRK har denne helgen fortalt om den fortvilet situasjonen til asylsøkere som venter i årevis på å få asylsøknaden sin behandlet av UDI.

Av de som kom i 2023 er det over 500 som fremdeles bor på mottak og ikke har fått svar, og tilsvarende over 2 100 av de som kom i 2024.

Ventetiden og usikkerheten de utsettes for fører til psykiske og fysiske helseproblemer. UDI varslet at dette gir økt behov for psykisk helsehjelp, og det vil på lengre sikt også legge press på helsevesenet og skape utfordringer når de skal etablere seg og integreres i lokalsamfunn rundt i hele landet.

Svar:

Det høye antallet fordrevne fra Ukraina som har kommet til Norge, i tillegg til andre ekstraordinære hendelser de senere årene, har satt utlendingsforvaltningen under et stort press over tid. Dette har ført til høyere restanser og lengre saksbehandlingstid enn det som er ønskelig i en del saker. Berostillelsen av saker fra syrere har bidratt til å trekke saksbehandlingstiden opp, og vil

gjøre det også fremover, selv om saksbehandlingen nå er gjenopptatt.

UDI har imidlertid gjennom 2025 oppnådd en rekke positive resultater, og har bl.a. redusert antallet restanser i saker om familieinnvandring, statsborgerskap og visum. Totalt sett ble antallet som venter på svar på søknaden sin redusert med 15 000 i løpet av fjoråret. Videre arbeider UDI aktivt for å få på plass et mer digitaliseringsvennlig regelverk, som på sikt vil gi gevinster.

Jeg har stor forståelse for at lang saksbehandlingstid er en ulempe for de menneskene det gjelder, og at det kan være en stor påkjenning å få satt livet sitt på vent på denne måten. Samtidig må UDI prioritere sine oppgaver innenfor den ressursrammen de har til rådighet og i tråd med de prioriteringer som fremkommer av tildelingsbrevet.

Jeg har tillit til at UDI jobber for å finne de beste tiltakene for mest mulig effektiv saksbehandling samlet sett, innenfor de rammene og prioriteringene som er gitt av Stortinget og departementet. Justis- og beredskapsdepartementet vil i styringsdialogen vi har med UDI fortsette å ha fokus på saksbehandlingstider, herunder i asylsaker.

SPØRSMÅL NR. 2099**Innlevert 22. mars 2026 av stortingsrepresentant Kristian August Eilertsen****Besvart 7. april 2026 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Mener statsråden at dagens regelverk og praksis i tilstrekkelig grad ivaretar ektepar og familier som påføres doble boutgifter som direkte følge av alvorlig sykdom, og vil statsråden vurdere tiltak, enten gjennom regelverksendringer, tydeligere føringer eller bedre samordning mellom helse- og skattelovgivningen, for å sikre en mer rimelig og forutsigbar økonomisk situasjon for disse familiene?

BEGRUNNELSE:

I mange familier fører alvorlig sykdom til at ektefeller ufrivillig må bo hver for seg, for eksempel når den ene parten må flytte i omsorgsbolig med heldøgns bemanning, mens den andre må opprettholde egen bolig. Dette kan medføre betydelige og varige merkostnader i form av doble boutgifter, som utelukkende skyldes sykdom.

Samtidig regnes boutgifter i skattereglene som private levekostnader, og slike merkostnader utenfor fradrag retten selv når sykdom gjør det umulig å bo sammen.

Det gjør at man bør vurderer nærmere om man bør kunne få fradrag for dokumenterte merkostnader til bolig i slike særskilte tilfeller ved alvorlig sykdom.

Svar:

Jeg har forståelse for at alvorlig sykdom kan medføre store belastninger, både menneskelig og økonomisk, for ektepar og familier. I enkelte tilfeller kan sykdom føre til at ektefeller ufrivillig må bo hver for seg slik som representanten beskriver.

Det er videre riktig som representanten skriver at utgifter til bolig og andre private levekostnader som hovedregel ikke er fradragsberettigede etter gjeldende skatteregler. Skattesystemet bygger på et grunnleggende skille mellom kostnader til inntekts erverv, som kan gi grunnlag for fradrag, og private kostnader til livsopphold, som ikke gir fradragsrett. Boutgifter faller i utgangspunktet i den siste kategorien.

Økonomiske konsekvenser av alvorlig sykdom håndteres i dag i hovedsak gjennom helse- og velferdsordninger, kommunale tjenester og ulike stønadsordninger. Så vil det alltid være et legitimt spørsmål om regelverket i tilstrekkelig grad fanger opp situasjoner der familier og enkeltpersoner påføres betydelige og varige ekstraavgifter som de ikke har mulighet til å påvirke selv. Derfor arbeider vi daglig i regjeringen for å videreutvikle velferdssamfunnet og fellesskapets muligheter til å hjelpe de som trenger det.

SPØRSMÅL NR. 2100**Innlevert 22. mars 2026 av stortingsrepresentant Silje Hjemdal****Besvart 27. mars 2026 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen****Spørsmål:**

Kan statsråden redegjøre for hvor mange som er anmeldt, tiltalt og eller dømt for barneekteskap siste 5 år, og kan hun samtidig redegjøre hvor mange unntak det er gitt fra det som skulle være en absolutt 18 års aldersgrense?

BEGRUNNELSE:

For litt over 2 år siden spurte jeg daværende Barne- og familieminister Kjersti Toppe om følgende i skriftlig spørsmål, Dokument nr. 15:1289 (2023-2024):

“Kan statsråden gi en redegjørelse for hvordan man bekjemper barneekteskap i dag og kan hun gi en oversikt over hvor mange «barneekteskap» som er godkjent etter unntakene i ekteskapsloven om 18 års aldersgrense de siste 3 årene?”

I et langt svar ble det vis til at arbeidet med forskrifter hadde tatt lengre tid en ventet og at deler av arbeidet gjensto, noe som gjorde at ikke alle lovendringer var trått i kraft.

Nylig kunne vi lese at det er tatt ut tiltale for barn-ekteskap mot en mor og en voksen mann etter at politiet gikk et varsel fra barnevernet.

Det viser at dette stadig er aktuelt og et oppfølgings spørsmål er passende.

Svar:

Jeg besvarer spørsmålet på vegne av Barne- og familieminister Lene Vågslid, og har kontaktet Politidirektoratet, Riksadvokaten og Domstoladministrasjonen for å innhente relevant statistikk.

Politidirektoratet har besvart henvendelsen i samarbeid med Riksadvokaten og Domstoladministrasjonen, og viser til følgende oversikt:

	2021	2022	2023	2024	2025
Anmeldte saker	4	3	12	8	9
Påtaleavgjorte saker	5	3	6	12	16

Tabellen viser antallet anmeldte og påtaleavgjorte saker som gjelder

i) brudd på ekteskapslovens bestemmelser om ekteskap med personer under 16 år (jf. strl. § 262 andre ledd) og

ii) straffelovens bestemmelser om tvangsekteskap der minst én mindreårig er registrert som fornærmet i saken.

I perioden 2021–2025 ble tatt ut tiltale i to straffesaker som resulterte i at tre personer ble dømt til ubetinget fengsel. Disse domfellelsene gjelder ekteskapslovens bestemmelser om ekteskap med personer under 16 år, jf. strl. § 262 andre ledd.

Når det gjelder spørsmålet om hvor mange unntak som er gitt fra det som skulle være en absolutt 18 årsgrense, viser jeg til årsrapporten fra [Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus](#), som behandler alle søknader etter ekteskapsloven § 18 b Anerkjennelse av visse ekteskap for parter med tilknytning til Norge på vigselstidspunktet. I årsrapporten for 2025 side 75 framgår det at det ble registrert fire saker om anerkjennelse av utenlandsk ekteskap jf. § 18 b første ledd bokstav b (når en av partene var under 18 år). Alle søknadene ble avslått. Det bemerkes at lovendringen trådte i kraft 1. januar 2025.

